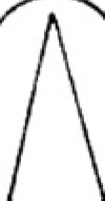
Georgina Viorica Rogoz

Fantastic Club

Anotimpul sirenelor

Editura Albatros

Fantastic Club

GEORGINA VIORICA ROGOZ

ANOTIMPUL SIRENELOR

EDITURA ALBATROS • 1975

Ilustraţia copertei : CARMEN FLORICA ŢAPU

COSMOMETAMORFOZE

HIMEROSAURUL

Descinzând în permian,
Sol voit aerian.
Vede locuind argile
Doar prăsile de reptile.
Adrian Rogoz: *Progresiv*

Siderolithul rătăcea de mii de ere prin Cosmos. Aidoma infinităţilor de pietre cereşti, smulse printr-o explozie de lumină dintr-un imens corp sferic, alcătuia acum şi el un conglomerat inert.

Înscria în vid un drum pe care n-avea cum să-l cunoască.

Îl ardeau lumini şi geruri pe care n-avea cum le simţi.

Ducea cu sine, obscur şi impasibil, taina unei morţi planetare. Dar conţinea totodată şi posibila minune a vieţii, a renaşterii unei forme de existenţă, din milioanele de structuri vii ce populaseră cândva lumea din care făcuse parte. Căci, în adâncul rocilor trecute în acel zbor dezmărginit prin stranii fuziuni şi vitrificări, se afla totuşi şi un germen votiv, rămas viu. Un angioproteu. Unul singur. Minuscul, însă conştient de sine. Foamea lui de nemurire îl făcuse rezistent la presiunile interstelare, la temperaturile de foc şi îngheţ ale Cosmosului, la noianul de radiaţii, la barierele biostingerii.

Închistat în carcasa minerală, ca un astronaut letargic în nava lui, angioproteul peregrina prin Univers, vegetând, aşteptând.

Părea că doarme. Conştiinţa i se adumbrise într-o înnoptată visare. Amintirile i se întorseseră în rudimentari ciorchini de piatră. Avea doar – ca într-o vagă reverie – închipuirea că e purtat prin infinitul care năştea uneori fluxuri ce-l încălzeau uşor, mângâindu-l. Şi valuri tăioase, geruindu-l pur, cioplindu-i şi lustruindu-i într-una suprafaţa

opacului său vehicul. Din acest lung periplu crepuscular se trezi vertiginos într-un punct în care zborul său îşi schimbă dimensiunea, şi spaţiul deveni timp.

Siderolithul începuse să ardă. O parte dintr-însul lumina incandescent. Îşi înmiise fantastic traiectoria şi era acum atras, târât, absorbit, de un câmp planetar implacabil.

Angioproteul discernu simultan schimbarea. Microscopicele, complexele şi difuzele lui sisteme de percepţie siderală vibrară laolaltă cu celelalte simţuri. Îl invadă spaima cumplită a irosirii într-un posibil ereb. Uitase că e indestructibil. Sau ştia, confuz, dar se îngrozea de necunoscuta lui pogorâre, şi de forma în care îşi va mula această oprire.

Siderolithul descindea în flăcări spre un pământ nou, ieşit din ape, tânăr. Şi angioproteul intui că şi el, entitate succesivă, cu multe şi lungi prefaceri obligatorii, urma *să cadă* în acea lume alogenă. Nu moartea, ci căderea îl devora arzător, dureros. Nu mai simţi decât frisonantele sufluri ale atmosferei străine, ce-i deşteptau în văz continue fulgere albastre.

Cădea, adânc, în albastrul şuierător.

Pe urmă uită totul. Adormi într-un somn mai greu decât cel din piatra în care fusese închis.

Când se deşteptă, nu mai era cetluit în rocele aspre ale siderolithului.

Percepu întâi, sumar, un mediu vâscos, salmastru, în care se agitau şi mureau concomitent milioane de animalicule bentonice. În jurul său lunecau vietăţi fusiforme şi rotunde, mari şi mici, veşnic neliniştite, flămânde, neevoluate. Deasupra, palpitau umbrele unor forme brune şi mai simple structural, poate fiinţe vegetale, cu trupuri lungi, unduioase.

Apoi desluşi în acest univers mâlos, duhnind sărat şi neclar, şi fluide mai repezi, mai pure – curenţi de apă, curenţi de lumină.

Angioproteul simţi că trebuie să-şi grăbească resuscitarea pentru a ajunge acolo unde curenţii fotonici

erau mai favorabili dezvoltării rapide a schemei genetice din sine.

Cu o sforţare ancestrală, îşi desghiocă din sămânţa-i dură un peduncul fragil, o antenă vibrantă. Şi, timp de o eră sau două, se trudi prin mâl şi diluvii să-şi modifice această prelungire a conştiinţei sale subtil-tactile până şi-o preschimbă mimetic într-un fel de liană. Aşa străbătu în sus, la suprafața apei, năzuind să ajungă cât mai repede la următoarea metamorfoză, la una din posibilele ipostaze organice pentru fiinţa sa, perpetuu evolutivă.

Dar legile din acel Univers nou, unde se împlântase, îi întârziau prefacerea. Se întristă. Se zbătu. Zadarnic. Îi trebuiră alte milenii de căutări şi mutaţii până să ia forma unei flori acvatice. Întâia, în acel ereb populat cu milioane de vietăţi şi plante aflate abia la începutul impur al unor evoluţii himerice, rapace, dezolante pentru el, migratorul aerian, venit de la depărtări de neconceput.

Angioproteul era acum o floare uriaşă, cu petale groase, dispuse geometric. Carnea lui suav-vegetală era de culoarea stelelor către zori – nici albă, nici argintie. În ţesuturile fine stăteau ascunşi numeroşii săi receptori siderali, ca nişte invizibili pori. Deveniseră foarte activi, atenţi, suprasensibili. Printr-un instinctual proces captau de la distanţă vibraţiile din jurul său. Şi floarea se colora, reflectând necontenit stările afective pe care mediul înconjurător i le infuza ritmic ori întâmplător.

Răsăritul lunii sau al soarelui o făceau să se aprindă într-o nuanţă trandafirie sau intens galbenă. Lunecarea stinsă a lunii printre norii alburii o percepea palidă, ca pe o reverie. Lumina vegetal-verzuie a sifoneelor lungi o sileau să clipească vesel, fosforescent. Ondularea algelor brune şi albastre o adânceau într-o umbră somnolentă. Fulgerarea unor cârduri de agnaţi, ori peşti electrici, ce înotau uneori pe lângă ea veşnic grăbiţi, o înţepau de la distanţă şi o luminau într-un reflex instabil. Rar de tot, prin mediul acvatic, intuia trecerea unor mari vieţuitoare greoaie, primejdioase, a uriaşilor saurieni, reptile cu forme

fantastice. Atunci floarea angioproteică se nelinişte a şi se făcea sângerie.

Dar, cu toată organica spaimă pe care asemenea monştri i-o deşteptau, angioproteul se ştia peren. Printr-o laborioasă chimie îşi dublase germenele, se divizase. O jumătate de angioproteu rămăsese mai departe, acolo, în adâncul vâscos în care se descompusese cu milioane de ani în urmă siderolithul. Cealaltă parte din sămânţa lui dură creştea încet şi nenuntit în micul rod ascuns la îmbinarea protectoare a petalelor florii.

La un moment dat, angioproteul îşi rupse pedunculul-liană şi se separă de cel ce fusese, spre a deveni ceva viitor.

Începu să plutească lin, purtat de curenţii calzi, ameţit de legănarea lor. Din nou i se păru că trăieşte alternativ când visul, când veghea.

Respira ca îmbătat undele calorice din jur, topite şi în sine. Şi, concomitent, efluviile astrului galben ce domina orizontul îl trezeau la un fel de vibrare intensă conştientă. Curgea în petalele sale ritmul acela solar, armonizat cu ritmul său interior. Respira fericit. Dar uneori, când nori cu forme albe, fantasmagorice, umbreau soarele, angioproteul simţea cu o sfâşietoare profunzime că-i lipseşte ceva. Îşi amintea atunci, neclar, despre acel *Univers* al său şi despre forma pe care parcă o avusese acolo.

Aceste reminiscenţe difuze îi creau impulsuri stranii. Dorea o altfel de plutire decât cea din undele mediului de acum – ceva cu mult mai subtilă şi total dezmărginită.

Îşi mai amintea vag şi despre o forţă, o frumuseţe sau un instinct superior pe care le avusese cândva. În asemenea clipe, visa că zboară, ca pe planeta lui dintâi. Dar se trezea mereu. Şi nu reuşea decât să plutească, să se lase legănat de aceste valuri prea dense, impure.

Plutea pe ape încolo şi încoace. Şi acum, ca şi atunci când fusese ferecat în siderolith, vegeta, aşteptând.

Desigur, n-avea spaima morţii. Doar tristeţea însingurării şi a zăbavei sale către *ceva*, ce-i fusese ritm propriu. *Zborul*... Dorea zborul. Rotirea aceea halucinantă, fără

margini… Şi vibrarea înmiită a tuturor simţurilor şi percepţiilor sale subtile în ancestrala nataţie aeriană… Aşa era zborul. Îl dorea, îl visa. Zborul… Şi forma lui de atunci, necunoscută, himerică…

Prin ape şi prin sine, au curs iarăşi erele… Angioproteul aştepta, închis în forma lui de floare, legănat de nişte unde, parcă mai reci, mai dulci.

Pălise luna, sus, printre nori – şi de aceea şi el se cufundase într-un fel de contemplare. Simţea în germenele său somnul viu al străbunilor şi al nepoţilor, ca pe un infinit lanţ de vieţi ce coboară şi urcă întruna. Starea aceasta îi infuza în carnea vegetală o lumină de miere şi un tâlc dulce. Plutea şi visa. Apele îi închipuiau un rotit şi molcom zbor, nebulos, apter.

Deodată însă, zborul crescu şi se fărâmiţă neliniştit. Şi, pe neaşteptate, un val îi izbi cu brutală forţă petalele, ce se colorară brusc în sângeriu.

Înspăimântat, angioproteul lunecă înspre un ţărm, unde creşteau arbori imenşi, solzoşi. Vru să reflecte calmul lor verde, dar nu izbuti. Petalele lui rămaseră tot de un roşu de sânge. O ameninţare neştiută îi biciuia parcă porii senzoriali, îndreptaţi spre mal.

Îl străbătu o amplă undă de şoc, cu o clipă mai înainte de a zări sau simţi, cu multiplii săi „ochi” microscopici, că *acolo* lângă ţărm îl pândeşte un monstru.

Era un fel de reptilă nu prea mare, cum nu mai văzuse. O vietate hibridă – ceva între un saurian aborigen, stupid, şi o plăsmuire neizbutită de angioproteu stelar, cu aripi telurice.

Ştia în mod instinctiv că strămoşii săi, ai angioproteilor, fuseseră fiinţe înaripate, *acolo* pe planeta lor de origine. Şi că în faza finală a metamorfozelor erau de o nemaipomenită splendoare.

Dar floarea nu-şi amintea precis acea formă perfectă care-i fusese şi strămoş şi care zăcea în sine ca o nedistinctă schemă viitoare. Tot ceea ce ştia limpede e că monstrul din mlaştină părea o prefigurare grosolană de făptură zburătoare. Avea aripi? Nu. Aripile ar fi trebuit să fie

altceva… altfel…

Saurianul, vietatea aceea himerică, avea două rânduri de membre cu gheare, pentru a se căţăra, fireşte, în copaci. Între membrele anterioare, alungite mult, şi corpul său urât, cu cap mic şi cioc enorm, se întindea o pieliţă cenuşie, opacă: erau oribilele şi nevolnicele lui simulacre de aripi.

Angioproteul intui că pterosaurianul nu le folosise până acum decât ca să bată cu ele apa, sau ca să se ajute la căţărat – ori poate la un fel de cădere plutită, stângace, împiedicată.

În acel biet monstru abia dacă începuse să palpite un fior de viaţă mai înalt organizată.

Nu, nu reprezenta nici un pericol real. Şi după dinţi părea carnivor. Floarea putea să reintre în liniştea sa meditativă. Pigmenţii ei sângerii păliseră spre nuanţe uşor trandafirii. Pterosaurianul privea apatic, tâmp, floarea minunată. Şi floarea îl *privea*, îl cerceta curioasă, parcă întristată, dezamăgită.

Monstrul bătu greoi din cenuşiile lui aripi. Angioproteul percepu îndată vibrarea aerului iscat de zbaterea aceea inutilă. În el se născu deodată din nou, imperios, obsesia înălţimilor. Visă că zboară. Dori să zboare. Trebuia să zboare, să ajungă mai iute la împlinirea atât de îndelung aşteptată. Un gând îl fulgeră. Năprasnic. Şi atunci se hotărî. Se roti uşor şi lunecă spre mal.

Pterosaurianul îl privea mai departe, fără nici un impuls. Angioproteul îşi încordă cât putu voinţa şi dori intens să-l atragă pe bietul carnivor. Petalele florii i se colorară în purpuriu. Şi, printr-un efect de chimie subtilă, iscă în sine un iz ademenitor, specific, de peşte viu. Un oarecare intens luci atunci în ochiul rotund al reptilei de pe mal. Bătu din pieliţele acelea grosolan spânzurate de membre. Şi se apropie.

Angioproteul îşi înmulţi efortul de a suscita de data asta mirosul de carne putredă. Şi izbuti. Pterosaurianul deschise ciocul lung, zdrobi în dinţi petalele învoalte ale florii angioproteice şi o înghiţi cu icniri satisfăcute. Pe urmă se târî ceva mai încolo, la umbra unei imense sigilaria, şi

adormi.

Angioproteul nu dormea însă. Se pomenise încă o dată închis într-o structură străină sieşi.

De rândul acesta, vehiculul său era o fiinţă organică, vie, deşi primitivă. Trebuia să se muleze rapid acestei forme neizbutite pentru a o stăpâni, pentru a-i infuza conştiinţa lui. Rotindu-se cu un efort imens, îşi sparse din nou învelişul germinativ, primar, şi din nou înălţă acea antenă suprasensibilă, verticală, căutând să pipăie cu ea marginile şi să străbată către spaţiul dinafară.

Se insinuă încet de-a lungul nervilor monstrului, către centrii lui superiori. Palpă materia excitabilă şi o găsi puţină, inferioară. Dar era de ajuns cât să-i imprime impulsul său esenţial: dorinţa arzătoare de a zbura.

Pterosaurianul începu să gâfâie, să geamă şi să se târască vertical pe unul dintre trunchiurile cu mari peceţi vegetal-solzoase. Se căţără încet cu cele patru gheare superioare, agăţate de umărul aripilor sale cenuşii. Se ajuta cu ghearele posterioare, mai puternice şi mai curbate, cu coada subţire şi lungă, îşi zdreli carena pieptului costeliv, icnind în sus, până ajunse la coroana arborelui uriaş. Aci se opri, ameţit de văzduh, speriat de efort. Prin orificiile oculare ale capului său monstruos, privi departe, pentru prima oară, orizontul albastru.

Trupul îi tremura, înviat spre un ritm nou de angioproteul ce vibra, înrobit în carnea neştiutoare. Pterosaurianul întinse larg membranele sale opace şi vinete. Ceva neştiut îl împinse să se arunce între curenţii de aer, ca între valurile apei. Ţipă disperat, cutremurător. Şi începu să planeze greoi, dar scuturat de nişte fiori de plăcere nemaicunoscuţi. Aripile i se mişcau stânjenite, îl trăgeau când într-o parte, când în alta. Până ce, un reflex străin, prematur, îl făcu să-şi găsească un soi de echilibru în plutire. Zbura. Se lăsa legănat de curenţii ascendenţi şi descendenţi din atmosferă, fără să simtă că în el mai e prezentă o fiinţă, o entitate cu mult superioară lui, ce trăia acum, pentru o clipă, un extaz de mult pierdut.

Angioproteul regăsea, dincolo de bietele simţuri ale

monstrului, prin vibrările ce urcau şi coborau în el, o ancestrală fericire.

Zbura. În sfârşit, zbura. Greoi, planând nesigur prin acel văzduh străin, dens – dar zbura. Şi brusc, printr-un instinct reînnăscut, îşi aminti într-o străfulgerare de timp cum fusese el, cândva, acolo, în universul său de matcă, unde exista un fel de fluid în care angioproteii, ca şi celelalte făpturi nenumărate, zburau sau lunecau.

Îşi aminti forma sa perfect fusiformă, lungile şi străluminoasele sale aripi fremătătoare, cu reflexe de purpuri şi azur, trunchiul său omenesc, picioarele de struţ, chipul său de triplu dragon. Şi sunetul ce ieşea din gâtlejul său de taur, sunetul acela amplu, de o sfâşietoare bucurie, pe care zborul i-l trezea ca un cântec orfeic.

Vru din nou să-şi strige ca *acolo* bucuria, contopirea cu văzduhul.

Însă din pliscul pterosaurului ce-l înrobea ieşi abia un ţipăt desperat.

Antioproteul se trezi atunci, deodată, din reveria sa. Monstrul ce-i slujea de vehicul zburător se trezi şi el din acel impuls straniu spre înălţimi. Se înspăimântă şi căzu. Căzu rotindu-se, frângându-şi aripile cenuşii de trunchiurile uriaşelor ferigi, zgâriind cu ghearele lui muribunde scoarţa sigilariilor.

Jos, în mlaştină, fu abia un ghem de carne zdrelită, de piei şi oase însângerate.

Angioproteul nu avea moarte. Se chircise totuşi de oroare, de durerea morţii celui în care fusese ferecat. Îl îngrozea şi lunga aşteptare până la o nouă metamorfoză a sa.

Vegetă iarăşi prin ere de-a rândul, aşteptând. Speranţa nu-l părăsea. Ştia că va veni o clipă, o clipă imensă, dilatată asemeni unei galaxii ce explodează, când, din succesivele sale prefaceri şi reînvieri, va ţâşni acel zburător straniu, stăpân peste spaţiu şi timp, ultimă metamorfoză a celui ce fusese şi va fi *Himerosaurul*.

IPOSTAZĂ PENTRU NARCIS

Se trezi în cele din urmă. Nu se putea mişca. O greutate enormă, nedureroasă, îl lega în continuare de solul acesta cu o densitate incertă, pustiu şi necunoscut.

Mult timp, nici un sunet nu pluti spre el, şi nici o imagine, cât de efemeră ori iluzorie, nu-i fulgeră văzul.

Crezu că e orb, surd, poate mort… Dar nu, nu murise. Era doar încorporat într-o beznă fluidă, stranie, aparent fără viaţă, care – încet, încet – îşi imprima asupră-i substanţa inefabilă, trezindu-l. O simţi ca pe fluxul unui ocean; i se infiltra lent şi ritmic prin spărturile costumului spaţial, urca şi cobora în el ca o respiraţie egală, îi pătrundea porii, nervii, trupul, îi deştepta percepţii şi gânduri confuze, uitate, învălmăşindu-le, introvertindu-le.

În gând îi sună o frază banală, învăţată demult: *Cogito ergo sum*. Uitase numele celui ce o spusese. Cu siguranţă un filosof care a trăit pe Pământ, cu mult înainte de zborul şi accidentul său. Pe Pământ… pe Terra… *Cogito ergo sum*. Da, gândesc, sunt… Dar ce înseamnă oare Terra, Pământul? Terra… Un concept familiar, oarecum tandru, înspăimântător de departe şi atât de aproape… Gândi din nou cuvântul *Terra*, ca şi cum ar fi fost un demiurg şi l-ar fi rostit atunci întâia oară, dându-i contur noţional şi existenţă în sine. *Pământ*… Instantaneu, sfâșietor, îl năpădi o senzaţie multiplă, halucinantă. Văzu, simţi, gustă cuvântul ca pe o rodie amară, cu miliarde de sâmburi sângerii, o rodie celestă gravitând pe orbita unui Soare gălbui, undeva la marginea Căii Lactee, la mii de parseci de nucleul acesteia.

Terra… Termenul se întrupa tot mai intens şi mai pregnant în el, rodia crescu imensă până la dimensiunea planetei natale, se impregnă de vibraţii, frecvenţe, culori, imagini şi impresii delirante, creându-i nişte cenestezii absurde, vertiginoase, şi totuşi resimţite într-o aceeaşi secundă dilatată şi parcă fixă.

Simţi apoi că e tras tot mai afund în vârtejul unor demult uitate trăiri; alerga prin iarbă, copil, în munţi, descoperind

cu uimire mişcarea stelelor, zborul fluturilor, fazele lunii; asculta glasul dulce al mamei, râsul aspru al tatălui său, un aviator cam beţiv, din care făcuse cândva un idol; se văzu la şcoală şi facultate învățând şi rezolvând ecuaţii, zburând cu elicopterul şi supersonicul, iubind, suferind, râzând, alergând mereu spre noi plăceri, spre necunoscut, spre împliniri, alergând spre uitări, spre dăruiri, alergând orgolios de bărbătesc spre aventura Cosmosului. Se simţi din nou una cu motoarele ce-l ascultau, beat de viteză şi aventură. Se văzu de mii de ori într-o aceeaşi clipă egală catapultat cu nava spre stele, despicând tenebrele, căutând ceva insolit, alergând într-una spre necunoscut… Credea că ştie multe şi totuşi atât de puţine erau, straniu de puţine… Mai ales despre sine. Cine era *el* în definitiv?

Vârtejul amintirilor îl purta mereu. Îşi rememoră parţial şi accidentul ultim, aci, pe această planetă încă neexplorată. Nu mai ştia dacă se întâmplase de câteva zile, sau abia de câteva ore, avea doar certitudinea lumii de unde venise, nu a timpului, a lumii din care pogorâse aci, în zbor, cu siguranţă în zbor…

Ori poate visa? Visa… Visează, bineînţeles că visează, căci, iată, bezna fluidă din preajmă-i e săgetată de o lumină violetă, cu franjuri albe de jur-împrejur. Respiraţia din el se opri de spaimă, oceanul straniu avu şi el un recul, ca un reflux mirat; lumina violetă stă acum înaintea lui, pe o axă verticală, franjurile (ori poate minuscule şi multiple aripi) palpită alb, luminos, în jurul unui prelung nucleu violet. Nu e nucleu. E o făptură fusiformă, dacă nu se înşală… Un umanoid înalt, de o structură imprecisă; abia i se vede conturul şi aura… Şi simte o imensă mirare şi milă – nu izvorând din el, ci din celălalt…

Apoi din nou se face beznă. O beznă fluidă şi blândă. Şi rămâne mirarea. De ce nu se mişcă? De când stă aşa? Ce s-a-ntâmplat cu el? A murit? Trăieşte? Şi cum îl cheamă? Şi, mai ales, cine e? Cine e el? Cine?

Simţi că înnebuneşte. Sigur că trăia, din moment ce gândea… De n-ar fi fost bezna, bezna, bezna asta necunoscută… Şi tăcerea, şi nemişcarea…

Îşi aminti fulgurant un basm pe care-l citise în copilărie, o poveste naivă despre o fiinţă cu aripi de piatră, despre un extraterestru în întregime de piatră, alcătuit dintr-o materie imens de grea, trăind într-o galaxie închipuită. Poate că el a devenit aidoma acelui muritor de piatră? Şi-ar dori aripi, neapărat aripi, fie cât de grele, numai să le poată mişca, să se poată ridica în zbor…

Încercă să-şi mişte membrele – amorţite de lunga-i călătorie, ori paralizate de accident… Încercă în zadar, efortul îl epuiză dureros şi-şi pierdu din nou cunoştinţa.

Când se trezi iarăşi, noţiunea de timp dispăruse total – frunză terestră luată de un suflu cosmic. Dispăruseră şi tenebrele din jurul său; fluiditatea în care era scufundat în continuare nu-i mai păru ocean, ci – simplu – atmosferă. O atmosferă uşor de respirat, dar altfel, particulară, străbătută de nişte curenţi vii, pare-se palpabili, cu vibraţii ce-i mângâiau nervii şi auzul, plină de culori difuze, precum o auroră boreală ce-şi prelinge şi răsfrânge nuanţele delicate în zăpezi.

Se gândi firesc la zăpezi şi lumini polare, ca acolo pe Pământ, căci imediat în faţa ochilor să i se iscaseră nişte pereţi imenşi, sau nişte munţi, asemeni gheţarilor, însă de o transluciditate neterestră, aproape transparenţi. Şi, sigur, materia lor nu era apă cristalizată, congelată, nici carbon dur, diamantin. Era o structură nemaivăzută, diafană, un fel de cristal gazos, care-i atrăgea curiozitatea cu forţa unui magnet gigantic.

Ce se afla dincolo de munţii translucizi, reflectând atmosfera crepusculară, nu putea zări. Ei închideau, ca un brâu elipsoidal de dimensiuni geologice, restul peisajului, realităţile de dincolo.

Planeta îi păru deodată un fel de Saturn mic şi luminos: un asteroid alcătuit din munţi, în jurul căruia gravita, abia sesizabil, un inel – o platformă minerală, poroasă, albăstruie, pe care modulul său căzuse. Distanţa până la munţi oscila; era când foarte neînsemnată, când uriaşă, ca şi cum brâul-satelit se apropia şi se depărta de globul său

central, ori ca şi cum aici spaţiul ar fi ieşit uneori din rigorile tridimensionale. Curiozitatea, sau o stare mai presus de ea, în care acest uman sentiment se transforma necontenit, îl ardea ca o flacără.

„De-aş putea zbura până dincolo, la munţi, de-aş putea măcar să mă mişc – gândi pământeanul – să mă târăsc până acolo, să ştiu, să văd...” Şi, fără a-şi da seama ce face, întinse braţele, vrând să fie vultur.

Îl invadă brusc o senzaţie de fericire uluită. Braţele, sărmanele lui cioturi arse în accident, se puteau mişca uşor, lin. Sesiză abia atunci că nu-l mai leagă nici o greutate de solul poros, de care mai înainte se simţise strivit. Uimit, îşi mişcă un braţ, aducându-l ca pe o aripă în dreptul ochilor. Îl privi şi se cutremură. Nu era braţul său, deşi era *al său*; îl simţea, simţea uşor şi urma arsurii din dermă. Îşi mişcă apoi celălalt braţ, şi pe urmă pe amândouă odată, şi-şi privi îndelung mâinile, neputând să creadă ceea ce vede. Erau mâinile lui, două – numai că erau albăstrii, străvezii; vedea prin ele, vedea şi în ele, ca printr-o structură devenită străină, cum curge sângele prin vene, un sânge roşu, doar ceva mai palid.

Şi erau întregi viguroase, delicate, de o frumuseţe fără seamă, nu aveau arsuri, nici jupuieli, nici vechile cicatrice de la încheieturi, acolo unde se strângea într-o chingă mănuşa costumului spaţial. Gândi automat că nu mai poartă combinezonul opac, de zbor; habar n-avea când îl dezbrăcase, ori poate i-l dezbrăcase cineva? Da... Pesemne, făptura, fiinţa aceea violetă... care trăia cu siguranţă dincolo de munţi, şi care venise noaptea trecută pe platforma din marginea insolitului său astru. Venise să-l întâmpine, poate? Era un soi de paznic? De medic? Sau cine era?

Nu resimţea nici o umbră de teamă faţă de acesta, nici o ezitare. Intuia că e o fiinţă evoluată şi ştia că o va vedea din nou. Gândul că s-ar putea întâlni foarte curând cu acel aborigen, sau cu alţi semeni de-ai lui, de aci, îi dădu un fior de bucurie, cum nu cunoscuse demult, poate nicicând.

Fără efort, se ridică însufleţit, cu o nelinişte crescândă; o

clipă se gândi că-l atrage ceva în afara voinţei lui, apoi uită totul şi începu să alerge ca în vis sau ca prima oară, pe Lună, levitând, împleticindu-se, aproape zburând.

O singură dată privi înapoi spre locul unde căzuse şi se împlântase vehiculul său spaţial. Sarcofagul metalic se înclinase puţin şi lucea slab, fosforescent, scăldat în lumina acelei dimineţi noi. În jurul aparatului, din solul poros şi albăstrui, răsăriseră şi creşteau vizibil, cu rapiditatea plantelor prinse de un film accelerat, nişte liane trandafirii.

Când pământeanul ajunse la marginea platformei cvasisaturnine, faţă în faţă cu unul dintre pereţii străluminoşi, modulul său se şi scufundase în hăţişul lianelor.

Nu se mai uită la aparatul avariat, inutil de-acum înainte. Pentru el nu mai exista gândul întoarcerii, nu mai exista nimic decât peretele straniu, translucid, din faţa lui. Se apropie de acesta cu un simțământ de surescitată aşteptare. Voia să descifreze ce e dincolo de el, acolo unde probabil începea realitatea acestei planete necunoscute, mirabile, acolo unde se afla ţinta spre care deliberat zburase, ţinta pentru care maşinile cibernetice îi calculaseră demult traiectoria şi anii de goană.

Se găsea aşadar faţă în faţă cu o misterioasă lume. Încă neexplorată. Era ultima lui aventură, poate cea supremă. Ajunsese aci grav rănit, cu amnezii şi spaime; nu mai ştia de pildă cum îl cheamă, câți ani are, sau cât a durat zborul. Îi era frică, nu de ce era în jurul lui, ci de reacţiile sale la mediul înconjurător. Se trezise aci fără uneltele şi aparatele ce-i prelungeau firesc intelectul, fără computerele ce calculau firesc în locul lui. Se temea că ochii săi tereştri nu vor putea vedea decât deformat şi incomplet, că simţurile lui omeneşti vor prinde numai crâmpeie din viaţa asta stranie, şi nu complexitatea ei. Se înfricoşa mai ales la gândul că mintea i-ar fi ca paralizată, că nu va fi în stare să se facă înţeles de *cei ce-ar putea fi dincolo de pereţi*, că nu-i va înţelege nici el, că le va părea limitat, inform, respingător.

Era înfricoşat, însă *trebuia* să ajungă dincolo de munţii

translucizi şi să afle. Era pământean, om. Şi *trebuia să afle*, să meargă până la capăt.

Acum, meterezul de lumină i se păru îndeajuns de aproape, gata să-l atingă cu mâna. Întinse mâna, mâna aceasta *a lui totuşi*, care în razele dimineţii dobândise brusc alte culori şi altă epidermă. Bâjbâi, o întinse totuşi. Şi întâlni nu aşteptata răceală şi consistenţă a vreunui mineral, ci un fel de substanţă fără densitate, un soi de oglindă ireală, diafană.

În clipa aceea răsări Soarele. De fapt erau doi sori albaştri, aproape suprapuşi, nevăzuţi până atunci, învăluiţi în atmosfera difuză.

O lumină de o intensitate copleşitoare îi arse făptura, i-o oglindi toată în peretele străveziu şi – fără vrere – astronautul se privi acolo pe sine.

Rămase atât de uluit de cele văzute, de modul în care cunoscutul său trup se răsfrângea în acest univers, cu alte legi moleculare, desigur, cu refracţii şi culori neştiute, încât la început orbi, şi abia după vreme uitată cuteză din nou să se privească.

Era tot el, însă – printr-o misterioasă însuşire a planetei de aci – preschimbat parcă într-altă fiinţă; era acelaşi, *el*, dar cu o neştiută frumuseţe, nebănuită niciodată; *el*, o făptură umană, un pământean obişnuit, posedând odinioară doar câteva simţuri limitate, şi un creier din care doar o zecime activa, cu adevărat; *el*, cel ştiut, devenit aci *altul* în întregime, aerian, luminos, transparent. Ignorate sisteme senzoriale se deşteptau miraculos într-însul, miliarde de neutroni, până acum adormiţi, se trezeau la viaţă, febrili, avizi, făureau analizori necunoscuţi, trans, tele, pre, ultra simţuri.

Vedea şi intuia fluidul acelei atmosfere trecând prin el, colorându-i sângele până la un trandafiriu palid, activându-i într-alt fel inima, făcând-o parcă să ardă şi să palpite, ca o floare de foc, luminându-i ochii ca pe nişte aştri, transformând ritmurile creierului său în nişte traiectorii scânteietoare, asemeni rotirilor rapid-orbitoare de galaxii sau atomi.

Armonia alcătuirii lui iradia acum din materialele dintotdeauna ştiute, vizibilă, strălucitoare, dar având ceva uluitor de nou şi desăvârșit.

Se privi pe sine într-o mirare înmărmurită. Se privi îndelung, sorbit de imaginea propriului său chip metamorfozat. Şi rămase pierdut în contemplarea acelei frumuseţi, fascinat, fără să se poată smulge ciudatei regăsiri în sine, ciudatei iubiri resimţite pentru imaginea stranie care era el, şi care se răsfrângea şi în afara lui, în peretele de lumină.

Stătu aşa, nemaidorind nimic, decât dorindu-se pe sine oglindit în sine, până ce Soarele dublu îi calcină trupul, i-l dezagregă, celulă cu celulă, şi atom cu atom, şi i-l recompuse din afară – atom cu atom şi celulă cu celulă – în oglinda muntelui…

Şi abia atunci când, în loc de două chipuri aidoma, rămase în perete o singură umbră de lumină, pământeanul trecu dincolo, ca printr-o poartă fără densitate.

Şi se întâlni cu aborigenii violeţi, care-l primiră tăcuţi, bucuroşi, fără mirare, ca pe un semen de-al lor.

LEGENDA LUI PLURIOPS

Înspre marginea Galaxiei noastre se găsea odată, pierdut prin spaţii nevăzute şi printre pulberi cosmice, un astru gigantic şi roşu, cu câteva planete pustii şi depărtate de raza lui. Ceva mai aproape de el se afla totuşi o planetă micuţă, pe care viaţa se înfiripase de mult şi continua să existe cu greu, în ciuda tuturor radiaţiilor vitrege răspândite de soarele gigantic. În preajma acestei lumi se oprise cândva uriaşa astronavă sferică a lui Pluriops. Atunci, sau cu puţină vreme înainte de venirea lui, începuse şi istoria fiinţelor ce populau micul şi singuraticul satelit încă viu, fiinţe pe care traducătorul acestei legende marţiene, un automat cibernetic, le-a numit „ciclopeieni”.

Zeci de generaţii de ciclopeieni au asistat, neştiutori, la apariţia unei stele noi, albăstrii, pe firmamentul lor, stea ce părea că luceşte din ce în ce mai tare. Cu uimire nemărginită, alte zeci de generaţii au văzut cum steaua creştea vertiginos, cum se apropia de ei, preschimbându-se necontenit şi scânteind din ce în ce mai intens. Ea se prefăcu într-o pietricică de foc, apoi într-un bolovan luminos, apoi într-un disc orbitor şi într-o zi anume, zi pierdută în noaptea mitului, pogorî deasupra lumii lor sub chip de zeu solar.

Timp îndelungat, ciclopeienii priviră cu spaimă şi adoraţie imensul disc de lumină violacee, lăcaşul sau poate însăşi faţa noului zeu de la orizont. Era la fel de mare ca şi bătrânul lor zeu solar, gigantic şi roşu, dar noul venit părea atât de aproape!…

Şi, odată răsărit, acesta nu se îndura deloc să se ascundă şi să doarmă, cum erau ei obişnuiţi să creadă că se întâmplă cu uriaşul lor soare din ceruri, al cărui chip era umbrit periodic, în amurg, de un văl dens şi brun-cărămiziu ce aducea apoi asupra ciclopeienilor noaptea opacă.

De aceea, triburile se închinaseră noului astru apărut, numindu-l, în imnurile lor păgâne şi naive, *zeul tânăr* şi aşteptând cu teamă ca el să pornească lupta cu Soarele cel bătrân, pentru a-şi împărţi văzduhul şi lumea.

Nu fusese, la început, nici o luptă între cei doi sori. În schimb, după o altă vreme, socotită în răbojul vechi al acelei planete ca „timpul celor patru războaie lacustre”, din discul violaceu de pe cer se desprinse un fel de arc, alb şi fierbinte, care căzu pe înaltul podiş pustiu şi îngheţat din centrul planetei. Nici acest arc alb nu apunea, ci strălucea şi dogorea, topind şi netezind stâncile de sub el, până nivelă podişul ca pe un fel de scut imens.

Apoi, după ce în lumea ciclopeienilor se perindară alte trei războaie, din discul violaceu de la orizont se desprinse un glob luminos, alb, mult mai mic decât Soarele. Triburile de atunci îl numiră Matricea cerească şi iată de ce: globul alb circulă, plutind, coborând şi înălţându-se continuu între podiş şi arcul fierbinte de deasupra lui, treizeci de zile orbitoare şi treizeci de nopţi de foc albastru, până ce deodată arcul alb dispăru, amurgul sângeriu se întinse iarăşi peste tot, iar globul zeiesc se opri lin în centrul podişului planetei.

Rămase acolo, nemişcat, vreme de alte trei dinastii războinice. După aceea, brusc, se desfăcu în cinci „petale” şi dinăuntrul lui se „născu” sau se arătă Sfera Vie, ca un rod zeiesc, scânteietor şi nemaivăzut, ce s-a desprins peste zi din învelişul sau „matricea sa cerească”. Din acea clipă, astrul violaceu se făcu nevăzut, apuse sau „muri” pentru lungă vreme.

Dispariţia de pe cer a zeului tânăr, a Soarelui violaceu, precum şi naşterea Sferei Vii s-au petrecut, spune legenda marţiană, pe când planeta ciclopeienilor era sub stăpânirea celei de-a 4-a dinastii războinice, lacustre.

O cumplită panică pusese stăpânire atunci pe ciclopeieni. Nu înţelegeau cine e acest astru şi zeu străin, venit pe neaşteptate şi care-şi schimba necontenit înfăţişarea. Nu înţelegeau în ce glob solar se ascunde el cu adevărat. Nu desluşeau cine e această stranie „fiinţă” sub formă de sferă vie, scânteietoare, născută din globul alb, care, la rându-i, fusese născut din astrul violaceu.

Un fapt era totuşi sigur pentru locuitorii de atunci ai lumii ciclopice, şi anume că Sfera Vie era o fiinţă cerească, venită

din alte lumi, o fiinţă „divină”, a cărei naştere şi înfăţişare ascundeau, pesemne, alte mistere. Ciclopeienii nici măcar n-o puteau privi decât ferindu-şi ochii după nişte cochilii negre, translucide, sau în timpul nopţilor ruginii, când bătrânul lor zeu gigant se înfăşură în vălul său ocru ca să se odihnească. Abia atunci Sfera Vie se arăta în toată neasemuita ei splendoare, uimindu-i şi înfricoşându-i mereu, deşi părea paşnică şi indiferentă faţă de triburi.

Era o făptură cerească uriaşă, cât mii şi mii de ciclopeieni la un loc – rotundă, sidefie la prima privire, asemenea unor melci sticloşi din abisul mărilor calde. Fireşte, melcii rotunzi erau cât un bob de nisip pe lângă Sfera Vie. Apoi aceasta părea doar la prima vedere albă-sidefie şi parcă transparentă. Când o priveai însă mai îndelung, observai că „fiinţa solară” e acoperită cu mii de solzi scânteietori, violeţi, albaştri, azurii şi argintii. Câteodată însă aceşti solzi sau „ochi de zeu”, cum îi numeau ciclopeienii, deveneau intens strălucitori, albi-orbitori, răspândind un fel de aură cu zeci de nuanţe în jurul sferei. Atunci era semn că fiinţa cerească se pregăteşte să colinde prin văzduh, peste mări şi podişuri, oriîncotro îi era voia.

De multe ori Sfera Vie se desprindea de pe locul ei şi „umbla”, plutea mai bine zis, la o anumită înălţime, deasupra pădurilor, lacurilor şi locuinţelor ciclopeienilor. Apoi se întorcea pe platoul central şi pustiu, pe care şi-l alesese, de la bun început, ca lăcaş zeiesc şi inviolabil.

Dacă un grup de războinici cuteza să se apropie de acest podiş „sfânt” şi dacă, mai ales, ciclopeienii veneau înarmaţi, Sfera Vie se făcea albă-strălucitoare şi arunca din „ochii” săi multipli nişte raze foarte fierbinţi, silindu-i pe îndrăzneţi să dea îndărăt, ca înaintea unor săgeţi de foc, nimicitoare. Altminteri, fiinţa solară era paşnică. Nu azvârlea fulgere, nu făcea nimănui nici un rău, ci stătea pe platou şi se *uita*, cu multiplii săi „ochi de zeu”. Uneori colinda prin împrejurimi şi, de asemenea, se uita necontenit, la toate dintr-odată.

Căpeteniile triburilor şi înţelepţii care avuseseră curajul să se apropie la o oarecare distanţă de platoul unde se afla

enorma sferă strălucitoare se întorseseră nevătămaţi. Erau convinşi că „Fiinţa născută a treia oară, din zeul cel nou” îi *cercetase* îndelung cu ochii săi scânteietori. De aceea, cu timpul, ciclopeienii îi dădură Sferei Vii un nume simbolic, lung, greu de tradus, care conţinea etapele metamorfozei zeului şi pe care, pentru simplificare, automatul marţian de tradus l-a înlocuit cu *Pluriops*, ceea ce înseamnă „Cel cu mulţi ochi”. Era doar una dintre denumirile date fiinţei cereşti, noului zeu – în realitate cosmonautului venit cu astrosfera sa în lumea ciclopeienilor.

Despre Pluriops, eroul acestei legende, textul ciclopeian vorbeşte destul de confuz, uneori ca despre o făptură umană, ieşită din Sfera Vie, alteori ca despre un adevărat astru şi zeu, venit din depărtări imense, neaparţinând universului lor.

Dar să lăsăm vechea legendă să povestească ea însăşi:

…La început, în timpul celei de-a 4-a şi a 5-a dinastii războinice, triburile care vieţuiau pe planetă au ţinut sfat şi au hotărât să i se aducă Sferei Vii jertfe, ca unei zeităţi temute, care trebuie ademenită, îmblânzită, implorată… De aceea, mii şi mii de războinici şi de robi s-au scufundat în mare şi au pescuit acolo moluştele cele mai de preţ, cele mai mari şi mai bune la gust. Au ridicat pe ţărmul stâncos - chiar lângă podişul sfânt – un morman de astfel de preţioase jertfe, şi s-au retras, aşteptând să vadă ce face fiinţa strălucitoare.

Pluriops nu s-a clintit de pe podişul unde se afla, la sute de bătăi de fulgere-distanţă de altarul cu moluşte. Dar apoi, dintr-unul din solzii săi, a săgetat un fir subţire, violaceu, o rază care a ajuns cu capătul exterior pe mormanul de vietăţi marine. Într-o clipă, moluştele au fost preschimbate în ceva ca o pulbere gălbuie, apoi pulberea în abur auriu, şi în urmă nici aburul nu s-a mai văzut.

Triburile s-au bucurat crezând că Sfera Vie le-a primit ofranda, „înghiţind” în felul său ceresc bunătăţile pescuite din oceanul lor, din ale căror unde războinicii şi celelalte neamuri îşi scoteau ei înşişi hrana.

I-au adus, de aceea, zeului tânăr şi a doua, şi a treia

noapte, mormane de moluşte cafenii, rare şi gustoase, dar Pluriops nu s-a mai atins de ele.

După o generaţie, ciclopeienii au schimbat darurile şi i-au trimis grămezi de flori din adâncul apelor, alge albastre, catifelate, bune pentru ţesături, fructe parfumate de *mermor*, care te îmbată şi te fac să visezi peisaje minunate din lumea zeilor, tot felul de peşti turtiţi, fosforescenţi, ori melci cu cochilia sfărâmicioasă şi dulce. I-au mai trimis cărăbuşi din mlaştini, broscuţe roşii care trăiesc în lacurile cu iod şi păsări cu ventuze în loc de cioc, liane groase ce nu putrezesc nici în apă, nici pe uscat şi din care ciclopeienii îşi împleteau locuinţe marine şi aşezări pe uscat şi, în sfârşit, arme de-ale lor: nisip de vanadiu, ce se aprindea în văzduh, bolovani minerali negri, mari cât capul unui războinic şi care, odată aruncaţi cu o praştie puternică, lovesc ţinta, apoi se întorc exact în locul de unde au fost trimişi; insecte veninoase şi arici uriaşi electrici ce-şi omoară vrăjmaşii curentându-i de la depărtare.

Triburile observaseră că Pluriops nu primeşte decât o singură dată aceeaşi ofrandă, altfel o lasă neatinsă.

Şi, când nu mai avură ce daruri noi să-i închine, căpeteniile războinicilor chibzuiră să-i trimită de rândul acesta cei mai frumoşi robi pe care-i aveau. Aleseră o sută de tineri şi o sută de fecioare, îi îmbătară cu suc de mermor, îi legară cu liane tari şi-i lăsară pe o stâncă din vecinătatea podişului.

Sfera Vie pluti mai încolo, depărtându-se puţin de ciclopeienii jertfiţi, scânteind din ce în ce mai stins, până ce solzii ei multicolori păliră şi se făcură toţi violet-deschişi. Ochii săi răspândeau nişte unde albăstrii, care ţesură în jurul globului o auroră minunată, irizată în zeci de tonuri foarte şterse, vizibile acum şi pentru robii de pe stânca unde stăteau legaţi.

O rază intens-strălucitoare, violetă, ţâşni curând din Sferă, se arcui şi căzu pe piatră, chiar la picioarele celor o sută de tineri şi o sută de fecioare, învăluindu-i într-o lumină orbitoare, care-i făcu nevăzuţi pentru străjile puse de fruntaşii triburilor în apropierea altarului cu jertfe.

După o vreme, robilor închinaţi Sferei Vii le reveni cunoştinţa pe deplin. Cutremuraţi de frică şi vrăjiţi de frumuseţea culorilor, ei zăriră, venind pe arcul auriu ce lega globul strălucitor de stânca lor, o fiinţă de o formă verticală, ceva mai înaltă şi mai puţin roşiatică decât un ciclopeian. Avea în interiorul trupului un fel de lujer luminos, cristalin.

Pe măsură ce zeul aluneca pe acel pod spre ei, lujerul lui devenea însă mai puţin vizibil şi treptat se opaciză cu totul, iar lumina din trup i se stinse. Cel venit părea acum o făptură asemănătoare ciclopeienilor. Când se apropie şi mai mult, robii îl priviră mai puţin înfricoşaţi, totuşi neîncrezători în soarta lor, stând prăbuşiţi la pământ şi aşteptând din clipă în clipă ca zeul să se transforme în altceva - într-o floare de foc poate – şi să-i ardă de vii cu vreun fulger de-al său, pe care-l ascunsese, pesemne, sub haină.

Nu se întâmplă însă nici o nenorocire, nu căzu nici un trăsnet ceresc, nu-i arse nimeni. Fiul Sferei Vii stătea nemişcat în preajma lor.

Cei mai curajoşi ridicară atunci pleoapa şi-l priviră cu o curiozitate vie, amestecată cu spaimă şi resemnare.

Zeul născut din astrul tânăr semăna într-adevăr destul de bine cu unul dintre ei, părând un ciclopeian ca oricare altul, deşi trupul îi era cu un cap mai înalt, braţele mai puţin vânjoase şi înotătoarele mai suple decât ale lor. Nu era nici aşa de roşiatic la piele, iar în frunte n-avea, ca toţi ciclopeienii, un singur ochi rotund şi bombat, cu o pleoapă groasă, ci zeci şi zeci de ochi plaţi, rombici, stranii, minunat coloraţi, ca şi solzii strălucitori ai Sferei Vii, dar mult mai mici. Erau parcă încrustaţi într-o fâşie lată, cristalină, ce-i încingea tâmplele şi tot capul.

Zeul purta, ca şi robii, o haină fără mâneci, dintr-o ţesătură obişnuită de alge albastre. Le spuse, în limba lor şuierată, modulând însă mult mai melodios sunetele:

— Ridicaţi-vă şi nu vă temeţi. Sunt Pluriops. Cel cu mulţi ochi, prietenul şi sfătuitorul vostru.

Robii însă rămaseră tot cu fruntea în ţărână, murmurând imnurile învăţate în cinstea noului astru violaceu şi a Sferei Vii, numindu-l pe Pluriops Fiul fiinţei strălucitoare şi Zeul lor

cel tânăr, şi implorându-l să nu-i ardă cu fulgerele ce-ar putea ţâşni din ochii săi divini. De asemenea, îl rugară să spună mamei lui, Sferei Vii, să nu-i „înghită” ca pe moluşte, ci să-i cruţe.

— Sfera Vie n-a „înghiţit” nimic, după cum credeţi voi, a grăit atunci Pluriops. Sfera Vie nu e o zeitate, ci un vehicul zburător, o navă sferică, un fel de locuinţă a mea, după cum nici eu nu sunt zeu. N-o să vă facem nici un rău.

La început robii nu-l crezură. Din străbuni, cu toţii ştiau că jertfele atinse de raza Sferei Vii se prefăcuseră într-o clipă în scrum auriu, în abur, şi apoi în nimic. Aşadar, Sfera Vie îşi „devora” victimele, deşi zeului născut din ea îi plăcea să spună, în cuvinte neînţelese, că le „soarbe” înăuntrul ei, fără să le facă nici un rău. Dar numai un singur tânăr dintre cei o sută avu cutezanţa să dea glas gândurilor sale:

— Ar trebui să ne socotim fericiţi că am fost aleşi drept hrană şi ofrandă pentru zei. Totuşi nu înţelegem de ce nu v-au plăcut mai departe moluştele cafenii. Oare Sfera Vie are nevoie de vieţile noastre? Şi ce vieţi va mai mistui după noi?

Pluriops îl ascultă fără să se mânie, apoi se îndreptă cu faţa spre Sfera Vie murmurând ceva neînţeles. După un timp, din acest lăcaş zeesc al său porni o rază, apoi mai multe raze împletite, care căzură ca nişte curcubeie violete aproape de stânca unde stăteau cu toţii. Ele ţesură astfel un al doilea pod. În urmă, pe puntea de raze se rostogoli iute un glob cenuşiu, mare de tot. Globul cenuşiu se opri la picioarele robilor, şi, brusc, se desfăcu în cinci fâşii strălucitoare. Dinăuntrul lui apărură mormane de moluşte cafenii, vii, broscuţe roşii, vii, flori şi alge albastre, proaspete, vii, şi, rând pe rând, aproape toate soiurile de vietăţi şi daruri pe care triburile le jertfiseră Sferei Divine. Printre robi trecu atunci o înfiorare, şi ei se tânguiră mai departe:

— Sfera Vie nu a primit ofrandele triburilor! plângeau ei. Vai nouă, căci pe noi ne vrea zeul! Zeul nu vrea aceste lucruri şi bucate de preţ! Fiul Sferei Vii doreşte însăşi viaţa noastră!

— N-aţi înţeles nimic, spuse şuierând cu blândeţe Pluriops. Moluştele, bucatele şi darurile sunt ale voastre. Vedeţi doar că sunt întocmai cum mi le-au dăruit strămoşii voştri, mai demult. Vieţuitoarele sunt vii. Eu n-am ce face cu ele. Nu vă temeţi. N-o să se atingă nimeni de viaţa voastră, după cum nu m-am atins de a lor. Prima lege a lumii mele galactice, a stelei de unde am venit eu, e să respectăm viaţa, s-o cunoaştem şi s-o protejăm pretutindeni unde o întâlnim în Univers. O să înţelegeţi spusele mele mai târziu.

Robii se liniştiră oarecum, se ridicară şi-şi murmurară iarăşi imnurile, apoi, cu bună-cuviinţă, dar şi cu o foame primitivă ce le făcea trupul să tremure, se apucară să înghită moluştele şi broscuţele vii, să sugă rădăcinile de plante şi melcii dulci, şi să ascundă în haină, la piept, fructele aromate de mermor, dătătoare de visuri.

— Fructele acestea conţin o otravă care vă face rău, vă slăbeşte trupul şi mai ales mintea, le spuse Pluriops. Nu le mâncaţi. V-am privit de departe, în timp ce voi dormeaţi aici, în necunoştinţă de cele întâmplate. Am văzut prin trupul vostru atât de minunat alcătuit de natură, deşi încă la începuturile evoluţiei sale, cum sucul otrăvitor invada încet globulele portocalii ale sângelui vostru şi pătrundea în ţesuturile nervilor, paralizându-i. Iar creierul vostru, asemănător cu o aglomerare de stele, cu fiecare celulă vibrând şi pulsând, era îmbâcsit într-o ceaţă plumburie de toxina subtilă a plantei de mermor. Nu-i mâncaţi fructele.

Robii îl ascultară, neîncrezători şi temători. Planta de mermor era socotită sfântă, iar fructele ei binefăcătoare trupului.

— Ochii tăi, Pluriops, văd prin corpul nostru? Ce fel de privire ai, zeule cu înfăţişare de rob?

Pluriops răspunse:

— Văd prin voi aşa cum văd şi înăuntrul meu, atunci când doresc asta, şi aşa cum văd prin lucruri şi prin fiinţe, prin apă şi prin văzduh. Privirea mea e cu totul altfel decât a voastră, fiindcă în lumea de unde vin eu s-a desăvârşit continuu. Şi acolo unde privirea mea luminoasă nu mai

poate pătrunde, mai ales în spaţiul vast al cerului, în locul meu privesc ochii Sferei şi ochii automatelor, adică privirea robilor mei neînsufleţiţi. De aceea v-am văzut încă de mult, când astronava mea, astrul tânăr, cum îl numiţi voi, nici nu răsărise pe cerul planetei voastre. Vă repet: sunt prietenul şi sfătuitorul vostru. Nu vă temeţi. Nici Sfera Vie, nici eu nu vă vom pricinui vreun rău, nici vouă, nici celorlalţi ciclopeieni din alte triburi.

Un glas se ridică potrivnic, limpede, din ceata tinerilor:

— Robi fraţi, aveţi înaintea voastră un zeu mincinos. Întrebaţi-l cu ce se hrăneşte, întrebaţi-l cât poate trăi fără mâncare. Şi priviţi moluştele pe care le mai aveţi în faţă. E o vrajă, vă spun. Ele nu pot fi *aceleaşi* moluşte cafenii, pe care căpeteniile de la începutul celei de-a 4-a dinastii războinice le-au adus jertfă Sferei. Voi ştiţi că o moluscă nu trăieşte decât foarte puţin în apa mării. Fără apă, piere şi mai repede. Or, de la ziua ofrandei dintâi şi până acum s-a scurs atâta vreme, încât nici noi nu ştim s-o măsurăm. Vă întreb, fraţi ciclopeieni, ce vietate, ce moluscă poate trăi atâţia ani? Nici chiar noi nu vieţuim decât vreme de 90 de eclipse, dacă nu murim înainte, din pricina războaielor sau a uraganelor mării. Aşadar, sau ofrandele dintâi care au fost dăruite Soarelui tânăr au fost arse de raza Sferei Vii, cum ziceau strămoşii noştri, sau au pierit pe altă cale. Oricum ar fi, vietăţile marine, plantele şi darurile din faţa voastră sunt *altele* decât cele sacrificate, şi acest zeu, ce-şi zice Pluriops, ne minte, face vrăji, şi ne ascunde clipa în care ne va arde şi ne va înghiţi. Întrebaţi-l cu ce se hrăneşte, întrebaţi-l ce a făcut cu vietăţile jertfite şi ce va face şi cu noi în curând!

Cele o sută de fecioare izbucniră atunci în plâns, cerşind mila zeului. Mulţi dintre tinerii robi şuierară însă cu înverşunare, câştigaţi de îndrăzneţele cuvinte ale fratelui lor.

Pluriops se apropie cu încă un pas şi le grăi:

— De ce mu mă credeţi? E greu să înţelegeţi la început toate cele ce vă spun, trebuie însă ca voi să credeţi că nu vă doresc răul, că nu-mi trebuie viaţa voastră. Dacă aveam

acest gând, aş fi putut să vă ard până acum, de la depărtare. Ce să fac ca să mă credeţi?

— Să răspunzi ce mănânci!

— Să ne spui de unde ai venit şi cine eşti cu adevărat!

— Să ne lămureşti unde şi cum te-ai născut!

— Să ne dai drumul!

Unii dintre robi strigau din ce în ce mai aţâţaţi şi mai curioşi, mulţi însă plângeau şi se rugau. Nici unul nu îndrăznea totuşi să se apropie de Pluriops şi-şi fereau cu toţii privirea de ochii săi multicolori.

— Plecaţi, le spuse Pluriops, mâhnit. Sunteţi liberi. Să nu rămână lângă mine decât aceia ce ar putea înţelege că nu doresc să vă fur viaţa. Eu, Pluriops, ca şi ceilalţi oameni din lumea noastră, nu mă hrănesc cu *vieţi*, cu vieţuitoare, ci cu *săruri* şi mai adesea cu raze, cu lumină. Dar e prea greu pentru voi să pătrundeţi asemenea taine. Hai, plecaţi! Vă spun că sunteţi slobozi!

Robii nu plecară în prima clipă. Cel mai îndrăzneţ dintre ei glăsui aspru şi şuierător:

— Vrei să plecăm? Dar bine, Pluriops, dacă vom coborî de pe podişul acesta sfânt, străjile, războinicii şi închinătorii credincioşi astrului violet ne vor sfâşia în bucăţi sau ne vor arunca peştilor de pradă, fiindcă tu nu ne-ai plăcut şi fiindcă Sfera Vie, maica ta, nu a primit jertfa seminţiei noastre.

— Tu crezi sau nu în zei? murmură Pluriops.

— Nu, nu cred, înălţă fruntea tânărul rob.

Atunci, dintre fecioare se desprinse una şi, alergând spre Pluriops, se prăbuşi înaintea lui.

— O, zeule cu trup de rob şi cu fulgere în ochi, îl rugă ea, tânguindu-se, iartă-l! Zen nu ştie ce spune! Cruţă-i viaţa sau ia-o pe a mea, mai întâi, înainte de a-l arde pentru fărădelegea lui.

Zen se apropie de fată şi-i puse mâna pe umeri, tăcut.

— Vă iubiţi, nu-i aşa? Îi întrebă Pluriops.

— Da, spuse fata. Ne iubim. Am fost luaţi robi împreună, de mici, în timpul unui război. El m-a apărat de atâtea ori. Nu-i un rob rău, deşi nu se închină nici altor zei, nici noului astru violaceu, părintelui tău ceresc. Iartă-l, Pluriops!

— N-am de ce să-l iert. Şi mă bucur aflând că inimile voastre primitive ştiu ce înseamnă iubirea şi jertfa de sine! De aceea, am să vă ajut să plecaţi îndărăt pe tărâmurile voastre, pe ascuns, fără să fiţi văzuţi de cei care v-au adus aci. Mai întâi am să răspund însă întrebărilor puse de voi, fie că veţi pricepe sau nu, fie că-mi veţi crede cuvintele sau nu. Moluştele pe care le-am adus din Sfera Vie au fost urmaşele celor primite de mine la întâia jertfă, cum spuneţi voi. Le-am luat în sfera asta, în casa mea zburătoare, le-am înviat, le-am păstrat în nişte băi cu o apă aidoma mării voastre, şi ele au făcut pui, iar puii puilor lor vi i-am dăruit vouă. Toate vietăţile au trăit în Sfera Vie, în astronava mea, mai mult decât în apa lor de baştină, fiindcă eu ştiu să le prelungesc viaţa. Ştiu s-o prelungesc şi pe a voastră. Pot să vă fac să trăiţi de zece ori mai mult decât ceilalţi ciclopeieni. V-am spus că nu mă hrănesc cu vietăţi. Aşa e legea mea. Cea dintâi lege a Galaxiei noastre, a imensei lumi de stele şi a planetei unde m-am născut eu, e respectul pentru viaţă, orice chip ar avea ea. De aceea, repet, niciodată nu vă voi face vreun rău. M-aţi întrebat cine sunt. V-am spus şi asta. Nu sunt zeu. Pentru voi sunt Pluriops, cel cu mulţi ochi. În realitate sunt ca şi voi o fiinţă gânditoare, numai că m-am născut în altă lume, într-o lume neînchipuit de bătrână faţă de a voastră, cu o civilizaţie neînchipuit de străveche şi de strălucită… Eu însumi sunt foarte bătrân, aproape nemuritor pe lângă voi, ciclopeienii. M-am născut într-un sistem solar aflat în centrul Galaxiei, pe o planetă de cristal, minunată, cum nu se află decât puţine în Universul cel fără de margini… Acolo, pe pământul meu, baza vieţii, a trupului nostru însuşi, o formează o substanţă care se găseşte oarecum şi la voi, în cochilia melcilor sau în nisipul mării, în vinele roci şi în multe alte vietăţi de pe sol sau din apă. Nu sunt zeu, vă repet. Sunt om. Şi totuşi aveţi dreptate: sunt altfel decât voi. Spuneţi-mi de aci înainte Pluriops şi aveţi încredere în mine.

— Ascultă-ne, o, Pluriops, zeu sau om, oricine-ai fi tu cu adevărat, şuieră mai prietenos Zen, tânărul rob îndrăzneţ. Ascultă-ne şi nu te mânia pe noi. Spui că eşti o fiinţă din

altă lume. De ce nu ai rămas în lumea ta? De ce ai venit la noi să ne înspăimânţi femeile, copiii şi triburile?… Ce cauţi pe tărâmurile noastre?

Pluriops nu se supără, ci răspunse blând:

— Eu sunt un călător printre stele, un astronaut, cum zicem noi. Menirea mea a fost să descopăr mereu alţi aştri, mereu alte lumi şi alţi oameni. Să-i descopăr şi să le aduc solia paşnică a lumii mele de cristal. Să-i descopăr şi să le viu într-ajutor, dacă au nevoie de mine. Ştiu că voi, ciclopeienii, nu puteţi înţelege legile care ne cârmuiesc pe noi, nici dorinţa noastră veşnic vie de a dezlega mereu alte taine, scrise în Universul cel fără de margini.

— Şi, într-adevăr, ai venit în zbor? Întreabă un alt ciclopeian, un bărbat mai matur, vânjos, şi cu o căutătură aprigă, sălbatică şi semeaţă.

— Da. Am venit în zbor, cu astrosfera mea, căreia voi îi ziceţi Soarele violaceu şi tânăr, sau Sfera Vie.

— Zici că eşti om şi totuşi trăieşti ca şi zeii într-un fel de soare, fără să te aprinzi… spuse mai departe bărbatul cel semeţ. Nu te cred. Eşti zeu, însă un zeu cu alte gânduri şi socoteli decât cele pe care le au zeii noştri cei vechi.

Ochii multipli ai lui Pluriops scânteiară ciudat:

— Tu, ciclopeianule, ştii oare ce fel de gânduri au zeii? glăsui el. Se gândesc oare zeii la putere, la mărire, aşa cum te gândeşti tu?

Bărbatul se înclină, bătându-şi fruntea de piatră:

— Iartă-mă, Pluriops, şuieră el, iartă-mă! De unde să ştiu eu, un biet rob, ce gândesc zeii? E drept, nu-s rob de rând; odinioară eram căpetenie de trib. Odinioară, zeii mi se arătau în vis şi-mi porunceau să

35

pornesc război împotriva unor seminţii vrăjmaşe, spre a le nărui. Tu, zeule cu mulţi ochi, ce-mi porunceşti?

— Cum te cheamă? Întrebă Pluriops.

— Moah.

— Ridică-te, Moah! Îţi poruncesc de azi-nainte să nu mai ucizi şi să nu mai asculţi glasul altor zei mincinoşi. Crede în mine şi atât. Dacă vrei, de acum încolo poţi fi ucenicul meu,

prietenul meu.

Robii murmurară, adânc impresionaţi. Moah se ridică şi rămase lângă Pluriops, privindu-l tăcut şi temător.

— Vrea cineva dintre voi să rămână cu mine? glăsui mai departe Pluriops.

— Eu! strigă Zen.

— Şi eu! se rugă iubita lui.

— Şi eu! şuieră Moah, cu ardoare.

Ceilalţi ciclopeieni tăcură şi se strânseră unul într-altul, ca o turmă.

— Vă înţeleg teama, zise Pluriops, şi ochii săi multipli scânteiară din nou. Nu mă supăr că vreţi să plecaţi de lângă mine cât mai grabnic cu putinţă, înainte însă de a ne despărţi, vreau să vă povestesc câte ceva despre mine, ca să povestiţi şi voi, la rândul vostru, altor semeni de-ai voştri şi aceştia să povestească, de asemenea, copiilor şi urmaşilor lor.

Eu, Pluriops, sunt un călător printre stele, un astronaut. Am pornit la drum, din lumea mea, demult de tot, când pe planeta voastră nici nu apăruseră primii oameni şi primele triburi lacustre, cum le ziceţi voi. Am cutreierat spaţii nesfârşite, am văzut sute de lumi diferite de-a voastră, m-am întors în lumea mea de sute de ori şi de sute de ori am pornit iarăşi la drum. Sfera mea, astrul violet, cum îi ziceţi voi, poate călători prin oceanele Cosmosului, mergând mai iute decât merge fulgerul pe cer. Aşa am ajuns şi la voi. Aceasta va fi însă ultima mea călătorie, căci nu sunt un zeu tânăr, cum mă socotiţi voi, ci un astronaut foarte bătrân, neînchipuit de bătrân. Niciodată nu voi mai putea să mă întorc

la ai mei. Vremea nu-mi va îngădui asta, o ştiu. Zilele mele sunt numărate. E drept că, pe lângă scurta voastră viaţă, a mea e încă lungă. Până la moartea mea, câteva zeci de generaţii de ciclopeieni vor pieri înainte-mi. Totuşi, aşa cum şi Soarele vostru gigant şi roşu va muri, aşa cum şi stelele din vastul vostru Univers au un început, o evoluţie şi un sfârşit, tot astfel şi eu, Pluriops, voi pieri. Şi ziua aceea

nu va fi departe. Dac-aş porni de îndată spre lumea mea, spre planeta noastră de cristal, aflată în roiul de stele dinspre centrul Galaxiei, n-aş putea ajunge nici până la un sfert de drum distanţă de ea şi aş pieri în zbor. Ceasul morţii mele se apropie, ştiu bine. Nu vreau însă să-mi sfârşesc viaţa în zadar, atâta vreme cât aci, la marginea Galaxiei, aici, pe planeta voastră micuţă, în preajma Soarelui vostru, veţi avea nevoie de lumina pe care eu v-o pot dărui. Am ales de aceea să rămân la voi, să vă ajut. V-am descoperit planeta încă de mult, pe când zburam către aşa-zisul vostru zeu, gigantic şi roşu. Soarelui vostru i-am cercetat radiaţiile, adică razele şi jerbele de foc pe care le aruncă în jurul său. Ştiu foarte bine că însăşi viaţa planetei voastre e ameninţată curând să se stingă. Soarele vostru e un astru îmbătrânit, pe cale de a se stinge. Odinioară era mai strălucitor şi mai fierbinte decât e acum. Pe atunci aproape toate planetele lui aveau viaţă. Acum însă, doar aci la voi mai există fiinţe vii. Voi, ciclopeienii, aţi apărut pe lume destul de târziu şi n-o să puteţi ajunge la deplina voastră dezvoltare ca fiinţe gânditoare, fără ajutorul meu. Căci în curând planeta voastră se va răci de tot şi va muri. Soarele vostru nu va mai avea putere să vă încălzească. Va trebui să vă luptaţi cu frigul, cu gheţurile, care au şi cuprins aproape toată planeta. Fiinţe vii – viaţă şi oameni – se aflǎ doar aici, în jurul platoului central pe solul vostru, şi în mările voastre calde încă, în adâncul cărora clocotesc vulcani radioactivi. Dacă rămâneţi neştiutori şi neajutoraţi ca şi până acum, nu vor trece nici 30 de dinastii războinice şi lumea voastră va pieri. Radiaţiile, adică razele aruncate de giganticul vostru zeu roşu, sunt din ce în ce mai primejdioase. Clima se răceşte din ce în ce, lumea voastră va îngheţa în curând. Atmosfera, văzduhul vostru se vor risipi. Atunci razele soarelui bătrân vor deveni şi mai dăunătoare şi vor nimici orice e viaţă sau grăunte de viaţă.

De aceea, repet, mi-am ales singur soarta. Voi rămâne aici, în preajma Soarelui vostru gigant, să vă ajut, să vă salvez planeta de moarte. N-o să înţelegeţi la început ce voi înfăptui. Dar cândva urmaşii urmaşilor voştri mă vor

înţelege... Târziu, atunci când eu n-oi mai fi, viaţa va înflori aici cu adevărat. Atunci soarele cel roşu se va preschimba într-un astru tânăr, galben ca aurul, şi binefăcător ca un zeu din poveştile voastre vechi despre zei...

Dar asta e deocamdată o taină şi eu o voi dezvălui mai târziu numai celor care vor rămâne cu mine.

Acum vă spun încă o dată: sunteţi liberi să plecaţi cu toţii. Şi, ca să nu întâmpinaţi nici o piedică, voi trimite din Sfera Vie, din casa mea, o fâşie lată de raze ne vătămătoare înspre ţărmul mării reci, învecinate. Sub aceste raze se va deschide o cale apărată. Privirile războinicilor voştri nu vor ajunge până la ea. Şi nici un bolovan nu va putea pătrunde prin ea. Veţi putea umbla fără nici o teamă pe acel drum, călăuziţi de calea de lumină. Acum mâncaţi şi întăriţi-vă pentru călătoria voastră.

Pluriops se întoarse apoi iarăşi cu faţa către Sfera Vie. O rază violacee porni din banda care-i încingea tâmplele şi se pierdu în văzduh. Curând, o rază tot violacee se văzu venind dinspre sferă spre stâncă. Puţin timp după aceea, din globul strălucitor porni într-adevăr o fâşie albă, lată, în direcţia celuilalt ţărm maritim.

Robii se repeziră ca nişte copii nerăbdători într-acolo. Lângă Pluriops, ce stătea drept şi neclintit, nu mai rămaseră pe stâncă decât Zen, tânărul cel îndrăzneţ, împreună cu fata care-l iubea, şi mai la o parte, Moah, fostul şef de trib.

— Doresc să fiu robul tău de-aci înainte, şuieră Zen. O, Pluriops, m-am încredinţat acum că ne vrei binele şi nu moartea! De aceea, oricine ai fi, zeu sau Făptură muritoare, ca şi noi, lasă-mă să mă închin înaintea înţelepciunii, puterii şi blândeţii tale!

Şi tânărul ciclopeian se plecă în faţa călătorului galactic şi-şi bătu fruntea de piatră de câteva ori...

— Scoală-te, şopti Pluriops, alătură-te celorlalţi doi şi urmaţi-mă! Vă iau cu mine pentru un timp. O să încerc să vă învăţ câte ceva din adevărurile descoperite de noi, oamenii de pe planeta de cristal. Nu vă fie teamă, veniţi;

prieteni!

Arcul de raze era ca un coridor strâmt, prin care cei trei ciclopeieni lunecară, fiind sorbiţi parcă de o putere nevăzută. Înaintea lor mergea Pluriops. Aici, în ciudatul spaţiu întreţesut de raze, corpul călăuzei lor arăta din nou schimbat. Învelişul cărnos, ca al oricărei făpturi de pe planeta ciclopeienilor, devenise iarăşi transparent, şi culoarea lui roşie se estompa. Lujerul luminos, vertical, se contura în schimb din ce în ce mai limpede, răsfirându-se spre capătul lui superior într-un fel de sepale strălucitoare, care ţineau globul capilar, tot luminos şi brăzdat de banda aceea orizontală cu ochi rombici, multipli, încrustaţi în ea.

Ciclopeienii şovăiră, cuprinşi de teamă.

— Care e adevărata ta înfăţişare, Pluriops? murmură Zen. Şi cum arată fraţii tăi din lumea voastră de cristal? Cum eşti tu cu adevărat? Semeni cu noi? Spune-ne, ca să nu ne înspăimântăm când te vei schimba iarăşi la chip…

— Corpul meu adevărat e un fel de lujer vertical, aşa cum îl vedeţi prin învelişul protector în care m-am înfăşurat şi pe care l-am făcut să semene cu trupul vostru roşiatic, pentru ca să nu vă speriaţi de mine prea rău. În acest coridor ţesut din raze de un anumit fel, lumina e însă atât de puternică, încât învelişul meu se face transparent şi voi mă puteţi vedea aşa cum sunt în realitate. Când vom ajunge în Sfera Vie, care e în acelaşi timp vehiculul meu de zbor, un fel de locuinţă a mea, şi laboratorul meu, şi care va fi de aci înainte pentru o vreme şi casa voastră, va trebui să îmbrăcaţi şi voi un costum făcut să vă apere de razele şi de lumina ce v-ar putea orbi sau vătăma.

În Sfera Vie o să vedeţi câţiva roboţi, câţiva slujitori de-ai mei. I-am făcut din metal şi cristal, aproape fără moarte, dar şi fără viaţă. Robii mei ştiu să facă fel de fel de lucruri, ştiu să vorbească şi să judece. Să nu vă temeţi de ei, dar nici să nu vă apropiaţi prea mult de ei. Şi mai ales să ştiţi că, în realitate, voi sunteţi oameni, iar ei nu.

Acum, priviţi! Trapa Sferei Vii, a cosmonavei mele, se va deschide îndată. Va sosi peste puţin timp un slujitor cu

haine de protecţie pentru voi…

Cei trei ciclopeieni se traseră înapoi câţiva paşi. Înaintea lor, la capătul coridorului de raze, se zărea uriaşa Sferă Vie, ca un melc globular de ocean, dar un fel de melc neînchipuit de mare şi de strălucitor. Solzii ei multipli scânteiau acum palid de tot, cu o nuanţă odihnitoare. Erau, de asemenea, surprinzător de mari, cât zeci de porţi de case, laolaltă. Sfera Vie părea alcătuită ca un fagure metalic, dintr-o mulţime de căsuţe rombice, sticloase, dintr-o mulţime de „solzi” sau „ochi” coloraţi. Unul dintre solzii violeţi din centru se întunecă deodată, până ajunse aproape negru. Şi în cadrul său se ivi un rob de sticlă şi de metal, o formă verticală, înaltă cam cât trei ciclopeieni la un loc şi groasă cât unul. Avea două braţe ca două ramuri de cristal, în stânga şi în dreapta. Pe unul dintre aceste braţe atârnau trei săculeţe lunguleţe dintr-o ţesătură transparentă. Erau costumele de protecţie pentru cei trei ciclopeieni. Moah, Zen şi soaţa lui le traseră pe trup şi apoi, urmându-l pe Pluriops, intrară în marele şi misteriosul lui lăcaş zburător.

Nici un alt ciclopeian nu i-a mai văzut de atunci, dar toţi cei 98 de robi şi 99 de fecioare care fuseseră împreună cu ei pe podişul cel sfânt au povestit fiilor şi nepoţilor lor acea nemaipomenită şi divină întâlnire a lor cu Zeul.

În vremea când Pluriops mai era încă în viaţă, de multe ori, Sfera Vie s-a ridicat în văzduh, poate şi cu trei ciclopeieni cu tot, şi a înconjurat lin planeta, ba chiar s-a înălţat uneori foarte sus, aproape de giganticul zeu bătrân şi roşu de pe cer. Şi tot aşa de lin şi-a întors şi s-a aşezat pe podişul central.

Sfera Vie nu şi-a mai deschis porţile decât după 180 de eclipse. Nepoţii robilor închinaţi odinioară zeului tânăr, robi de mult pieriţi dintre cei vii, au văzut atunci ieşind din Sferă trei ciclopeieni: doi bărbaţi tineri şi o femeie, la fel de tânără, care spuneau tuturor celor întâlniţi că ei sunt Moah, Zen şi soţia acestuia. Mulţi alţi ciclopeieni se adunară în jurul lor să-i vadă, să-i asculte şi să li se închine, ca unor prieteni şi aleşi ai zeilor.

În urma celor trei ciclopeieni „nemuritori” veneau câteva

făpturi de sticlă şi din metal, câţiva robi ciudaţi cum nu mai fuseseră văzuţi niciodată şi cu care „aleşii zeilor” vorbeau într-o limbă necunoscută. Vreme de 40 de zile şi de 40 de nopţi, Moah, Zen şi soața lui colindară platoul central al lumii lor, vestind tuturor că Pluriops, Zeul, se va urca în ceruri, şi că în curând astrul violet, vehiculul lui de zbor, va apărea din nou la orizont, unde va rămâne vreme de o sută de eclipse. În acest răstimp, toţi ciclopeienii trebuie să-şi părăsească locuinţele de pe uscat şi să-şi facă nişte adăposturi în piatră, în inima muntelui. Vor fi ajutaţi să-şi sape aceste locuinţe de robii lui Pluriops. Apoi ei trebuie să se ascundă ca să nu-i orbească Marele Zeu, bătrânul lor gigant din ceruri, care se va schimba la faţă şi va revărsa peste întinsul planetei lor ploi de foc pustiitoare

— Timp de trei zile şi trei nopţi în şir. După aceea, pe cer nu se va mai arăta niciodată bătrânul lor, soare roşu, ci va răsări un astru tânăr, strălucitor şi generos, ce va face să înflorească o viaţă nouă, mult mai blândă şi mai frumoasă decât tot ceea ce cunoscuseră ciclopeienii până atunci.

Aci se sfârşeşte primul text privitor la străvechea legendă a lui Pluriops, text săpat cu nişte semne vechi şi uriaşe chiar pe stâncile podişului central.

Pe alte câteva lespezi, aflate la mare distanţă de podiş, s-au găsit apoi alte două însemnări lapidare:

„În timpul celei de-a 74-a dinastii lacustre, Sfera Vie s-a ridicat sus pe cer şi s-a făcut nevăzută. La 4 zile după aceea a răsărit astrul violet, despre care strămoşii noştri credeau că murise. După cum zic discipolii celor aleşi de zei, după zece eclipse vor începe marile ploi de foc. De aceea, mulţi ciclopeieni, care se-nchină noului zeu, Pluriops, şi-au părăsit casele şi s-au ascuns în peşteri”.

Celălalt text, scris cu alte caractere, fusese săpat pe o piatră roşie, de unul dintre fiii lui Zen. Deşi scurt, era mult mai explicit. Iată ce spunea:

„După cele trei zile şi trei nopţi în care cerul s-a întunecat, iar soarele roşu a explodat şi a azvârlit în spaţiu ploi de foc şi pulberi pustiitoare, noi, cei ce-am urmat sfatul

părintelui nostru, prea înţeleptul Zen, am ieşit în sfârşit din peşteri şi am îndrăznit să privim cerul… În locul marelui soare roşu strălucea acum un astru tânăr, galben ca aurul, şi luminos cât zece zei stelari… Zen, tatăl meu, a plâns văzându-l şi ne-a spus: «Fiii mei, aceasta este fapta lui Pluriops, învăţătorul nostru, cel care s-a jertfit pentru a ne da nouă viaţă»… L-am întrebat: «Tată, adevărat este că Pluriops nu era zeu, ci om, ca şi noi?» Şi Zen, părintele nostru, a răspuns: «Era om ca şi noi, dar cu mult mai bătrân şi cu mult mai învăţat… Iar lumea de unde a venit el e atât de depărtată, că raza soarelui nostru o va atinge în zbor de-abia peste câteva mii de ani de drum»… Pluriops, Cel-cu-mulţi-ochi, a dăruit din nou viaţă planetei noastre, el ne-a făcut soarele cel tânăr de pe cer… el ne-a dăruit lumina, ştiinţa şi dragostea lui… De aceea, voi şi urmaşii voştri, de câte ori vreţi să priviţi cerul şi soarele, să vă amintiţi de el”.

STRANIA MALADIE SIDERALĂ

Câtă vreme trecuse de când tot cădea, sorbit egal de spaţiul cosmic ca de o apă neagră, nesfârşită, Ad nu mai ştia să calculeze. La început crezuse că moare. Întâmpinase cu nerăbdătoare satisfacţie vârtejul intens şi avid ce-l învăluise chiar din clipa în care se desprinsese de resturile astronavei sale. Dar nu fusese moartea. Moartea, pe care o dorea atât şi o aştepta fără teamă, ca pe o eliberare definitivă de chinul conştiinţei sale, îl ocolise iarăşi.

Fusese din nou un lung şi istovitor leşin. Îşi reveni cu aceeaşi ciudată senzaţie de inerţie totală – şi fizică, şi sufletească.

Închis în costumul de protecţie, ca într-un al doilea înveliş trupesc al său, pământeanul călători astfel, indiferent şi vlăguit, ceasuri sau poate zile…

Abia într-un târziu desluşi vuietul acela prelung, ce se făcea din ce în ce mai amplu. Părea că însuşi timpul se materializase şi-i trece – fluviul imponderabil şi lent – prin tâmple… Nimic nu mai exista în jurul său şi pentru el în afara acestui vuiet continuu, ce-l ducea prin Univers…

Dar iată că, prin foşnetul amplu, îşi făcu loc un zgomot cunoscut, deşi abia perceptibil. Cineva ciocănea slab într-un perete aproape inert. *Tic-tac. Tic-tac.* Şi, dintr-odată, Ad îşi auzi inima. Fluviul vuitor îl purta mai departe, şi mai departe, însă foşnetul lui se integra acum treptat în bătaia înceată a unei inimi omeneşti.

„Am rezistat” – gândi astronautul, şi, concomitent cu redeşteptarea, sfâşierea sufletească îi reapăru şi mai acută.

Timpul continua totuşi să nu existe încă în mod lămurit. *Tic-tac. Tic-tac.* Oare de când „cădea” astfel, supt de spaţiul negru, în această durată egală şi nedefinită?

Ştia doar că e atras – întocmai cum calculase iniţial – de masa încă nevăzută a micului satelit de hafniu al lui Procion.

Cu o sforţare supraomenească a muşchilor feţei, zâmbi amar.

„Nu mai am mult şi, în sfârşit, voi muri. De ce n-am

izbutit mai devreme? De ce nu m-am sinucis după ce i-am văzut pe Eyra şi pe copii fără viaţă? Morţi din pricina mea, ei, copiii mei, soţia mea!…”

Îşi puse încă o dată întrebarea, cu o luciditate epuizată, şi de rândul acesta nu mai găsi în el puterea de a suferi.

Călătorea sfârşit, inert sufleteşte, prin Cosmosul orb şi îşi rememora faptele, descompunându-le în grupuri de imagini mereu aceleaşi şi toate văzute din afară, ca şi cum ar fi fost demult de tot trăite, şi parcă de un altul, nu de el…

…Se vedea ca într-o ceaţă pe el şi pe Eyra, înainte de plecare, lucrând pe staţia lor, „Constructor 14”, de lângă Marte.

Puneau împreună la punct o astronavă fotonică, pe care el o proiectase cu ani în urmă, pentru un zbor experimental.

Zărea chipul Evrei luminos şi viu, aşa cum îi zâmbise în clipa când îi ceruse să se îmbarce amândoi spre Procion.

Zâmbetul ei era atât de spontan, de fericit şi totuşi exprima atâta contrariere, că Ad, *atunci*, nu se putuse stăpâni şi râsese prea tare în tubul vorbitor, aproape să-i spargă fetei urechile.

Şi, cu toate că se mişcau prin vid lejeri, cu gesturile suple ale unor balerini-înotători, siguri în mediul lor fluid, totuşi, ca aparenţă, aşa încotoşmănaţi în costumele de scafandri, purtând legate de ei imensele butelii pentru sudură, aduceau mai mult cu nişte mici balene plutitoare decât cu nişte dansatori.

El stătea cu capul în jos şi fixa o ultimă placă exterioară a fuzelajului. Eyra se găsea exact în faţa ochilor lui, în picioare însă, pendulând graţios, deşi oarecum comic în centura ce o lega de corpul navei.

Vedea jetul orbitor al furtunului de lac antigravific cu care fata patina carcasa, ca s-o apere de încălzire şi de atacul meteoriţilor.

Era foarte concentrată, nu bănuia că Ad o priveşte şi – de încordare – îşi muşca puţin buza de jos.

Desigur, nu fusese un moment chiar prea bine ales pentru o cerere în căsătorie. Ar fi putut găsi atâtea alte

clipe, şi atâtea alte „decoruri”, nu acest cadru oarecum prea tehnic, cu care se deprinseseră laolaltă, încă demult.

Dar cât de noi şi de apropiate li s-au părut apoi recile sclipiri ale astrelor în decorul imens şi mut al cerului marţian!…

Au pornit după lucru spre staţia lor, legaţi cu aceeaşi centură, ca să nu se depărteze prea mult unul de celălalt, la vreo mişcare mai bruscă.

Ad vedea, ca pe o peliculă exactă, acel zbor…

Înaintau în salturi line, virând împreună, împingându-se unul pe altul, schimbându-şi în joacă direcţia, râzând, răsucindu-se mereu, ca să se poată privi mereu…

Eyra zâmbea, cu ochii ei albaştri uşor micşoraţi. Viziera căştii îi era într-un colţ pătată cu un grăunte de materie silicioasă, ca şi cum se prelinsese de undeva o lacrimă de argint-viu.

…Şi mai târziu, în nava lor ce gonea spre alte constelaţii, Eyra zâmbise la fel de fericită şi de surprinsă atunci când, după o analiză făcută, înţelesese că avea să nască doi copii deodată şi nu unul, cum aşteptau ei… Doi gemeni, ca şi sorii dubli a căror astrogeneză voiau s-o descifreze pe parcursul drumului lor spre Procion…

El revăzu salopetele micuţe, albastre cu ape azurii, pe care Eyra le croise din două costume mari, de-ale lor… Ce caraghios se mişca fetiţa prin camera astronavei în salopeta albastră cu azuriu… Ca o ciudată broscuţă săritoare…

Mai ales când, ca să-i facă pe plac, „cei mari” se jucau „de-a huţa-huţa”, „de-a imponderabilitatea” şi suspendau gravitaţia din interiorul sălii de sport. Atunci fetiţa, urmărită de Vil, fratele mai grăsuţ şi mai greoi, „zbura” ca o minge, pe care şi-o „pasau” el şi Eyra, în glumă… iar Vil nu o putea prinde mai niciodată…

Ad îşi porunci să nu mai retrăiască acele amintiri care îi făceau nespus de rău. Să nu se mai gândească… Să nu mai vadă…

Zadarnic! Gândurile îi reveneau către aceleaşi şi aceleaşi lucruri mărunte, familiare şi atât de adânc imprimate în

sine.

Cel mai ades vedea însă catastrofa. Ca şi cum izbucnea încă o dată. Ca şi cum o *trăia*, aievea, încă o dată.

Vedea acul roşu, oscilând înnebunit pe cadranul calculatorului cibernetic: 100… 80… 100… 125… Ce-l dezlănţuise oare? Nici acum nu-şi explica. Ştia doar că, deodată, când intraseră în raza de atracţie a lui Procion, motorul patru de frânare se blocase fără pricină, iar rezervele nu mai ascultau de comenzile automate. Trecuse chiar el în camera de comandă.

100… 120… 125… Şi ochii plini de groază ai Eyrei în clipa când strigase: „Explozie la motorul patru!” Apoi prea iute, mult prea iute, lumina aceea intensă, dilatându-se, înghiţind totul, totul, în afara manetei pe care o trăsese automat…

În Cosmos se mai roteau, poate, resturi din corpul navei, în jurul cărora gravitau trupurile neînsufleţite ale Eyrei şi ale copiilor… Era întuneric, numai întuneric…

De unde a răsărit deodată semnalul acesta luminescent, albăstrui? Şerpuia şi se stingea. Trecu pe lângă Ad. O dată, de două ori, de câte ori?

„Poate că mi se pare, poate că e un miraj – gândi, indiferent. Nu vine dinspre satelitul lui Procion. Şi nu poate fi emis de vreun corp ceresc. Iar vreo altă astronavă n-am detectat prin apropiere. Numai Sörren, de pe satelitul său, cu aparatele lui ultrafine, ar fi putut să-mi intercepteze apelul. Să-l intercepteze, dar nu să-mi şi răspundă. Şi, în nici un caz, acum, nu va mai putea sosi la timp, cum s-a întâmplat în prima noastră cursă spre Alfa. I-ar trebui cel puţin două luni de zbor până aci şi… Aşa e mult mai bine, Sörren, prietene… E mult mai bine, crede-mă…”

Văzu din nou lumina sfârtecătoare a exploziei, din care creşteau, negre, zbuciumate, siluetele Eyrei şi ale copiilor, rotindu-se într-un cer străin, depărtat.

O voce din afară, deşi parcă totuşi a lui, spunea monoton, obsedant: „E bine că nu te-ai sinucis. E mult mai bine. Nici un om al veacului tău nu are acest drept. E bine că totuşi

capsula ta de rezervă a rezistat exploziei şi că ai dus astfel până la capăt sarcina ştiinţifică pe care o aveai. Datele trimise înainte şi după catastrofă vor ajunge, desigur, la cel mai apropiat releu-satelit al Pământului.

Şi, obiectiv judecând, vina exploziei nu e a ta. N-o puteai prevedea cu calculele făcute de pe staţie şi nici de pe centrala pământească. Singura, marea ta „vină” e că ai supravieţuit în vreme ce Eyra şi copiii sunt morţi…

Măcar de-ai fi din nou pe Pământ. Poate că acolo ai rezista, nu te-ai frământa atât…

Foarte bine că nu ţi-ai luat viaţa. Datele trebuiau transmise oamenilor. Rămâi în capsula ta de rezervă, liniştit, până primeşti dispoziţia Centrului de zbor.

Până atunci însă te îndrepţi fără vrere spre acest satelit pustiu şi otrăvitor. Te aşteaptă o descompunere lentă, groaznică, în atmosfera de clorură de hafniu, când nu vei mai avea oxigen. Dar, fiindcă unu la mie ai şansa să fii salvat, nu vei fi un sinucigaş, e drept, ci *un accidentat*. Foarte bine că nu te-ai sinu…”

Ad făcu un gest cu mâna de parcă ar fi vrut să înlăture vocea aceea exasperant de lucidă. Simţi imediat un şoc în umăr, în tâmple, şi, brusc, durerea îl cuprinse din nou.

Pe dinaintea ochilor îi şerpuiră alte lumini albastre.

„Parc-ar fi într-adevăr semnale… Sau e zvâcnetul sângelui? Tot albastre, cu ape aurii, erau şi costumele purtate de copii… I-am omorât!” gemu din nou şi-şi duse mâna spre piept, vrând să-şi sfâşie costumul spaţial. Efortul făcut îl epuiză din nou şi leşină, de data asta pentru o vreme şi mai lungă.

Undele albăstrii alergau sinusoidal pe fondul negru al cerului, mereu şi mereu. Câte unele, în voluta lor dansantă, treceau peste un punct mic, cenuşiu, luminându-l slab. Un singur punct, cenuşiu, care se deplasa prin spaţiu foarte încet, în direcţia masei planetare cafenii, ce ocupa trei pătrimi dintr-un ecran telecosmic.

Un singur punct cenuşiu – meteorit uman, singuratic, lunecând lent prin beznă, printre spiralele albastre…

Apoi teleecranul se stinse; undele viorii, minusculul meteorit uman şi masiva umbră convexă planetară, ce-l atrăgea, se topiră în aceeaşi lumină argintie, ce invadă iarăşi încăperea, ca un metal fluid opalescent.

— Se îndreaptă, aşadar, spre satelitul B al lui Procion. De ce n-a mai rămas în capsula metalică? Era mai apărat şi ar fi putut să ne răspundă prin unde radio.

— N-a avut încredere în apelul pe care el însuşi l-a transmis Cosmosului. Şi, în plus, nici nu ne poate vedea. N-a sesizat nici înainte de catastrofă apropierea navei noastre.

— Semnalul nostru însă trebuie să-l fi zărit. Numai dacă ar fi fost inconştient nu l-ar fi văzut.

— Crezi, într-adevăr, că ei pot recepţiona raza a 16-a?

— Desigur. Am calculat precis. Nu uita că, în atmosfera Terrei, a cărei transmisie o prindem de câţiva *livi*, lumina se divide în şapte culori esenţiale, printre care e şi raza a 16-a.

— Poate, într-adevăr, a văzut-o, dacă nu şi-a pierdut cunoştinţa… Oricum, în mai puţin de 45 de zenori va cădea, inevitabil, pe solul acestui satelit, dens şi pustiu. Să acţionăm imediat.

— Bine. Tu rămâi în navă, să urmăreşti sinusoida. Eu o să zbor în ajutorul pământeanului. Cred că voi ajunge la timp.

— Să sperăm că nu va fi o intervenţie inutilă. Totuşi Centrul galactic are nevoie de noi nu aici, ci în sectorul 11. După ce-l vei salva pe pământean, îl luăm cu noi şi-l vom lăsa pe Terra, abia la întoarcere.

Când Ad se deşteptă, se afla întins pe spate, pe nişte bolovani verzi-cocliţi, din care se desprindeau aburi opaci şi gălbui. Deşi intact, învelişul său de protecţie i se strânsese parcă mai mult pe trup. Ceva cald îi şiroia pe ceafă. Se lovise pesemne la cap, căci şi-l simţea imens de mare şi de greu şi-i vuia ca un clopot, agitat de o forţă implacabilă şi neîndurătoare. Respira anevoie, şi această simplă mişcare reflexă îl umplea de o vibrare dureroasă, încordată, în care fiecare celulă a corpului sta gata să plesnească.

Ce era mai ciudat însă erau spectrele luminoase şi

umbrele care-i dansau halucinant pe dinaintea ochilor. Din fiecare respiraţie a sa păreau că ţâşnesc nişte jerbe cromatice, ca într-un joc de artificii. Stârnite de palele lor verzi, roşii şi galbene, nişte forme transparente se închegau din spaţiul înconjurător, ieşeau din bolovanii cocliţi şi-l împresurau, prinzând din ce în ce contururi mai precise şi colorându-se în nuanţe diferite, pălind şi reaprinzându-se parcă la fiece inspirare şi expirare a lui.

Ad începu să vadă, întocmai ca într-un coşmar, chipuri fantastice de monştri, cu braţe tentaculare şi corpuri gelatinoase, şiruri de animale cu ochi îngrozitori, fosforescenţi, haiticuri de lupi roşii ca jarul şi de fiare negre, care veneau, veneau spre el, în tăcere, dar din ce în ce mai agresive.

„Pesemne efectul halucinogen al gazului de hafniu... Poate a pătruns printr-o fisură în costumul meu cosmic. În curând o să mă şi sufoc”.

Cu toate că-şi spunea într-una aşa, nu izbuti să-şi domine tensiunea nervoasă ce-l cuprindea tot mai mult. Închise pleoapele. Imaginile colorate şi monstruoase se desfăşurau mai departe, lunecau peste el tot mai dese. Nu simţea decât o căldură lichidă în cap şi această vibrare stranie a întregului său trup, vibrare din care se desfăceau jerbele de artificii şi viziuni haotice.

O obsedantă senzaţie că *monştrii* îl ating totuşi, că îl apasă şi îl devoră îi trezi o spaimă ancestrală, cum nu mai cunoscuse nicicând.

Era o luptă desperată cu fantasmele propriului său sistem nervos, excitat şi bolnav, şi pământeanul se concentră cât putu să nu cedeze groazei şi să nu înnebunească de tot.

Încercă să se târască, să se mişte, dar o forţă gravitaţională uriaşă îl ţinea ţintuit de sol.

Nemişcat, cu faţa în sus, sta şi aştepta moartea. Trupul îi vibra mai departe, şi vedeniile multicolore continuau să-i danseze sub pleoapele-i închise.

După un răstimp care-i păru nesfârşit, tensiunea slăbi, capul i se limpezi puţin, culorile şi formele dispărură, şi Ad

deschise ochii.

Privi multă vreme prin vizieră cerul gălbui, a cărui lumină de clor îl obosea şi-l descuraja.

Din când în când lunecau sus, deasupra lui, mase cafenii de nori solizi, ca nişte sloiuri lente, plutitoare... Nicăieri nu se zărea vreun soare sau vreo fereastră mai transparentă către alte constelaţii. Numai şi numai acea apăsătoare şi fixă perdea gălbuie, sfâşiată uneori de trecerea norilor denşi, cafenii.

Îl năpădi o tristeţe exasperantă. Dorea, aşa cum un rătăcit prin pustiu doreşte un strop de apă, să vadă măcar pentru o secundă lumina solară – fie şi a lui Procion.

Se strădui să-şi amintească un răsărit de soare pe Pământ. Dar efortul cerebral îi declanşă iarăşi acele vibrante halucinaţii colorate.

În timp ce spectrele obsesive îl chinuiau, dorinţa de a se sinucide îi reveni brusc, cu o netezime surprinzătoare. Ştia acum ce voia. Voia să curme cât mai grabnic jocul amintirilor, al spaimei şi al tristeţii sale.

După multe sforţări, izbuti să-şi desfacă puţin, la gât, fermoarul scafandrului său sideral. Un curent îngheţat îl izbi din plin. Începu să respire greu. Ochii săi, deschişi larg, fixau norii care parcă se spărseseră. Prin golul lor, înainta vertiginos spre el o fiinţă de statură şi formă umană, înfăşurată într-un halo strălucitor, elipsoidal, transparent. Când aceasta ajunse deasupra navigatorului pământean azvârli peste dânsul o plasă luminoasă, aurie.

„E soarele”, gândi sleit Ad şi pentru a doua oară de la explozia navei sale crezu că în clipa următoare va muri.

Oare era moartea senzaţia aceea odihnitoare, calmă, în care se scufundă dintr-odată?

Oare era moartea visul acela straniu, nedesluşit pe care-l străbătea acum?

Căci totul avea pentru el aparenţa unui vis, în care plutea, în afara voinţei lui, pe jumătate conştient, ca într-o narcoză...

Visa că se află într-o cosmonavă necunoscută, iluminată

în argintiu, ce avea completă vizibilitate în afară, dar înăuntrul căreia nu putea distinge nimic şi pe nimeni.

Visa, ori poate vedea, cum se afundă vertiginos în Calea Lactee, trecând în zbor pe lângă sori galbeni, albaştri şi albi, printre sisteme stelare, învăluite în nori lăptoşi, cu nuanţe portocalii.

Visa că se apropie de o constelaţie necunoscută care alcătuia pe ecranul vast şi negru al cerului un fel de aripă aurie.

Aripa se făcea din ce în ce mai distinctă, mai mare. Apoi, prin peretele transparent al navei, se văzu numai o stea albastră, dublă, cu zece planete micuţe împrejur.

Un glas cu inflexiuni moi şi stranii rostea câteva sonuri necunoscute. Un altul îi răspundea, la fel de melodios şi de neînţeles.

Ad se strădui o vreme să reţină ceva din acest limbaj străin sieşi. Dar era atât de obosit şi de neputincios, că renunţă şi se adânci iarăşi în semiconştienţa şi indiferenţa lui. Nu dorea decât să se termine cât mai repede preludiul nemeritat de dulce al înnoptării definitive a conştiinţei sale, şi să moară, să moară, să moară... Gândul morţii îl stăpânea tiranic. Oare îl rostise şi în vis? Oare vorbise, povestise sau i se păru numai că înşiră, monoton, epuizat, toate acele dureroase amintiri pe care nu le putea şterge din sine?

După un răstimp se mai linişti sau poate se trezi. Îl învăluia aceeaşi lumină argintie, prin care nu putea zări pe nimeni. Totuşi cineva, un însoţitor invizibil, a cărui voce, cu inflexiuni atât de mângâioase, îi părea oarecum familiară, rosti deodată într-o limbă cunoscută şi de navigatorul pământean:

— Ad, îţi poţi dezbrăca vechiul tău înveliş de protecţie. Noi am izbutit să-ţi creăm altul. Ţi-am refăcut sistemul respirator, fiindcă plămânii tăi fuseseră arşi de gazul de hafniu. La drept vorbind, glumi străinul, erai mort, dar te-am readus la viaţă, deşi se pare că nu asta doreai, în ultimă instanţă.

Pământeanul vru să spună că nu e un laş, dar nu izbuti

decât să articuleze două-trei sunete greoaie. Se iscă apoi un scurt dialog nedesluşit, purtat pare-se în contradictoriu, de cele două fiinţe din astronava străină. Apoi, din nou, vocea melodioasă i se adresă lui Ad în limba lui:

— Nu te forţa să vorbeşti. Ştim totul despre tine. Ştim ce ai gândit în clipa aşa-zisei morţi şi ce gândeşti acum, căci avem posibilitatea de a ne „conecta” la sistemul tău cerebral. Ţi-am „citit” întreaga ta viaţă. Am interceptat şi apelul pe care un prieten al tău numit Sörren (vocea detaşa sunetele cu o moliciune stranie) l-a trimis în Cosmos ca să te caute, să te salveze, să nu te lase singur. În Constelaţia de unde venim, legea noastră dintâi este legea prieteniei, a sacrificiului pentru semeni. De aceea, răspunzând apelului lui Sörren, ne-am luat noi această obligaţie, în numele lui. Am întârziat cu doi *greni* din timpul nostru galactic şi te-am „luat la bord” – aşa mi se pare că se spune la voi... După o pauză, vocea continuă să explice: Sörren ne-a desluşit cum funcţionează în mod normal organismul vostru şi ce metabolism aveţi. Fiindcă ai suferit, în afară de arderea plămânilor, şi un traumatism cerebral şi ai unele ţesuturi nervoase distruse, nu te puteam lăsa să aştepţi o navă medicală de pe Terra. Nici noi nu o putem aştepta acolo, pe satelitul lui Procion, căci trebuie să ne îndeplinim o sarcină precisă în sectorul 11 galactic, şi fiecare gren pierdut ar putea-o zădărnici.

Aşadar, te-am luat cu noi la drum... Fiindcă cerebro-semnalizatorul nostru ne informează, în continuare, că suferi încă perturbări grave, am hotărât să te operăm imediat şi apoi să te supunem unui tratament pe unul dintre asteroizii din drumul nostru, unde există pentru tine climatul prielnic. Prin operaţie trebuie să-ţi redăm echilibrul metabolic, urmând ca – până la înapoierea noastră din sectorul 11, când te vom readuce spre Terra – să rămâi pe Asteroidul Uitării şi să te refaci din punct de vedere psihic, în condiţiile de acolo.

Pentru aceasta, am cerut aprobarea şi controlul Centrului nostru galactic. Tratamentul e aproape sigur, dar implică un anume risc, pe care tu trebuie să ţi-l asumi sau nu.

Vocea se înăspri puţin şi, cum Ad stătea mut şi indiferent, urmă, cam şovăitoare:

— Există un oarecare risc. Ai de ales între moartea propriu-zisă, care ar decurge oricum din obsesia ta – căci noi nu te putem păzi încontinuu de sinucidere –, şi între viaţă, chiar dacă ar fi o viaţă diferită de cea pe care ai trăit-o mai înainte, ca astronaut, îţi vom aplica la început o abluţie cerebrală cu unde speciale, care-ţi va vindeca leziunile creierului, însă în acelaşi timp te va face să uiţi multe dintre cunoştinţele tale. Pe Asteroidul Uitării nu vei întâmpina nici un pericol şi, sperăm, te vei simţi liniştit, te vei reface… Ei, ce zici, eşti de acord cu noi?

Ad nu răspunse. Înţelesese acum că nu visează, că-şi revenise, cel puţin pentru o vreme. Oboseala şi indiferenţa împlântate în el ca nişte subtile rădăcini ale unor trunchiuri parazite îi vlăguiau însă voinţa şi gândirea, îl împietriseră. „Mi-e tot una. Faceţi ce vreţi cu mine” – ar fi rostit dacă s-ar fi străduit să-şi expună gândul. „Mi-e tot una. La urma urmei, era mai bine dacă aş fi murit…” Simţi deodată că-i lunecă de pe trup vechiul său costum sideral. Respiraţia i se făcu mai uşoară, liniştită, de parcă ar fi adormit. I se păru că totul fusese, iarăşi, numai închipuire şi că, pe încetul, pătrunde într-alt vis, la fel de neaşteptat şi de straniu ca şi întâiul…

Se făcea că se află pe o plajă, la marginea unei mări albastre şi neclintite, ca un safir uriaş, în oglinda căreia zărea doi sori gemeni – albi ca de metal incandescent şi încercuiţi de un halo imens, în nuanţe violete şi purpurii.

Era linişte. Ad mergea şi pasul i se afunda în nisipul plajei, mov-argintiu, şi atât de fin, încât umbletul părea plutire. Se opri la un moment dat şi culese din nisip o scoică triunghiulară, mare cam cât palma lui, cu o faţă violetă şi mătăsoasă şi cu cealaltă irizată în sidef şi argint. Abia o atinse şi ea se sfărâmă, ca o aripă de fluture, lăsându-i pe degete doar o pulbere moale.

„Câte veacuri şi câte aripi de siliciu se vor fi scuturat ca să aştearnă această plajă de mătase şi ametist?” gândi el,

visător, şi-şi plimbă privirea de la un orizont la altul.

Pe ţărm, acolo unde plaja violetă întâlnea purpura imensului halo ceresc, se profila un podiş cu nişte umbre neclintite, ca nişte dinţate şiruri de munţi scunzi, violeţi şi coralii. Sau erau conglomerate din roci corespunzând atât de geometric culorilor? Se îndreptă spre ele mai mult plutind decât mergând.

Solul acestui ţărm străin nu-i reţinea pasul. Pământeanul se simţea aproape imponderabil şi înainta spre podişul muntos, uşor şi iute. Când se apropie, înţelese că umbrele care răsfrângeau culorile cerului şi ale plajei erau păduri, stranii păduri de trunchiuri neclintite, subţirele, silicioase, albe-translucide, cu noduri mate din loc în loc. Unele dintre aceste „trunchiuri" erau înalte cât nişte domuri, altele abia cât trestiile terestre, dar toate erau dispuse în largi semicercuri concentrice, răsărind din acelaşi brâu de rocă de culoarea mărgeanului. Părea că o aceeaşi lavă le zidise laolaltă rădăcinile, lăsând să se înalţe spre văzduhul violet, mii de braţe minerale, transparente.

„Întocmai ca în coloniile de corali de pe pământ, trunchiurile împietrite ar fi putut adăposti cândva viaţa" – gândi Ad şi, dintr-un salt lin, trecu deasupra unui şir de trestii, cât el de înalte, ce-i închideau orizontul. Privite de sus în jos, trunchiurile de siliciu păreau retezate la vârf şi semănau cu nişte ţevi de sticlă, goale în interior.

Sări sau zbură peste câteva şiruri de acestea şi se pomeni la un moment dat de partea cealaltă a zidului de tuburi împietrite. Înaintea lui se adâncea acum o depresiune rotundă, specifică unui crater vulcanic, stins desigur, căci în valea de rocă trandafirie creşteau, bogat, doar smocuri vegetale albastre şi verzi, tufişuri de plante nenumărate, coborând spre lacul format în centru.

Nişte frunze, late, verde-strălucitor, de pe mal purtau ciorchini violeţi brumaţi, ca strugurii. Rupse un asemenea ciorchine şi-i gustă câteva boabe. Aveau o aromă vagă de portocală şi ananas, erau răcoritoare şi acrişoare, cu mulţi sâmburi albaştri.

Dar, în afara acestor fructe şi a smocurilor de iarbă verde

şi albastră, nu desluşea deocamdată nici o altă urmă de viaţă.

Totul părea adormit, pustiu, împietrit.

De cealaltă margine a craterului creşteau, parcă printr-un geologic joc simetric, alte păduri de trunchiuri sticloase, translucide. Şi dincolo de ele se întindea altă plajă de ametist, şi apoi marea albastră…

„Mă găsesc, aşadar, pe un ostrov vulcanic răsărit din oceanul acestei planete străine, cine ştie când…” În mod nedesluşit, Ad îşi amintea că e foarte, foarte obosit. Dar altceva despre sine nu mai ştia. Putea însă raţiona şi putea percepe senzaţiile şi imaginile imediate cu o intensitate nouă, mângâioasă, ca într-o euforie.

Se lungi pe stâncă, la marginea zidului concav de trestii. Roca se adaptă imediat corpului său, ca o materie plastică, buretoasă. Privi trunchiurile de siliciu. Spre bază erau poroase, cu fine deschizături triunghiulare – suprapuse liniar. Prin ele, probabil odinioară, circulase apa mării.

Pământeanul numără mecanic, pe o trestie de-o şchioapă, câte trei şi patru orificii triunghiulare, înşirate asemenea găurelelor pe un fluier de os. Părea aproape un fluier de copil. Undeva, cândva, el însuşi se jucase turnând din sticlă ceva similar, un fel de nai, pentru un băieţaş care voia să aibă un instrument muzical. Se întâmplase aceasta, parcă, pe o astronavă…

Dar când?

Amintirile sale erau prea fugitive şi difuze ca să le prindă înţelesul. Se luminau o clipă, apoi se pierdeau îndată în abisul unei tristeţi ininteligibile.

Fără să ştie pe deplin de ce, astronautul suspină.

Şi iată că, împrejurul său, suspinul se amplifică şi vui ca într-o orgă gigantică, prin mii de tuburi…

Un singur suspin, şi ecouri multiple, jocuri de sunete stranii, profunde, ample ca marea în furtună se deşteptară… Un singur suspin, şi trunchiurile de siliciu care încercuiau valea rotundă, întocmai ca o cupolă inversată, vibrară, cu o rezonanţă răscolitoare, ca o imensă orchestră de tuburi şi strune. Sonurile se pierdeau şi reveneau iarăşi,

într-o altă tonalitate de rândul acesta, dinspre mare, dinspre cer, şi Ad ascultă multă vreme, înmărmurit, această simfonie iscată de un singur suspin de-al său.

„Ce acustică nemaipomenit de stranie a creat natura în acest ostrov” – gândi el uluit şi-l cuprinse o nestăvilită dorinţă de a auzi şi de a cunoaşte ineditele concerte ale acestui tulburător satelit.

Undeva, în subconştientul său, se mai păstrase distinctă o frază muzicală dintr-un arhaic concert pe care-l iubise odinioară, o frază muzicală de Bach. O murmură când simfonia, trezită din suspinul său, se stinse. Şi – largi, maiestuoase – acordurile lui Bach răsunară ciudat de amplificate şi de perfecte, într-o simfonie care era şi nu mai era a compozitorului de pe Terra, căci neaşteptat de armonioase şi de stranii contrapunctări se năşteau din vibrările acelui ostrov de siliciu şi ecouri, împletindu-se cu pământeana capodoperă…

De atunci încolo Ad uită de toate, numai muzica trăi în el şi-l învălui de pretutindeni. Alte amintiri decât cele muzicale nu mai avu.

Abia îşi amintea o frază dintr-o simfonie, că straniul văzduh o şi reverbera într-o suită de ecouri. Timpul se scufundase în armonie şi spaţiul era plin de ea.

Şi erau nenumărate, nesfârşite prilejuri de noi simfonii – nu numai cele stârnite de şoapta sau măsura începută de el.

Zburătorul pământean învăţă să cunoască melodiile fluxului şi ale refluxului oceanic, pe cele ale solului şi pe cele ale acelui văzduh. Căci, atunci când cei doi sori de metal incandescent scăpătau sub orizontul mării, pe cerul înnoptat se aprindeau cinci lune mici, două de argint şi trei de smarald, şi oceanul începea să se agite ritmic, aidoma unei adânci şi melodioase respiraţii majore. Ostrovul vibra atunci ca o scoică imensă. Cât de lungă era oare noaptea aceea şi simfonia valurilor ei?. Ad adormea întru târziu, tălăzuit de ecourile fântânilor gâlgâitoare din juru-i. Şi se deştepta când cele cinci lune se aflau încă deasupra sa şi când micile păsări ale oceanului, singurele vieţuitoare de

aici, veneau în stoluri dese pe nisipul de ametist şi argint, fâlfâind din aripile lor albe şi ţiuind intermitent. De unde veneau? Mai erau, poate, şi alte insule, pierdute undeva în ocean? Nu putea şti.

În simfonia respiraţiei acvatice, fâlfâitul păsărilor de noapte şi strigătele lor ascuţite şi vesele aduceau o fremătătoare înnoire contrapunctică. Ad asculta fermecat ecourile cristaline, integrate în vuietul imensei orgi de siliciu, care amuţea abia în zori, când păsările plecau, lunile se stingeau, iar marea se potolea din unduire… Se făcea linişte.

Cei doi sori răsăreau apoi deodată, năpădind orizontul cu lumina lor incandescentă şi cu strălucirea jucăuşă a haloului lor purpuriu şi violet.

Pământeanul se ducea atunci în valea craterului, unde mânca câţiva struguri albaştri şi se întindea pe solul de mărgean buretos, aşteptând melodiile ce urmau să răsară. O indicibilă pace sufletească pogora atunci în el.

„De bună seamă, e un vis”… Îşi spunea aproape reflex, dar ar fi vrut să nu se sfârşească încă. Gândul morţii nu-l mai obseda. Îl uitase, aşa cum uitase multe dintre amintirile Pământului său…

De zeci de ori se făcuse noapte în ostrovul vibrant ca o orgă profundă, de zeci de ori răsăriseră cei doi sori albi, incandescenţi, şi pe plaja de ametist se aşternuse tăcerea violetă, dar câte zile sau, poate, ani tereştri se scurseseră în marea clepsidră a uitării, astronautul pământean nu putea număra şi nici nu avea de ce s-o facă. De altfel, pe această planetă, măsura vremii i-o dădeau doar armoniile şi ecourile naturii, atât de sonore…

Pesemne însă totul fusese un vis, un lung şi tulburător vis, căci se sfârşi fără voia lui Ad, într-o anume clipă, n-ar fi ştiut să spună când şi cum.

Se trezi deodată într-o astronavă, al cărui zgomot lent şi egal îi părea cunoscut, ca dintr-o altă existenţă a sa. Vedea chipurile fiinţelor care-l înconjurau şi le auzea vorbele. Le cunoştea în parte semnificaţia, dar nu-i deşteptau în minte

sentimente pe deplin conştiente.

Ştia că omul acela înalt, aplecat asupra lui, cu trupul învăluit într-un costum albastru cu ape aurii e un cosmonaut pământean. Ştia că fusese cel mai bun prieten al său. Dar când anume şi în ce împrejurări se legase prietenia lor, nu mai avea habar. Îl atrăgeau ochii lui negri, atât de buni şi de pătrunzători ce-l priveau cu o nesfârşită compătimire.

De ce se uita aşa la el?

Intuia că trebuie să i se fi întâmplat ceva ciudat, ceva care determina în privirea prietenului său acea complexă căutătură de milă şi de simpatie. Ad se mulţumea însă cu senzaţia nelămurită că e în preajma unui prieten şi protector, fără să se străduiască să-şi amintească mai multe.

Dar cealaltă fiinţă – al cărui glas armonios şi moale îl atrăgea fără să-i desluşească înţelesul – cine era? Nu putea să-i vadă limpede nici chipul, din pricina învelişului luminos, elipsoidal, pe care-l purta. Cine era oare?

— Începe să fie conştient, rosti pământeanul cu costum albastru-azuriu către celălalt tovarăş al său din astronavă. Îţi mulţumesc, prietene, că te-ai întors din drumul tău ca să-l aduci la astronava mea. Şi-ţi mulţumesc şi pentru toate informaţiile şi materialele pe care mi le-ai dăruit. E un dar de preţ pe care-l faci Pământului nostru.

— Îmi pare nespus de bine că am putut lua şi direct legătura cu tine, Sörren, răspunse străinul. (Vocea lui avea o rezonanţă cantabilă şi dulce, care trecu ca o şoaptă moale pe la urechea lui Ad.) Poate însă ar fi fost mai bine să nu-l fi lăsat chiar 70 de ani tereştri pe Asteroidul Uitării, cum îi spunem noi. N-aveam atunci altă cale, nu ştiam alt procedeu ca să-l vindecăm. Semenii mei din constelaţia de unde venim se vindecă adesea de unele oboseli şi boli prin meloterapie, pe asteroizi creaţi anume în acest scop.

— Păcat că nu pot ajunge şi eu în lumea voastră, spuse Sörren.

— Da, păcat, şopti extraterestrul. Dar nu te întrista, asemenea zboruri îndepărtate vor fi posibile, pentru alţii ca

tine, ceva mai târziu.

— Ştiu. Astronautul pământean râse. Pentru nepoţii mei sau pentru copiii care se vor naşte pe astronavele pornite către constelaţia ta, căci, după cum spui, drumul până la voi e de 12 secole pământeşti, iar viaţa terestră abia de 150 – 200 de ani, deocamdată. Sunt cam departe lumile noastre, nu crezi?

— Din moment ce ne putem înţelege, nu, nu suntem chiar atât de depărtaţi. Şi, cine ştie, poate că şi voi veţi stăpâni timpul şi veţi trăi milenii. Ai răbdare, peste vreo sută de ani tereştri, colegul meu, cel care l-a găsit pe Ad pe satelitul de hafniu, va trece prin sistemul vostru solar, întorcându-se din sectorul 11 galactic. Poate se va opri un scurt timp şi pe Pământ.

— Oamenii de pe *Terra* îl vor aştepta, zise Sörren. Vor fi pregătiţi să-l primească. Atunci vom cunoaşte, desigur, mult mai multe despre Univers. *Încă o dată* îţi mulţumesc pentru tot ce-ai făcut, pentru tot ce mi-ai transmis. Îţi voi păstra toată viaţa amintirea. Şi, cu un surâs, Sörren adăugă, făcând semn spre Ad: Şi poate şi el te va ţine minte…

— Nu, Ad nu mă va şti decât ca pe o fiinţă ireală, de vis… Oricâte i se vor povesti, mai târziu, ca-ntr-o legendă… Ziceai că se trezeşte, dar, prietene, din nefericire, trezirea conştiinţei lui va fi foarte lentă şi nu deplină, murmură cu părere de rău astronautul străin. N-am bănuit ce repercusiuni va avea asupra lui răstimpul petrecut pe Asteroidul Uitării.

— Bine că nu va putea la început să-şi măsoare tragedia. Numai eu ştiu cât de mult îşi iubea Ad munca de cosmonaut şi cât ar fi suferit dacă n-ar mai fi în stare s-o practice. Or, chiar dacă memoria îi va reveni cândva pe deplin, va fi prea bătrân să conducă o navă spaţială. Şi apoi nu ştim dacă va mai reuşi să asimileze noile cunoştinţe ale tehnicii spaţiale.

— Nu te nelinişti, îi vor rămâne alte zboruri, rosti cosmonautul nepământean, cu o inflexiune ciudată, abia perceptibilă. Dacă, bineînţeles, voi, semenii lui, o să-l

ajutaţi.

— Fireşte, spuse simplu Sörren. Ştiu la ce te referi. Întâi de toate, Ad va fi ajutat să-şi recapete întreaga memorie, aşa cum a avut-o pe Pământ, înainte de accident.

— Va trebui să o luaţi cu el de la capăt, ca şi cu un copil, murmură străinul. Noi l-am vindecat când l-am găsit intoxicat cu clorură de hafniu. În schimb, pe Asteroidul Uitării a contractat o stranie maladie siderală, pe care n-am prevăzut-o. E drept, nici un tovarăş de-al nostru n-a stat în acest ostrov melogen *imediat după o operaţie cerebrală. Nu puteam prevedea* ce o să se întâmple cu un pământean, cu atât mai puţin cu cât sistemul vostru cerebral reacţionează diferit de al nostru şi se reface mult mai greu… Ad a sosit pe Asteroidul Uitării cu creierul traumatizat. Din această pricină, radiaţiile speciale din acea atmosferă au lucrat foarte intens asupra lui. Sau, poate, au lucrat *astfel*, din alte pricini. Se pare că i-au fost influenţate puternic anumite zone ale analizatorului său acustic. S-au produs o proliferare şi o hipersensibilitate a lor. Sunt acum încărcate cu excitaţii sonore, muzicale, de neşters.

— Zonele acestea „muzicale” s-au dezvoltat, aşadar, monstruos, în dauna celorlalte?

— Da. Uite, e de-ajuns atât…

Şi străinul fluieră uşor la urechea lui Ad, care până atunci stătuse impasibil şi parcă surd. La acea simplă modulare muzicală, Ad deschise ochii, îi închise şi surâse larg unor ecouri şi imagini interioare. Pentru el visul reîncepuse…

Se afla din nou pe plaja de ametist şi argint, şi auzea din nou respiraţia foşnitoare a oceanului, filtrată prin marea orgă a pădurii de siliciu…

Îşi clătină capul în tactul undelor mângâioase şi se lăsă purtat de ele… Nimic în afara lor nu mai exista acum pentru el…

Ce însemna însă vibrarea aceasta înfundată, atât de metalică şi de dură, ce-i stăvilea fluxul său aerian, melodic?

Visul lui Ad se sparse brusc, şi bolnavul se deşteptă în zgomotul egal al navei pământeşti. Deasupra lui stăteau uşor aplecaţi Sörren şi astronautul străin.

„Ce vor aceste două fiinţe de la mine? se revoltă Ad. Dacă-mi sunt prieteni de ce mă chinuiesc, de ce mă duc cu ei, învăluit în sonuri aspre, care-mi zgârie străfundurile fiinţei, de ce nu mă lasă mai departe să plutesc în vasta mea simfonie interioară?”

Glasul lui Sörren se suprapuse şi înlocui de fapt acel zgomot de motor care-l trezea şi-l enerva. Ad îi recunoscu parţial doar timbrul, şi-l ascultă cu o plăcere pur sonică:

— Înţeleg acum, prietene, spunea Sörren către celălalt călător din astronavă. Voi l-aţi îmbolnăvit, fără vrere, de o nobilă hipermnezie muzicală. Noi însă, fraţii săi pământeni, vom căuta să inventăm un instrument potrivit pentru creierul său unilateral dezvoltat, ca să-l deconectăm de aceste reminiscenţe muzicale ori de câte ori va dori. Va fi necesar, fireşte, un nou instrument policibernetic, având rolul unor vaste şi disciplinate orchestre simfonice, instrument pe care Ad se va deprinde să-l stăpânească. Îl vom învăţa cu răbdare tot ceea ce ştiinţa noastră muzicală cunoaşte din tehnica armoniei şi a compoziţiei. Îi vom da, aşadar, o altă calificare, de compozitor, de cibermuzician. Ad nu va rămâne un nevropat genial şi singuratic, ci un om care se va dărui societăţii, planetei sale…

— Te-ai gândit foarte bine, replică astronautul străin. În felul acesta, Ad se va vindeca treptat de vechea lui durere sufletească. Şi, în acelaşi timp, vă va transmite, prin simfoniile lui, o parte din polifoniile Asteroidului Uitării, pe care semenii voştri nu-l pot vizita deocamdată, din pricina distanţei ce-l separă de Terra.

— E un satelit artificial, creat pentru meloterapie? întrebă curios Sörren.

— E un asteroid natural; i-am „cultivat” doar proprietăţile-i speciale; am plantat acolo noi păduri şi lanuri de siliciu; atmosfera lui avea de la început însuşirea de a amplifica şi păstra undele sonore de un anume tip şi de a respinge sau de a modifica undele-şoc, sau zgomotele. La întoarcerea spre planeta mea natală, o să mă opresc şi pe Asteroidul Uitării. Aş fi dornic să ascult acolo şi câteva opere muzicale de-ale voastre, să le fac să răsune în

văzduhul acela reverberant…

— Am la mine nişte microbenzi cu cele mai frumoase simfonii pământeşti. Sunt aranjate şi retranscrise pentru muzica noastră polifonocibernetică de un mare artist contemporan, care a preluat teme melodice compuse cu câteva secole înaintea erei noastre.

Totdeauna când zbor, port cu mine aceste benzi. Le-a auzit de multe ori şi Ad, în vremea în care călătoream pe aceeaşi astronavă, spre Alfa Centauri, îi plăceau foarte mult, pe atunci. Am să i le pun din nou.

Sörren pregăti microbenzile şi, înainte de a da drumul aparatului, îl atinse pe Ad uşor de umăr şi-i şopti:

— Mă auzi? Am să-ţi pun acum muzica planetei tale, Ad, a Pământului nostru… Mă înţelegi, Ad?

Prin ochii bolnavului trecu o lumină, ca un părelnic zâmbet. Îşi recunoscuse probabil numele, ori poate glasul lui Sörren îi deştepta asocieri auditive plăcute?

Îşi privi lung prietenul, apoi întoarse capul şi fixă – absent – ecranul vizorului spaţial. Pe cer, departe, printre roiurile de sori, era unul albastru, dublu, pe care Ad căuta să-l vadă din nou, aievea… Şi auzea parcă din nou modularea de orgă…

Deodată tresări. O muzică mai puţin fluidă decât cea cu care se deprinsese pe Ostrovul Vibrant îl învălui, smulgându-l impetuos visării. Aceste fugi ample, ca nişte dialoguri ondulatorii între Pământ şi Astre, îi aminteau ceva, ceva nedefinit, însă de o răscolitoare forţă şi chemare. Din contrapunctările melodice, de o gravă şi precisă arhitectură, se înălţa parcă un sentiment complex de triumf, de căutări veşnic neliniştite, de eroism şi cutezanţă, de tandră cordialitate şi de dramatică asprime.

Ad asculta acum cu o încordată bucurie, ce-l istovea şi, totodată, îl rechema din nou spre viaţă, cu energii reînnoite.

Valurile tot mai perfecte ale simfoniilor pământene trezeau în el multiple ecouri adânci, ca într-un joc reflex de lumini, oglindite sporit, una într-alta…

Cu ochii închişi, zburătorul rătăcit se lăsă purtat de ampla

şi strania lor polifonie, în timp ce nava străbătea vidul, vibrând egal, şi se apropia din ce în ce de Pământ…

ANOTIMPUL SIRENELOR

„Şi e un timp de înalt noroc,
când marii aventurieri ai sufletului
cer întâietate pe drumul oamenilor”.

Saint-John Perse

Aştepta de mult ora smeadă şi calmă a înserării. Plaja era în sfârşit pustie: o întindere îngustă, lânced-gălbuie, păstrând în moliciunea ei de iască uscată ceva din căldura soarelui torid din acea zi.

Marea respira egal şi adânc, ca o fiară fantastică, imensă, toropită într-un somn sătul şi totuşi pânditor.

Femeia îi asculta atentă suflul lenevos şi fascinant. În urechi, în tâmple, îi zvâcni din nou chemarea obsesivă, sacadată:

A-cum, a-cum...

Se ridică de pe cearşaful aşezat pe nisip, mergând parcă în transă, şi se apropie de ţărm. Câţiva paşi şi ritmul subjugant crescu:

A-cum, a-cum, a-cum...

Rămase o clipă la mal, nedecisă, cu tălpile linse de tălăzuirea călduţă, concentrându-se doar la zbaterea obscură a inimii:

A-cum, a-cum, a-cum, a-cum...

Apoi, un răstimp incert nu-şi mai auzi decât propria-i tăcere obosită. Se întoarse. Privirea i se plimbă peste cele câteva case pescăreşti aflate în apropierea plajei, dincolo de tufele ce se cățărau pe râpele domoale. Ici-colo, la câte o fereastră, clipeau becuri abia aprinse. Forfota gospodăriilor izolate în care năvăliseră peste vară turiştii rămânea ascunsă de frunzişurile piersicilor bătrâni, de zaplazurile cu viţă de vie. Mult mai încolo, în stânga

golfului, hotelurile înalte ale modernei staţiuni din vecinătatea satului îşi aprindeau şi ele luminile neonului.

Pe mare nu zărea însă nici un vas, nici o barcă pescărească. Nimic. Doar şirul geamandurilor, destul de aproape de ţărm. Le urmări legănarea molcomă, apoi privi încordată din nou spre larg. Departe, foarte departe, acolo unde marea întâlnea orizontul, ceva luminescent, ca un disc micuţ, selenar, lucea palid pe cer. Se deplasa lent, pe o traiectorie stranie, apoi deodată îşi grăbi mersul şi coborî fulgerător spre apă, înecându-se în masele lichide de culoarea levănţicăi.

Femeia înregistră lunecarea iluzoriului corp astral, dar nu se miră, ci gândi, cu capul vibrând ca la o comandă: *acum* e momentul… *acum*… Şi mai făcu un pas pe ţărm, fără să simtă înfiorarea atingerii cu apa…

Dinspre coline ţâşni deasupra ei un cârd de pescăruşi albi. Zburau bezmetici, ţipând strident, descriind cercuri neprevăzute şi zbuciumate, depărtându-se mereu de mal, spre o ţintă nevăzută.

Pe dunga depărtată a mării, cam pe locul unde discul alunecase sub valurile calme, se ivise un halou uşor fosforescent. Femeii de pe plajă i se păru că pescăruşii se îndreaptă într-acolo. Dar faptul, deşi absurd, n-o surprinse, după cum nu auzi nici ţipătul zburătoarelor derutate. Urmărea totul cu ochii orbi, măcinată de propriile-i vedenii, surdă la orice zgomot din afară, auzind doar aceeaşi chemare singulară şi tiranică:

A-cum.

„Da! *Acum*! Vin, aşteptaţi-mă, *acum*!” strigă în gând. Şi intră în mare, îmbrăcată aşa cum era: în costum de baie, peste care pusese, cu o oră în urmă, blugii şi bluza.

Simţi cum apa îi încercuie gleznele, urcându-i moale spre genunchi şi mijloc, îmbibându-i încet pânza groasă a pantalonilor la modă, foarte largi de la jumătatea pulpelor, dar strânşi pe coapse, prea strâmţi, deveniţi în prezent o cuirasă incomodă, rece.

„Ar fi fost mai bine să înot fără blugi… dar nu, nu vreau ca ei să mă vadă goală… adică aproape goală… impudică…

la o *întâlnire* ca asta, solemnă… nu… Oh, măcar să fi lăsat cheile în odaia din sat, la gazdă!

O enervau. Prinse cu un lănţişor de o gaică laterală, cheile îi căzuseră din buzunarul pantalonilor. O izbeau la fiecare pas prin apă, atenuat, totuşi supărător, atârnând grele, materiale. O loveau în genunchi, în coapse. Nu le vârî însă la locul lor, în buzunarul din dreapta. Era inutil. Din clipa asta orice gest devenise stupid, inutil, jenant. Orice mişcare. Orice i-ar fi întârziat dinamica înotului.

Îşi dădu deodată seama că despică marea mecanic, uşor, înaintând cu repeziciune spre larg.

Parcurgând distanţele în stilul ei obişnuit (ştia, verificase de atâtea ori), va rezista admirabil mai mult de şaizeci de minute. Fără pauze. Făcând uneori pluta, ceva mai mult de trei ore. Abia pe urmă va simţi oboseala muşchilor, tremurul buzelor, frigul… Frigul mineral, tăios, şi gustul obscur al acestui lichid albastru şi sărat, ca o lacrimă infinită…

Peste vreo trei ore, aşadar, avea să ajungă *acolo*… şi *avea să ştie…* Ca să afle mai iute ce o obseda, trebuia să-şi concentreze gândul acum numai asupra mişcărilor precise, ritmice, pe care membrele sale le execută docil, cu o plăcere neutrală. Trebuie, de asemenea, să se lase furată doar de frumuseţile neptuniene ale spaţiilor fluide, de un verde înnoptat, ce o înconjoară, legănând-o, purtând-o, silind-o să-şi rememoreze fără sens cât de mult le iubea. Da, iubea marea… Primitiv, panteistic… O iubise nespus, mai demult, *înainte*… Îi îndrăgise fiece respiraţie: briza aceea subţire, nostalgică, de primăvară… Şi hula autumnală, şi suflul îngheţat, cu hoardele de vijelii urlătoare… Şi murmurul ei somnolent… Şi tot ce ţinea de acel duh maritim neliniştit, împătimat, etern, de care oraşul, casa ei natală, amintirile, eul ei se îmbibase încă din copilărie…

Se văzu deodată codană, vânând cu mâinile goale guvizi, în apa însorită a golfului de lângă digul vechi.

În sine auzi foşnetul blând, *de demult*, al mării desfătătoare din copilăria sa. Îl *auzi* limpede, curgând

magic – un cântec viu, murind instantaneu pe buzele celui ce vrea să-l repete...

Nu... să nu se mai gândească la trecut... la nimic... Gândurile sunt ca sirenele, te cheamă, te dezmiardă, ca apoi să te ucidă... N-ai nici o scăpare, dacă le auzi... Mai bine ascultă acest plesnet surpat al apei ce aleargă spre larg mereu, *acum*, mereu...

Femeia percepu abia atunci nişte valuri cu mult mai mari şi mai calde, ce o balansau stagnant, înşelător. Se înălţă deasupra coamei lor înspumate şi scrută orizontul vânăt. Acolo, departe, se ondulau spinări enorme de vulpi lichide, viclene, albastre, cu spicul imaculat. Se miră că nu le auzea încă urletul hămesit. Şi gândi, o secundă doar, că se vor năpusti curând asupra ei. Dar nu-i era frică. Izgonise frica, după cum îşi interzisese amintirile. Şi totuşi ceva necunoscut, un fior de spăimântată beznă o străbătu. Puterea fizică îi secă brusc. Paralizată, dar cu o ciudată, intensă curiozitate, se întoarse pe spate şi făcu pluta. Ameţea. Prea repede. De ce oare ameţise atât de repede? Cât să fie ceasul? Şi de unde au venit curenţii ăştia adânc-surpători? O târau puternic, vertiginos. Nu li se mai putea opune.

Deschise ochii. Privi noaptea. Pe vitraliul vast şi opac palpita incert o galaxie albă, minusculă, joasă.

Şi, dintr-odată, izbitor de aproape, chiar deasupra sa, femeia desluşi un ţipăt multiplu, frenetic, neomenesc. Galaxia aceea imaculată se desfăcu şi se refăcu, zvâcnind din sute de trupuri înaripate.

Erau pescăruşi. Zeci, sute de pescăruşi, lărmuind ascuţit, zburând neliniştiţi, planând din ce în ce mai aproape de ape, de ea.

Îi însoţeau parcă înotul, ameţeala. Doamne, dar ce se întâmplă? *A-cum, a-cum, a-cum...* Stolul învârtejit cădea spre ea. O mare umbră înălbită, legănându-se ca o paraşută, cu sute de aripi arctice, cu sute de gheare telurice, vineţii, se lăsa deasupra ei, venea, pogora, cădea spre ea. Dezorientată, înotătoarea se răsuci şi se scufundă sub un val uriaş. După un timp scurt, ieşi la suprafaţă să

respire. Dar mai multe aripi o izbiră în umăr, şi nişte gheare i se agăţară de părul ud.

Îngrozită, ţipă, gura i se umplu de gustul mării, îşi pierdu respiraţia şi se scufundă din nou.

Valuri agitate şi curenţi neprevăzuţi, viguroşi, o trăgeau neîndurător, rapid, în altă direcţie decât cea în care înota.

„Am să vin acum, am să ajung *la voi*”, gândi desperată femeia, cu o clipă înainte de a simţi cum un corp greu, cu muchii tăioase, o loveşte în cap.

În secunda următoare, o lumină explodă deasupra ei, în cer, şi se scurse imediat în apă, sorbită de genunile întunecate.

Odată cu venirea nopţii, vremea se schimbă brusc. Din larg, începu să bată un vânt neliniştitor. Mase enorme de nori întunecaţi se fugăreau şi se adunau spre ţărm. Fulgere iuţi şi vaste sfâşiau din când în când bezna depărtată. Apoi vântul se înteţi; valurile prinseră să se zbuciume, să geamă, să urle.

Orizontul se umplu de luminile efemere şi de bubuitul furtunii.

Şi Marea deveni curând o prăpastie neagră, clocotind de mugete adânci şi de spume sirepe, scânteietoare sub descărcările electrice.

Pe urmă se dezlănţui şi ploaia. Bezmetică. Nepotolită. Trâmbele lichide izbiră pieziş digurile şi coastele litoralului, spălară acoperişurile şi terasele hotelurilor, se năpustiră peste celelalte case şi aşezări, se buluciră pe asfaltul şoselelor, curseră peste nisipurile plajelor, peste parcuri şi ferme.

Aversele se mai liniştiră în ziua următoare, pe la amiază, dar pe tot litoralul continuă să plouă până pe înserat.

Abia când lumea din marile hoteluri îşi terminase cina, ploaia se opri. Cerul rămase însă la fel de neguros. Cei veniţi aici în vacanţă îşi simţeau ameninţată plaja de a doua zi, de aceea conversaţia generală se învârtise, în tipul cinei, mai ales în jurul prognozei vremii, a furtunii neprevăzute ce stricase în multe locuri falezele şi nisipul şi a distracţiilor ce

urmau să fie aranjate în eventualitatea că acest afurisit de „timp nefavorabil” se va prelungi încă 24 de ore.

În staţiunea N., pe terasa-restaurant a unei vile luxoase, se aflau în seara aceea, întârziaţi la cină, vreo patru inşi, serviţi cu un zel rezervat celebrităţilor de un ospătar bătrân şi sobru şi de un picolo foarte grăbit.

La o masă stătea un bărbat blond, bronzat, cu tâmple albe şi gesturi precise şi reţinute. Şi faţă în faţă, băiatul lui, un puşti de vreo 10 ani, exploziv, ars de soare, cu nasul şi genunchii jupuiţi de recente trofee sportive. Băiatul dovedea un apetit excelent; înghiţea pe nemestecate, bălăbănindu-şi picioarele şi uitându-se din când în când, interesat la maximum, spre cealaltă masă, unde tocmai îşi îngurgita lacom friptura un cunoscut bariton de operă - matur, gras, transpirat. Era asistat cu nepăsare de tânăra şi frumuşica lui soţie.

Femeia abia se atinsese de mâncare.

Sub fardul luminos, savant combinat al pleoapelor, ochii rotunzi şi negri, de pasăre agilă şi prădalnică, păreau flămânzi. Cu ei ar fi sorbit, ar fi acaparat imaginea omului blond şi zvelt de la masa învecinată, păstrând-o pentru sine, ca pe o mărgea colorată, sau ca pe un inel strălucitor furat din târg.

Bărbatul blond îi interceptă cu indiferenţă falsă privirea. Îşi tăie mai departe, tacticos şi elegant biftecul, gândind flatat şi dispreţuitor: „Hm… Mă fixează de vreo trei zile. Să vedem ce-o să facă micuţa Carmencită dacă nu-i dau încă nici un semn că-i înţeleg jocul… Bine că Lory a rămas în cameră, ar fi interpretat sigur avansul ei, ca pe un avans de-al meu, ori ca pe un fapt consumat. Sărăcuţa Lory, a intrat într-o fază de gelozie stupidă, stânjenitoare… Bine că măcar acum nu bănuie nimic”. Zâmbi şi continuă discuţia începută peste mese cu cântăreţul.

— Dumneata erai cu mine ieri, pe terasă, şi tot nu crezi…

— Nu, nu, iartă-mă, râse sonor, infatuat, cântăreţul. E neconcludent. O luminiţă, şi gata teoria. Eu, domnule, n-am fantezia dumitale de scriitor. Nu cred.

— Nu-i vorba de fantezie…

— Nene, dar atâţia alţii, tot fără fantezie, şi-au văzut! izbucni puştiul.

— Ce rău îmi pare că n-am fost şi eu pe terasă, ieri-seară, cu dumneata, gunguri soţia cântăreţului. Dar poate că fenomenul se va repeta… Nu? Ar fi pasionant.

— Desigur, se însufleţi din nou băiatul. Tată, hai să ne luăm luneta. Poate se vede şi astă-seară.

— Taci. Astă-seară e înnorat. Nu se vede nimic.

— N-a transmis nimic la Radio, n-au scris ziarele, mormăi cu gura plină, baritonul. Zvonuri, dom’le, zvonuri.

— Astfel de lucruri nu. Se fac publice dintr-odată, pe pagina întâi!… Dar în ziarul local a apărut un comentariu. E drept, redus ca spaţiu, însă interesant.

— Dacă-mi permiteţi, se amestecă în discuţie şi chelnerul, vizibil interesat, a mai fost şi chestia aceea, de pe traulerul care tocmai se afla în zona de frontieră. Aparatul lor Morse cică n-ar fi funcţionat, aşa, deodată, fără o pricină…

— Aş! Ştiu, am auzit! Potriveală de situaţie, dragă Sofian. A făcut vreun amator o farsă. Nu s-a putut descifra nimic de altfel. Era o ţăcăneală aiurea, fără sens.

— Dar oricum, e un indiciu. *Cineva* a transmis *ceva*… spuse iritat scriitorul.

— Nimic sigur. Trebuie controlat ştiinţific totul!

— Şi au mai fost şi studenţii din campingul de lângă sat. Se zice c-ar fi făcut şi nişte fotografii, sau chiar filmări. Ar trebui să mergem să discutăm cu ei, propuse soţia cântăreţului. O să aflăm desigur ceva, despre luminiţa, sau… farfuria zburătoare.

— O.Z.N., o corectă bărbatul cel blond.

— Au dat pozele pe la ziare şi autorităţi, se zice, dar nu-i crede nimeni, adăugă Sofian. Mi-a spus cumnatu-meu, care-i şofer.

— Adevărat, Sofian? Pe toate le afli dumneata. O să merg să vorbesc şi eu cu studenţii aceia. Scriitorul zâmbi, gândind că faptul, real sau nu, putea oricum constitui un subiect bun pentru un reportaj.

— Aia sunt nişte aiuriţi, ştiu precis. Ce garanţie poţi avea

de la nişte zăpăciţi care caută senzaţii tari şi pe pământ şi în apă, insistă cântăreţul, apoi urmă: Mimi dragă, dacă nu-ţi mănânci prăjitura, dă-o-ncoace. E cu unt şi-mi drege glasul.

Ea îi împinse în silă farfuria cu desertul.

— Tată, să mergem chiar mâine în campingul studenţilor!

— Nu, Lulu, mâine am de lucru. Şi va ploua în continuare.

— Sunteţi sigur? se întristă, vizibil sinceră micuţa Carmencită, gândind că Relu o să stea iarăşi toată ziua închis în camera lui. Vai, dar buletinul prevedea ieri timp variabil!

— Regret, doamnă Mimi, variabil poate însemna şi ploaie. Iar barometrul din holul vilei noastre indica tot ploaie.

Ascultară o clipă, tăcuţi. Se auzea murmurul mării agitate. Apoi deodată interceptară zgomotul unei maşini care frână, prin apropiere.

— Oo... ce perspectivă tristă! exclamă cam tare soţia cântăreţului, aruncându-şi spre spate părul lung, cu o mlădiere studiată.

— Sper că perspectiva dumneavoastră tristă nu sunt eu! se auzi atunci dinspre grădină un glas puternic şi ironic. Nici unul din cei prezenţi acolo nu se putea înşela cui aparţine, chiar dacă posesorul vocii nu se zărea încă.

Cu toţii se întoarseră automat spre glasvandul lateral ce dădea din terasă pe aleea cu pini pitici. Aşteptau cu acelaşi interes, deşi de nuanţe diferite, să-l vadă în plină lumină pe cel venit. Prin uşa larg deschisă, intrase acum un bărbat înalt, cu umeri şi mâini mari de pescar sau salahor. Impresia de forţă simplă, directă, bărbătească – sugerată imediat de statura lui masivă, de chipul înnegrit de soare şi brăzdat de riduri, de părul scurt, cenuşiu, de mersul apăsat – era întărită şi de ţinuta vestimentară, uşor neglijentă: purta pantaloni de doc albaştri, o cămaşă de cowboy în carouri ţipătoare, un windjack vânătoresc obişnuit, gri, şi nişte pantofi comozi şi ieftini.

Dar simplitatea necăutată şi puterea aceea controlată se disimulau sau chiar se ştergeau cu totul în mobilitatea excesivă a feţei, a zâmbetului orgolios, a gurii sensibile, a privirii de o intensă comprehensibilitate.

Cunoşteai în el îndată pe marele actor. Fusese, în primă tinereţe. Pe atunci, ar fi putut fi tot atât de bine un autentic poet, un boxer de temut, un caricaturist subţire, un arhitect bun, un boem beţivan sau un pasionat om de ştiinţă.

Era în prezent, oarecum, şi mult şi puţin din ceea ce ar fi putut fi. Devenise regizor de teatru şi televiziune.

— Unchiu' Vincenţiu! exclamă puştiul şi gândi bucuros: „E grozav! Tata o să stea cu el două ore la taifas, n-o să mă mai trimeată la culcare şi o să rămân la televizor!”

— Ura, tuturor, salută regizorul pe bărbaţi şi se înclină către soţia baritonului, ceremonios, cu o grimasă de mare senior ultragiat: Din tăcerea dumneavoastră, doamnă, înţeleg că mă credeţi în continuare omul care vă aduce ploaia…

Micuţa Carmencită, nesesizând bine aluzia, protestă râzând cu graţie incultă:

— Vai, nu-u! Dumneata, să aduci ploaia! Nici gând!

— Maestre Mihu, ai nimerit în plină dezbatere. O să te punem arbitru! Ne trebuie un arbitru competent, spuse baritonul cu falsă exuberanţă, urmând în sinea lui, contrariat: „Lua-l-ar naiba de porc, mai bine nu pica acum. Nu-mi place deloc cum se uită la Mimi”.

— Ce meci trebuie să arbitrez? Între cine şi cine?

— Între mine şi domnul scriitor, continuă cam fără chef cântăreţul. E în legătură cu fenomenul acela luminos, din seara dinaintea furtunii. Eu zic că-i doar o iluzie sau un fenomen optic minor, o pată luminoasă fără importanţă. Dânsul, cu fantezia şi, iertaţi-mi îndrăzneala, cu fixaţia sa bine cunoscută, interpretează c-ar fi un O.Z.N. Auzi, la noi, pe litoral! Dumneata ce zici? Era pe la opt şi ceva, sau nouă – seara… L-ai văzut?

Mihu scutură violent capul, semn evident de negaţie, privindu-l pe bariton cu o amuzată iritare, ca pe un gândac căzut pe spate.

— Îmi pare rău că nu vă pot fi de folos în acest meci nocturn. N-am văzut nici un fenomen iluzoriu total sau măcar parţial. În seara aceea de Marţi dormeam tun. Dacă Relu a văzut sau nu un fenomen cum îi spuneţi

dumneavoastră, nu-i contest existenţa. Mi-e prieten şi e o notorietate în chestiuni tehnice de resort, mai mult sau mai puţin fantastic.

— Aşadar, domnule Mihu, nu puteţi să ne lămuriţi? Întrebă cu voce mică şi insinuantă soţia cântăreţului.

Nu voia să arate cât o atrăgea Mihu, dintr-o prudenţă elementară. Simţea că bărbatu-său îl detestă. De asemenea, intuia susceptibilitatea lui Relu, pe care l-ar fi putut pierde, înainte de a-l fi câştigat, dacă îl făcea cumva gelos. Socotea, dintr-un instinct sigur, că scriitorul face parte dintre cei susceptibili, dar slabi, care, odată prinşi, devin ataşabili şi uşor de mânuit. În vreme ce în regizor adulmeca, nesigură de sine, aventura ispititoare, dar şi primejdia.

„E un dur, gândi cu regret. Oare o fi adevărat că stă de două săptămâni singur, acolo, în pustietatea aceea de lângă graniţă, în vila lui *tabu*?"

— Cum, măi, n-ai văzut nimic? O lume întreagă a văzut lumina aceea, şi tu, din capătul litoralului, nimic?

— Zău, Relule, nimic. La ora aceea dormeam tun.

— Între opt şi nouă? se indignă puştiul. Nu-i genul dumitale!

— Mă şmecherie, tu să nu vorbeşti despre genul şi genurile mele decât când ţi-o creşte ce-ţi lipseşte încă!

Lulu era însă sincer contrariat. Să accepte ideea unui Vincenţiu Mihu dormind la ora nouă seara, la mare, era ca şi cum cineva ar fi vrut să-l asigure că Aramis dansa în papuci de casă şi nu în cizme strălucitoare cu pinteni, în sălile de bal din palatul Ludovicilor sau marchizelor lui Dumas. Bombăni, încăpăţânat:

— Aiurea. Dumneata, nene Vinc, să dormi între opt şi nouă!

Scriitorul se încruntă, patern, cu falsă agasare:

— Lulu, termină cu inepţiile şi nu ne mai plictisi.

— Dar, tată, toţi…

— Numai eu nu, şmecherie, eu dormeam, râse regizorul. Şi, oarecum iritat de uitătura candid-ironică a tinerei femei din restaurant ţinu să explice: Lucrasem vreo două zile în

şir, Marţi am dormit de la prânz până Miercuri în zori, apoi iar am lucrat. Şi acum, iată-mă-s, în vizită aici, cu speranţa că Sofian o să-mi dea şi ceva de mâncare, nu numai un gin!

Vorbind, Mihu se trezi de-a binelea mirat de senzaţia de gol pe care o avea în stomac, ca şi de aceea de nemulţumire obscură, alarmantă, de insatisfacţie sufletească.

„Mă laud ca un imbecil… Am «lucrat», hm, am zăcut mai bine zis în odaie, cu ochii pe pereţi… Şi încă n-am terminat decupajul primelor scene! Gata. Sunt sfârşit. N-o să iasă nimic”.

I se făcu iarăşi greaţă de amintirea acestor ultime zile irosite infructuos, pline de fum de ţigări şi de căutări incerte, neinspirate. Venise aici, în staţiunea N., înadins ca să scape de impresia asta, să găsească lume – nişte persoane cu care să schimbe câteva fraze, oricât de banale, să-şi alunge momentan obsesiile lucrului său.

Se bucurase că-l găsise aci pe vechiul prieten, Relu. Avea acum şi cu cine să bea un pahar discutând, perorând, deşi Relu nu se lăsa antrenat de băutură, decât rar.

În seara asta Mihu se hotărâse să pactizeze cu Bachus. I se năzărise că-l simte pândind prin apropiere, în nisipul mării, dându-i târcoale, nevăzut. După un pahar, două, avea să-l şi vadă venind tembel şi ludic, târându-se şerpeşte şi păros prin algele cleioase, prin spumele sărate cu gust de iod, cu chica plină de hippocampi şi semne de întrebare, cu cerul gurii întunecat, ca un iad ars de sete, rânjindu-i prieteneşte şi coclit.

Era hotărât să bea, din plictiseală, din nemulţumire.

— Mai adu-mi un pahar, Sofian, te rog, până vine friptura – sau nu vine?

— Am şi pus-o, maestre, zâmbi chelnerul şi făcu un semn, iar picoloul se învârti pe călcâie, alergă îndărătul barului şi se întoarse imediat cu încă un gin, pe care-l aşeză respectuos pe masă.

— Vă e sete astă-seară, zise cântăreţul, neutru. Mi se pare c-aţi venit cu maşina. La întoarcere n-o să aveţi greutăţi la condus?

— Cum?
— Pe-o astfel de vreme, p-onoarea mea, nu va fi nici un control, de-aci şi până la graniţă, îi asigură picoloul. Nimeni nu mai circulă la ora asta.
— E ora târzie când marea începe să se dilate şi delfinii să latre! mârâi cu un început de veselie regizorul. Nu vă speriaţi, e un citat dintr-un poet oniric. Doar ei îşi mai permit să poetizeze lătratul peştilor contrafăcuţi în mamifere!
Toţi râseră, în afara baritonului care se înroşea treptat, gândind nedumerit:
„Nu cumva a făcut vreo aluzie la porecla mea din studenţie? Mi se spunea «Delfinul»… Toţi ştiu, şi Mimi… A… dar să îndrăznească încă o dată, înfumuratul ăsta să mai spună ceva… şi o să-i… o să-l… Nu mi-e frică mie de el… Ce naiba are însă Mimi de se-ncruntă şi-mi face semne? Încă n-am spus nimic”… Micuţa Carmencită îşi încreţise într-adevăr, o clipă, fruntea şi-l împingea pe sub masă cu sabotul ei elegant şi dur. Presimţea că soţul său e la limita când devine ţâfnos şi în asemenea ocazii debita prostii, jignea pe toţi şi pleca din local cu scandal. Nu avea chef de o demonstraţie de asta, aşa că abordă cel mai cuminte surâs, clipi din genele-i lungi, cu maximă încântare feminină, şi se lansă în conversaţie, cam nesigură:
— Domnule Mihu… Chiar dacă n-aţi văzut fenomenul din seara de Marţi, totuşi… ce părere aveţi despre farfuriile zburătoare? Şi despre posibilitatea ca nişte extratereştri să ne viziteze?
Regizorul ridică din umeri:
— Chiar aici? La kilometrul 12 din şoseaua principală?
— De ce nu, nene Vincenţiu? Dacă *Ei* sunt pe-aici? Ce contează kilometrii?
— Într-adevăr, puiule, admise Mihu, atacând friptura ce stătea acum în faţa lui. După zeci de *parseci* - parcă aşa se cheamă ăia, nu, Relule? – după zeci sau mii de parseci distanţele sunt labile în spaţiul cucerit de raţiune, supra şi meta-raţiune… N-ar mai conta câţiva kilometri.
— Distanţele sunt o iluzie omenească, cum spuneai,

reluă împăciuitor Relu. Dacă există fiinţe superior dotate, care străbat Cosmosul cu viteze superluminice, ele au desigur alt fel de calendare şi alt fel de sisteme de măsurătoare, de percepţie, şi locomoţie…

— Din filmul făcut după cartea lui Denniken, rezultă totuşi o supărătoare potrivire cu modelele terestre. Extratereştrii, presupusele lor cosmodroame, rachete şi costume de zbor, intră perfect în recuzita de acest gen a tehnicii noastre. Vezi, d-aia, din cauza potrivelii prea iscusit întâmplătoare sau, mă rog, a supravieţuirii acelor forme „neterestre” în conştiinţa de azi a făcătorilor de rachete şi scafandre cosmice, pe mine nu mă mai convinge ideea paleoastronauticii!

— De ce, Vincenţiule? Există o mulţime de argumente *pro causa*. Nu e aci locul să le repet.

— Ştiu, ţi-am citit cartea. Şi încă vreo câteva pe care le aveai trecute onest în bibliografie. Sunt desigur multe argumente *pro*, dar şi tot atâtea, dacă nu mai multe, *contra*.

— Unu la zero pentru dumneata, maestre! se bucură baritonul. Şi eu sunt pentru contra, în materie de fenomene d-astea enigmatice. Sunt Toma necredinciosul, râse el, gros. N-am pipăit vreodată nici un, vreau să zic, nici o extraterestră, deci nu cred că există!

— Eu cred! Şi cred că seamănă cu noi, oamenii! spuse foarte serios Lulu. Am *citit*: Nu-i aşa, tată? Tu, unchiule Vincenţiu, nu citeşti Paris-Match? N-ai citit despre venusienii care seamănă cu noi?

— Să-i ferească Dumnezeu să semene, dacă există! Natura ar da dovadă de prea puţină fantezie.

— Nu v-ar plăcea deloc, maestre, ca extratereştrii să semene cu oamenii?

— Cu dumneavoastră, stimată doamnă, în ipostază de… venusiană, sigur că da, glumi regizorul. E însă o probabilitate de unu la o mie de planete să semănăm cât de cât.

— Fireşte. Arhetipul umanoidului raţional, biped, etcetera, reprezintă doar o variantă, o posibilitate, nu o

certitudine la scara Cosmosului se înflăcără Relu, puţin contrariat de lucirea satisfăcută din ochii de agată captantă ai lui Mimi.

„Zău, trebuie să-l fac pe Vinc să înţeleagă să nu se amestece. O să-nceapă curând s-o complimenteze diabolic pe Mimi, să-i ciupească puţină sau multă curte – şi nu ştiu ce am, dar mă agasează”.

„Neruşinatul, gândi simultan cu Relu, baritonul, simţind cum i se urcă sângele în cap. Crede că i se poate permite orice… Ca şi mâzgălitorul, antreprenorul ăsta de ficţiuni la modă… Barem ăsta e neprimejdios. N-o să-ndrăznească. Dar Mihu… cum vorbeşte cu Mimi… cu ce modulaţie în ton. Hm… ipostază de… zicea… S-a oprit puţin – pauză fină, ehe, dar eu am ureche – rostind «venus» şi a adăugat «iană» cu tremolo, mult mai moderatto”…

— Îmi permiteţi, domnule Relu, se amestecă atunci în vorbă cu politeţe desăvârşită Sofian, şi dumneavoastră credeţi că punctul acela luminos de Marţi seara era o farfurie zburătoare? La noi, pe litoral?

— Da. În sfârşit, înclin să cred că da.

— Ai luat vreo legătură secretă cu ea, ai pipăit-o? Îl persiflă baritonul pe scriitor.

— Nu trebuie să ne încredem doar în simţurile noastre limitate, se enervă Relu. Sunt atâtea lucruri în jurul nostru, care ne scapă. De altfel, dumneata crezi oarecum în metagalaxie, deşi nici măcar n-o poţi calcula sau intui logic. Uneori trebuie să credem şi în ceea ce nu vedem.

— Literatură, cum ţi-am mai spus!

— Mă iertaţi, am impresia că domnul scriitor are dreptate; uneori trebuie să credem şi în ceea ce nu putem atinge, rosti cu o anumită solemnitate şi preţiozitate Sofian, care era un asiduu cititor al cărţilor lui Relu şi, în general, al literaturii de aventuri.

Ceva din glasul desăvârşit elegant şi pompos al chelnerului trezi în Mihu, care începuse să se ameţească, o atenţie specială. Prin ochi îi trecu o scăpărare de puşti farsor.

— Sofian, scumpule, te-aș ruga un lucru.

— Cu plăcere, vă ascult.

— Nu te superi, nu? Şi regizorul se sculă de la masă, îl luă de umeri şi-l împinse cu de-a sila în centrul sălii, cu faţa spre ceilalţi.

— Zi, după mine, neuitându-te la dumnealor, cei de la mese, ci doar la domnul Relu, la acest iluzionist perfect.

— Ce trebuie să spun? se resemnă încântat Sofian.

Toţi priveau cu interes. Mihu luă o poză de vedetă şi debită cu emfază, pe un ton oarecum tenebros, parafrazând un citat din Giraudoux:

— Nu glumi. Nu poţi face să apară farfurii zburătoare fluturând din coada lor ca de comete, nu poţi face să ţâşnească din mări cetăţi dispărute, oricât ai suna din toate clopotele cuvintelor, fără recuzită tangibilă.

Lulu râse cu poftă. Relu zâmbi, baritonul şi soţia sa păreau cam încurcaţi. Sofian rămase la fel de demn ca înainte.

— Mă iertaţi, domnule Vinc, nu pot spune ca dumneavoastră, nu e rolul meu.

„Într-adevăr, nu-i rolul lui, ci – cu oarecari schimbări – cel al Şambelanului. Dar ce bine l-ar întrupa Sofian, zâmbi în sinea lui satisfăcut Vincenţiu, întorcându-se la masă. Colosal. Cum de nu l-am mirosit mai demult, amănunţit? Ar trebui să-l pun pe Negru, oricât e de experimentat ca actor, să ia lecţii de gestică şi prestanţă de la acest chelner de rasă. Sofian are prestanţă; e un şambelan pursânge – sau ar putea fi – iar Relu, iubitul meu prieten Relu, e un iluzionist născut pentru rolul de iluzionist. Baritonul, cu mutra lui de broscoi astmatic, ar fi bun să facă figuraţie în dresorul de foci… Hm, iar cât despre nevastă-sa… Da… n-ar fi tocmai nepotrivită în actul II, scena I din *Ondine*, să apară fugitiv ca Venus, cea din mări, lângă Şambelanul înmărmurit de plăcere. Ce-ar mai aplauda picoloul nostru, Lulu, ba chiar şi eu!”

Se trezi râzând tare, deplasat, spre surprinderea celorlalţi. Se corectă imediat şi se încruntă, lăuntric.

— Bine, bine, Sofian. Mulţumesc, am glumit… Mai adu-mi un gin.

Baritonul se ridică de la masă, făcându-i semn soţiei sale, care-l urmă, cu vizibilă părere de rău.

— Ne scuzaţi. Vrem să prindem filmul de la tele.

— Mă duc şi eu cu tanti Mimi, profită Lulu de conjunctură.

În sufrageria elegantă a vilei, rămaseră la masă doar scriitorul şi Mihu, şi – îndărătul barului – Sofian.

— Ei, cum merge piesa?

Relu era curios, fiindcă el însuşi scrisese cândva un studiu despre Giraudoux. Deşi avea încredere în talentul prietenului său, nu-l prea vedea scoţând ceva nou din lumea mitului giroldučian, din universul acela de mişcări psihologice, paradoxale, din eroii aceia deveniţi metafore graţioase şi metafabuloase. Mihu i se părea potrivit mai curând altor piese, prin stilul său regizoral dinamic şi dur – cum îşi obişnuise publicul şi criticii până azi.

— Te-au reapucat vechile tale pasiuni din studenţie, ori ai de gând să lansezi o nouă vedetă în *Ondine*?

— Nu. Pur şi simplu m-am plictisit de piesele dificile. *Ondine* e o reţetă sigură, un teren suculent filosofic, o oază de poezie… Ridică din umeri nemulţumit: Recunosc, există riscul de a nu scoate din ea o mare capodoperă regizorală.

— O să te descurci tu admirabil – dacă nu genial, râse scriitorul. Giraudoux e „un vieux copain” pentru tine, nu?

Ştia demult că Mihu iubea teatrul lui Giraudoux, dar ar fi preferat să-l vadă prins de o nouă piesă tare. În asemenea texte îi aprecia sinceritatea lui violentă, curajoasă. Când voia, şi voia deseori, te făcea să te gândeşti la subtextul piesei şi al vieţii, la comentariul lui subtil, uneori nepronunţat, dar vizibil în anume articulaţii, pe care Vinc le exploata inteligent.

„Desigur, îl înţeleg, gândi condescendent scriitorul. După eşecul cu ultimul său film”… Adăugă, cu apropo:

— Te-ai cuminţit şi faci piruete.

— Eu, cuminţit? se îndârji Mihu. Cred că ştii ce le-am făcut în şedinţă!

Relu ştia. Îi plăcuse filmul, mai ales secvenţele acelea incriminate, tensionate dramatic, adevărate, dar prea naturaliste. Gândi că, dacă Vinc ar fi schimbat câte ceva,

dacă ar fi remixat secvenţele, mult prea violente şi mult prea tăioase (e drept, admirabile totuşi), nu i-ar fi respins filmul. Îl socotea un apucat – sincer, mult prea sincer şi cam lipsit de abilitate în relaţiile lui sociale, profesionale, cu superiorii săi ierarhici.

Regizorul bău pe nerăsuflate restul de gin din pahar şi gândi cu amărăciune:

„Are dreptate Relu, în felul lui. M-au învins. Fac piruete, dar o să le rup eu gura, cândva”, şi mai înjură o dată în gând. N-avea chef să discute despre filmul său eşuat. Îl durea încă, şi nici nu punea preţ pe cataplasmele prieteneşti ale lui Relu, tardive şi inoperante. Se simţi deodată trist, nemulţumit că venise în vila asta.

— Să bem pentru Bachus! exclamă, umplându-i şi scriitorului din nou paharul. Hai, să lăsăm fleacurile!

— Pentru vila ta! închină Relu. Ai terminat cu aranjatul? Am auzit că a ieşit un mic paradis.

— Nu e încă definitiv isprăvită, minţi plictisit regizorul, fiindcă, în timp ce lucra detesta musafirii, chiar şi prietenii apropiaţi. O să te invit la un chef peste o lună, două, când va fi gata.

Se gândea că o să-şi cheme câţiva prieteni la el acasă, dar numai după ce îşi va termina notele şi schiţele regizorale. Piesa îl absorbea acum aproape total.

Pentru a lucra în linişte şi izolare deplină, închiriase din primăvară căsuţa unui pescar, apoi, fiindcă proprietarul îi propusese, o cumpărase pe mai nimic. Se afla la capătul satului de graniţă, chiar pe ţărm, într-o zonă demolabilă. Peste câţiva ani, poate zece, poate cinci, urma să se construiască acolo un port nou.

Îi plăcea refugiul pe care şi-l crease provizoriu, însă pierduse prea mult timp cu reparaţiile, cu aranjatul casei. Acum trebuia să dea zor, să lucreze şnur. Încă nu găsise o interpretare inedită, şi zăbava îl sâcâia, îl nemulţumea. Se trezi mărturisind cu un elan sincer, jumătate datorat ginului băut, jumătate vechii prietenii pentru Relu, începută în anii liceului şi continuată, cu pauze în timp:

— Intuiesc un drum, dar nu posed deocamdată cheia

montării mele. Poate fiindcă am depăşit total etapa iluziilor inexorabile. Tu crezi că „tânăra generaţie”, publicul modern, mai crede în marile sentimente pure, imuabile, supuse fatalităţii şi totuşi deasupra lor, ca în teatrul lui Giraudoux?

— De, ştiu eu? Dacă îl socoteşti desuet, de ce te bagi? Ca să-ţi mărturisesc deschis, căutarea unui absolut etern prin forţă iraţională, integrare în mit, *nous* romantic, etcetera, mi se pare un graţios şi generos concept scriitoricesc şi nu fără ecou, chiar azi. Dacă publicul tânăr nu mai crede în Giraudoux, fă-l tu să creadă. Rămâi la ficţiunea, la convenţia lui lirică.

— Nici gând! Nu voi monta piesa accentuându-i atmosfera de legendă, cum au făcut mulţi, cu excepţia unui Jouvet. Mai curând voi încerca s-o demitizez – voi tăia anarhic din text, sau îl voi târî într-un vârtej mult mai dinamic, îngroşându-i ironia.

Vincenţiu se însufleţise vorbind şi nu mai observă decât târziu că privirea scriitorului, până atunci fixată asupra lui cu interes amabil, se pierde mirată, în direcţia glasvandului dinspre grădină.

— Voi face din Ondine o captivă conştientă a propriilor ei iluzii, o sinteză între culoarea eternităţii şi eternul impuls de a amesteca lumile, amăgirile, experienţele regnurilor – umanul, animalul, elementalul – într-acelaşi miraj minţit, gratuit, sublim.

Nu ştiu ce reprezintă Ondine… Poate ontologia iubirii? Poate eşecul tragic dintre logica omenească şi acea raţiune ilogică, de fapt a poeziei, nebunia demiurgică, sau cum zicea Giraudoux, „raţionamentul pur al planetei, al apei, al lui Dumnezeu”… Simbolul meu ar…

Deodată se opri, contrariat, jignit:

— Ce-i? Nu mă urmăreşti? La ce te uiţi?

— Ssst…

Relu îi făcu un semn discret şi privi mai departe, ca hipnotizat, uşa dinspre grădină.

Vincenţiu se întoarse şi se uită şi el.

În pragul intrării văzu o femeiuşcă udă leoarcă, cu

picioarele goale, cu părul atârnându-i laţe, nu prea înaltă, subţire, în blugi şiroind de apă, şi cu o bluză imprimată frapant în culori şi motive moderne, dintr-un material strălucitor, elastic, mulată perfect pe sânii mici, rotunzi, pe torsul suplu. Chipul, nici urât, nici desăvârşit, îi era transfigurat de o expresie fascinantă, de bucurie uluită, de curiozitate luminoasă – poate şi din pricina ochilor verzi, contrastând cu faţa puternic bronzată.

Sofian veni dindărătul barului, se holbă mirat şi el, tuşi politicos şi spuse ferm:

— Doamnă, în restaurant n-au voie decât cei care locuiesc aci, în vilă, sau invitaţii lor. Căutaţi pe cineva?

Femeia păru că nu-l vede şi nu-l aude. Fără să dea nici un fel de atenţie de altfel nici celor doi bărbaţi de la masă, de parcă nu existau aievea, se îndreptă cu paşi siguri, ca atrasă de un magnet, spre oglinda mare din fundul sălii.

Se privi lung în luciul ei, la fel de tăcută şi de copleşită de fericirea aceea lăuntrică, aparte.

Apoi se întoarse, trecu pe lângă Vincenţiu şi scriitor, neacordându-le nici cel mai mic interes, zâmbi uşor spre Sofian, – un zâmbet de copil prins copiind – şi ieşi din încăpere, la fel de neaşteptat şi de bizar cum intrase.

— Ce-i cu asta? Întrebă Mihu, surprins. Cine e, Sofian?

— Cred că-i o străină, domnule. N-aţi observat? Nu înţelegea ce-i vorbeam. O străină… Uneori astea umblă desculţe, zănatece, la ora închiderii localului…

— Nu numai ele, completă Relu, zâmbind fin, „en connaisseur”. În orice caz, chiar dacă nu e străină, bluza e sigur cumpărată din străinătate sau din pachet. Ciudată apariţie, nu-i aşa, Vinc?

— Eh, am văzut destule, mai ţâcnite, la viaţa mea! făcu Mihu fără prea mult entuziasm. Îi pierise elanul de a discuta în continuare cu Relu. Nu mai avea chef nici să bea cu el. Îl simţea grăbit, distrat, nervos.

— Ce-ar fi să ridicăm ancora?

— Da, e momentul… Am băut destul, şi tu ai un drum de vreo jumătate oră, nu? Să mergi cu viteză redusă, Vinc băiete…

Relu se ridică. Se grăbea, evident.

— Sofian, socoteala, se precipită şi regizorul. Şi fii drăguţ, pune într-o pungă ceva salam, caşcaval, pâine, şi portocale. Mâine nu mai vreau să ies din casă. Dar, întâi, mai adu-mi un păhărel. Ultimul.

— Ultimul, Vincenţiule... sublinie Relu, dojenitor.

— Nu mă plictisi, mârâi Mihu. Du-te la treburile tale la tele. Ne vedem altă dată.

Peste vreo zece minute, regizorul ieşi din vilă, cu un pachet mare de alimente în braţe, şi se-ndreptă, prin ceaţa deasă, spre locul unde îşi parcase Volkswagenul. Grăbi curând paşii, fiindcă zărise pe cineva, o siluetă neclară, încercând parcă să deschidă broasca portierei din faţă. Din două salturi fu acolo. Adevărat. Cineva forţa uşa stângă. Era o femeie – aceeaşi care adineauri, în restaurant, se uitase în oglindă şi dispăruse bezmetică.

— De necrezut! Ce cauţi aici? Răspunde!

Ea se întoarse şi, spre surpriza bărbatului, afirmă nevinovat, cu inconştienţă chiar:

— Încerc să deschid maşina. Nu ştiu ce are. Poate izbuteşti dumneata, şi-i întinse un inel cu multe chei.

Vincenţiu i le smulse din mână, cheile erau însă prinse cu un lanţ lung de o gaică a pantalonilor, şi, fără vrere, o smuci pe femeie către el.

— Au!

— Îţi dai seama că e maşina *mea*? *A mea*? Întrebă, înfuriat. În capul său lucrurile se cam amestecau: „Formidabil. Aşa, va să zică. O hoaţă. Ştie româneşte. Sau o fi ameţită, ca mine?”

— Am crezut că e V.W.-ul meu.

Tonul ei potolit i se păru ori de un cinism revoltător, ori de un soi de umor candid, involuntar.

„Dacă e pungăşoaică, e de mâna-ntâi. Dar, nu, cred mai curând că e ţicnită. O să văd îndată”.

Se răsti la presupusa hoaţă, tutuind-o agresiv:

— Tu mergi cu mine la miliţie, imediat. Unde-ţi sunt actele? Ia arată-mi permisul, dacă zici că ai o maşină...

— N-am nimic la mine, decât cheile, declară femeia la fel de calmă, deşi şovăind, nedumerită. Zău… nu ştiu unde-mi sunt actele. Dar poftim cheia!

Vincenţiu examină maşinal inelul cu chei. Erau vreo şase – yale obişnuite, de casă, cheiţe plate de sertare, una filigranată – şi printre ele cea de contact pentru Volkswagen, într-adevăr. Una doar, nu o colecţie de chei asemănătoare, cum ar fi trebuit să aibă hoţii de autoturisme.

Bărbatul se mai îmblânzi şi râse. „E cam nebună. Şi cu nebunii, trebuie să te porţi atent”. Îi vorbi blând, ca unui bolnav:

— Nu ştii, doamna mea – presupunând că eşti o doamnă – că o cheie, chiar de V.W., nu se potriveşte la orice maşină Volkswagen? Uite. Asta e cheia *mea*. E de la maşina *mea*. Tot V.W. Vezi ce frumos deschid cu ea acum?

Ea tăcu şi-l urmări atentă cum deschide portiera şi cum urcă la volan. Îi puse atunci mâna pe braţ, încet, cu timiditate – o mână mică, foarte bronzată şi cu unghii machiate sidefiu. Ochiul lui de regizor, sensibil la orice amănunt semnificativ, înregistră imediat pe inelarul stâng al femeii o verighetă lată, de un model neobişnuit, cu încrustaţii de diamante mici. Îşi aminti că admirase asemenea verighete în vitrinele unor mari bijutieri din străinătate – la Paris, la Veneţia, la Geneva. „Slavă Domnului, îi trecu prin cap, nu e o golancă, deşi pare”.

Femeia îl cerceta şi ea, cu un surâs nesigur, ciudat, cu interes puţin distrat.

— Spune-mi, domnule… Dacă am cheile, aş putea să-mi găsesc şi maşina? Maşina mea?

— Dacă ştii unde-ai parcat-o, nimic mai simplu! Când ai condus ultima oară?

Îi răspunse convinsă:

— Ieri… apoi iarăşi şovăi: …Ce zi e azi?

— Aproape joi, doamna mea, râse Vincenţiu, mai liniştit.

— Nu se poate! exclamă fără să vrea femeia. Îşi retrase mâna, pe care o uitase sau o lăsase înadins pe braţul lui. Părea sincer contrariată, chiar înspăimântată.

— Joi?

— Dar ce zi crezi că e? se impacientă bărbatul.

Din nou, necunoscuta păstră o muţenie deplină.

„Să pornesc mai repede de aici, să scap de ţâcnita asta, se decise Vincenţiu, brusc. S-o las în plata Domnului”.

De parcă i-ar fi ghicit intenţia, îl privi implorator şi şopti abia auzit:

— Nu pleca, te rog… Nu… nu sunt nebună. Doar… par… Apoi adăugă iute, sufocată pare-se de amintirea unei emoţii puternice: Crede-mă… mi s-a întâmplat ceva. Ceva grav… *Ceva*… Dar o să-mi treacă… Sunt doar ameţită. Şi mă doare capul.

Regizorul o examină dintr-odată cu milă. I se năzări că desluşeşte ce s-a petrecut retroactiv cu ea. Văzu în închipuire „drama”, ca pe o secvenţă de film: Şosea. Ploaie. O femeie certându-se cu un bărbat, într-o maşină. El oprind, silind-o să coboare… Ba nu, oprind maşina, plecând el, cu portiera trântită zgomotos. Ea… conducând mai departe, prin ploaia torenţială, parcând apoi într-un loc pustiu, mergând pe drum distrusă, apoi intrând în primul bar… pierzându-şi actele…

— Nu cumva azi ai băut cam multişor, doamna mea?

— Ce să beau?

— Orice, dracu’ ştie ce băutură îţi place dumitale! Vin, coniac, whisky?

Necunoscuta zâmbi pe neaşteptate – naiv şi puţin curioasă.

— Whisky? Ce nume nostim!… Şi cum e acest whisky? Albastru ca marea?

— Vrei să mă faci să cred că n-ai gustat în viaţa dumitale o picătură de whisky? Sau măcar n-ai văzut ce culoare are? se revoltă Vincenţiu, amuzat. „Hotărât lucru, ori e o mincinoasă, ori e trăsnită… dar nici eu nu-s prea limpezit la cap şi-mi place cazul, a început să mă distreze.” O luă de bărbie, silind-o să-l privească îndeaproape. Femeia avea ochii limpezi de tot şi uimitor de gravi, de parcă o încerca momentan o tristeţe nelămurită.

— Dacă am băut cândva, nu mai ştiu cum e, murmură

serioasă, şi se desprinse din strânsoarea degetelor lui Mihu.

Începuse să tremure, păru brusc dezorientată, neajutorată, şi în Vinc se trezi iar o compasiune frăţească, şi dorinţa de a afla cine e această fiinţă, de ce umblă noaptea, udă, desculţă, singură, şi aşa de buimacă. Poate într-adevăr suferise un accident, cum declarase, şi atunci era absolut obligatoriu s-o ajute. În primul rând să o facă să înceteze cu tremurul ăsta de salcie agitată.

— Ţi-e frig? se înmuie el, luând de pe pernele maşinii un pled şi întinzându-i-l. Acoperă-te. Şi urcă pe locul de lângă mine. O să te duc acasă.

Ea se înveli bine în pătură, se aşeză lângă regizor şi oftă încet, în timp ce motorul demară.

— Dumneata… spuneai adineauri… acolo, în restaurant… ceva frumos… Despre raţionamentul pur al apei… al lui Dumnezeu… Cine e Dumnezeu?

— M-ai auzit?

— Da.

— Vorbeam despre Giraudoux, un scriitor francez.

— A… Giraudoux! exclamă ea cu naturaleţe. Îmi amintesc numele, şi nişte piese… *Ondine*, *La guerre de Troie*,… *Siegfrid*… Îmi plăcea… cândva…

Nedumerit, Vinc opri motorul maşinii, se întoarse spre femeie şi o scrută, întrebător:

— De unde vii?

— Dintr-acolo, şi arătă neprecis în direcţia mării, sau a unor vile de pe ţărm.

— Ştii cine sunt eu?

„Nu se poate să nu–mi fi văzut mutra, la televizor măcar. Sau într-o revistă. E o intelectuală”, gândi regizorul enervat, orgolios.

— Nu, pretinse cu seninătate necunoscuta. Totuşi., parcă…

— Ei?

— Parcă semeni cu cineva.

— Nu ştii cum mă cheamă? Cine sunt?

O umbră de nelinişte şi regret trecu prin privirea intens-curioasă a femeii. Zâmbi.

Cum aş putea şti cine eşti dumneata, când nu ştiu nici măcar cine sunt eu… ori poate mă cunoşti dumneata pe mine?

Răspunsul îl derută pe Vinc – şi-l socoti un truc bun ca să-l prindă în mreje. Aprecie această fentare a obişnuitului şi râse:

— Ai dreptate. În definitiv, nimeni nu poate pretinde că se cunoaşte pe sine însuşi.

Afară, pornise din nou ploaia rece. Maşina rula pe asfaltul ud, prin staţiunea pustie.

Înfăşurată în pled, femeia scoase totuşi capul prin geamul deschis şi privea.

— O să răceşti. Închide geamul. Şi spune-mi unde stai. La vilele acelea?

— Nu.

— Atunci unde?

Ea ridică geamul, aspiră profund şi exclamă, cu o vibrare neaşteptat de fericită, de sinceră, de năucitoare:

— Ah, cât e de minunat să trăieşti!

Regizorul se tulbură o secundă, intuind ceva singular, de o intensitate emoţionantă, în exclamaţia asta aparent banală. Dar apoi, poate fiind încă sub influenţa ginului, o interpretă iute doar ca pe o mărturisire frivolă, ca pe un preludiu la o posibilă aventură, excitantă şi fugace. „Zăpăcita. Crede că mă agaţă aşa de simplu, tocmai pe mine… Sărăcuţa… Şi totuşi…”

Devenise din nou adânc îngăduitor faţă de ea, de ciudăţeniile ei, ba chiar foarte curios să afle în ce împrejurări îşi pierduse pantofii, actele, maşina… Şi cine era, în definitiv…

— Vrei să vedem împreună ce culoare şi ce gust are un whisky?

Necunoscută râse intimidată în mod inexplicabil şi tăcu, uitându-se pe fereastră spre mare.

Maşina gonea în continuare. Trecuse de grupul marilor hoteluri şi luneca pe şosea prin ploaie, între întinderea neagră a mării, străbătută ritmic de spume violente şi un câmp de o întunecime egală. Ştergătoarele de parbriz se

mişcau rapid. Vincenţiu se uită la ceas. Mai avea zece minute până acasă. Apăsă pe acceleraţie. Îi plăcea să meargă noaptea, nebuneşte, măturând cu farurile orbitoare bezna, ceaţa, ploaia. Maşina devenise demult pentru el un alt soi de beţie rece, necesară – o identificare reflexă cu comenzile, pârghiile şi trepidaţiile motorului, pe care ştia totuşi că-l supune în orice secundă încordării sau destinderii lui. Acum se lăsa târât de plăcerea lunecării vertiginoase într-un spaţiu orb, inexistent ca peisaj, ci doar ca adâncime variabilă, convertită şi în timp, în secunde, dar şi în imagini, în reflexii.

La un moment dat îşi aminti de pasagera de lângă el.

— Ţi-e frică?

— Nu. Îmi place viteza şi vremea furtunoasă, şi – poate demonstrativ – scoase din nou capul pe geam, lăsându-se biciuită de vânt şi stropi.

— Închide geamul, se răsti Vincenţiu. Nu ştii ce faci. Eşti năucă. O să răceşti!

Îl ascultă, supusă, şi-şi lăsă uşor trupul să se sprijine de umărul lui.

Merseră următoarele zece minute fără să schimbe nici o vorbă.

El încetini goana maşinii, la o răscruce, foarte aproape de casă, gata să cotească. Din şoseaua principală, ce se continua în direcţia punctului de frontieră, îi făcea semn cu lanterna un agent de circulaţie.

Vincenţiu frână, opri şi-l aşteptă, nemulţumit.

Omul se apropie, cu pelerina muiată de ploaie. Salută, bucuros.

— A… dumneavoastră eraţi, maestre.

— E ceva în neregulă?

— Daţi-i drumul, zise miliţianul. Sau… staţi… Aţi fost cumva în portul mare, în oraş?

— Nu. Doar în staţiune, pe-aici, pe-aproape. De ce?

— Voiam să vă-ntreb dacă şi pe la ei s-a auzit ceva. Îmi daţi un foc?

— Poftim. Da ce s-a auzit?

— La marină, pe coastă, cică, ar îi fost un fel de alarmă.

— Când?

— Acum vreo patru-cinci ore. Falsă. Periscoapele unui vas, zice-se, ar fi detectat un corp metalic în apă, poate un submarin. Da p-ormă nu s-a găsit nimic. Mai greşesc şi aparatele…

— Ce-ar fi putut fi?

Agentul îşi aprinse ţigara, trase cu coada ochiului spre femeia din maşină şi dădu din cap.

— Dracu' ştie! Parcă au înnebunit de când cu meteorul ăla, apărut pe litoralul nostru. Eu cred că a fost tot un satelit – însă nu s-a confirmat ce-a fost.

— Prostii. Pot să plec? mormăi Vinc, fără chef de vorbă.

— Sigur. Mulţumesc. Să trăiţi.

Ploua din nou, torenţial, când regizorul deschise porţile, ca să-şi vâre maşina în curte, şi se pregătea să descuie şi garajul, improvizat dintr-o magazie. „A naibii vreme… reflectă indispus. Nu va fi posibil s-o expediez pe aiurita aste singură, îndărăt, pe jos – după ce-şi va bea whiskyul. Ce m-o fi apucat s-o invit? În fine, acum… am făcut-o… dar nu mai ies din casă nici mort până mâine!”

Necunoscuta se dăduse jos şi se îndrepte către fundul curţii, care cobora într-un fel de râpă abruptă, spre mare.

— Unde te duci?

— Să privesc marea, îi strigă.

— Pe-o astfel de vreme? E neagră, e imensă, e turbată. Hai vino iute pe prispă, nu fii neroadă…

Femeia însă nu se întoarse decât peste vreun sfert de ceas. Vincenţiu aştepta pe prispă. Parcase maşina în garaj, deschisese casa şi o aştepta, contrariat. Glumi, ca să nu arate cât era de nedumerit:

— Îţi place furtuna?

Ea veni într-o fugă împiedicată – arătare ciudată, puţin caraghioasă, din pricina pledului care o înfăşura – şi abia când se află lângă el, îi văzu faţa fericită, ochii strălucind insolit de o intensă trăire, la fel ca în restaurant, şi pe Vincenţiu îl străbătu o mirare aparte, şi presimţirea absurdă a unei bucurii şi comuniuni sufleteşti, inexplicabile.

Femeia schiţă câţiva paşi de dans în jurul lui, râse

încetişor şi murmură foarte firesc:

— O… ce frumos e totul… Acoperişul de stuf… Casa! E minunat! Şi e atât de bine că am venit aici! Hai, dă-mi puţin whisky… O să mă ameţească, nu?

— Dacă vrei… nu eşti obligată să bei…

— Ba da, vreau să m-ameţesc, zise, devenind subit serioasă. Am nevoie. Crede-mă.

Intrară.

— Locuinţa dumitale seamănă grozav cu un decor! remarcă inteligent necunoscuta, uitându-se curioasă la cele două încăperi, despărţite doar printr-o arcadă de bârne groase.

Regizorul aranjase camerele cu gust şi cu evidenta ambiţie de a surprinde. Intenţionase să-şi înjghebe exact interiorul unei căsuţe pescăreşti de pe Rin, din secolul trecut, şi izbutise. Fiecare mobilă, fiecare obiect – pipele de pe cămin, cănile de bere cu capac de argint, farfuriile de pe poliţă, năvodul strâns şi aşezat într-un colţ, lampa barocă, închipuind o sirenă durdulie (o *dyala* montană) cu două cozi, arcuite în lături şi sprijinite de mâinile ei – totul era gândit şi bine pus în spaţiu ca să sugereze o atmosferă. Aceea pe care el o căutase într-o etapă incipientă de alegere a piesei, şi care acum, depăşită, îi rămăsese totuşi familiară, întrucâtva necesară lucrului – dar mai cu seamă prilej amuzant de a-şi epata rarii vizitatori.

— E chiar un decor, repetă femeia, plăcut impresionată.

— Ca şi mine, admise orgolios Vinc. Şi eu sunt un simplu decor, pentru nişte fantasme, care vin şi pleacă… Şi nu-mi dau pace. Să-ţi spun un secret, banal. Casa e aidoma cu omul.

— Nu totdeauna, îl contrazise zâmbind, captivată. Mai curând omul e ca o casă. Mobilat cu ce moşteneşte, cu ce găseşte sau capătă şi, foarte rar, cu ce i se potriveşte şi-şi alege şi plăteşte el însuşi, scump sau ieftin.

— Crezi că mi se potriveşte acest interior? insistă Vinc, vrând să o provoace pe necunoscută să se demaşte. Să spună odată că-l cunoaşte, să înceteze de a simula indiferenţa, întâmplarea.

— Bineînţeles. Interiorul ăsta *te vrea* pe dumneata. E aşa de aerat şi frumos. E…

Se opri, roşind şi scuturând capul. I se uscase puţin părul, părea acum blond, nu mai atârna, se unduia uşor.

Vincenţiu era mulţumit că necunoscuta nu mai dădea grave semne de ţicneală, ba chiar părea inteligentă. Nu-i plăceau femeile proaste. Doar celor foarte frumoase le scuza prostia, însă nici lor pentru multă vreme. Se plictisea curând.

Femeia se aşeză pe un fotoliu şi se strânse bine în pled. El aduse două pahare, un sifon şi sticla lui de Black and Withe în care mai rămăsese puţin whisky. Turnă şi glumi:

— Vezi, e ca un chihlimbar – ruginiu, nu albastru. Poftim.

Necunoscuta abia îşi muie buzele în pahar. Se strâmbă – „Phiu”.

— Bea-l tot, dacă zici că vrei să te ameţeşti. Şi mai ales ca să nu răceşti. Eşti atât de udă.

O examină lucid, distrându-se. Se ghemuise în fotoliu, oarecum crispată; din pătura roşie, îmbibată de ploaie, abia îi răsărea capul şi mâna tremurătoare în care ţinea paharul. I se zăreau şi picioarele, de la gleznă în jos, cam murdare, dar delicate, cu unghii sidefii.

Îi simţi privirile cercetătoare şi roşi din nou, violent.

— Aş putea să mă spăl puţin?

— Sigur. Şi îi indică încotro era baia. Stai. După duş, ia din cui halatul meu de casă. O să arăţi în el ca un pui de bogdaproste, dar va fi mai bine decât în nişte haine ude.

Necunoscuta porni nesigură, gânditoare, înfăşurată în pled ca într-o pavăză. În uşă se întoarse şi râse timidă, cu un anume triumf totuşi:

— Mi-am amintit cu cine semeni.

— Ei?

— O să-ţi spun, după baie.

Rămas singur, Vinc se învârti prin casă, bine dispus. Trase o duşcă de whisky din sticlă, netezi puţin cuvertura patului, îşi scoase windyackul şi pregăti nişte benzi de magnetofon. Îi veni deodată să râdă. Nu-şi putea alunga

ideea neverosimilă că necunoscuta *îl căutase* în restaurant *anume* pe el... Ştia că e o absurditate, o potriveală, un *quiproquo*, dar se complăcea să se simtă astfel, fără motiv.

Singură, în odaia băii, femeia se cercetă gânditoare în oglinda de deasupra chiuvetei.

Era ea. Se recunoştea. Şi simţea pentru această imagine răsfrântă vădit familiar în luciul rece, tangibil, real, un sentiment extraordinar de siguranţă, atracţie şi beatitudine.

Nu pentru că vedea *acolo*, în oglindă, o frumuseţe... Nu. Se contemplă obiectivă, cu destul simţ critic. Îşi analiza faţa aceasta atât de intimă ei, inteligentă ca expresie, desigur, dar imperfectă ca linii... micile riduri ale ochilor, pielea bronzată cam tare, subliniindu-şi precis vârsta, buzele puţin asprite, sensibile, nefardate – prea mari şi palide – fruntea bombată, culoarea ştiută a irisului, ovalul...

Nu, nu simţea acea covârşitoare fericire pentru că era aşa cum se vedea (s-ar fi vrut parcă altfel...), ci pur şi simplu resimţea o imensă mulţumire şi încredere doar fiindcă *se oglindeşte într-un chip cunoscut*. *Al ei...* Asta era tot. Aşa e *ea*. În sfârşit, se regăsea. Lent, cu o satisfacţie şi încântare din nou uluită. De parcă ar fi fost pierdută până mai adineaori, în nişte oglinzi opace, fluide. Într-un fluviu de imagini şi emoţii tulburi, atroce, într-un fel de coşmar de neconceput, într-o moarte şi o experienţă himerică.

Un vis... poate... nu, nu fusese vis. Deşi acum se trezise, se deştepta... Deci, aparent vis...

Îşi aminti simultan că luptase, pare-se, cu nişte valuri imense, verzi-negre... că nu voise să moară... În ultima clipă, nu voise să moară... Se răzvrătise, luptase cu valurile... dar ceva o târâse, nişte aripi îi luaseră văzul, ceva o lovise...

Şi visul reveni o secundă – coşmarul acela al morţii intuite lunecând într-un alt vis, atât de singular şi de halucinant, de confuz şi derutant... Se cutremură...

Ea scăpase, asta era important. Cum? Vag, îşi aminti – dar cu aceeaşi dezordine şi inconştienţă ca într-un vis – că fusese salvată de nişte oameni. Parcă nişte străini. Da.

Străini, şi totuşi… adânc umani, de parcă i-ar fi fost fraţi.

Vorbise cu ei, le povestise cum voise să se sinucidă, apoi cum se răzgândise… cum o covârşise frica, spaima de moarte, cum luptase – un minut sau o veşnicie – cu moartea*, înainte de a i se părea totuşi că murise.*

Au salvat-o… Şi nu le ştie măcar figura. Nimic… Un gol cenuşiu e într-însa, când se gândeşte *acum la ei*. Nici numele. Străini, desigur. Englezi? Greci? vorbise cu ei englezeşte? Au înţeles-o, asta-i sigur… Sau a vorbit greceşte? Învăţase la şcoala greacă, putea vorbi binişor… Îi plăcuse şi elina… Măcar să-şi fi amintit ce rezonanţă avea numele lor, al celor ce o salvaseră. De ce au lăsat-o apoi singură? Ciudat… Să nu ştie nici măcar cum îi cheamă…

Dar, în definitiv, care e numele ei? Ştia atâtea lucruri despre fiinţa reală, tangibilă, care o privea acum în oglindă… Era desigur *ea însăşi…* şi totuşi parcă-i şi o alta… despre care cunoaşte mult prea puţin. Nimic esenţial… Ea… Cine e, totuşi, *ea?*

Deodată avu impresia stranie că prin ochii săi o mai priveşte *cineva*.

Se înspăimântă. Închise pleoapele. Învinse spaima. Se privi. Privirile erau acum din nou ale sale, nelinişte, însă pătrunzătoare, raţionale… Nu… n-avea de ce să se mai înspăimânte… Trecuse; spaima nu mai aparţinea prezentului real. Fusese în ea - dilatată, dominatoare… Ştia cert că i se întâmplase ceva cumplit, haotic. Dar trecuse…

Femeia oftă, şi-şi mângâie în oglindă trăsăturile.

Spaima îi pâlpâia încă în străfundul conştiinţei, dar înfrântă.

Bucuria profundă că a depăşit o stare anormal de tulbure şi poate însăşi moartea, o parcurse iarăşi.

Da… îşi amintea neclar. Cât pe ce să se înece…

Instinctiv, înlătură gândul morţii, retrăirea ei momentană, mirându-se cât de uşor o poate alunga, deşi începuse s-o obsedeze. Cineva îi poruncea să se concentreze doar la ce e real, viu, prezent… Un soi de imn triumfător vibră fără sunete în subconştientul ei, în celulele trupului, în privirile ei, devenite deodată din nou lacome de viaţă.

O cuprinse un vârtej plăcut, răscolitor, magic. Era *ea*. Vie, prezentă, asta e important. Foarte important.

Începu să se dezbrace. Îşi recunoştea lucrurile, totuşi nu-i era clar în amintire *când* le îmbrăcase, *unde* şi *cum* de le purta aşa, ude… Şi oare de ce n-are pantofii?

„O să-mi amintesc totul, mâine. Acum sunt beată. Sau buimacă. Sau bolnavă. Sau…”

Intră în cada umplută cu apă caldă. Contactul cu apa caldă îi plăcu, însă o moleşi. Îşi rememoră plăcerea, intrată în reflex, de a-şi face un duş rece, după o baie caldă.

„Voi face un duş rece. O să-mi revin”, se hotărî şi dădu drumul duşului.

Avea acum, din nou, senzaţia aceea complexă de optimism, siguranţă şi curiozitate.

„Mă voi gândi la toate, mâine. Nu acum. Acum…” Brusc, o uimire şi o jenă ciudată puse stăpânire pe ea. Acum – gândi, mirată de propriile ei gânduri - mă grăbesc fiindcă mă aşteaptă *el… El?* Dar cine era? Nu ştia decât că-l cunoaşte, imprecis şi că semăna, iarăşi destul de confuz, cu… Da, semăna.

Era o impresie subjugantă. Din pricina trupului, acest bărbat semăna cu… Mai bine zis, din pricina mişcărilor lui viguroase, suple, însă calme… Acel ritm al muşchilor, ghicit abia, exprimând forţa reţinută de o voinţă lucidă, chiar atunci când el stă impasibil, nemişcat… Ca şi modelul său…

Zâmbi, deodată, intuind cât de mult o atrage tocmai prin asemănarea aceea ciudată şi mai cu seamă, bine înţeles, şi prin faptul că e atât de viu, de firesc, de sigur de el… Îl poate atinge, îi poate vorbi… *Nu e singură*… E lângă o făptură reală… din lumea reală… un om, un bărbat…

Îmbrăcând halatul lui femeia se înfioră plăcut. Descoperi în sine o curiozitate subită, o sete inexplicabilă de a percepe şi gusta căldura acelui trup bărbătesc. Se ruşină deodată de cât de simplu şi instinctual *gândise asta*…

Nu… nu ea… nu se poate… Niciodată nu-şi amintea să fi gândit astfel, să fi dorit astfel.

Se privi, încordată, neliniştită, vrând să găsească în faţa ei cunoscută puterea de a discerne, de a se împotrivi, de a

se smulge din acest eres.

Şi iar avu senzaţia halucinantă că nu-şi priveşte numai ştiutul, vechiul său chip, că dincolo de ea, în oglindă sau în realitate, se mai află, nevăzută, implacabilă, o fiinţă necunoscută.

„Sunt bolnavă, desigur”… reflectă cu luciditate înfricoşată şi dori din tot sufletul să nu mai rămână singură cu întrebările ei alarmante, cu percepţiile ei bizare.

Se mai uită în oglindă, ezitând, căutându-se. Era *ea*, nesigură acum de ea, totuşi reală, vie…

Şi *dincolo*, în odaia ca un decor, bărbatul acela străin… Împinsă parcă de o forţă necontrolabilă, femeia deschise uşa, îşi stăpâni teama, zbuciumul, şi intră.

Când o văzu, Vincenţiu nu mai avu răbdare şi o întrebă, convins că l-a recunoscut, că o să-l flateze, că o să-i spună cât aprecia tovărăşia lui, chiar numai de o seară, *a lui*, a idolului răsfăţat de public, căutat de femei.

— Ei bine, ai descoperit cu cine semăn?

— Da, Cu Poseidon, din Histieia.

— Cum? se miră dezamăgit şi oarecum măgulit bărbatul. Cu cine?

— Cu Poseidon, cel făcut de Calamis. Se află în muzeul din Atena. Bronz. Secolul cinci sau patru, înainte de era noastră.

— Eşti un „bas-bleu” imposibil, glumi el. Mă îmbătrâneşti cu 23 de secole. Şi de ce tocmai Poseidon? Precis?

„Vrea să-şi etaleze cunoştinţele muzeografice. Să văd c-a voiajat… Sau – cine ştie – poate are altceva în căpşorul ei aiurit”…

— Te-am văzut de curând, zâmbi necunoscuta. Vreau să zic, pe Poseidon.

— Ai fost la Atena recent?

— Nu. La Atena am fost când aveam şaisprezece ani. Cu tata. Era în marina comercială. M-a luat cu el, odată.

— Atunci? plasă involuntar sarcastic, regizorul. M-ai văzut în fundul mării, printre nereide?

Femeia rămase pe neaşteptate cu ochii în gol, parcă sustrasă timpului şi locului. O trecu un fior.

„Da… ciudat, putea jura… *acolo*… în fundul mării… acolo pare-se văzuse nişte monede antice, din Poseidonia… mici grămezi, cu bronzul coclit şi efigia neclară… Doar câteva fuseseră curăţate de oxizi şi puse pe… Pe un raft? Sau o masă?… Erau galbene, străluceau… Şi alături de ele, o statuie de zeiţă cu o oglindă de bronz pe cap… o minunăţie…

Ea recunoscu îndată imaginea imprimată pe monedele greceşti. Şi spusese cine era Poseidon… O întrebase cineva? Parcă… Oricum, îşi aminti că recitase, da, *recitase*, şi din Eschil ceva despre…

„Zeul care domneşte asupra valurilor şi-nvârte ameninţător tridentul ce nu dă greş”…

Dar cui recitase? Şi, mai ales, unde? Se cutremură. *În fundul mării*… Într-un submarin, poate… parcă, da… într-un submarin…

Mersese de două ori cu un submarin. Nu se îndoia de asta. O impresionase puternic Marea privită printr-un hublou special, prin vizorul acela. Peştii, algele… Ce căuta însă într-un submarin? Şi când fusese acolo? Ieri? Acum un an? La şaisprezece ani? Cu cine? Cu tatăl ei, în nici un caz, nu… Senzaţia că văzuse *monedele* chiar „*ieri*” era atât de adâncă şi de netă în sinea ei, că n-o putea exclude din minte.

„Amestec lucrurile… nu ieri… nu se poate, sunt ameţită. Cum credea adineaori şi bărbatul acesta… Însă… Ce caut aici, în casa lui? Şi cine e acest om?”

Instantaneu, îşi rememoră că-l văzuse la televizor în nişte piese şi filme. Îi descoperi şi numele. Şopti încurcată:

— Vincenţiu Mihu…

— În sfârşit. Totuşi, prefer să-mi spui, scurt, Vinc, râse cu blândeţe regizorul, devenind atent la tulburarea ei.

— La ce te gândeai adineaori? Ţi-e rău? spuneai că ţi s-a întâmplat *ceva grav*. Iartă-mă dacă am vorbit şi vorbesc prosteşte, ar fi totuşi cazul să-mi explici, Dacă vrei… Cine ştie, te-aş putea ajuta… E ceva în legătură cu marea?

— Da, afirmă uscat, şi urmă iute, stăpânindu-şi cu greu emoţia: Era să mă înec… Ieri… sau… M-am lovit la cap,

asta ştiu sigur. Şi-apoi…

Se opri şi-l privi umilită, înspăimântată de propriile ei reflexii. „Nu, n-am să-i spun că sunt ca zăpăcită, că uit… că nu ştiu nici cine sunt… O să mă creadă nebună… Şi ce voi face? Poate că sunt numai beată. Nu de tot”… Nu-şi amintea însă când băuse ultima oară, nici dacă, realmente, avea obiceiul ăsta. Parcă nu. Simţise în trecut, cum simţea şi acum, repulsie pentru alcool. Totuşi socoti că e mai bine să pară grizată, decât bolnavă.

— M-au salvat, slavă Domnului, şi… cred că de fericire am băut zdravăn. Nici nu mai ştiu pe ce lume sunt…

Vinc înregistra spusele ei, intuind adevărul şi omisiunile lui. „Nu ieri, desigur. Ce căuta în mare pe furtuna aia drăcească? Ca să sune sincer, mai trebuie să fi fost ceva, în plus, gândi el. O ceartă, o despărţire, o disperare profundă”…

— Dă-mi, te rog, încă un whisky, îi ceru, intimidată.

— Îl suporţi? N-ar fi mai cuminte să mănânci? Îţi pot da nişte salam, nişte caşcaval.

Necunoscuta acceptă cu un entuziasm neprefăcut, şi mănâncă tot ce-i puse în farfurie, până la ultima fărâmitură; elegant, încercând însă în van să-şi stăpânească foamea. Apoi băură laolaltă puţin din „Black and White”.

El puse magnetofonul să cânte şi se aşeză pe un scăunel, lângă fotoliul femeii. Înfăşurată în halatul lui, stătea strânsă în sine, ca într-o armură uşor vulnerabilă. Îi ghici goliciunea trupului încordat în acea aşteptare, încă neconsimţită total. Zâmbi orgolios şi se apropie mai mult de ea. Tâmpla lui îi mângâie bărbia; n-o privi, dar îi gustă emoţia primei atingeri, dogoarea obrazului, apăsarea moale, întâmplătoare parcă, a buzelor pe gâtul lui, şi atunci, abia atunci, o cuprinse şi o sărută.

Prelung, ademenitor, iscusit, până ce femeia suspină, pierdută într-o topire uimită, miraculoasă. Murmură, ca o adolescentă ameţită de descoperirea primului sărut.

— Eşti minunat… minunat…

— De unde ştii, se miră bărbatul, smulgându-se brutal, ca să-şi curme tulburarea ce-l cuprinsese pe negândite şi pe

care nu i-o crea numai băutura, ci şi o altă impresie, inefabilă. Parcă prin aerul îmbâcsit de tutun al odăii, trecea un suflu ireal, infinit…

— Te intuiesc… suflă abia auzit, necunoscuta, plutind încă în starea aceea a ei, de bucurie revelată.

„Sunt ameţit, şi nici ea nu e trează”, îşi spuse Vinc, începând să râdă domol. Făcu câţiva paşi prin cameră şi întinse mâna ce ţinea sticla golită în dreptul lămpii luminate. Şi comentă, în glumă, voit teatral, înadins ca să restabilească nişte raporturi precise, amicale, conciliant deliberate între ei.

— Dacă până azi nu ştiai gustul whisky-ului, mă tem, doamna mea, că acum i-ai dat de gust.

Râse şi ea, destinsă brusc, şi-şi scutură părul de pe frunte. Veni apoi spre el, împiedicându-se în halatul prea lung şi prea larg. Ochii îi sclipeau ca două bucăţi de jad verde, prin care oscilează o rază veselă.

— Stai aşa. Te implor. Cu mâna întinsă. Cu un picior sprijinit pe vârf. Cu torsul puţin întors. Minunat!

— Semăn iarăşi cu un altul decât cu mine? nu se stăpâni să întrebe bărbatul, cu vocea alterată puţin de ironie, rămânând totuşi însă o clipă în aceeaşi postură, ca să-i facă plăcere.

— Nu, tot cu Poseidon. Dar pământean şi tangibil, îi răspunse rapid, şi – alipindu-se de el – îi trecu brațele pe sub umeri. O îmbrăţişă din nou, puternic, însă lucid, amânând mângâierile pe care femeia (era convins acum) le dorea. Ea se răsuci în îmbrăţişare, în aşa fel ca să-i cadă halatul cât mai grabnic de pe trup, şi în timp ce gura lui o căuta pe a ei, o auzi şoptind încet de tot, parcă ruşinându-se de cuvinte:

— Pentru un zeu, nu crezi că eşti cam îmbrăcat?

Bariera fragilă a conştiinţei care-l mai despărţea de declanşarea dorinţei dezlănţuite, cedă brusc. Şi, deodată, nimic nu mai avu importanţă şi realitate pentru el, nici îndoielile şi rezerva sa oarecum prudentă, nici drama sau existenţa neclară, necunoscută a femeii, ci doar prezenţa atât de vie a ei în braţele lui.

A doua zi ploaia stătu. Marea rămase totuşi agitată, legănând cu violenţă în masele ei tulburi alge negre, prelungi, meduze suave, frânturi de scânduri, nisip, cochilii peste care zburau, ca delfinii, valuri extraordinar de albe.

De la un geam, femeia le urmărea salturile unduioase. Afară, în curte, Vincenţiu Mihu îşi spăla maşina. Îi făgăduise s-o conducă acasă. Ea însă întârzia plecarea, cu o anxietate abia stăpânită. *Acasă*. Unde? Nu putea să-i spună că nu-şi amintea unde locuieşte.

Spre prânz, soarele ieşi pe cer, arzând viu. Şi în lumina lui promiţătoare, vitalizantă, exuberantă, necunoscuta îşi rememoră un alt loc, o plajă însorită, ce fremăta de mulţimea trupurilor întinse pe nisipul răscolit şi cam murdar.

Văzu în sine clar acea plajă – puţin sălbatică, neîngrijită, cu scoici mărunte, mov şi roz, pe ţărmul dulce sub tălpi, cu nişte tufişuri şi râpe către apus. O recunoscu, fericită, bucuroasă; se afla chiar în vecinătatea cătunului de graniţă unde o dusese regizorul. Instantaneu, *ştiu* şi numele plajei, al satului, ca şi faptul că-şi închiriase o cameră într-o casă ţărănească, peste drum de mare.

„Nu-i nimic dacă nu-mi amintesc încă numele gazdei, sau adresa ei exactă, îşi spuse, îmbărbătându-se. Voi merge acolo în sat, voi căuta din casă în casă, mă voi descurca.” Medită deodată că lui Vinc nu trebuie să-i spună că nu-şi cunoaşte adresa. Şi dori brusc să fugă imediat, până ce nu-i va detecta amneziile, până ce nu-i va fi milă sau teamă de ea, până nu va fi prea târziu.

„Ce va crede despre mine? se întrebă impresionată. Sau ce crede până acum? Va trebui să fug, să plec, să mă gândesc în singurătate la mine… la el… *La el*”… La gândul despărţirii, ceva din fiinţa ei zvâcni de deznădejde, ca o meduză sfâşiată brutal. *Era singurul om pe care-l cunoştea…* Dar grija să nu-i descopere starea, învinse. Se smulse din casă şi strigă de pe prispă:

— Vinc! Grăbeşte-te! Trebuie să plec!

Bărbatul nu mai termină de spălat roţile. Veni spre ea,

aproape gol, în costum de baie, masiv şi totuşi suplu, puternic şi totuşi cărunt, liniştit şi totuşi întunecat.

— Aşa, fără veste?

— Da.

— Unde să te duc?

— În satul vecin.

Trecu pe lângă ea fără să mai comenteze nimic şi se duse în baie să se spele şi să se schimbe.

Peste o jumătate de oră intrau în satul vecin şi regizorul încetini mersul maşinii, nemulţumit.

Şoseaua era plină de sezoniştii care veneau dinspre mare sau treceau drumul către plajă, umblând nepăsători, degajaţi. Cei mai numeroşi, în costume de baie sau pe jumătate îmbrăcaţi, târau cu ei saltele de cauciuc, umbrele de soare, sacoşe, copii.

Mulţimea pestriţă, specifică acestor uliţe văratice, avea un pitoresc al ei, de un snobism diversificat, căutat cu fineţe sau copiat ţipător. Satul fusese aproape acaparat în sezonul acela de studenţii de la Arte Plastice şi Teatru, de artişti în genere, şi de străini cu maşini, corturi sau rulote.

Însoţitoarea lui părea absorbită şi interesată de spectacolul lumii revărsate spre plajă. Se uita cu atenţie, zâmbea, tăcea. Deodată, îl prinse de braţ pe regizor şi-i spuse, agitată parcă:

— Opreşte!

El frână.

— Ce s-a-ntâmplat?

— Nu aici… Ceva mai înainte… în dreptul uliţei aceleia. Am găsit casa în care stau.

— Ai găsit-o? mormăi Mihu, mirat, oprind. Vrei să zici că…

— Mulţumesc pentru că m-ai adus, articulă mecanic femeia şi-i strânse mâna băieţeşte.

Bărbatul o cercetă, contrariat din nou. În lumina tare a soarelui, părea obosită; pierduse naiva ei impertinenţă şi bucuria aceea aparte, ce o anima în răstimpuri, înfrumuseţând-o.

— Nu vrei să te conduc? se oferi condescendent şi plin de curiozitate.

Ea negă din cap şi încercă să surâdă. Deveni foarte palidă, – o mască inexpresivă, poate fiindcă n-avea nici un pic de fard.

Încăpăţânat, Vinc o urmă totuşi. Intrară într-o curte lungă, îngustă, îndreptându-se către o casă cu cerdac nou. La umbra gardului biruit de viţă de vie, se afla un Volkswagen ca al lui. Dintr-o altă curticică fugi în întâmpinarea lor gazda – o ţărancă trupeşă, cu uitătura servilă. Gâfâia volubilă, mirată la culme.

— Tii, coniţa mea scumpă, ce spaimă am mai tras! Am crezut c-ai păţit ceva. Întâi, mi-am zis că ai plecat în oraş, pe nepusă masă, cu… Se opri şireată, şi-l măsură pe Vinc, fără jenă şi fără încredere. Adăugă apoi iute, cu nepăsare falsă. Dar am socotit că nu se poate, că uite, maşina e la noi, sub umbrar… Şi atunci tare m-am mai speriat, coniţă scumpă! De Marţi – şi până azi! Nici un semn, zău aşa! Şi doamna aceea, vecina, aia cu copilu', cu care mergeaţi la plajă, s-a mirat nespus, când a auzit că nu eşti acasă de marţi – de când cu furtuna… Doamne fereşte, zicea, să nu vi se fi întâmplat ceva…

— Lasă… n-a fost nimic…

— Da, sigur, râse gazda, măsurându-l pe regizor din ochi, da puteaţi să-mi spuneţi că plecaţi… Ştiţi… m-am temut… Lucrurile aici, maşina aici, şi… dacă n-aţi fi venit acu la prânz mergeam după masă la miliţie… De spaimă… că m-ai speriat rău… Nici urmă de dumneavoastră de marţi dimineaţa…

„Aşadar, de marţi dimineaţă, raţionă automat şi deprimat pe neaşteptate Vinc. A plecat marţi din sat. Fireşte, cu cineva. Da, e o bezmetică… Păcat… Şi totuşi nu-i posibil să fi minţit… Nu-mi vine să cred că e o mitomană, o uşuratică, în goană după *thrill*”.

Enumeră rapid în minte câte fapte mărunte, evidente, pledau pentru acel *thrill* – zăpăceala ei, pantofii pierduţi, ora târzie la care umbla singură, prin staţiunea N… Uşurarea cu care i-a acceptat tovărăşia…” Şi ce mă mir

aşa… Încă una dintr-acelea… Nimic nou sub soare. Inteligentă, instruită desigur, dar…”, îşi spuse, căutând să găsească un amuzament în întâlnirea lor. Avea însă o strângere de inimă şi o deferenţă faţă de ea, inexplicabilă.

„Sunt un idiot. Nu se poate să fie mincinoasă în halul ăsta… E clar că a trecut printr-o criză. Iar eu m-am purtat ca un… ca un”… Nu găsea cuvântul exact. Nu se simţea nici vinovat, nici înşelat sau frustrat. Mai degrabă captat de întâmplare şi de personalitatea ei derutantă.

Îşi rememoră fulgerător, aproape fără voie, noaptea ce trecuse, dăruirea aceea a ei frenetică, tulburarea femeii, stângăciile ei, dar şi aplombul său franc, rapiditatea cu care-i înţelegea gândurile, inteligenţa aproape sfidător bărbătească, şi din nou timiditatea deconcertantă pe care o trădau mângâierile ei, de parcă s-ar fi culcat întâia oară cu un bărbat.

„Aş vrea să ştiu ce i s-a întâmplat”, se îndărătnici Vinc, luptând cu sentimentul, până atunci obişnuit, dominant la el de indiferenţă politicoasă faţă de aventurile lui pasagere. Niciodată, în asemenea împrejurări, *nu voia* să afle ceva în plus, ca să nu se lege afectiv de vreun amănunt de viaţă sau de o calitate descoperită fără intenţie.

— Nu mă invitaţi o clipă în casă?

Necunoscuta căută încurcată printre cheile de pe lanţul său pe aceea cu care voia să deschidă odaia.

— Ce faceţi, coniţă? se minună gazda. De ani de zile de când veniţi la noi, lăsaţi cheia în cui pe grindă, la locul ei. Colo. Poftiţi-o… Şi-i întinse cheia, nu ei, ci lui Vinc, serviabilă, radiind de curiozitate.

— Care uşă?

— Cea din stângă.

Vincenţiu Mihu deschise şi trecu într-o odaie tipic sezonistă, cu multe velinţe colorate pe pereţii văruiţi, cu un pat înalt, comod, şi un dulap oarecare. Observă dintr-o simplă ochire, surprins oarecum, ordinea desăvârşită a lucrurilor, geamantanul luxos pus sus pe dulap, nişte papuci de casă aşezaţi pe covoraşul de lângă pat. Şi pe masă, sprijinit de un blid de ceramică în care lâncezeau

nişte piersici roşiatece, un plic alb, fără adresă, cu un simplu rând vizibil.

Literele colţuroase, mari, caligrafiate nervos indicau doar atât: *Lui Alex.*

— Nu intri? făcu regizorul neliniştit către femeia pe care o iubise o noapte întreagă şi care acum i se păru deodată mai distantă şi mai înstrăinată de el decât orice altă necunoscută.

Ea schiţă un zâmbet şters, intră, închise uşa în urma ei, apoi se duse ca o somnambulă la şifonier şi-l deschise, nerăbdătoare, aproape brutal. Pe regizor îl surprinse şi aici ordinea lucrurilor dinăuntru: rochii multe, aşezate pe umeraş, pantaloni, jachete, şi pe un raft de sus trei poşete de vară, colorate diferit.

Femeia alese cu mâini febrile o geantă albă, căută în ea şi răsfoi nişte plicuri.

— Cauţi permisul de conducere? se forţă să glumească Vinc, întristat, fără să discearnă bine de ce. Nu mai e nevoie. Cred tot ce mi-ai povestit.

Întoarse spre el o figură chinuită, total străină.

— Vrei să mă laşi singură? Te rog… pleacă…

Bărbatul intui însă, din vocea şi din expresia ei bizară, că, dacă o va asculta şi va pleca fără nici un semn de împotrivire, dacă femeia va rămâne singură acum, doar cu ea însăşi, se va prăbuşi ca inertă. Şi din nou puse stăpânire pe Vinc acea duioşie mirată, şi sentimentul că o forţă neştiută, din el sau din afară, ameninţător de inexplicabilă, îl îndeamnă s-o protejeze, s-o ţină încă lângă el, să-i dăruiască încredere, prietenie chiar.

O luă în braţe şi o sărută pe păr, pe frunte, pe ochi, simţind cum ea se zbuciumă să nu plângă.

— Te aştept afară. Îmbracă-te iute. Mergem la restaurant. Mor de foame. Tu, nu?

După ce Vincenţiu închise uşa în urma sa, femeia se repezi la geanta albă şi scoase de acolo un buletin de identitate. Al ei. În sfârşit, va afla cine e. Cum o cheamă. Oftă adânc şi se miră că numele şi datele scrise pe prima pagină nu-i spuneau nimic în plus faţă de un nume şi nişte

date. Atât.

Irena Silvian... Fotografia o arăta pe ea – deci ăsta era numele ei... *Irena*... Şi adresa, de asemenea, rămânea tot fără ecou în conştiinţa sa... O surprinse în special, fiindcă scria în act că locuieşte în portul cel mare C., deci la vreo 60 de kilometri de satul ăsta de pescari. Ce căuta atunci aici, în sat? Brusc, se hotărî să meargă imediat *acasă* în C., la adresa de pe buletin. Casă, cu siguranţă casa aceea *a ei* îi va desluşi totul. Îşi va aminti ce face, cine e... Irena... Da, parcă numele acesta răsună plăcut în eul său confuz...

Se schimbă repede – puse nişte pantaloni albi şi o bluză – îşi vârî celelalte haine şi lucruri în geamantanul care deveni greu şi neîncăpător. Îşi aminti apoi de plicul de pe masă. Îl deschise şi citi cu înfrigurare singura frază, scrisă pe o pagină, dinăuntrul lui:

...Iartă-mă, n-am putut alege altă cale. Irena”.

Dar cuvintele nu aveau un sens precis, adânc, ci doar unul obscur. Rămase o clipă, nehotărâtă. Pe urmă, merse la fereastra deschisă larg, dădu storurile deoparte şi strigă:

— Vinc, te rog, ajută-mă să-mi car geamantanul. Plec în oraşul meu. Definitiv.

— Plecaţi, coniţă? se auzi de afară vocea ţărăncii. De ce? Că aţi plătit până la sfârşitul lunii.

Şi gazda se şi arătă pe pragul cerdacului, nedumerită.

— Îmi pare rău, dar plec. Nu trebuie să-mi dai nimic înapoi.

— Unde pleci? se răsti Mihu.

— Nu departe de aici. În portul C. Acasă la mine.

Vincenţiu îi luă bagajul şi o urmă jignit. O privi cum se urcă la volanul maşinii *ei*, şi cum încercă să pornească motorul. Dar acesta se bloca mereu, şi degeaba se îndărătnicea, ca o începătoare.

— Nu prea ştii să porneşti. Ai înecat-o.

— Nu ştiu ce are, se enervă femeia, reflectând că uitase de fapt să conducă. Se dădu jos din maşină şi declară, muşcându-şi buzele, necăjită copilăreşte:

— Aş fi vrut grozav să merg acasă la mine. Imediat.

— Dacă ţii, te duc eu. Dar abia după ce vom prânzi.

— E bine, surâse ea, şi se-ntoarse spre ţărancă: O să trimit pe cineva, un mecanic, să ia maşina de-aici, peste o zi sau două.

Pe drum tăcu din nou, preocupată. Se uita foarte atentă la volan, la mâinile lui Vincenţiu, la gesturile pe care le făcea. Iar el se prinse ca într-un joc şi-i lămuri fiecare manevră.

Îi plăcea să facă pe profesorul şi-l amuza atenţia ei încordată.

Când ajunseră în oraş, femeia se răsuci spre regizor şi-l privi lung.

— Vinc…

— Da?

— Mă cheamă Irena. Irena Silvian. Lucrez la muzeul de artă din acest oraş. Sunt licenţiată în arte plastice. Şi…

— Şi?

Roşi, vizibil intimidată, pe urmă se stăpâni şi continuă, arborând un aer de derbedeu nepăsător şi vesel:

— Şi-aş vrea să ne mai vedem… dacă se poate…

— Desigur. Ştii doar unde mă găseşti. Stau tot timpul închis în decorul meu natural, ca Poseidon al tău într-un muzeu imaginar, penetrabil deşi, în genere, interzis.

— Să înţeleg prin asta că pot veni oricând? Că nu deranjez pe… nimeni, nici pe tine? Nici când lucrezi?

— Când lucrez sunt ursuz, orb şi surd, râse Vincenţiu. Când nu lucrez sunt şi mai nesuferit, te previn. Dacă ştii să fii plină de tăceri indulgente, un fel de fantomă blândă, vino când lucrez. Dacă te încumeţi să dresezi, măcar efemer şi iluzoriu, herghelia de monştri contradictorii şi hirsuţi din mine, mă poţi vizita oricând. Fără nici un scrupul. Dar şi fără nici o pretenţie sentimentală. E clar?

— După această declaraţie a drepturilor omului, mai rămâne să te întreb doar ce faci cu vizitatorii, sau vizitatoarele care ajung fără paspartu în „decorul” tău.

— Pe ei îi arunc în mare, pe ele le strâng de gât. Sunt cam nebun, toţi ştiu. De aceea nimeni nu îndrăzneşte să-mi violeze domiciliul.

— Eu am să îndrăznesc, cât de curând. Irena zâmbi şi-l strânse de braţ. Până atunci ia-o la dreapta pe bulevard, şi mergi mai încet, să mă uit la numerele blocurilor. M-am mutat de curând… şi… opreşte, te rog…

— Aici?

— Da. Stau în blocul de alături. Nu te supăra, lasă-mă să merg singură până acasă. De data asta e serios.

— Înţeleg. Vecinii… Soţul?

Îl sărută uşor pe obraz, fără să-i răspundă, îşi luă geamantanul şi, purtându-l cu greu, se depărtă neîntorcând capul.

Vincenţiu demară, pradă unei nedesluşite enervări. Ar fi vrut să se întoarcă să-i mai spună ceva, să fie convins că n-a jignit-o cu sinceritatea lui arogantă, brutală, că va reveni *curând*, cum spusese. Dar când? Se despărţise de ea numai de o clipă, două, şi – spre surprinderea lui – dorea să o vadă din nou, să-i vorbească, s-o asculte.

„Ce m-a apucat? se răzvrăti, înciudat pe teama ce-l încolţise. Va veni, nu se poate… Era aşa de… Simt cât de mult mă vrea. Încă. Abia de-aci înainte, va descoperi cât de mult mă doreşte… Şi nici n-am întrebat-o nimic esenţial. Nici n-am aflat ce i s-a întâmplat *cu adevărat*. Şi ce importanţă are?… Dacă totuşi, pentru ea, totul are importanţă altfel decât pentru mine? Dacă n-o s-o mai văd niciodată?”

Nu se calmă decât când îşi făgădui că o va căuta el, deşi era împotriva firii şi tacticii lui faţă de femei. Ca să-şi scuze această „abatere” de la principiile sale orgolios-masculine se asigură că-l interesează în primul rând „cazul” acesta, şi abia apoi femeia.

Ajunsă în faţa apartamentului său, Irena se sprijini de geamantan şi fixă, dezorientată, minute în şir, uşa de paltin cu plăcuţa aceea aurie, pe care era gravat:

Prof. Dr. Docent
Alexandru Silvian

Nu voia să pătrundă încă în casă, dintr-o spaimă îndreptăţită, de a nu suferi un alt şoc psihic la confruntarea

cu viaţa ei de până atunci, cu ambianţa familiară, şi, mai ales, cu acele *enigme* ce-şi vor dezvălui poate prea direct esenţa lor reală.

Nu se mai îndoia acum. O clipă sau un răstimp incert, fusese stăpânită de ideea sinuciderii. Nu ştia de ce dorise moartea, şi-i era groaznic de frică să descopere cauza. Îi reveniră în minte, obsedante, cuvintele scrise în plic:

„*Iartă-mă. N-am putut alege altă cale*” şi dedicaţia: „*Lui Alex”*.

Alexandru Silvian, *Alex* aşadar, era soţul ei. Pe verighetă văzuse săpat acelaşi nume: *Alex*. Fără nici o dată.

Afla acum că e profesor. Nu-şi aminti deloc figura lui, sau ceva în legătură cu el. Nici dacă *pentru el,* sau din alte pricini, fusese la un pas de moarte.

Irena cercetă din nou, fascinată, uşa blondă de paltin. Îi făcea impresia unei bariere stranii ce o separă legal de un teritoriu ştiut şi fabulos, ca într-o, poveste, a cărei formulă sesamică o pierduse demult.

„Ce-i cu mine, Doamne, ce mi se întâmplă?” se îngrozi. De ce nu l-am lăsat pe Vinc să mă conducă? Mi-e frică de casa mea. Mi-e frică să intru. Mi-e frică să stau în apartament singură. Cred că sunt bolnavă. Sunt bolnavă. Bolnavă”.

Îi veni ameţeală şi era gata să cadă, când uşa apartamentului vecin se deschise şi o femeie în vârstă, cu ochelari, ieşi în prag, ţinând o sacoşă mare în mână.

— Doamna Silvian! Vă e rău? exclamă bătrânica. Sprijiniţi-vă de mine… Vai, dar ce palidă sunteţi!

— Nu mi-e bine, într-adevăr, murmură Irena, ca o scuză, revenindu-şi rapid, deşi parţial. Nici pe vecină n-o cunoştea. Expresia binevoitoare, simpatică a bătrânei, o încurajă:

— Doamnă, nu vă supăraţi… Nu vreţi să veniţi cu mine în casă, numai câteva clipe? Până îmi vin în fire…

— Desigur… staţi, rezemaţi-vă de mine!… Lăsaţi geamantanul, o să-l chem pe nepotu-meu. Şi strigă:

— Puiu, Puiu, vino şi ajut-o pe doamna Irena să-şi ducă geamantanul! Îi e rău!

Un băiat de vreo 12 ani veni în fugă din casă, bâigui un

„săru-mâna”, luă geamantanul, îl duse în vestiar, apoi fugi îndărăt în casă, unde radioul urla rezultatele unui meci internaţional.

— Cred că am făcut insolaţie, motivă la întâmplare Irena, aşezându-se într-un jilţ scund de piele din sufrageria florentină, pe care n-o recunoscu, dar care îi plăcu şi-i crea un sentiment de liniştire şi mulţumire. Intuia că se aşezase de multe ori în locul acela.

— Să-ţi aduc de la mine o cafeluţă, e tocmai gata pe reşou, şi o să te întărească. Şi-apoi, o să telefonăm la doctor – se precipită bătrânica, voluntară, privind-o cu evidentă îngrijorare maternă.

Irena dădu docilă din cap, mai împăcată. Profită totuşi de lipsa vecinei, ca să se ridice şi să arunce o privire circumspectă prin casă. În afara sufrageriei, apartamentul mai avea două încăperi: un dormitor, probabil, ce se deschidea dintr-un degajament şi, comunicând direct cu sufrageria, printr-o uşă glisantă, dată acum deoparte – o cameră de lucru, micuţă, strivită de un birou masiv, cubist, şi de multe biblioteci înţesate de cărţi prăfuite.

Îi atrase atenţia îndeosebi un acvariu enorm, aşezat sub fereastră lângă birou, pe o măsuţă delicată, japoneză, de lac pictat.

În lumina amurgului, filtrată prin cristalele limpezi, în acvariu se unduiau somnolent plante şi peşti exotici, aproape diafani, cu pâlpâiri de jar în solzii netezi şi irizări de curcubeu în aripile străvezii, moi.

„Cine oare le reglează aerul condiţionat şi hrana, în lipsa mea?” se întrebă cu un reproş neclar. Şi de ce stă acvariul în birou? L-a aşezat ea, sau Alex?…

Întrebări de tot felul o asaltau, chinuitoare, anxioase. Dori cu vehemenţă să-şi lămurească uitările astea înspăimântătoare, labirintul acesta de goluri şi nădejdi dintr-însa. Voi să afle neapărat, cât mai grabnic, imediat, *cum* e omul de care se găsea legată fără amintiri, şi, încă o dată, obsesiv, *cine este ea, Irena…* Se hotărî de aceea să exploreze dormitorul, în căutarea unor reminiscenţe sau măcar indicii revelatorii.

Se opri însă la timp, ca să nu-i dea de gândit vecinei care tocmai venise cu cafeaua.

— Poftim, doamnă Irena, am făcut-o amară cum ne place la amândouă. Ei, şi-acu să-ţi arăt ce a primit Puiu de la domnul Silvian. E tare drăguţ domnul profesor. N-a uitat că nepotul meu colecţionează vederi.

Foarte încântată, bătrânica scoase din buzunar o ilustrată de lux, reprezentând un peisaj din Beirut. Irena privi cartea poştală cu interes maxim şi totuşi cu o enervare inexplicabilă.

„E în voiaj… deşi nu e vaporean, ci profesor… Poate e într-o călătorie de studii… În fine, o să descifrez taina, dacă…"

— Scuză-mă o clipă, se ridică în grabă. Am uitat să-mi iau din antreu corespondenţa. Poate am şi eu o ilustrată, şi i-o pot da lui Puiu, tot pentru colecţie.

— Te simţi mai bine? se bucură bătrânica.

— Da – o secundă doar – şi se grăbi către cutia de scrisori, foarte mare, fixată în uşă, cu deschiderea spre interiorul vestiarului. Nu era încuiată. Dar nici nu conţinea decât nişte ziare şi un plic cu numele Irenei şi cu timbru din ţară. Lăsă scrisoarea pe o etajeră în vestiar.

Dezamăgită, se întoarse în jilţ, îşi sorbi cafeaua şi ascultă distrată sporovăiala vecinei. Îi povestea, ca unei bune cunoscute, ce necazuri are cu noră-sa, bolnavă de inimă, şi cu căţelul nepotului, un foxterier micuţ, ce murdăreşte regulat covoraşul de Buhara din faţa sufrageriei.

— Nu cred să fie o insolaţie, termină bătrânica, apoi se ridică să plece. Dumneata eşti doar învăţată cu plaja, din primăvară… Şi dintotdeauna, ca orişice localnic, născut aici. De, riscă vecina indiscretă, poate ai altfel de ameţeală… Ar cam trebui, decât să stai singură cuc… Şi domnul profesor cât iubeşte copiii! Ce dacă ar veni mai târzior? Eu am avut la patruştrei pe ultimul.

Pe Irena aluzia o şocă. „Un copil, ce idee, se revoltă în sinea ei. Şi Alex ăsta… De ce nu-i trimisese nici măcar o ilustrată?"

Adună în minte puţinele elemente sigure despre viaţa ei:

un soţ profesor, plecat în Orient, o casă pustie, nici un copil… Şi – pentru moment – nici o amintire despre viaţa *lor*…

Privi aiurită cele câteva tablouri de pe pereţi – un Tonitza, un Luchian, o copie frumoasă după Rembrandt, şi două peisaje cu dealuri de Sabin Pop.

Apoi, îşi întâlni în oglinda de Murano, de deasupra barului sculptat, privirea concentrată. I se năzări că ar putea fi *altcineva*, nu Irena Silvian, şi că doar dintr-o greşeală se găseşte aici, în spaţiul acesta mic, străin. Simţi o imensă angoasă, de parcă apartamentul ar fi închis-o forțat.

„Sărăcuţa… a rămas pe gânduri, şi iar a pălit… Te pomeneşti că am făcut o gafă adineaori, gândi bătrânica, ridicându-se şi pornind spre uşă. Ce mi-o fi venit să spun de copii?… Sau e într-adevăr bolnavă?”

Din prag adăugă, cu voce tare:

— Telefonează totuşi, doamnă Irena, unui doctor. Eşti prea palidă. Iartă-mă că mă amestec, dar, de când cu criza de inimă a noră-mi, am devenit exagerată în chestii medicale. E mai bine să iei totul din timp.

— Mulţumesc. Ai dreptate.

Irena închise cu grijă uşa. Apartamentul nu-i mai crea acum, după un prim moment de acomodare, aceeaşi panică, însă nici nu-i dispăruse anxietatea. Nu se simţea deloc la ea acasă, cum şi-ar fi dorit.

Înfricoşată, derutată, luă scrisoarea din vestiar şi trecu în dormitor. Din prima secundă o impresionă plăcut intimitatea aceea caldă de alcov, ce-i rămânea totuşi străină, umbrită.

Admiră brocartul imens, turcesc, în nuanţe tutunii şi bleu (vechi desigur, căci era renovat în două mici locuri). Acoperea o canapea joasă şi largă. Şi de asemenea, covoarele mătăsoase, persane, de pe jos.

Sesiză, impresionată, că poate aprecia aproape exact, ca un bun cunoscător, stilul compozit al întregii camere, îmbinarea aceea de Orient cu Occident vechi, fiecare obiect în parte, calitatea şi valoarea lui – narghileaua tătărească din argint cu încrustaţii de turcoaze, pusă pe un mic trepied

de aramă, cele patru icoane mari de lemn (din sec. 17 sau al 18-lea) şi, pe un perete întreg şirul de stampe şi desene persane, o colecţie desigur amestecată ca epocă, de bun gust.

Un şifonier florentin, înalt, triplu, contrastând cu atmosfera voit orientală a odăii, ocupa un alt perete. Lemnul lui, mai deschis ca nuanţă, sculpturile animaliere îi atraseră atenţia. Şi într-o străfulgerare, privind capetele de lei de pe centrul efigiei, Irena îşi rememoră tulburată inflexiunile familiare ale unui glas de bărbat care spunea, da, *spusese cândva* o frază… „E un florentin vechi din secolul 17, să ştii *Ena*, să nu-l depreciezi, e autentic, primit de bunica la nunta ei de la un unchi, armator".

Îşi încordă atenţia asupra acelei amintiri, lăsând să-i mai sune în auz acel glas de demult, tărăgănat, nazal, iubit. Ştia precis acum. Era glasul tatălui ei. Nu-i putea reconstitui însă figura, silueta.

„Doamne, când o să-mi revin? Nu mai suport… nu mai pot… Ce am?" De ce uit?" se zbuciumă, din nou, în zadar.

Buimacă, făcu câţiva paşi prin cameră şi se opri apoi la fereastră. Geamul din dormitor dădea spre stradă. Blocurile, pomii, vălmăşagul oraşului o apăsau, îi creau o impresie confuză de surexcitare şi întemniţare, poate pentru că peisajului citadin de aici îi lipsea ceva esenţial familiar şi iubit de ea: Marea. De nicăieri din acest apartament nu zărea Marea. Şi simţea un impuls nestăvilit de a privi nesfârşirea aceea albastră, legănată, de a-şi oglindi parcă în valuri gândurile, impresiile, căutările.

Oftă. Sub fereastră era aranjat un birou micuţ, un *dos d'âne* scund.

Irena se aşeză încet pe scaunul din faţa lui şi mângâie distrată capacul cu nişte pelicani încrustaţi în sidef alb şi violet, cu motive florale din stucărie de trandafir şi abanos.

Potrivi scrisoarea primită pe înclinarea netedă a măsuţei de scris, o atinse, neîndrăznind s-o deschidă de-a dreptul, citi numele expeditorului – Mariana Petrescu – şi adresa ei. Iarăşi un nume şi o adresă ce nu-i dezvăluia mare lucru. Apoi se decise s-o deschidă. Îi parcurse febril conţinutul

scurt şi fără răsunet efectiv clar, pentru ea.

Dragă Irena.

Nu ştiu dacă mai eşti acasă sau ai şi plecat în sat unde ziceai că eterna ta gazdă ţi-a ţinut o odaie în rezervă, dar sper să ne vizitezi în propriul tău apartament când vom ajunge noi la voi, la tine adică, pe la începutul lunii viitoare. Cheile le vom lua noi direct de la tine, nu trebuie să te deranjezi, venim cu maşina, şi până în sat e doar un fleac de o oră drum. Octav a vorbit prin minister, prin telex cu Alexandru. E bine, deşi se vaită de căldură şi de tangaj. Dar ce nu rabdă Alex pentru „propăşirea ştiinţei", cum zici tu atât de dulce. Ne-a trimis o ilustrată din Beirut şi acum îşi continuă drumul. Zicea să-ţi comunicăm neapărat că în Beirut a avut o conversaţie extraordinară cu un naturalist francez despre teoria lui şi că ţi-ar fi scris în detaliu, dar nu vrea să te plictisească. Mama şi puştoaica mea te îmbrăţişează şi o să-ţi telefonăm. Iartă-mă că scriu telegrafic şi urât – nu am ca tine vocaţia scrisorilor, ştii tu demult, de pe vremea când îmi reproşai stilul, carenţa lui adică, şi îmi corectai (ţi-aminteşti oare?) scrisorile mele amoroase către Ştefan, pe când era în Şcoala Navală. Acum e căpitan, are chelie, s-a urâţit, şi Octav al meu e mai arătos, cine-ar fi crezut? Şi oricum nu regret, deşi a fost divin cât am fost logodită cu Ştef. De-abia aştept să te văd şi să aflu noutăţi despre fostele noastre colege. Cred că ştii că Lucica s-a remăritat cu un vicepreşedinte de regiune! Grozav, cine-ar fi crezut? Las că-ţi spun eu amănunte, pa, te sărut de zeci de ori, nu fi tristă şi nu scutura casa prea mult, că tot o vom încurca noi. A ta, Mariana et comp.

Mariana... Irena rămase zâmbind, cu ochii în gol. Trebuie să fie o persoană simpatică. Hm! O prietenă veche, din liceu... Şi din ultimii ani... E în corespondenţă cu soţul ei... cu acel misterios Alex... Din scrisoare două indicii îi stârneau intens curiozitatea şi o îngrijorau, în acelaşi timp. Primul: *„Ţi-ar fi scris în detaliu, dar nu vrea să te plictisească"* şi în al doilea rând, acel *„Nu fi tristă".*

Irena lăsă să-i cadă scrisoarea pe jos, întinse mâna şi pipăi călimara orientală din metal vechi de pe măsuţa de scris.

Dintr-odată îşi aminti cu limpezime că-i fusese dăruită în ziua când împlinise 17 ani de tatăl ei. O admiraseră împreună, câteva luni mai înainte, într-un bazar din Atena. Ştia precis că i-o cumpărase pe ascuns atunci, şi i-o dăduse abia de ziua ei, în august.

Simţi un nod în gât, ochii i se umplură de lacrimi. Şi fulgerător, ca într-o ceaţă dulce, *revăzu* casa părintească de lângă port, cu cele două terase spaţioase spre mare, cu odăi multe şi largi, pline de lumină şi de oaspeţi; revăzu forfota de la aniversarea aceea a ei, multe – multe chipuri de fete; câteva siluete de ofiţeri, bărbaţi şi femei, printre care-i recunoscu clar pe tatăl şi mama ei. Apoi nişte capete de băieţi pomădaţi şi intimidaţi, şi în mijlocul lor – ţinând o tavă cu fursecuri – ea, Irena cea de la 17 ani, subţire ca o trestie, blondă şi veselă, în prima sa rochie lungă. Mai era o fată în rochie de bal, una înaltă, cu obraji bronzaţi şi bucălaţi şi ochi focoşi. Mariana pare-se... O chema Mariana, într-adevăr... Strălucea „ca un măr ionatan printre lămâi”, cum se spunea în cercul lor de puşti.

Îi veni să râdă. Ce simplu e totul! Cum de nu s-a gândit? O să caute un album cu poze de familie (în casa asta trebuie să existe un album) şi o să-şi reamintească filă cu filă existenţa ei, enigmatică deocamdată.

Cercetă grăbită uşile şifonierului florentin. Erau încuiate. Căută cheile – nu se găseau pe lanţul ei.

„Le-am pus în vreun loc secret - dar unde, unde?” gândi enervată la culme. De nerăbdare, mâinile îi tremurau. Începu să cotrobăie prin casă. Nu găsi nici cheile şifonierului, nici vreun album cu fotografii. Dădu însă pe birou, de o foaie albă de hârtie, pe care un scris mărunt şi frumos notase:

Irena,

1. Nu uita să duci înapoi cărţile împrumutate de mine de la Institut.

2. Nu uita să telefonezi profesorului Agiaturian.

3. Nu uita să plăteşti impozitele până la 30 septembrie.

4. Nu uita să-ţi faci corespondenţa cu străinătatea şi să mi-o triezi pe a mea.

5. Nu uita să-mi scoţi hainele de la croitor la 15 septembrie.

6. Nu uita să-mi scrii, dacă ai uitat ce mi-ai spus.

7. Succes la conferinţa ta, şi nu uita că e la data de *1 septembrie*, deci să-ţi pregăteşti materialul din timp.

Alex.

Nu uita, nu uita, nu uita… O… dar asta înseamnă că uita şi înainte! Ori că acest Alex era un pisălog grijuliu. Dar dacă *era bolnavă mai demult?*

„Cum să aflu imediat ce e cu mine? Ce să fac? Ar trebui să mă apuc de o treabă, să vorbesc cu cineva, să ies cât mai repede din plasa asta de incertitudini şi goluri… Poate ar trebui să alerg îndată la un doctor. Sau, în orice caz, să vorbesc cu un specialist. Un psihiatru… Da… Bătrânica de alături avea dreptate: *E mai bine să iei totul din timp*. Aşa o să fac. O să telefonez, chiar în clipa asta…

Pe birou văzu telefonul. Sub el o carte veche cu abonaţii din oraş. Irena o răsfoi agitată, ajunse la rubrica *medici-specialişti* şi găsi un neurolog. *Dr. Iliescu Ion.* Curios, în carte numele şi adresa acestuia erau subliniate cu creion albastru.

Reflectă că poate, fiind *mai dinainte* bolnavă, îl consultase altă dată.

Îi făcu numărul, cu nădejde. Când auzi păcănitul aparatului ridicat de pe furcă, vorbi repezit, vrând să fie cât mai explicită.

— Domnul Doctor Iliescu? Pot să vă deranjez într-o problemă urgentă? Un caz de specialitatea dumneavoastră.

— Bineînţeles, doamnă. Vă rog, vă ascult. Cine sunteţi? Despre ce caz e vorba? Cine e bolnav?

— Mă numesc Irena Silvian. Eu sunt bolnavă. Eu. Şi aş vrea neapărat să vă vorbesc.

În receptor se auzi atunci mai întâi o tuse tabagică de om bătrân. Apoi o exclamaţie de surpriză:

— Irena! Cum? Ce zici?

— Mă cunoaşteţi? şopti Irena, stins, intrând brusc în panică.

— Ce poveste e asta? hârâi vesel glasul din receptor. Doar te cunosc de decenii! Vrei să-mi faci o farsă, ca în copilărie?

— Nu, deloc. Farsa e pentru mine. Domnule doctor, te-aş ruga să mă ajuţi, cu atât mai mult fiindcă spui că mă cunoşti bine. Sunt grav bolnavă.

— Irena, ce-i cu tine, fetiţo? Vorbeşti serios?

Ea hohoti atunci în plâns şi de-abia pronunţă:

— Da. Serios.

— Unde eşti? Ce s-a întâmplat?

— Sunt acasă. Nu recunosc însă nimic din jurul meu, nici apartamentul, nici vecinii… nimic. Parcă n-am memorie.

Şi începu din nou să plângă.

— Alo, alo…

— Domnule doctor… iartă-mă, nu mă pot stăpâni. De aproape 24 de ore nu sunt în stare să-mi amintesc cine sunt.

— Stai, nu te alarma, fetiţo. Văd că ştii cum te numeşti. Eşti Irena. Fiica lui Popovici, comandorul?…

— Da. Îmi amintesc acum. Pe tata îl chema Popovici. Că pe soţul meu îl cheamă Silvian am aflat doar acum patru ceasuri de la vecina de apartament, când am sosit acasă.

— Ai avut cumva un accident? De maşină? Sau ce s-a întâmplat? Te-ai lovit la cap?

— O lovitură am avut, parcă. Nu-mi amintesc precis cum. Îmi aduc aminte doar că era să mă înec, că m-au salvat nişte străini, apoi… am băut whisky. Şi… Şi, câte ceva, frânturi din existenţa mea mi s-au limpezit. Încolo – în capul meu e un vid sinistru. Am să înnebunesc dacă nu vii cât mai repede.

— Linişteşte-te. Ascultă-mă. Văd că raţionezi strâns, că te porţi normal… O să se lămurească totul. Probabil te-ai lovit, ai avut un traumatism cu o comoţie cerebrală. Înţelegi termenul?

— Fireşte, se revoltă Irena. O lovitură, un şoc. Vezi?

Judecata mi-e neatinsă. Dar memoria… oh… cred că am înnebunit!…

— Ena, fetiţo, hârâi prin telefon glasul bătrân, lasă-mă pe mine să pun diagnosticul. Deocamdată te asigur că n-ai nimic grav. Trebuie să fie un şoc trecător. Ai răbdare.

— O să vii?

— Îndată. Mă sui într-un taxi şi sosesc. À propos, dă-mi adresa. Am auzit că v-aţi mutat, acu şapte luni. Vila voastră de pe chei a fost demolată, ca tot cartierul, şi ultima mea vizită v-am făcut-o acolo.

— Ce vilă? A… da. A părinţilor mei… Ştiu… Stau pe Bulevardul Gării, într-un bloc anost, E IV.

Şi-i dădu în continuare numărul apartamentului, observând mai încurajată că adineaori, când se despărţise de regizor, spusese adevărul în mod reflex.

Se mutase în bloc relativ de curând. Aşadar amintirile îi reveneau spontan. Treptat. Capricios. Ca târâte de un motor *au ralenti.* Dar reveneau. Trebuia să aibă răbdare. N-avea. Simţea că nu mai poate îndura. Nu numai din pricina golurilor, *petelor albe* din memorie. O îngrijora ideea stranie că tot căutându-se nu se va găsi *exact pe ea însăşi*, ci va întâlni o fiinţă nouă, ascunsă, ce se trudea să îmbrace silnic aparenţa ei veche, conştiinţa ei dintotdeauna.

Nu credea deloc în fantome, însă acum i se năzări că o entitate nevăzută, din altă lume, îi tot dă târcoale, încercând parcă să i se substituie. Se sperie de acest simţământ singular – pentru ea o dovadă certă că e bolnavă. În clipa când închisese telefonul, i se păruse iar că fantasma aceea e *chiar lângă ea*, mirându-se (în parte ca şi ea, Irena), dar cu mult mai profund, de locul unde se află simţindu-se (cu mult mai acut decât ea) stingheră, *prizonieră* într-un spaţiu străin, sufocant.

O asaltă iarăşi frica de neprevăzut, de necunoscut. Începu să umble prin odăi ca o fiară în cuşcă. Numai gândul că a scăpat miraculos din coşmarul morţii îi dădea un soi de liniştire aparte şi încredere în ea, în viaţă. Sesiză că mersul, mişcările membrelor sale îi creau o mulţumire oarbă, o plăcere în sine, o stare de echilibru complex, o certitudine

şi în acelaşi timp parcă o identificare cu sine însăşi. Ca atunci când se uitase în oglindă, în restaurant, şi se simţise atât de fericită.

Continuă să se mişte prin casă cu bucuria cu care o balerină ar fi dansat prima oară, după o absenţă lungă, impusă. Se agăţă de revelaţia confuză a acestei bucurii neobişnuite. Când o descoperise mai întâi? A... da... Pare-se când umbla prin ploaie, pe străzile pustii ale staţiunii, fericită, quasi-conştientă, de parcă s-ar fi născut atunci din apă, din văzduh, din nimic. Dar înainte? Înainte de acel sentiment uluitor nu descoperea în sine decât un hău. Fericirea de a fi vie, intuită cu toate simţurile redeşteptate, o înfioră din nou, ca în clipa când se privise în micuţa oglindă a lui Vinc. Pe neaşteptate, gândul la el i se concretiză cu o intensitate tiranică. Dori nespus să fie aci *cu el*, să-l vadă, să-l audă. Părea unicul om în care îşi găsea o reflectare demult aşteptată, printre atâtea chipuri mate, absente, inutil întrezărite.

„Se întâmplă ceva bolnăvicios cu mine, desigur – abia l-am cunoscut şi mă atrage de parcă aş fi prada unei obsesii. Cum o fi arătat Alex? De ce nu-mi vine în minte figura lui, sau a altcuiva? De ce toţi oamenii s-au concentrat acum doar în acest bărbat, e drept atrăgător, dar străin? O să-l întreb pe doctor. O să-mi explice el... O să-mi treacă”...

Cu o strângere de inimă înţelese că *nu voia* ca Vinc să fie totuşi o obsesie maladivă a ei, ci altceva... *altfel*... Nu-i venea să creadă propriu-zis în iubire, în iubirea ca un fulger... „Hm, Coup de foudre”! Se duse la fereastra dormitorului şi privi strada, mulţimea forfotind pe trotuare. Şi deodată ritmul acelor pietoni grăbiţi, indiferenţi, necunoscuţi o atrase şi o subjugă.

Contemplă valul mulţimii pestriţe de sub fereastra ei, surprinsă de reflexele redeşteptate din cine ştie ce ungher mnezic, reminiscenţe de lecturi ori constatări proprii. Nu-şi recunoştea acest straniu impuls statistic de a-i sintetiza pe oameni. De unde datele ce-i veneau, ca şi cum altcineva?...

Un furnicar de oameni, un fluviu de viaţă, fiecare undă, un om, fiecare om purtându-şi ascuns în sine destinul, cu

inconştienţa funcţiilor vegetative. Ei trăiesc asemeni genelor care ştiu să fie ori reglatoare, ori represoare… Ce bizar! Cum de îi vin în minte asemenea idei? Şi… Şi încă altele… Un om – adică o făptură din asta, repetată la nesfârşit şi identică ei însăşi, privită de departe, cum vezi pe acest drum betonat, circulând cu importanţa harnică a unor furnici, într-o agitaţie aparent browniană, fiecare furnică-om, fiind în parte şi în ansamblu, sediul unor biofenomene particulare de o halucinantă şi totuşi splendidă complexitate.

Mişcarea asta dezordonată, aparent haotică a unităţilor ce nu par a se recunoaşte decât cu totul întâmplător sub formă de perechi, trebuie să aibă un sens comun, comună fiindu-le plămada proteică, legănarea braţelor şi forfecarea picioarelor în reptaţia lor grăbită, bipedă, comună fiindu-le scurgerea într-un fluviu de izolaţi, de antrenaţi disjunct de mărunte curente contrarii.

Ar fi pasionant să-i poţi intui global, să-i analizezi pe oameni, găsindu-le „factorul comun”, să li te substitui o clipă, închizându-i apoi într-o ecuaţie şi să poţi astfel percepe *exact*, din unghiul de sinteză al lor, viaţa din jur, Cosmosul…

Dar nu! Nu Cosmosul îi preocupă! Poate *viaţa*. Fiecare dintre ei şi toţi la un loc par ca pâlpâirile focului care-i consumă. *Viaţa*. Viaţa este deci sensul final al agitaţiei lor macromoleculare, împotriva legilor cosmice dominate de tirania mişcării, fără de care n-ar fi nimic… Nici măcar haosul…

Din raţionamentele acestea învălmăşite o trezi soneria de la intrare.

Tresări şi alergă să deschidă.

Doctorul Ion Iliescu era un bărbat scund, gras, cu expresia blândă şi obosită.

— Mă recunoşti, Ena?

Negă din cap, sufocată de emoţie. O frapase numele de alint: Ena.

— Am fost coleg de liceu cu tatăl tău. Te ştiu de când erai de-o şchioapă.

Femeia se bucură. Avusese o inspiraţie fericită formând la telefon numărul subliniat în carte.

Faţa lui, rasă proaspăt, cu fălci căzute, de buldog bătrân, îi deveni deodată foarte dragă. Ar fi vrut să se repeadă să-l sărute, dar socoti gestul nepotrivit. Îi strânse amândouă mâinile, agăţându-se de chipul lui ca un naufragiat de un colac de salvare. Se sili să-i urmărească şi descifreze atentă fiecare gest, ridurile din jurul ochilor, mişcarea buzelor, tonul, cuvintele.

El intră în sufragerie, aruncă o ochire şi în birou, vorbind detaşat, vesel, neutral în fond.

— Ei, v-aţi aranjat bine… Mă mir cum de i-au încăput lui Silvian cărţile… ori a aruncat jumătate?

— Nu ştiu, se agită Irena. Nu ştiu nici cum arată Alex. Spune-mi dumneata – cât timp va fi plecat? Am aflat de la o vecină… Dar cât stă acolo, şi de ce?

Doctorul îi înregistră frământarea, fără să arate cât e de vexat la rândul său. Se simţea tot mai bătrân, devenise foarte impresionabil în ultimul timp şi nu-i plăcea să-i vadă pe cei din apropierea sa, pe cunoscuţii vechi, devenind pacienţii săi. Îl durea. Nu se aştepta s-o vadă pe Irena cu ochii arzând ciudat, trasă la faţă, matură, o femeie în toată firea, cu buzele tremurând de teamă, cu mâinile tremurând de nelinişte. În mintea lui rămăsese o fetiţă binecrescută, răsfăţată, inteligentă, sensibilă, poate prea sensibilă, şi totuşi curajoasă, expansivă, clocotind de viaţă, de sănătate. Amână primele întrebări profesionale şi răspunse, forţându-se să pară cât mai natural.

— Alex este plecat pentru vreo şase luni cu vasul „Drobeta”. E ichtiologul expediţiei.

— Când a plecat?

— De vreo două săptămâni. A scris şi în ziarul local. Se pregătea demult pentru această călătorie. M-am bucurat aflând că a obţinut locul de specialist al expediţiei. Merită. Ştii, nu-i aşa?

— Habar n-am. Despre el nu ştiu chiar nimic. Nici despre mine mare lucru. Lămureşte-mă dumneata, altfel înnebunesc de-a binelea, izbucni Irena.

— Ţţţ… făcu doctorul, aprinzându-şi o ţigară.

— Da! înnebunesc! De trei zile nu mai sunt *eu*! Uit! Am uitat totul. Spune-mi, de pildă, cum *este* Alex? Suntem căsătoriţi de mult? Ce fel de viaţă ducem? Cum arată? E complet absurd, încercă ea să argumenteze, dar n-am în casă nici o fotografie de familie, nici un album cu poze. E oare anormal să nu ţii măcar pe birou sau în dormitor, o poză, cât de banală?

— Linişteşte-te, Ena. O să-ţi răspund pe rând. Eşti măritată de 12 ani cu Alex Silvian, care e un băiat de treabă, merituos şi-un fel de savant, zău aşa, crede-mă… Am fost la nunta voastră, de-aia ştiu exact. Era să vă fiu naş, da pe urmă l-aţi ales pe rectorul de la Institut – firesc, fusese studentul lui – şi Alex era pe-atunci lector, azi e profesor tot acolo. Păstrez şi fotografii de la nunta voastră şi de la diverse petreceri sau plimbări cu părinţii tăi. Am mania fotografiatului. Ţie nu ţi-au plăcut niciodată pozele – gust rafinat estetic, nu suporţi pseudoartele – dar ai o mulţime de fotografii în multe cutii. Le ţineai încuiate, le păstrai adică acu vreun an, le-am văzut întâmplător, în şifonierul acela înalt (voiai să-l vinzi). În rafturile de sus ţineai şi colecţia de pipe şi figurine rămasă de la bietul Valentin, taică-tău. Ţi-a încăput şifonierul în apartamentul ăsta nou, sau l-ai schimbat?

— Presupun că e florentinul din dormitor. Vino, te rog, să-l identifici.

Intrară în odaia semiorientală, şi doctorul exclamă satisfăcut:

— Asta e! Splendidă mobilă! Bine că nu l-ai vândut, cum intenţionai.

— Da, admise Irena, nervoasă, distrată. Nu-i găsesc însă cheile. Nu-mi amintesc unde le-am pus.

Cotrobăi din nou prin măsuţa de scris, apoi ieşi din cameră, se întoarse după o clipă, închise fereastra şi-l întrebă pe medic, încordată, bruscă:

— Să nu mă minţi. Spune-mi. Am avut în trecut ceva cu nervii? Moştenesc pe cineva? Uitam *şi înainte?* Ce-i cu mine? Dumneata mă cunoşti, îmi cunoşti familia. Explică-

mi. E mai bine să ştiu.

— N-ai suferit de nervi niciodată, Ena, fetiţo... Aş fi ştiut. Nu te agita în zadar. Şi nici acum nu cred că ai ceva grav. Doar o amnezie. Va trece...

— Când?

— Probabil repede. Trebuie să aflăm ce ţi-a provocat-o. Nu-mi poţi da un indiciu? Te-ai lovit? Unde? În ce împrejurări?

— Nu ştiu.

O conduse binişor spre fereastră, îi cercetă pupilele, îi pipăi atent capul, căutând urma vreunei lovituri recente, îi cercetă sensibilitatea şi mobilitatea feţei, a corpului, zgâriind-o uşor în tălpi şi pe pântece, înţepând-o cu un bold, ici-colo. Un ritual întreg.

— Perfect. N-ai nici o urmă de traumatism, nici o pareză motorie sau sensitivă. Nici un semn de contuzie cerebrală.

— Atunci?

„Atunci? gândi şi Iliescu la fel de alarmat ca şi ea. Ce-ar putea să fie? Ce fel de caz?”...

— Mi-ai spus la telefon ceva, parcă ziceai că era gata-gata să te îneci. Cum aşa? Tu, fostă campioană? Ia aminteşte-ţi. Era să te îneci? Da sau nu?

— Da.

— În ce împrejurare? În ce zi?

Femeia începu din nou să dea semne de nervozitate. Făcu un efort vizibil să-şi rememoreze împrejurarea aceea, dar nu reuşi. Declară chinuită, jenându-se parcă:

— Nu-mi amintesc... Parcă... Parcă am vrut să mă înec... Marţi... sau în timpul furtunii... La început... din... zău că nu ştiu din ce cauză idioată... Pe urmă, instinctul de conservare a fost mai tare decât... Ştiu că am înotat cu disperare... Că am strigat... Că m-au salvat...

Bătrânul doctor se miră fără să se trădeze. Sinucigaşă, ea – Irena, Ena cea vioaie, campioana... (Aşa şi-o fixase el în amintire... campioană... şi la sporturi şi la învăţătură. E adevărat, după facultate, viaţa n-o încununase cu cine ştie ce premii, nu-i dăruise satisfacţii mari... Dar Ena părea atât de echilibrată, de bine dispusă, de mulţumită de viaţa ei.)

Gândul că ar putea fi o nevropată, la un pas de sinucidere, îl întristă. Cunoştea însă multe „deraieri” din cotidian, inexplicabile la prima vedere, explicabile ştiinţific pentru el, în măsura în care, fireşte, acele fine, imprevizibile conexiuni şi acte ale creierului şi psihicului uman pot fi detectate.

Făcea abstracţie deocamdată de ce ar fi putut determina la Irena un asemenea gest iresponsabil, cât mai ales ce accident petrecut i-ar fi cauzat grava amnezie cu aspect lacunar de care suferea în prezent. Nu exista nici un dubiu. Suferea. Uitase, de pildă, şi că-i spunea dintotdeauna „nenea Ili” şi acum i se adresa cu „Domnule doctor”…

Medită o clipă asupra ideii cu înecul. Dacă întâmplarea ar fi fost într-adevăr *reală* (şi nu inventată ad-hoc, fără să ştie nici măcar Ena *de ce*) starea lacunară putea avea – in extremis – o anume bază de declanşare:

În cursul comelor produse prin asfixie, la înecaţi sau la accidentaţii cu gaze, se întâmplau fel de fel de alteraţii cerebrale, difuze, microleziuni ale unor roiuri de fibre din zonele memoriei atât de capricios răspândite şi interconectate.

Era suficient ca deficitul de irigare cerebrală să depăşească cinci minute şi leziunile produceau stări lacunare durabile, dacă nu simptome grave sau chiar moartea.

Dar ce înotător, oricât de antrenat în scufundări, ar fi putut suporta o asfixie de cinci minute fără să sucombe, într-o mare agitată, pe timp de furtună?

— Cine te-a Salvat de la înec?

— Nişte străini. Am vorbit cu ei, mi se pare, greceşte.

— Nu i-am putea găsi, să le punem nişte întrebări?

— A… nu… Ştiu sigur că erau străini, afirmă cu certitudine Irena.

— Aşadar, n-ai uitat să vorbeşti greceşte? Vorbeai binişor demult.

— Ştiu şi-acum. Şi, zâmbind, femeia spuse pe greceşte parafrazând un aforism din Hipocrate: *„Într-adevăr, doctore, viaţa omenească e prea scurtă, iar ştiinţa medicinii prea vastă”…*

— Îţi aminteşti cumva cui îi plăcea să repete această maximă?

— Nu. Probabil bunicului. Era grec?

Iliescu negă, apoi clătină capul, îngrijorat.

„E un caz mai particular de amnezie lacunară cu aspect retrograd, biata Ena. Îşi aminteşte fraza în limba greacă, însă nu de la cine a învăţat-o. Valentin, atât de mândru de cunoştinţele lui în materie de greacă şi turcă, limbi pe care le învăţase ca aproape orice navigator de aici, mi-o spunea uneori, ca un fel de reproş şi glumă – Ili, doctore, ascultă de la mine, ce zice mai marele tău înaintaş şi zeu Hipocrate şi bagă la cap: Viaţa e scurtă, ştiinţa nesfârşită”.

Oftă şi-şi întoarse atenţia spre Irena:

— Grecii ăia care te-au salvat, în ce staţiune locuiesc? În ce hotel? Nu ţi-au spus?

— Nu. Am reţinut însă că nu erau veniţi la noi printr-o agenţie turistică. Veniseră cu un vas. E important să-i găsim?

— De, ştiu eu, parcă… Ne-am lămuri mai bine. Poate n-ai vrut să te sinucizi, şi-astfel o să-ţi scoţi din cap asemenea bazaconii.

Irena îşi aminti de scrisoarea de la gazda din sat, şi deodată de frica aceea cumplită a sa, de valurile enorme, rapace, de spaţiul vânăt cu însingurări şi angoase ameţitoare… Mărturisi tulburată, aproape strigând:

— Sunt sigură, sigură că am vrut să mă înec!

— În amnezii nu poţi fi sigur de nimic. Important e că te-ai salvat. Că te-au salvat… Grecii aceia erau într-o barcă?

— Nu, răspuns Irena automat, pe urmă ezită: Poate… Mie mi s-a părut că era un… *un vas*… o ambarcaţie mare… Deşi… Ah… Doctore!…

— Da, fetiţo… Vezi cum te poţi înşela? A fost *barcă*. Dacă au fost nişte străini, nişte greci, cei care te-au salvat, şi nu Salvamarul nostru.

— Înţeleg, se frământă ea. Un vas, un vaporaş, chiar pescăresc, să zicem, n-ar fi putut naviga aşa de aproape de ţărm. Şi eu, desigur, n-aş fi putut înota atât de departe *ca să întâlnesc un vas străin…* E logic, deşi absurd. Ştiu sigur

că m-au salvat nişte greci, care navigau într-o ambarcaţie mare… ciudată…

Se opri subit, îngrozită de ce-i trecuse prin minte. „Un submarin… nu cumva o luaseră într-un submarin? Nu… e inimaginabil… Probabil doctorul are dreptate. Ea încurcă totul. Dumnezeule, ce frică i-e de boală… O să-şi revină? Şi conferinţa aceea de la 1 septembrie o s-o poată ţine vreodată?”

Observă că Iliescu o urmăreşte cu îngrijorare şi milă.

— Te rog, doctore, spune-mi… cu ce mă ocup eu? Sunt conştientă de faptul că am o licenţă în Arte Plastice, dar printre alte lapsusuri enorme nu ştiu ce lucrez în prezent la Muzeu.

— Eşti muzeograf, specialist. Faci studii. Comunicări. Conferinţe. În fine… diverse. Lucrezi în acord şi la restaurarea unor figurine tomitane. De tip Tanagra. Sau aşa ceva.

Ea respiră adânc.

— Ai idee ce conferinţă ar trebui să ţin la 1 septembrie?

— Nu. Din întâmplare ştiu însă ce te preocupa în ultimul an. Mi-ai vorbit de revelion, ţi-am procurat şi o carte rară, de pe la 1850. Scrisă de un neamţ sau elveţian. Kastner.

— Ce mă preocupa?

— Un studiu despre Sirene. Aduni material despre mitul sirenei în diverse genuri: Literatură, plastică, muzică. Mi se pare că vrei să-ţi dai un doctorat cu subiectul ăsta, cam haotic, fantastic, ca în Pseudokynegeticos.

Irena rămase cu ochii în gol, dezorientată, deşi interesată. Mitul Sirenei… Cum de nu-şi amintea nimic, chiar nimic? Angoasa îi reapăru.

Îşi prinse capul în mâini şi se porni să plângă extenuată.

Medicul fu mişcat. O mângâie, o sili apoi să se întindă pe canapea şi-i comandă cu blândeţe:

— Stai, Ena, fetiţo… Lungeşte-te. Relaxează-te. Şi povesteşte-mi tot. Tot ce ştii. Ce-ai făcut. Ce ţii minte. De când uiţi. Mai ales, de când crezi că ai început să uiţi.

Femeia se supuse, suspinând. După câteva clipe, îl rugă cu voce alterată de spaimă:

— Să nu aud de spital. Să nu mă internezi. Mă îngrozeşte ideea să fiu claustrată.

— Nu-i vorba de nici un spital. Vom discuta acasă. O să te ajut să-ţi rememorezi totul. Şi gata. Mâine aş vrea să-ţi fac o radiografie şi o electroencefalogramă. La mine, la policlinică. Poate ai avut o lovitură la cap. Dar până mâine, stai cuminte. Relaxează-te. Povesteşte-mi. Sunt medic, îţi sunt prieten vechi, nu te mai nelinişti.

Ea oftă din nou. Şi începu să-i spună faptele pe care le cunoştea. Puţine. Directe. Înlănţuite oarecum logic şi totuşi absurde.

Când ajunse la întâlnirea cu Vincenţiu, se înroşi, se bâlbâi şi se hotărî să nu povestească noaptea aceea de dragoste ce-o tulbura şi acum, adânc, şi care nu avea vreo legătură cu viaţa ei dinainte de accident. Comentă scurt, puţin răguşită:

— Am băut whisky, nu-mi aminteam gustul acestui alcool. Apoi m-a dus acasă. Ploua. S-a purtat drăguţ.

— Te-a dus acasă la tine?

— Da, minţi, cu obrajii la fel de aprinşi.

— Apoi?

— Apoi? Nimic… Ar fi rău dacă l-aş revedea?

— Dacă-ţi face plăcere şi crezi că are rost, mormăi doctorul, contrariat de vizibila ei emoţie. Eşti sigură că regizorul ăsta montează în prezent Ondine? Ţi-a spus el?

— Nu tocmai. L-am auzit în restaurant, discutând cu un cunoscut.

Se cenzură din nou, zâmbind lăuntric, puţin surprinsă. Auzea şi acum vocea lui Vinc, fraze… cuvintele citate când ea tocmai intrase: „O captivă conştientă a propriilor iluzii… Sinteză a… Nebunia demiurgică… Raţionamentul pur al plantei, al apei, al lui Dumnezeu”…

Pe urmă, tot în amintire, îi vibrară învălmăşit, mângâios, replici la întâmplare, apoi cele câteva cuvinte zănatece, şoptite de Vinc în extaz: „Te vreau… Mai vreau”… şi răsuflarea lui, ca marea printr-o scoică…

— De ce m-ai întrebat de piesă? Crezi că întâmplătoarea mea întâlnire cu regizorul lui Ondine ar putea avea vreo

legătură cu doctoratul meu?

— Nu direct. Sirenele ar putea constitui însă explicaţia unei posibile atracţii bruşte pentru el.

Femeia şopti, cu ochii închişi:

— Şi… Ar fi ceva rău? E ceva… maladiv într-asta?

— Nici gând. E doar o valenţă între voi, ripostă doctorul cu convingere falsă, legând deodată tulburarea ei de minciuna evidentă, spusă o clipă mai devreme. La telefon Irena îi mărturisise că sosise acasă după-amiază, acu vreo patru ore. În sfârşit… Nu era nici o nenorocire dacă îl vedea pe regizor. Poate îi făcea bine… Deşi, impresionabilă cum o ştia dintotdeauna, şi aflată acum într-o criză, ar fi bine să aibă linişte… Pentru moment, nu-i va spune nimic, desigur. Va lăsa ca timpul să descurce, să vindece totul. Deocamdată trebuie să se odihnească, să doarmă.

— E destul pentru azi, fetiţo. Pari obosită. Şi eu sunt, la rându-mi, extenuat, după atâtea ore de consultaţii. O să-ţi dau un somnifer, iar mâine după ora nouă, caută-mă la policlinică. Îmi făgăduieşti c-ai să vii?

— Sigur. Vreau să mă vindec cât mai repede. Sunt perfect conştientă că am nevoie de dumneata. Ce-ar trebui să fac ca să-mi grăbesc procesul de rememorare? Există vreun medicament, tratament electric, şoc sau…?

Iliescu căutase prin servietă şi găsise un tub, pe care-l mai examină o dată cu grijă. Deşertă din el două tablete minuscule.

— Ia astea. Şi nu te mai gândi la electroşocuri. Sunt demodate. Ar fi o eroare grosolană să le faci. Altceva am putea încerca. Un procedeu mai nou, mai uşor. O narcoanaliză.

— E uşor de făcut? E utilă?

— De multe ori utilă, desigur. Pentru medic în special. Oricum nu e primejdios s-o faci.

— S-o fac mâine?

— Nu. Trebuie să aşteptăm o vreme, măcar câteva zile. Poate a fost o comoţie cerebrală. Radiografia şi E.E.G.-ul ne vor lămuri, mâine. Să vii, te aştept. Stai în pat acum, închid uşa şi singur. Noapte bună.

Irena se trezi înainte de miezul nopţii. Prin fereastra deschisă, intra ochiul ciclopic al lunii, şi-un aer proaspăt, îmbătător, răcoros – crin şi iod, laolaltă. Marea… N-o auzea – se afla din păcate dincolo de centura blocurilor – dar o simţea, în nări, aievea.

Se deşteptase cu impresia dominantă a mării… În copilărie, *ştia acum*, odaia sa privea spre larg. Casa părintească fusese construită la capătul falezei vechi, pe un loc mai înalt, de unde cuprindeai necontenit cu ochii, cu sufletul, întinderea aceea albastră, nesfârşită şi familiară.

Se sculă din pat şi bâjbâind se duse la fereastră. Văzu o stradă largă, pustie. Vitrine luminate şi oarbe. Blocuri. Beton. Câteva maşini, cu farurile aprinse. La colţ, o staţie de taxiuri. Farmacia. Semaforul. Alte străzi. Alte blocuri. Câţiva pomi tineri, cu frunza rară. Fantomatici în sclipirea dură de neon. Salcâmi. Asfalt. Nişte pietoni.

Şi deasupra – noaptea de vară cu stelele ei năucitor de clare.

Noaptea se oglindea aci în străzile goale, în asfaltul ud, în deşertul unei tăceri banale, citadine.

Oh! Unde e marea, marea adevărată!…

O înfioră, în mod absurd, ideea că e închisă într-o rezervaţie… Supusă unei… unei experienţe… Absurd, desigur. Probabil visase asta. Uneori, visele se prelungeau atât de arbitrar şi totuşi net în conştiinţa ei somnolentă… ca acum… Păreau, *deveneau* realităţi. Visase însă. Şi se trezise de data asta cert, la ea acasă. *Acasă*. Ciudat. Era acasă şi – cu toate astea – într-un loc străin, însingurat, strâmt, fără reflexul stelelor în fosforul mării, fără ceva esenţial, frumos, imens… Ce prostie să mai ai nostalgia mării, când era să te înghită!… Dar oare marea reală îi lipsea?… Sau un alt spaţiu infinit, de dincolo de concret… dinlăuntrul său necunoscut, nemărginit? Se răzvrăti, perplexă. Cum poate gândi asemenea inepţie? Sigur, conştiinţa ei, conştiinţa omului e ceva necunoscut, totuşi determinat şi deci doar aparent fără margini… În comparaţie însă cu… Îngheţă deodată de frică. Se pomeni

confruntându-se, halucinant, cu… *altcineva*, cu un fel de conştiinţă imensă, aparţinând unei fiinţe, unei entităţi ce palpita acum slab în lăuntrul Irenei. Năluca aceea, tinzând perpetuu spre o osmoză completă cu Cosmosul, plângea parcă în sinea ei, se lamenta, se zbuciuma, se îngrozea de *ea*, de nimicnicia Irenei… de… de ea însăşi… pare-se.

Din nou o asaltă anxietatea. Alergă la comutator şi aprinse toate becurile din cameră. Trecu în sufragerie. Aprinse şi aici lustra. Şi se privi în oglinda de Murano, îngrijorată. Părea palidă. Bolnavă?… Nu. Doar speriată. Şi prea bronzată… Se repezi la poşetă, scoase un ruj, pudră, şi se fardă mirându-se în continuare de chipul ei. Se vedea pe sine, cu o senzaţie de curiozitate tristă şi de nemulţumire. Nu cumva o altă Irenă se ascundea în ea sau îndărătul oglinzii? „Prostii – îşi zise din nou, luptând să-şi potolească temerile. Nu-i nici o fantasmă. E un fel de… dedublare lăuntrică. Sigur, dedublare… Fiecare om îşi întreabă, îşi caută, uneori ca mine, conştiinţa. O caut şi eu, ca o nebună, de teama bolii, crezând că e în afara mea. Atât. O să-mi treacă. E din cauza accidentului, a amneziei. A spus şi doctorul, o să-mi treacă repede”.

Dori să-şi domine cât mai grabnic neliniştea, enervarea. Pentru asta, trebuia să întreprindă ceva. Dar ce? Se întoarse în dormitor. Aici, mai mult ca în celelalte încăperi, o apăsă din nou spaţiul micuţ, singurătatea, mobilele, obiectele ce închideau în formele lor elegante, imuabile, taina lor şi a ei. Dacă ar descuia şifonierul? Nu-i mai era atât de frică de ceea ce va descoperi înăuntrul lui. Ardea acum de dorinţa imperioasă de a rupe cu bâjbâiala idioată ce o încercuia. Să afle, să descopere, să ştie! Se hotărî deodată. Va forţa uşile dulapului. La nevoie le va sparge. Trebuia să descopere *cum e viaţa ei, cum era* Irena cea dinainte de accident…

Stăpânită de aceste gânduri, căută prin casă un şperaclu, însă nu găsi decât târziu, în bucătărie, o daltă şi un ciocan. Veni în dormitor cu ele şi, ca un borfaş grăbit şi ageamiu, strică brutal încuietorile delicate ale şifonierului. La cele trei uşi, lemnul din îmbucătura broaştei trosni şi se desfăcu în

aşchii. Uşile înalte, mari, cedară pe rând, cu un scârţâit şubred, oarecum armonios. Etajerele şi spaţiile din interiorul dulapului conţineau lenjerie de pat şi de corp, lucruri de tot felul, bluze, cămăşi, rochii şi haine, într-o ordine minuţioasă – deoparte cele bărbăteşti, de alta ale ei. N-o interesau deocamdată în amănunt, deşi se bucură şi le aprecie în ansamblu, gândindu-se că poate mai târziu îmbrăcând ceva, o bluză sau un negligée, îşi va aminti o împrejurare, o stare afectivă, legată de acel accesoriu vestimentar. Atenţia îi era îndeosebi captivată de nişte sertare interioare. Fiecare din cele trei despărţituri ale şifonierului avea în partea de jos şi de sus câte un asemenea sertar foarte încăpător, cu latura sculptată şi cu o serură de bronz cizelat, – o frunzuliţă metalică plată – în golul broaştei. Sertarele erau încuiate – şi primul imbold al femeii fu să le forţeze şi pe ele. Îşi aminti însă brusc de cheiţa filigranată de pe lanţul său. Lanţul se afla pe măsuţa de scris. Cheiţa se potrivea, din fericire. O purta aşadar totdeauna cu sine – din prudenţă.

Şase sertare – o avere sesamică! În cele trei de sus găsi, într-adevăr, cum spusese doctorul, numai bibelouri vechi, aşezate în sarcofage vătuite, sau în cutii de lac şi de abanos. Figurine de Tanagra, miniaturi din fildeş şi jad – japoneze – o colecţie de monede greceşti şi romane, apoi o extravagantă colecţie de pipe africane şi asiatice. De lemn, de os, de lut, de fildeş, de mărgean, de jad, cu ţeava de chihlimbar, din împletitură de trestii, din abanos cu încrustaţii metalice, cu focarul normal sau în formă de monstru, de lotus, de dragon, de rât, de animal, de peşte, de pagodă, de zeităţi, vraci hidoşi sau capete negroide. Nu le cercetă cu luare-aminte, n-avea răbdare, deşi îi aminteau, global şi nedistinct, de pasiunile tatălui ei, de călătoriile lui. El nu fuma însă pipă, ci trabuc sau ţigară egipteană, înfiptă într-un portţigaret lung de chihlimbar gălbui. Portţigaretul acela... nu... nu era în sertar printre pipe, dar şi-l amintise. Instinctiv, alese o pipă micuţă, cu ţeavă lungă şi o puse pe măsuţă.

Nervoasă, făgăduindu-şi să revadă, să atingă mai târziu,

lucru cu lucru, toate aceste obiecte rare, ce trecuseră prin mâna tatălui ei, Irena se decise apoi să exploreze şi sertarele de jos ale şifonierului. Pe unul îl găsi plin cu pantofi. De ce-l încuiase? Cel din mijloc avea tot felul de dosare cu hârtii şi acte vechi. Cel din dreapta – cutii şi albume cu fotografii. Luă întâi dosarele. Le înşiră pe covor. Scria pe coperta fiecăruia: *Acte de proprietate, de familie, procese, chitanţe, timbre, desenele Enei* (la 5 ani, la 15, la 21), *Scrisorile Anişoarei* (Instantaneu, Irena îşi aminti că pe maică-sa o chema Anişoara. Ea obişnuia să păstreze aproape toată corespondenţa, din vremea tinereţii până la bătrâneţe, cu un fel de evlavie pentru conţinutul lor. Erau plicuri cu timbre din diferite porturi asiatice şi europene, scrisori trimise de tatăl ei, în escalele lui, pesemne numeroase, căci dosarul era gros). Un alt dosar, aparent nou, cu coperte de plastic albastre, îi solicită apoi atenţia la maximum.

Îl recunoscu, înainte de a-l deschide. Cuprindea nişte bibliografii, pagini scrise de mână, câteva conferinţe ţinute de ea, în copii bătute la maşină: „Despre arta tomitană din sec. 11”; „Un rege scit pe o monedă grecească”; „Ovidiu şi legenda Cybellei”; „Sirena grecească şi cea nordică în artele plastice şi în literatură”, şi alte câteva.

Apoi, vreo 60 de pagini, de asemenea dactilografiate, strânse într-o anvelopă albă de carton lucios, purtând o însemnare cu cerneală verde:

Lucrarea mea de doctorat – Bibliografie – fişe - capitolul I–III.

Mângâie acest dosar, şi-l puse deoparte. Pe urmă, cu inima bătând să se spargă, se hotărî să privească fotografiile.

În aceeaşi dimineaţă, pe la 11, când doctorul Iliescu ieşi din cabinetul său şi vru să treacă alături, în laborator, ca să supravegheze pornirea encefalografului, o zări pe Irena în sala de consultaţii, printre mulţi alţi pacienţi ce-şi aşteptau rândul. Stătea pe bancă, absentă, cu o expresie de încordare blândă pe faţa întinerită şi pârguită de soare.

Observă că e fardată şi îmbrăcată elegant – aşa cum o ştia el.

— Bună ziua, fetiţo. De când aştepţi aici?

— De pe la nouă.

— Intră imediat în cabinet. De ce nu mi-ai spus când ai venit?

Ea ridică din umeri, resemnată.

— Da' io-s înaintea dumneaei, şi am venit cu cursa, din judeţ, sări cu gura un bărbat înalt şi ciolănos. Respectaţi rându', vă rog.

Doctorul se burzului:

— Doamna e programată pentru o analiză specială. Şi aici eu dictez. E un caz urgent.

— Şi nouă ne-ai dat ora 11, la *Specială*... tot urgent, interveni arţăgoasă o femeie în negru. Ieri. Cu bilet de la dom director. O *encefală*... d-aia, cum îi zice. Nu pentru mine, ci pentru el... Şi apăsă pe umăr pe un adolescent plin de acnee, cu trupul mic, strâns în sine ca liliacul, şi cu capul mare, bolovănos. Iliescu se gândi să se supere şi să facă scandal, demonstrativ („Îi bag eu în sperieţi pe nerăbdătorii ăştia...”) Pe urmă îşi aminti dintr-odată fişa băiatului:

Rădulescu Ion. 16 ani. Suspect de comitialitare pe fond encefalopat. Hidrocefalie internă marcată, cu atrofie corticală. Ce să-i mai fac?

Se înmuie. Strigă spre asistenţa din laborator:

— Veta, îl iau pe băiat la E.E.G. Între timp dumneata fii drăguţă şi condu-o pe doamna Silvian la raze. Roagă-l pe doctorul Radu să-i facă urgent o radiografie a craniului: de faţă şi de profil. Să mi le trimită ude. Vreau să le văd chiar azi.

Pe urmă s-o aduci pe doamna în laborator, să-i facem şi dânsei o encefalogramă. Hai, iute!

Trecuse de ora 13 – ora de închidere normală a cabinetului de neurologie – dar Iliescu tot nu plecase.

Expedie cam nervos o ultimă bolnavă aflată în biroul său – un caz banal de neurastenie.

Şi, abia atunci, izbăvit de pacienţii săi, o pofti pe Irena să

intre.

— Iartă-mă, fetiţo, că te-am lăsat la urmă. Vreau neapărat să-ţi văd şi radiografia. Până în clipa asta, rezultatul nu mi-a sosit. Asistenta mea e acolo, la Röntgen, de vreo jumătate de ceas – ai văzut. Tehnicianul se mocoşeşte trei ore la un developat normal. Ce dracu' o fi făcut junele nostru? Eu terminam până acum de zece ori clişeul.

— Era destul de asaltat de accidentaţi. Înaintea mea au fost vreo patru fracturi. Dacă te grăbeşti, vin mâine după rezultat.

— Să mă grăbesc? Nici gând! se scandaliză bătrânul doctor. Tocmai la tine să mă grăbesc? Asta ai înţeles tu, fetiţo? Nu... Stau aici până-mi vine clişeul. Vreau să-mi confirm părerea. Să văd dacă pe film e vreo urmă cât de fină de traumatism.

— Deci tot un traumatism crezi că este?

— Se pare că da. Trebuie să fi suferit o lovitură la cap. Electroencefalograma indică asta. Nu te speria, graficul e normal. Uite-l. Îl am aici. Poate să mă controleze oricine. E clar. Normal. Şi bătu cu mâna pe birou, peste nişte vrafuri de hârtie împăturită.

— N-am văzut niciodată un grafic de-ăsta. Pare scris cu gheara mâţei. Pot să-l admir şi eu?

Doctorul râse, privind-o mulţumit. Deşi părea puţin obosită, Irena se comporta firesc, ca înainte. Totdeauna fusese vioaie, gata de a face o glumă. Uneori – asta se întâmplase însă demult, în copilăria şi adolescenţa ei – sărea peste cal, cu glumele ei, ca în excursia din Deltă, când îi pusese mereu zahăr în solniţă şi pastă de dinţi în pantofi. Şi-i înnoda şireturile de la pantofi ca să-l vadă enervându-se – dimineaţa, în cabina comună.

Nu numai lui i le înnoda. Şi lui Valentin. Comandorul râdea. O încuraja în toate. Chiar şi în nevinovatele ei extravaganţe, mai târziu, ca adolescentă. O lăsa să înoate noaptea în Mare, lângă dig. Şi să adune pisoii părăsiţi. Şi să fumeze – în liceu! Şi să se tundă „tifos”, ca Muttercourage, ca să vadă, zicea ea, dacă o mai iubeşte, aşa fără plete,

băiatul ăla al avocatului Hristu, logodnicul ei. Se logodise în ajun de bacalaureat, ca să nu fie terorizată de examen, ci de... perspectiva măritişului, declarase ea – şi imediat ce luase cu zece, pare-se, bacalaureatul ăla, în timp ce biata Anişoara trudea cu trusoul, iar Valentin şi Hristu se certau unde să stea *copiii*, la unul sau la altul, Ena fugise tam-nesam la Bucureşti la o mătuşă. De acolo scrisese peste o lună că a intrat la Arte Plastice şi că nu mai are chef să se mărite, motivând, spre desperarea Anişoarei şi a lui Valentin, foarte jenaţi faţă de viitorii cuscri, că junele Hristu nu corespunde nu numai „numărului de aur” al lui Pitagora, dar nici măcar probelor elementare de G.M.A., întrucât nu ştie să înoate.

Biata Anişoara, ce s-a bucurat când Irena s-a măritat cu Silvian! Valentin nu-l prea simpatizase pe Alex, din primul moment. Nici la vreo câţiva ani după căsătoria lor nu-i venea să creadă că Ena e fericită cu „împăiatul ăla” – aşa-l numea pe Alex, pe ascuns fireşte. *Împăiatul !* Hm... Alex e snob, închis ca fire, manechin câteodată, dar... Oftă. Oare Ena o fi fost atât de îndrăgostită de Alex? Încercase oare pentru el să se sinucidă? Nu putea crede, şi totuşi...

O privi înduioşat cum caută să descifreze rezultatul E. E. G., pe care i-l întinsese. Îi ştia conţinutul pe dinafară, gândise fiecare cuvânt cu grijă. Scrisese buletinul cu mâna lui, nu-l dictase asistentei.

— Nu te lăsa impresionată de terminologia aia savantă fetiţo. Concluzia e bună, ţi-am spus-o.

— Encefalopatie post-traumatică... Nu-i aşa că-i totuşi serios, Nene Ili?

— Ei! Bravo, exclamă Iliescu, aplecându-se peste birou şi bătând-o pe umăr. Bravo, fetiţo, ţi-ai amintit cum îmi spuneai pe vremuri! Vezi că trece? Vreau să zic... amnezia. Trece... Se repară. Ţi-ai amintit.

— Nu tocmai, se chinui să zâmbească Irena.

— Cum adică? Văd că-mi foloseşti numele vechi: *„Nenea Ili”.*

— Dar nu mi l-am amintit singură. Am găsit fotografiile şi o mulţime de scrisori. Ale mamei... de demult. În câteva,

spuneai (erau trimise din Africa) „te rog s-o săruţi pe Ena din partea mea, a lui *Nenea Ili*”.

— Ai găsit cheile şifonierului?

— Nu. L-am forţat.

Medicul se uită atent, deodată.

— Şi ce-ai mai descoperit?

— Multe. Am citit scrisorile, actele familiei… am privit fotografii… Am citit ca pe o poveste dosarul meu cu lucrări… Mitul Sirenei… Am aflat multe… Într-adevăr… multe.

— O să-ţi rememorezi treptat totul. Ai încredere.

— Deocamdată mi-am „învăţat” amintirile pe de rost. O parte din ele… cele oficiale, să zicem.

— E şi asta o cale, Ena, fetiţo. Eşti inteligentă, nu trebuie să-ţi explic ca unei inculte. Totul va veni treptat. Sau, poate, brusc. În materia asta, fiecare pacient, fiecare om, e imprevizibil. Şi poate fi propriul său doctor.

— Înţeleg. Totuşi…

Se întrerupse fiindcă uşa cabinetului pocni şi Veta, asistenta, intră triumfătoare, cu radiografiile în mână.

— Poftiţi, dom’ doctor… Calde, adică… uscate.

Iliescu i le smulse aproape din mână. Le tot apropia şi le tot depărta de ochelari, privindu-le nemulţumit. În clipa aceea Irenei îi trecu prin minte că doctorul, cu figura lui flască şi ochii vii, negri, vârâţi în nişte pleoape cutate şi fără gene, seamănă cu un batracian ce întruchipează, într-o ipostază esopică un vraci bătrân şi înţelept. Spusese asta cuiva. Probabil lui Alex, fiindcă auzi deodată în amintire „un batracian din clasa Sirenelor tale lacertine, un batracian *urodel* din America de Nord, exact, exact, cam aşa arată, caricaturizat, nenea Ili al tău”.

Acum arăta ca şi cum înghiţise o lăcustă ce-i rămăsese în gât.

— Ce vezi acolo, nene Ili?

— Nimic. Asta e. Nimic. Nu văd nici o urmă. Nici o zgârietură.

Se uită apoi şi în rezultatul scris de radiolog.

— Poftim. Şi Radu e la fel de chior, ca mine. Nimic.

— Te aşteptai să se vadă… o pată, o…?

— O fisură, o urmă micuţă. E.E.G.-ul indică limpede. Traseele acelea plate… asimetriile de hemisfer… Vârfurile alea de iritaţie. Radiografia e nevoalată, clară. Dar nu se zăreşte pe ea nici o urmă de fractură. Asta nu exclude traumatismul, bineînţeles. O simplă contuzie poate da o comoţie cerebrală.

— Nu ziceaţi dumneavoastră, domnule doctor, că radiografiile sunt uneori ca şi ghicitul în cafea? Se amestecă Veta, care umbla de colo-colo, aşezând lucrurile din cabinet la locul lor: ciocănelul de gumă, aparatul de luat tensiunea, paharele cu apă, ceaşca de cafea a medicului, fişele…

Irena îşi trecu mâinile prin părul scurt, mătăsos, nedumerită.

— Nene Ili, parcă… ştiu că am avut o lovitură la cap. Atunci, pe furtună. Îmi amintesc.

— Vino la fereastră, să-ţi mai pipăi o dată capul. Te doare?

— Nu. Dar azi-noapte am visat că mă durea aici, şi femeia se frecă uşor cu palma spre ceafă.

— Aha! Vino încoace!

Îi pipăi şi apăsă din nou fruntea, zona parietală, temporală.

N-o durea nimic. Atunci el o ciufuli în glumă, şi pe urmă, îi cercetă atent pielea capului, unde îi arătase ea la ceafă.

Spre surprinderea sa, descoperi sub părul blond o cicatrice fină, cam de trei centimetri lungime, vag roză, dar perfect vindecată.

— Asta ce e?

— Asta?

— Mai spre baza craniului. Când te-ai lovit acolo?

— Habar n-am. Cred că în timpul furtunii. Presupun că am căzut dintr-o barcă. Sau aşa ceva.

— Nu e o urmă proaspătă. E veche de vreo lună-două. Îţi aminteşti de ea?

— Nu. Deloc.

— Nu ştii dacă te-ai lovit, ai sângerat la cap, ţi-a cusut vreun chirurg tăietura?

— Nu.

Iliescu rămase pe gânduri. Traumatismul se confirma oarecum. Dar dunga aceea roză putea fi o mică incizie sau leziune destul de veche. Poate şi de câteva luni.

— Ştiu sigur că m-am lovit la cap cu puţin timp înainte, sau chiar în timpul furtunii. Am vorbit şi cu... Vinc, cu acel regizor care m-a salvat, insistă Ena.

— Ziceai că te-au salvat nişte străini.

— Da. Din înec... din... Ei m-au dus pesemne la ţărm... în staţiunea N... pe ploaie... acolo l-am întâlnit pe regizor. El m-a salvat de ploaie... de... Vru să adauge un alt cuvânt „singurătate, deznădejde, sau teamă, obsesie”, dar se opri.

— Ţi-au venit în minte şi amintiri clare în legătură cu soţul tău? V-aţi certat cumva înainte de plecarea lui?

Ea îşi frământă mâinile.

— Nu, nene Ili... Nu, despre Alex n-am deocamdată amintiri. Adineaori, parcă... vocea lui... distantă, metalică, uşor sarcastică...

— Da, cam aşa vorbeşte... distant. „De sus, cu îngâmfarea unei superiorităţi reci”, ar fi putut completa doctorul, însă se abţinu.

De parcă i-ar fi ghicit nuanţa aprecierilor, femeia spuse, frământându-se în continuare:

— Are un timbru iritant... sau, nu ştiu ce, de ce... Poate mă irită efortul de a mi-l aminti, parcă mi-e frică să-mi aduc aminte, şi, reflex, ceva se opune în mine, nu-mi face plăcere... Crezi că eu şi Alex ne-am certat, înainte de plecarea lui, şi apoi am încercat... am vrut să...?

— A, nu, nici pomeneală! Scoate-ţi din cap aiureala asta cu sinuciderea! În capul tău e momentan o mică harababură. Va trece.

Ea întinse mâinile peste birou şi se agăţă, copilăreşte, de mânecile halatului său.

— Doctore... E foarte important, nu-i aşa, să aflu ce-a fost între mine şi Alex... De ce înotam noaptea, pe furtună? Ce căutam în staţiunea N... ? Închiriasem cameră la gazda mea veche, madam Enoiu. Ştii... E o problemă de conştiinţă... Nu pot să explic... Să-mi explic...

— Nu-ţi face gânduri negre. Să zicem că te-ai certat cu Alex. Ei şi? Nu s-a isprăvit lumea. Eşti încă tânără, frumuşică, şi mai ales… o să se întoarcă. Nimic nu justifică o asemenea tentativă…

Iliescu respingea în sinea lui cu tărie ideea că Irena ar fi intenţionat real să se sinucidă. Îl nemulţumeau insistenţele ei; deocamdată şi pentru el rămâneau confuze cauzele acestor stări de surescitare nervoasă. O îndelungă practică medicală îl făcea să discearnă limpede gestul patologic premeditat de cel întâmplător, impulsiv.

Ena era prea îngrijorată de boală, şi-o descria şi analiza prea lucid, ca să fie în realitate o adevărată psihopată de tipul sinucigaşilor înnăscuţi.

Începu să-i scrie o reţetă.

— Să iei toate astea. Şi să nu faci nici un efort. Să te plimbi, să te amuzi.

Ea se gândea aiurea. Spuse, preocupată.

— Am găsit corespondenţa mamei mele, a mea de la prietene, de la băieţii ce-mi făceau curte în adolescenţă, a dumitale către noi… Şi nici o ilustrată de la Alex… nici o scrisoare, veche sau mai nouă.

— Poate le-ai pus în altă parte.

— Poate n-au existat…

— Nu te mai gândi la prostii. Să iei doctoriile

— Sunt nişte simple tranchilizante – şi să-ţi ocupi timpul mereu cu ceva plăcut. Plimbări, filme vesele… vizite.

— Pe cine să vizitez? N-aş vrea să întâlnesc, de altfel, lumea pe care am uitat-o… colegele… nu… Măcar până îmi revin. Să nu mă trădez că sunt… nu vreau să ştie nimeni…

— Fireşte, fireşte…

— Vorbeai de un tratament mai nou, o analiză, o narcoanaliză.

— Nu e cazul acum. Dacă n-are să-ţi revină memoria total (văd că a început să reapară), peste vreo trei zile vom încerca o narcoanaliză.

— Crezi că o să scap de… fiinţa aceea nevăzută dinlăuntrul meu care mă urmăreşte? De teama nelămurită pe care-o simt când stau singură?

— Te urmăreşte o iluzie de-asta? O idee? Nu mi-ai spus. Mereu?

— Nu. Numai când sunt singură. Şi nici atunci totdeauna. Câteodată. Ce să fie?

— Tot o urmare a contuziei. Angoasa, frica o să-ţi dispară de la sine. Caută să nu rămâi inactivă, şi poate nici singură.

Îl privi lung, bănuitoare, întristată.

„Dacă mă minte, şi sunt… nebună? Nu… nu sunt. Raţionez. Să nu fiu singură. Dar cu cine să stau?… Hm… Nu am, după acte şi poze, nici un membru de familie apropiat. Părinţii, morţi. Soţul, plecat. Două verişoare şi nişte rude, în Bucureşti. Prietene… nu, nu vreau să le văd…

— N-am pe nimeni, şopti. Doar pe dumneata…

— Într-adevăr, oftă Iliescu, ridicându-se de la birou şi privindu-şi ceasul. Eşti singură, deşi sociabilă. Nici eu n-am pe nimeni. Sunt un burlac bătrân şi plicticos şi nici măcar nu sunt sociabil. Dacă ai să simţi însă nevoia să mă vezi, vino oricând. Cheamă-mă la telefon oricând.

Irena zâmbi, se apropie de el şi-l sărută pe obraz.

— Fetiţo, hai să mâncăm împreună, exclamă Iliescu, mişcat. Apoi te iau cu mine la plimbare şi la pescuit de guvizi. În orele calde, din amurg, guvizii stau somnoroşi, ascunşi în muşchiul apei, sub pietre, sau sunt una cu nisipul de pe fundul mării.

— Ştiu, râse ea, amintindu-şi că nenea Ili o învăţase cândva, în copilărie, cum să-i prindă cu mâna de branhii.

E pasionant. Mergem! Doar să trec pe-acasă, să-mi iau costumul de baie.

Irena se întoarse în apartamentul său pe înserat. Ţinea în mâna dreaptă o nuia verde prin care trecuse cei zece guvizi mari, muşchiuloşi şi încă vii, pescuiţi de ea. În stânga, pe braţ, câţiva covrigi calzi, cu sare. Se simţea mult mai liniştită. Chiar bine. Mişcarea, apa, discuţiile cu Iliescu îi redeşteptaseră starea aceea de bucurie expansivă, adolescentină, cam zănatecă, resimţită cu acuitate, deşi intermitent, în ultimele două zile.

Intră întâi în bucătărie şi lăsă peştii şi covrigii pe masă.

Era uşor ameţită, căci medicul o pusese să înghită în faţa

lui un sedativ, cu vreo oră înainte.

Reflectă o clipă la ideea de a prăji guvizii.

Nu-i era foame, de aceea renunţă, îi puse într-un vas cu apă rece, cu nuieluşă cu tot, trecu în dormitor, luă încă o pastilă dată de doctor şi se culcă.

Pe la douăsprezece se trezi, ca şi în noaptea dinainte, cu senzaţia stranie că e închisă într-un spaţiu străin. Auzi ceasul de pe măsuţă ticăind slab. Şi din nou o învălui neplăcut singurătatea.

Şi glasul acela *dinăuntru*, care o speria… se insinua în gândurile ei, ca un murmur… fără cuvinte; auzea şi voci, dar nedistincte, un murmur nedesluşit, val după val…

Oh, impresia asta neliniştitoare că murmurul vrea s-o domine, s-o subjuge, să-i transmită ceva, să-i ceară ceva!…

Nu – nu – să nu mai audă! Dacă-l va distinge, se va împotrivi *acelui glas*, acelei impresii…

Va lupta cu ea, cu *boala*, da, cu *boala*!

Simţi năprasnic de intens dorinţa să plece, să alerge, să vorbească, să râdă, să stea cu cineva… Cu cineva, nu singură. Şi nu aici, în casa asta… Nu aici, cu gândurile ei… Să-l cheme la telefon pe nenea Ili? Săracul, nu, era bătrân, arăta uzat, obosit – dormea… Şi el nici nu avea, în fond, ce să-i mai spună, deocamdată. Acum, în clipa asta, avea nevoie să vorbească unui om care să n-o analizeze ca pe un caz. Un om cu care să-i placă să schimbe nişte fraze obişnuite, care să vadă în ea o femeie obişnuită, reală… Dar cu cine ar fi putut vorbi la miezul nopţii? Nu-şi amintea de nimeni. Doar de… el… De Vincenţiu.

Zâmbi. Nu se poate. Ar fi prea… chiar demenţial… Să se ducă la el, noaptea, tam-nesam? Ce-o să zică? Fireşte, că-i nebună, asta o să creadă… Sau şi mai şi… Că este o descreierată, o… Poate că, deşi măgulit de venirea ei, o va dispreţui… sau o va da afară… sau îl va găsi cu altcineva…

Şi totuşi Vinc spusese că poate veni oricând… Amabilităţi, sau?… Nu, nu părea un dopat cu prejudecăţi burgheze. Nici cu amabilităţi. Avea umor, inteligenţă… un fel de duioşie ironică… umanitate… Îl intuise din prima

clipă, nu se înşela, nu era un bărbat banal, stupid… Cu nici un gest, în nici un moment nu s–a purtat ca un bărbat mărginit. Şi-apoi era atât de amuzant… de viu… de… Ce-ar fi să meargă la el?

Irena îşi auzi bătăile inimii. Repezi, prea repezi. O sperie, o contrarie acest impuls, ce-i dogorea acum obrajii, dar zâmbi în întuneric, ispitită de gândul revederii. Nu… zău că nu-l dorea în clipa asta ca pe un iubit… Voia doar să stea de vorbă cu el. Prieteneşte. Ca doi cunoscuţi. N-o să-l supere. Dacă doarme sau lucrează, o să se întoarcă, fără regrete inutile.

Oftă.

Drumul îi va face oricum bine… Dacă Vinc o să fie vexat, la nevoie o să-i explice, da, *trebuie neapărat să-i explice* cât de singură e… n-o să-i spună de boală, ci… altceva… O să înţeleagă, precis o s-o înţeleagă… n-o s-o dispreţuiască… E prea inteligent ca să nu înţeleagă şi prea bărbat s-o alunge…

Încercă să-şi îndepărteze o ultimă ezitare.

Se va duce la el. A invitat-o, n-are de ce să se sfiască. O va înţelege. Vor discuta, vor râde… şi poate… Chiar şi glasul acela lăuntric, dublura ei stranie o îmboldea acum în mod ciudat, distinct; îi spunea pare-se cu nişte cuvinte ciudate, ce nu păreau *ale ei*… „Du-te, du-te, acolo la el… cu el e Marea, e tăcerea legănată… totul are acolo culoarea nesfârşitului… gustul… unui început de lume… du-te… Marea miroase a iod şi crin, acel iz peren, existând încă dinainte de zămislirea vieţii umane… du-te… acolo văzduhul şi apa, ţărmul însuşi, decorul acela cântă mut, şi el, el discerne, aude vibraţiile din jurul său, şi pe ale tale, şi pe tine… du-te… acolo, la el”…

Într-un elan de sfidare a propriilor sale prejudecăţi confuze, Irena zvârli de pe ea pledul, se dezbrăcă, alergă să-şi facă un duş, apoi îmbrăcă un costum de baie, nişte blugi şi o bluză.

Îşi luă acte, bani, ceasul antiacvatic, şi – aproape inconştientă – puse în buzunar şi pipa de pe măsuţă.

Din uşă, se întoarse, intră ca o furtună în bucătărie, luă

nuiaua; cu peştii, covrigii şi plecă, închizând uşa cu grijă să n-o audă nimeni.

Opri taxiul la marginea satului, la răspântie. Când şoferul plecă, merse agale spre casa regizorului. Dinăuntru nu se zărea nici o lumină. Porţile înalte, de scânduri, erau încuiate. Femeia se descurajă oarecum. Ocoli curtea, bine împrejmuită de zaplazul înalt, de nepătruns, pe care se învălătuceau ierburi căţărătoare, zorele şi viţă sălbatică. Apoi, ţinându-se puţin de latura gardului, coborî râpa ce ducea către Mare. Zaplazul nu se oprea decât în apă. Era prea ridicat să-l poată sări cineva, şi prea des să te strecori prin ulucile lui.

Irena îl măsură cu ochii şi zâmbi încurcată. Adevărată împrejmuire de cetate! Teritoriu interzis! Hm, noroc că Vinc nu ţinea şi câini, nici pe plaja pustie nu vagabonda nimeni, la ora asta.

Dacă nu-i acasă? Ce va face atunci?

Ridică din umeri şi se decise să încerce singurul mijloc de a pătrunde înăuntrul curţii. Agăţă de o ulucă guvizii, covrigii, apoi pantalonii şi bluza, îşi azvârli peste gard pantofii cu talpă înaltă, pe urmă intră în mare.

Apa era caldă, abia încreţită de valuri. Spuma lor fosforescentă se topea moale pe plaja mică, delimitată de cele două laturi ale gardului, sau trecea clipocind sub un ponton de scânduri negre. La capătul acestuia, găsi o scăriţă de lemn, pe care o urcă.

De pe ponton, casa se vedea perfect; stuful acoperişului părea nins de lumina lunii, pereţii de var sclipeau, ferestrele erau deschise, odăile oarbe.

Femeia îşi descoperi pantofii în iarbă, îşi îmbrăcă frisonând lucrurile şi se grăbi să ajungă pe prispa casei. Îi era puţin frig. Ascultă o clipă foşnetul mării, ţârâitul gâzelor de prin ierburi, lătratul depărtat al unor dulăi. Din casă nu se auzea nimic.

Vârî capul pe un geam şi privi în interiorul luminat uşor de razele lăptoase ale Lunii.

Vinc dormea. În cameră, pe masă şi pe lângă pereţi, erau

împrăştiate nişte hârtii mari, probabil cu schiţe şi desene.

„O să se supere dacă-l scol?” gândi, ciocănind totuşi de două ori în cercevea.

Bărbatul se răsuci în pat, îşi vârî capul sub o pernă mare, şi dormi mai departe.

Nerăbdătoare, intră prin fereastră, şi abia atunci Vincenţiu se deşteptă, sări brusc din aşternut şi rămase în faţa Irenei buimac, ciufulit, cu ochii cârpiţi de somn.

— Visez? mormăi ca pentru sine, zâmbind, încă nedesmeticit.

— Pot să intru? surâse la rândul său femeia, prinzând un curaj nebun, căci pe faţa lui Vinc pâlpâia acum o satisfacţie afectuoasă, chiar bucurie.

În loc să-i răspundă, desfăcu braţele, tăcut.

— Chiar pot… pot să dau buzna? se bâlbâi Irena, nimerind de-a dreptul la pieptul lui. Pot să intru? repetă prosteşte, intimidată oarecum, pe urmă se trezi apăsându-şi buzele pe pijamaua lui, în dreptul inimii, şi lipindu-şi obrazul de locul sărutat.

Bărbatul îşi opri cuvintele pe care-ar fi vrut să i le spună, în neştire: „Unde-ai fost? Te-am căutat după-masă, în oraş, la tine… Am aflat că *el* e plecat. Te-am căutat, deşi nu voiam, dar… Şi te-am aşteptat… Ştiam că vii. Te aştept, ştiind că vii… Şi totuşi… Aşteptarea… Ce ştii tu ce e aşteptarea? Nici eu nu prea bănuiam, uitasem sau… Timpul devine plumb, spaţiul – teroare a ceva ce-ţi lipseşte… În tine se dilată o nerăbdare uriaşă, creşte un ţipăt prelung… Aşteptam… Începeai să nu vii. Să nu mai vii. Era… nepoliticos. Ilogic. Enervant. Dar dacă nu vine?… În sfârşit, n-are rost, eşti aici… *Aici-acum-aşa*”.

Nu rosti nimic. O înlănţui doar cu braţele. O sărută. Irena tremura. Bluza, costumul de baie erau jilave.

„Ce naiba face, de unde vine, din ape?” se mira în sinea lui, apoi se înduioşă, amuzat de gândul că numai prin mare, înotând, a putut ajunge până la el.

Pielea ei netedă, înfiorată, mirosea a ozon şi a sare.

*

Vincenţiu se deşteptă târziu dimineaţa. O vreme nu

deschise ochii, ca să-şi mai prelungească mulţumirea aceea profundă, existentă în el încă din timpul nopţii.

În odaie nu se auzea decât tic-tacul pendulei tiroleze. Nici un alt zgomot. Bănuia totuşi că Irena e prin bucătărie, ori pe prispă. O simţise în zori, umblând uşurel prin casă. Nu plecase.

O undă de euforie îl traversă, gândindu-se la ea. Se agăţă de bucuria asta fragilă, autentică, atât de rară în ultima vreme în existenţa sa, şi de o suavitate nouă.

Cu infatuarea lui lucidă, argumentându-şi încăpăţânat încă o dată incapacitatea de a mai iubi, de a mai crede în iubire, se miră că simte acum nevoia de a şi-o imagina pe Irena ca pe un vis, ca pe o irealitate, despuind-o de toate trăirile exterioare, aducând-o din nou *înăuntrul lui*, încercând s-o izoleze de altele, de ea însăşi, s-o decanteze.

De ce oare? Să fie un semn că se îndrăgostise? Iar?

Toată viaţa fusese îndrăgostit de femei. Nu de una, de multe, realizând din multiplicarea asta de fiinţe un fel de sinteză amorfă. Don juanism trufaş... Toată viaţa a iubit – egotist – doar ceva din el însuşi, ceva ce fusese hrănit mereu cu elanul către iubire, cu aşteptarea unei desăvârşiri, cu orgoliul iubirii de sine. Orgoliul ăsta urla în Vincenţiu şi când se dăruia muncii de regizor, şi când se întâlnea cu vreuna din noile lui cuceriri. Se ştia bine pe sine. Se cunoştea perfect.

Dar acum nu se mai înţelegea. Simţea, fireşte, pentru Irena o atracţie puternică, deşi oarecum inexplicabilă, căci odată sorbită fizic, setea lui carnală ar fi trebuit să i se stângă, aşa cum i se întâmplase de nenumărate ori în aventurile sale efemere. De obicei, când destinderea lua locul voluptăţii, căutate şi smulse aprig, resimţea o detaşare aproape totală faţă de femeia aceea, oricine ar fi fost. Nu-i mai îndura nici măcar atingerea neintenţionată a mâinii, a genunchiului, a umărului. Se smulgea de lângă ea, cu o senzaţie de scurt-circuit insolit, poate maladiv, arătându-i o deferenţă totuşi blajină, dorind s-o vadă plecând cât mai repede. În erotismul său funciar, Vincenţiu socotea de obicei că femeia trebuie să se mulţumească şi

chiar să-i fie recunoscătoare, pentru că-i dăruia, cu toată sinceritatea momentului, un soi de amiciţie exuberantă. Nu admitea să fie dependent, înlănţuit afectiv; era mereu disponibil altor experienţe, credincios doar unui fals scepticism şi complexului său dionisiac, de care era mândru, îngrozitor de mândru, şi doar rareori întristat în mod confuz.

Acum, deşi Irena abia se desprinsese de lângă el, aştepta s-o revadă, cu aceeaşi bucurie neliniştită cu care aştepta să se adâncească apoi în desenul, intuit mai demult, şi care tocmai i se clarificase în minte – schema celui de-al cincilea grup de montaj din *Ondine*.

Se pregătea să deschidă cu prudenţă pleoapele, căptuşite încă mângâios cu viziunile sale lăuntrice, când – uşa casei pocni şi Irena veni în fugă la patul lui, agitându-i ceva pe la nas.

— Somnorilă, scoală! Dacă vrei să mănânci. Dacă nu, mănânc eu singură aste zece delicii!

Vinc se uită chiorâş, amuzat şi contrariat, la guvizii negri şi durdulii, pe care Irena îi balansa pe deasupra lui, gata-gata să-i şi azvârle – te pomeneşti – pe pernă.

— Ia plevuştile astea moarte de la nasul meu, te rog! Au un miros, pfuii! şi se strâmbă, mimând dezgustul.

Ea lăsă capul pe spate şi adulmecă şirul de peşti cu pofta unei vidre sau mârliţe flămânde.

— Mmm… Eşti un regizor nedemn de universul ondinelor. Ce ai cu bieţii mei guvizi? Sunt proaspeţi. Au un miros divin… iar peste un sfert de ceas, prăjiţi, vor fi şi mai divini. Şi cine mai zice că-s plevuşti va primi doar o coadă şi-o mustaţă făcută scrum. Eu mor de foame.

— Nu mă mir, zise, maliţios.

Îi ignoră aluzia, cu graţie.

— N-ai de gând să te scoli?

— Nu pot. Sub pled sunt gol-puşcă, şi mi-e… ruşine.

Îl privi acum de-a dreptul înveselită.

— Oo… Bine atunci că aceşti patru pereţi n-au ochi şi urechi. Ar fi uneori scandalizaţi…

— De ce? protestă Vinc în glumă. Şi jucă scena indignării

pudibonde: Am spus oare vreodată ceva ce nu se cade, am făcut ceva ce i-ar umple de oroare?

— O… nu! râse Irena, înroşindu-se.

— Atunci să ştii că se vor fi scandalizând de minciunile tale delicioase.

— Vinc, nu mint… Nu-mi place să mint. Şi n-ar avea nici un sens… cu tine.

— Nici când… nici… Închise ochii, tulburat, auzind din nou în sine glasul ei de azi-noapte, pătimaş, întretăiat de sărutările lui; cuvintele acelea murmurate: niciodată… nimeni… bucuria aceea insolită şi…

— Am spus ceva ce nu se cuvine? se îngrijoră deodată, venind mai aproape de pat.

— Da, declară Vinc, radios, pregătindu-se din nou să joace teatru, ca s-o distreze, să-i îndepărteze neliniştea din ochii deveniţi gravi, pânditori.

— Ce?

— Ai spus că… În fine, că sunt… frumos.

— Şi?

— Şi… nu numai că sunt de o frumuseţe simiescă, dar mai sunt şi pudic ca o fecioară, şi zău că nu pot să mă scol din pat, dacă nu te întorci cu spatele, până ajung la baie.

Când veni în bucătărie, masa era aşezată pentru două persoane, guvizii sfârâiau în tigaie şi cafeaua se umfla în ibric.

— Hm… Ce mireasmă! făcu Vinc, aşezându-se pe un scaun. Nu mi-ai povestit cum de ţi-ai procurat peştii. Ţi i-a adus vreo undină, un triton, un cabir? Sau au venit la mal, dansând?

— I-am prins singură, aseară!

— Zău? Te-ai distrat aşadar şi ieri? Ai fost la pescuit? Cu cine?

— Cu nenea Ili, un neurolog, prieten cu tata.

O privi lung, neştiind ce să creadă.

— E unicul meu prieten… mărturisi femeia, întristându-se. Sunt… foarte singură, crede-mă.

Bărbatul nu comentă nimic. Se ridică de la masă, scoase

dintr-un dulăpior două ceşti fine, chinezeşti, şi turnă cafeaua neagră în ele. Îi întinse întâi Irenei.

Îl urmări îngândurată, pe urmă brusc, îşi scutură părul căzut pe frunte şi râse cu sfidare falsă:

— De fapt, de-asta am venit aseară. Să-ţi spun că sunt… că mă simţeam foarte…

Vinc se aplecă peste masă şi o sărută pe obraz. Apoi scoase o tabacheră şi-i oferi o ţigară.

— Nu-mi place să fumez ţigară.

— Narghilea sau pipă, n-am.

— Am eu, surâse Irena şi luă din buzunarul de la spate al blugilor pipa micuţă, pe care şi-o vârî în gură.

— Fumezi… fumuri?

— Cam aşa ceva. *Fumuri arheologice din lulele preistorice* – cită ea, apoi îi întinse lui Vinc pipa.

— E adusă din Filipine. Bietul tata avea manii de colecţionar. Din călătoriile lui, sau de pe la anticarii de-aici cumpăra mereu lucruşoare de artă, dezechilibrându-şi bugetul. Vrei să mi-o umpli cu o ţigară fărâmiţată?

I-o umplu cu tutun, admirând-o. Era din fildeş şi închipuia un boboc de lotus, sculptat cu migală. Pe urmă, o studie pe Irena, cum încearcă să şi-o aprindă, fără dexteritate.

„O mică snoabă. Vrea din nou să mă epateze, zâmbi în sinea lui. Totuşi, nu e chiar snoabă sadea, pare atât de naturală… mai curând… Extravagantă, poate. Dar nici «extravagantă» nu e termenul potrivit pentru ea. E ceva bizar, nu-mi dau seama bine. Oricum, nu ştie să tragă din pipă”.

— Ai uitat să fumezi, sau n-ai ştiut niciodată?

Cu un gest, îşi goli pipa în scrumieră şi bău cafeaua, oarecum enervată.

„Ce mi-o fi venit să i-o arăt? Crede că mă laud cu… Oare de ce am luat-o cu mine de-acasă, când, evident, *nu fumez pipă*, nici n-am fumat vreodată”…

Irena intuia că *pipa asta* are o poveste, un tâlc, o importanţă anume. Nu-şi putea lămuri ce o leagă de micul şi graţiosul obiect de fildeş. „În orice caz, îşi spuse, va trebui să fumeze de azi înainte, ca să nu se facă de râs”.

Din nou o asaltară îndoielile. Ce o să creadă Vinc despre ea? Măcar dacă i-ar putea spune despre căsnicia ei ceva plauzibil… Ar putea părea amorală ideea *singurătăţii ei* profunde, sincere – dacă totuşi acel Alex…

— Ai vreun necaz? Uite ce dimineaţă frumoasă e afară!

— Vinc… ştii… atunci când m-ai întâlnit… nu eram beată… doar ameţită… eram…

— Nu-i nevoie să-mi explici.

— Nu, nu e ce crezi. Avusesem un accident… un mic accident… mă lovisem la cap… am făcut recent şi radiografia. Nu e nimic grav – dar atunci eram… complet…

Se gândi, chinuită, că nu va avea răbdare până nu va face narcoanaliza aceea. Să afle cât mai repede ce s-a întâmplat cu ea. O să-i telefoneze doctorului chiar *azi*.

— Te superi dacă plec?

El puse ceaşca pe farfurioară, cu zgomot.

— Nu. Mă supăr însă dacă mâine sau poimâine, când vei veni, o să fii tot aşa de udă… şi de… prostuţă.

Ea îi aruncă un zâmbet copilăros, recunoscător, aproape fericit.

— Am să-mi iau un prosop.

— Nu-i nevoie. Ia mai bine asta, şi, trăgând sertarul mesei din bucătărie, scoase o cheie enormă de fier şi i-o dădu.

— O să-ţi las pipa în păstrare… Gaj…

— De ce?

— Nu ştiu. Aşa.

Peste o zi, Irena se afla la policlinică în cabinetul alb al lui Iliescu, numai ea cu doctorul.

O aşezase pe pat şi se pregătea să-i injecteze în venă conţinutul din perfuzorul instalat pe o mică tijă metalică.

— Nu eşti obosită? Eşti gata să facem o probă?

— Da. Ce-o să mi se întâmple?

— O să-ţi injectez lent preparatul… e ceva nou… inofensiv… Egolin… sper să nu adormi, ci doar să intri într-o somnolenţă superficială – zâmbi el – să devii vorbăreaţă… ca la o spovedanie.

— Şi-atunci, o să-mi amintesc lucruri importante?

— Poate da. Pentru mine, unele lucruri tot vor fi edificatoare. Sper. O să le înregistrez pe bandă şi o să le analizăm. Hai, nu-ţi muşca buzele. Întinde-te. Dă-mi braţul drept.

Îl ascultă, puţin speriată. Pe măsură ce lichidul îi picura în sânge, ochii i se împăienjeneau. Auzi ţăcănitul magnetofonului pornit, apoi, ca printr-un zid de vată, vocea doctorului:

— Te-ai simţit bine de când nu ne-am văzut?

Se strădui să spună liniştită, deşi simţea că-i vibrează capul, îndeosebi celulele feţei, ale buzelor, ce-i păreau uscate şi umflate îngrozitor.

— Da. Minunat… Dacă n-ar fi fost teama… Teama… Nu scap… n-am scăpat de… Ea.

— De cine ţi-e teamă? Când te cuprinde teama?

— Când sunt singură. Doar cu ea… Mi-e teamă de… de fiinţa aceea nevăzută… Un fel de dublu al meu… Dar nu, nu e nici un dublu, e… alta… Alta…

— Şi ce-ai făcut în aceste zile? Ena, nu adormi, spune…

Medicul strânse uşor robinetul perfuzorului micşorând sensibil scurgerea lichidului.

Femeia oftă adânc şi vorbi, abia auzit, bâiguind:

— Am… Am fost… şi l-am văzut… pe el… ah… ce bine era… linişte… acolo… minunat… nu vreau… nu, nu vreau să… să afle că…

Gâfâi deodată, începând să plângă încet, potolit.

— Să afle… ce? răsună în capul Irenei, necruţător, şi totuşi depărtat, glasul cuiva. Acel glas îi poruncea, sau o ademenea, sau o obliga, da, o obliga să spună mai departe, să povestească tot, mai ales coşmarul ce începuse demult, parcă într-o marţi… Sau nu, oricum… fusese înainte de… de furtună… de Vinc… de…

Şopti în neştire, mai departe, legănându-şi capul ca în valuri.

— Că sunt… că voiam… să mor… am vrut să mor…

— De ce? Caută să-ţi aminteşti, Ena…

— Nu ştiu… ba da… din cauza lui… A lui Alex…

— Când s-a întâmplat asta?

— … Mai demult… parcă Marţi…

— Ai căzut în timpul furtunii în mare? Sau înainte de furtună?

— Da… Înainte… n-am căzut… Am… am mers spre furtună… spre vulpile… din apă… Ah… vulpile… atât de albastre… urlau hămesite… şi muşcau din… din mine… reci… ameţesc… mi-era rău, mi-e rău şi acum… frică, frică… mi-e frică… Şi mama, mama a strigat sfâşietor de pe mal: Ena, Enişor, Eni…

Era pe malul *de dincolo*. Alb. Înalt… Un alt mal vânăt, s-a făcut şi el alb… alb-zdrenţe… şi s-a prăbuşit peste mine…

— Dar te-ai luptat cu valurile? Ai înotat… Aminteşte-ţi, n-ai vrut să mori, ai luptat, nu-i aşa?

— Poate… Nu luptam… zburam… Şi apoi îngerii… Cumpliţii… Nu, Rilke nu… dar cine spune, spusese *„În noaptea asta moartea… moartea stă cu noi la masă?”…* Doar cu mine… La masă am băut ceva sărat, ca lacrima… Am vrut… *Tulbure mireasă…* eram… Apa era rece… Şi… *Înaltă, despletită…* M-a înşelat… Marea înşeală… Ca el… M-a înşelat oribil, oribil… Tot timpul, oribil… Când i-am văzut maşina… Era… Stând acolo, în curtea hotelului… Am vrut să mor… Să mor… De aceea…

— Când s-a întâmplat asta? Marţi? Pe furtună?

— Nu. Mai înainte… nu ştiu exact… Duminică… sau Sâmbătă… El a plecat în călătorie Luni. Duminică, da. Era multă lume cu maşina, la hotel, acolo…

— Ţi-a spus cineva că el e la hotel?

— Da. Mi-a scris… Nu ştiu cine. O anonimă. Oribilă… Dezgustătoare. N-am crezut… Îmi scria cu cine… N-am crezut… Nu…

— Şi l-ai văzut la hotel? L-ai surprins cu o femeie?

— Nu… nu era cu… Am aşteptat… Afară l-am aşteptat…

— L-ai văzut cu cineva, deci?

— Da. Era în cameră, sus… Şi a coborât după două ore… N-am intrat atunci în Mare… L-am văzut… El era cu… El, el… Mor… Sau mi-e somn… Mi-e din nou *dordemoarte* dor de… şi frică… mi-e dor şi mi-e frică…

Nuvenimamăiartămă… Alex, nu cred, nu pot, *nupot* e oribil… oribil dar adevă…

Glasul doctorului vibră acum *chiar înăuntrul Irenei*, ca şi cum se întreba singură, fără vocea sa, ci cu un timbru străin, grăbit, intransigent.

— Gândeşte-te la accident. La lovitura aceea… Când te-ai lovit? Demult? Sau acum câteva zile? Caută să te concentrezi, Ena. Important e să aflăm… unde erai… *când* te-ai lovit… *când?*

Ea suspină, vorbind oarecum mirată.

— E important?… importantă… lovitura… timpul… trei zile, trei luni, la fel de fără… fără ceva important…

— Concentrează-te, Ena, te rog. E important să ştiu. Când te-ai lovit? Unde erai… Cu cine?…

Femeia păru că nu-l aude o clipă, apoi răspunse, la început surprinsă, pe urmă din ce în ce mai agitată, şi mai iute.

— Eram acolo… Unde să fiu? Cu ei… Şi cu sturionii… În apă. Ce frumoşi păreau sturionii… Cu platoşele lor îmbrobonate de argintul aerului… Şi ce multe, multe, multe stele… Plutind… Nevătămate, prizoniere… Nu puteam ieşi din haloul transparent… Ca şi celelalte vietăţi… din Mare… Au venit pe urmă alţi peşti… Cârduri-cârduri… Magnet… Nu sunt înăuntru, *ci afară*, la graniţele de lumină… Uite-i… zvâcnesc neliniştiţi, atraşi… de magnet. Între ei şi mine era, e un geam… Luminos, transparent. Nu… Nu-i sticlă, e un altfel de perete… substanţă… energie… Peştii sunt afară. Eu, eu… *Eu am rămas atunci înăuntru*, ca într-un acvariu… Era un loc ciudat… Închis, transparent… luminos… doar eu şi străinii, grecii aceia blânzi… ciudat de tăcuţi… şi totuşi mi-au vorbit, m-au întrebat… Doar cu ei, *eu în acvariul lor…* totuşi nu, nu-i acvariu, e Marea însăşi… o parte din ea… o enclavă transparentă… Şi am trecut printr-o ecluză sau culoar, nu atunci, mai târziu, *după ce am murit*, după ce m-au lovit cu ghearele, ţipând, lărmuind ascuţit, feroce… M-au lovit demonii furtunii… unii mici, albi ca nişte gnomi, şi alţii mari, vineţi… Grecii aceia i-au lăsat şi pe ei… pe ei, pe gnomi… o vreme, în enclavă. Dar… s-au preschimbat prea

iute, morţi fiind, în pescăruşi vii. Şi nici vii nu vorbeau, ci ţipau, fără înţeles, fără raţiune. Grecii m-au luat atunci numai pe mine, la ei în vas, în submarin… Da, Era un vas ce umbla la adâncimi mari… Deşi nu… n-avea formă de submersibil… nu era obişnuit… era… era… M-au speriat…

— Cine? Grecii, străinii? întrebă nerăbdător doctorul.

— Da, fiindcă… îi auzeam, le auzeam vocile cântătoare, păreau… un cor din Sofocle… frumos, sublim… Căci *Ei* vorbesc toţi deodată în cor dulce, gândesc la fel, simultan, privesc la fel, din toate părţile… ca o fiinţă nemaiîntâlnită, cu zeci de glasuri, cu zeci de conştiinţe-asemenea, cu zeci de ochi la fel, toate, toţi într-un… într-un singur trup… ce nu e trup, ci masă fluidă… ceva… val uriaş. Nu le-am văzut trupul, dar i-am simţit… *I*-am simţit într-un fel… energie reţinută… extaz… Şi mi-au explicat cum sunt ei… ah… ce mult uit… am uitat… nu ştiu cum arată… dar m-au salvat… ei m-au salvat… mă bucur că ei…

— Grecii te-au salvat?

— Nu sunt la drept vorbind greci. Au vorbit însă greceşte şi m-au salvat… acum… nu ştiu ce vor de la mine… cu mine… parcă mă urmăresc… mi-au redat viaţa… zic… o parte din mine e a lor, ziceau… o parte în legătură cu ei… un, un… n-am înţeles cuvântul… Spuneau „*nuteînţelegem, dar vrem* să te ajutăm… şi *tupenoi*… ajuţi şi… şi atâta mi-au spus… ah… am uitat, m-au făcut să văd… fantastic… ziceau… la ei, în planeta lor… spaţii, lumini… arhitecturi şi plante… se schimbau toate veşnic, la adierea vântului… care nu e briză… e logos… gând… umpleau spaţii vacante, le colorau, le schimbau… vedeam fugar, se ştergeau, piereau, se năşteau… parcă luasem ceva… povestea tata… peyotl… nu, peyotlul – mescalina… sau pakla-ka-dâva?…” „Floare ce înminunează”… Nu ochii… ci ochii minţii… ei, grecii, ca nişte zei… m-au îmbătat… m-am îmbătat apoi singură cu ceva tare… amar… whisky?… Dar mai târziu… când eram pe uscat… cu… Vinc…

Şi străinii m-au pus să traduc culorile… dar nu eram în stare… limba lor e ciudată, plină de cifre, formule şi legi şi eu… sunt neputincioasă… trebuie să le traduc pentru…

pentru… nu ştiu pentru cine, dar trebuie neapărat să traduc în culori şi în sunete, adică în cuvinte, în… M-au întrebat, ca şi tine „de ce *decevreausămor* de ce e iubirea *meamoarte* şi ce e *dordurerefricăbucurie*… e culoare? vibrare? ce e… de ce e… ah… şi n-am ştiut cum să explic… simple cuvinte… simple, grele, astea… frică, moarte, durere, iubire, uitare*, om-viaţă*… N-am ştiut să le traduc. Uitasem elina sau… Mi-era teamă de mine, de ei… şi totuşi… cât de buni erau… şi m-au vindecat… de lovitura cauzată de… geamandura, geamandura din apă… era şi ea în enclavă… sau nu… mă lovisem de ea mai înainte, în furtună… mă durea, sângeram, deşi murisem parcă… şi ei m-au vindecat… *eimauvindecat*… şi m-au scos la ţărm… pe ploaie… În staţiune… să aflu… să le spun… Şi el, fără să fie ce era, s-a preschimbat în Vinc… şi a luat trupul lui Poseidon… m-a posedat… nu, m-a iubit… ca un zeu, deşi muritor… ca mine… Şi azi-noapte, şi ieri… i-am ascultat… auzit… sufletul de… om bun… ah… În palmă i-am simţit suflul, sufletul… imponderabil, uşor, cald… Îl iubesc, cred, simt… sufletul, răsuflarea lui… mă bucur, cât mă bucur că nu sunt moartă… nu vreau deloc să mor… vreau să mă bucur… vreau… să-l aud, să-l văd… pe Vinc… să mă scape de aci, din valuri, din… ah… din…

Şi strigă: Vinc, ia-mă de aici! Vinc! Vinc!

Doctorul se îngrijoră, căci Irena se zbuciuma pe patul alb de consultaţii, luptând parcă într-adevăr cu valurile. Strânse robinetul perfuzorului, opri magnetofonul, o scutură de umăr, o bătu uşor pe obraz:

— Trezeşte-te, fetiţo… Hai!

Îi dădu să bea o cafea amară şi foarte tare, împreună cu o pastilă de benzedrină. După un timp destul de lung, când ea îşi reveni şi se linişti, o întrebă dacă vrea să audă înregistrarea de pe banda magnetofonului.

Trebuie – îşi spunea Iliescu – în folosul ei, să-şi recunoască în mod deliberat, în stare de veghe, unele afirmaţii, impresii, pentru a-şi sili mecanismele memoriei să redescopere adevărurile.

Ce-l punea pe gânduri, împiedicându-l oarecum de la o

concluzie prognostică, erau însă acele „onirisme”, acea halucinoză subacvatică de personagii pe care ea le definea vag cu termenul impropriu de greci, divagând asupra limbajului lor, situându-i într-o lume extraterestră. Nu-l surprindea excesiv. Irena era o imaginativă, dar convingerea cu care-şi depăna haotic povestirea, şi mai ales faptul că narcoanaliza *trebuia* – cel puţin teoretic – să desghioace *numai adevăruri*, îl deruta. *Puteau fi adevăruri?* Şi atunci? Atunci se găsea el însuşi în faţa unui caz, unei întâmplări de domeniul fantaştiinţei. Admitea greu... dar trebuia să admită... Se isca în el acum, nu atât curiozitatea detaşat-profesională cât, pur şi simplu, pasiunea de a explora insolitul situaţiei.

Ceea ce realmente îl alarmau însă, erau afirmaţiile despre un „dublu” al ei. Dedublarea personalităţii o ştia un semn grav, semn al unei schizofrenii. La Irena nu putea fi schizofrenie... lipseau alte elemente... Lipseau sigur... şi apoi, cert era traumatismul, comoţia... electroencefalograma...

Se întoarse brusc spre femeie, întrebând-o avid, cu ochii.

Irena admise. Doctorul declanşă banda de la capăt.

Vizibil năucită de propriile sale relatări, Ena se înroşise şi părea jenată la culme. La sfârşit, se bâlbâi, impresionată:

— Nene Ili, ce se poate înţelege din... din această avalanşă de elucubraţii? Sunt grav bolnavă? Incoerenţa asta... e?...

— Nicidecum. Orice om, în stare de vis sau drogat, ar spune tot felul de lucruri, fantastice. În parte, neadevărate. Totuşi unele fapte reale pot transpare cu oarecare limpezime. Şi prin repetiţia, prin insistenţa lor se impun ca adevăruri parţiale.

— De pildă, la mine... ce-ai alege dumneata?

— Întâi că ai avut o lovitură la cap şi că ai fost la un pas de moarte – accident cu sau fără intenţie, n-are a face...

— Ba da, pentru mine... da.

— Să zicem că da... deşi, ţine minte, şi repetă-ţi mereu: Psihologic, *nu* eşti tipul înclinat spre sinucidere. Te cunosc de copil, îţi ştiu antecedentele. Dacă ai vrut o clipă să te

sinucizi, ai făcut-o surescitată, într-un moment neconcludent pentru instinctul tău de conservare. Şi n-ai repeta un asemenea gest. Iubeşti viaţa, e evident. Şi foarte normal.

— Totuşi… am scris şi un bilet… uite.

Irena scoase din geantă scrisorica găsită la gazdă şi i-o dădu.

— *„Iartă-mă, n-am putut alege altă cale”,* citi Iliescu. Ei şi? Un rând confuz… Care cale? Poate ai vrut să te desparţi de el, nu altceva. Aminteşte-ţi: Ai vrut să te desparţi?

— Da. Acum parcă da. Încep să-mi aduc aminte… făcu înfrigurată femeia. În ultimul timp – n-aş putea spune ce durată, poate un an, doi – îl suspectam. Alex, al cărui portret încep să mi-l reconturez, era ciudat, dispărea nopţi întregi prin port cu prietenii lui efemeri, făcea beţii… Mă implorase – îmi amintesc bine – mă şi ameninţase o dată să nu spun la Institut că frecventează barurile din port… Şi… Scena cu hotelul… banda mi-a rememorat-o… Oribil… Nene Ili, *cum părea* Alex în societate şi în ochii dumitale?

— Impenetrabil. Distins. Rezervat. Sclipitor în mediul lui. Foarte atent cu tine. În societate, vreau să spun, era foarte curtenitor cu tine… Ireproşabil, în genere… Dar… închis, omul cu care poţi sta douăzeci de ani alături, fără să ştii ce gândeşte…

Se opri. N-avea rost să-i spună tot ce bănuia. Totdeauna i se păruse acest Silvian un pedant, deşi ireproşabil. Dar acum două zile, impresionat de boala Irenei, discutase cu un coleg de-al lui Alex - din păcate un fel de rival de-al său, un om care-l detesta oricum pe Silvian şi-l vorbea de rău cu plăcere. Omul insinuase că Alex… că rectorul oprise chiar un fel de proces… că Silvian plătise o sumă de bani făpturii aceleia, desigur abjecte (admitea şi duşmanul lui Silvian că fusese o creatură abjectă), să-şi retragă acţiunea de la tribunal.

— L-am iubit? M-a iubit? murmură femeia.

Doctorul o scrută cu o compătimire mai mult decât părintească.

— Fetiţo, nu mai are importanţă. Nu te mai frământa.

Probabil l-ai iubit, v-aţi certat… l-ai surprins cu cineva… Nu păreai un Othello feminin… Deşi totdeauna ai avut gust, chiar atracţie deosebită pentru teatru, pentru artă… ca şi în prezent, nu? Şi acum pari foarte atrasă de… acest regizor…

— Într-adevăr, mărturisi încurcată. Deşi… nene Ili, mă crezi sau nu, dar trebuie să-ţi spun… Parcă nu sunt *eu*, eu… Parcă mă împinge o forţă oarbă spre el… spre Vinc… E vreun semn… vreo urmare de la… fac cumva o fixaţie?

— De ce îţi pui iarăşi asemenea întrebări? Te-ai amorezat ca o fetiţă, asta e.

Ena se aşeză pe patul alb, turceşte, aşa cum obişnuia şi când era mică. Trase aer, adânc în piept, de parcă ar fi vrut să se scufunde sub un val uriaş.

— Mă întreb… din cauza… din pricina străinilor acelora, a *grecilor*… sau, mai bine zis a impresiei mele că… o impresie stranie… n-aş spune-o nimănui, însă dumitale… poate mă ajuţi să scap de teamă… de…

— Ce e? E în legătură cu „*dublul*” tău?

— Poate… Mi-am amintit însă… despre *grecii*… despre străinii aceia.

— E foarte probabil să te fi salvat nişte greci. Punct. Aşa cum îi descrii tu, cum i-ai descris sub efectul Egolinului sunt de-a dreptul… personaje fantastice, născociri de-ale tale.

— Nu ştiu ce să zic. Mi-am amintit, mi-au revenit, sau… În fine, am aflat acum nişte amănunte… Cum arată – aproximativ.

— Cum arată *ei*, grecii ăştia?

— Te interesează?

— Fireşte.

— Nu ştiu cum să încep… Într-adevăr, e fantastic ce-mi trece prin cap… e… uluitor…

Oftă, zâmbind stânjenită.

— Spune, te rog.

— Am senzaţia bizară că sunt, intermitent fireşte, în legătură cu acei străini, care mi-au vorbit greceşte… şi acum, şi aici…

— Nu te agăţa de fraza ta subconştientă de pe bandă. Acolo ai făcut nişte formulări tipic fanteziste, prin asocieri

bizare, aveai o stare onirică… înţelegi? Sau ceva similar.

— Acum sunt însă trează. Şi tot… îi *aud*… sau… *simt*, intuiesc ceva ce-ar trebui să fie vocea cuiva, deşi e numai gând.

— Spuneai că fiinţa asta iluzorie apare doar când eşti singură.

— O *aud* numai eu. Dar apare şi alteori. S-a… manifestat şi azi-noapte…

Se înroşi îngrozitor.

— Azi-noapte, când eram cu Vinc… Părea uluită, fascinată de ceea ce simt… simţeam… eu… şi el… amândoi la un loc… de… Ea, fiinţa aceea, care nu pare a avea nici simţuri, nici trup ca al nostru, nici organe de recepţie pentru simţurile noastre…

Doctorul Iliescu îi aruncă o privire îngrijorată, plină de curiozitate şi de intensă aşteptare.

Din nou, Irenei îi păru un batracian sacru, blajin, trezit din somnolenţa lui obscură de o explozie ivită neaşteptat, a cărei lumină exista parcă mai dinainte, sub pleoapele sale grele, pergamentoase.

— Cum arată iluzia aceea a ta?

— E… ceva fără contur precis… ca norii sau ca un protozoar uriaş, dar, fireşte, nu e o fiinţă primară, dimpotrivă ceva foarte complex… seamănă cu o nebuloasă fuziformă, bleu-pal… E alcătuită din ceva fără densitate. Printr-o contracţie a substanţei sale poate pătrunde materia, apa, piatra sau chiar un corp ca al nostru. Poate că vrea să ia contact cu materia, cu lumea noastră. În orice caz, ştiu, mi-a spus vocea aceea lăuntrică, dacă vrea să intre în contact cu substanţa noastră, nu vrea s-o distrugă, o face doar pentru a o analiza, a o simţi ca pe-un înveliş – *dinăuntru spre afară*… Nu ştiu cum să explic… Oricum, dă o atenţie deosebită materiei în care intră, se înseră, mai bine zis legilor ei, o vreme…

— Dacă e o iluzie fără formă precisă, umană, de ce crezi c-ai fost salvată de nişte greci? Asta nu reiese prea limpede din povestirea ta făcută sub efectul Egolinului. Îţi aminteşti unele amănunte? Ce te-a făcut să le spui greci?

— Stai, stai puţin, să-mi rememorez. A… da… mi s-a părut că străinii aceia îmi vorbesc *toţi deodată*, ca un cor…

— Ai spus asta şi în narco. Vorbeau în cor… Vorbeau însă *greceşte*? Cum îţi explici? E contradictoriu, de vreme ce ţi-au transmis telepatic idei - deci nu cuvinte într-o limbă anumită, ci idei – în limba ta maternă.

— Şi totuşi am vorbit cu ei şi greceşte. La început. Mai exact, m-am căznit eu să vorbesc elina… cât ştiam… prost… Fiindcă… ah! fiindcă… acum îmi amintesc – dar e ilogic!

— Continuă totuşi. Ce ţi-ai mai amintit?

Ea ezită, apoi urmă:

— Imediat după ce m-au salvat de la înec, mi-au spus că au mai fost o dată într-o călătorie prin lumea noastră… demult… cam pe vremea lui Sofocle… Şi că atunci au salvat de la înec tot o femeie… cu care au încercat iniţial să discute. Nu s-au înţeles deloc cu ea. Era o biată fiinţă foarte speriată, cu oarecare cultură – o hetairă pare-se – îi credea *zei*, zeităţi… N-a fost chip să-i scoată din cap că *nu sunt zei*, că nu sunt nici mesagerii lui Zeus…

Pe mine, primul lucru care m-au întrebat a fost dacă pământenii mai cred în zei. Am spus tot ce ştiam. Am vorbit greceşte şi – acum îmi dau seama! – abia treptat am înţeles că pentru ei era indiferent ce limbă vorbeam. Acum… acum, fantasma asta care mă… urmăreşte, nu mai vorbeşte elina, îmi transmite mereu idei, cuvinte, însă în limba noastră.

— Şi ce legătură ar exista între fiinţa aceea, grecii tăi, şi tine?

— Entitatea asta pe care-o intuiesc şi o aud uneori e trimisă de străinii aceia – e o parte din ei – detaşată, însă asemeni lor… Şi ne urmăreşte… Acum, de exemplu, e foarte atentă la ce spun eu şi chiar la ce gândeşti dumneata, nene Ili… Parcă ne-ar analiza, confuz, mirându-se de noi, fiind atrasă şi de modul cum îi *văd eu* şi de ce-ţi transmit, prin simţurile şi gândul meu, *despre ea*…

— Ei bine, Ena, fetiţo, glumi Iliescu tulburat, tuşind până la înec, comunică-i din partea mea că e… o iluzie. Şi

transmite-ţi şi ţie acelaşi lucru. E o iluzie.

— Mie teamă de ea, continuă femeia, nedând importanţă celor spuse de doctor, părând că-şi vorbeşte singură. Dar şi acestei fiinţe… iluzorii îi e teamă uneori de mine. Parc-ar fi nemulţumită, întristată, contrariată de faptul că trebuie să mă urmeze, să mă… urmărească. O înspăimânt. Zău, eu la rându-mi, o înspăimânt. Se tot caută. Se tot miră. S-ar vrea nelegată de mine. Singurele momente când e anihilată, sau poate bucuroasă, sunt clipele când dorm, şi… cele când sunt cu Vinc… când… Înţelegi de ce mă zbucium? Parcă o altă voinţă mă împinge spre Vinc… Parcă n-aş judeca eu – şi n-aş mai avea conştiinţa mea de totdeauna.

Medicul îi puse mâna pe umăr.

— Cred că exagerezi.

— Mi-am pierdut conştiinţa, murmură Irena, conştiinţa mea dinainte de accident… nu mai sunt eu. Sunt alta… altcineva…

— Dialectic vorbind, toţi suntem altcineva mereu, transformându-ne în alţii, treptat, inobservabil, până la saltul calitativ… Tot tu eşti şi cea veche, şi cea nouă.

— Poate, oftă deodată obosită, şi căută în geantă un ruj şi un pieptene.

— Arăt rău, nu-i aşa, nene Ili?

— Nu vrei să mănânci la prânz la mine?

— Nu. Sunt invitată de Vinc. Arăt rău, nu-i aşa? M-a obosit şedinţa. Dar mi-a lămurit parcă multe.

— Arăţi bine, zise medicul ca s-o consoleze, neconvins. Şi o să-ţi revii repede.

Îl sărută pe obraz şi-l lăsă singur în cabinetul lui alb, aşezat la birou, cu capul vârât în umeri, cu fruntea încreţită de gânduri.

După narcoanaliză, două zile în şir, Irena se ocupă cu scuturatul casei. Bătu covoarele, frecă argintăria, lustrui parchetul, spălă faianţa de la baie şi bucătărie, aranjă din nou cămara, bufetele, şifonierul. Făcea totul cu o furie deznădăjduită, deşi metodică, necruţându-şi nici un efort, nelăsându-şi aproape nici un răgaz de odihnă, găsind chiar

un soi de satisfacţie în muncile cât mai brute ale gospodăriei.

Amintirile începeau să i se contureze tot mai intens şi precis. Cele despre copilărie şi adolescenţă, despre părinţi şi fiinţele apropiate, îndeosebi.

Viaţa sa cu Alex rămânea încă parţial în umbră, ca şi trecutul apropiat. Nu ştia de pildă numele şi figurile colegilor de la muzeu, nici sarcinile de care răspundea acolo în ultimul interval de timp. În schimb îşi amintea cu exactitate pagini întregi din teza de doctorat, cât şi idei, amănunte nescrise dar înmagazinate cândva în mintea ei, sau notate în fişe disparate. Aranjându-şi dosarele în dulapul florentin, se pomeni dorind cu ardoare să-şi continue lucrarea. Îşi aminti cât o pasionase subiectul acesta, cum luptase să-l impună profesorului cu care intenţiona să-şi dea doctoratul – probabil asta se întâmplase mai demult, de vreun an sau doi, nu putea stabili câţi. Retrăi însă global şi rapid plăcerea pe care-o avusese strângându-şi bibliografia şi documentaţia, şi scriind unele fragmente.

„De mâine sau de poimâine, o să reîncep să lucrez la *Sirenele* mele, îşi făgădui, închizând sertarul cu acte al şifonierului.

Lăsase deoparte dosarul cu teza ei, fiindcă îi trecu prin cap să i-o ducă lui Vinc şi să-i ceară părerea, în aceste două zile, oricât de ocupată era, se gândea la Vincenţiu aproape încontinuu, cu o bucurie egală. Avea mereu în minte imaginea lui, gesturile, frazele pe care el i le adresase, desenele pe care i le explicase (nişte schiţe destul de speciale, tehnice, părând ciudate scheme geometrice, cu detalii stricte de compoziţii regizorale).

Îi arătase şi câteva creionări de decoruri, de costume, şi-i împărtăşise, cu un entuziasm ce i se transmisese şi Irenei, ultimele sale idei despre mizanscena spaţială şi despre piesa lui Giraudoux, comparându-le cu părerile lui Giraudoux însuşi asupra teatrului, cu concepţia lui Jouvet despre personajele din *Ondine*.

„De ce nu i-am povestit şi eu despre *Sirenele* mele?” se

întrebă Irena, rememorându-şi ultima după-amiază petrecută în casa regizorului.

Îi vorbise atunci mult de „găselniţele” lui tehnice, de viitoarele-i proiecte artistice, corectându-şi parcă stânjenit patosul mărturisirilor cu afirmaţii autoironice, cu declaraţia că e într-una din „rarele sale crize de limbuţie lucifeerică” pe tema meseriei drăceşti de regizor, şi că „face să-l audieze”. L-ar fi ascultat ore în şir, atrasă de cele ce-i spunea, de cunoştinţele şi inteligenţa lui, dar mai ales captivată de modul cum Vinc îşi punea în valoare, prin mimică sau printr-o înlănţuire de metafore contradictorii, originale, ideile care-l preocupau.

Se îndrăgostise de el din prima clipă, aşa cum definise Iliescu în glumă, „ca o fetiţă”. Se simţea fericită, dar şi îngrozitor de ruşinată de izbucnirea acestui sentiment fortuit, nou, şi căuta să-şi argumenteze că pentru ea iubirea a fost şi era întotdeauna o iluzie, o autosugestie, ceva ce poate fi analizat, dominat prin voinţă şi raţiune.

Dar zâmbind îşi spunea apoi că n-are pic de voinţă atunci când e cu Vinc, sau când se gândeşte la el. Şi se gândea mereu la ei. Se mişca prin apartament ca în transă, supunându-se înadins eforturilor fizice, treburilor casnice, mirându-se necontenit de bucuria devoratoare ce palpita înăuntrul ei.

Sau poate iubirea, fericirea resimţită venea din afara voinţei sale? I-o impunea cineva? Era oare în legătură cu himera aceea nevăzută, totuşi prezentă, devenită ciudat de sensibilă şi de prietenoasă în clipele în care *Irena se gândea la Vinc?*...

Nu cumva entitatea asta haotică stârnea în sufletul Irenei mareea aceea de cuvinte stupide şi mângâioase – cuvinte de dor, de dragoste, murmurate doar în gând, lin, rotitor, până la un fel de dulce delir?

Era invadată uneori intempestiv de acest flux de vorbe nătângi şi parcă magice, nerostite, însă vuind obsesiv şi ameţitor în sine. Nu ştia dacă răsăreau din amintirea ultimei după-amieze cu Vinc, din cele câteva nopţi ale lor sau din fiinţa ei de totdeauna...

Or… veneau poate din genunile necunoscute ale fantasmei ce-i apăruse *atunci*, după accident?

Nu-i mai era la fel de frică de năluca, de dublul acesta al ei, ca la început. Nu mai credea că i se va substitui total. O irita însă stăruinţa ei voalată. I se părea că se concretizează, parcă, în anumite clipe, asemenea unei dubluri psihice, cu care ar fi putut purta eventual chiar discuţii.

Observase că entitatea asta străină devenea foarte *atentă*, şi de o curiozitate maximă, când Irena îşi concentra gândul asupra *Sirenelor* ei, la fel cum părea subjugată de simţămintele ei pentru Vinc.

Dar Irena înţelegea acum că *o poate îndepărta*, cu un efort de voinţă. Trebuia doar să-i spună acelei fantasme că nu-i doreşte prezenţa, că o sperie contactul psihic cu ea, că-i face rău s-o ştie în preajma ei. Atunci, dispărea parcă întristată şi nedumerită. Însă uimitor şi absurd era faptul că Irena îi resimţea oarecum lipsa, impusă de ea însăşi.

Îşi spunea apoi că nu trebuie să se gândească la asemenea stări de dedublare. După cum nu se mai gândea decât fugitiv şi reţinut la desperarea demenţială încercată atunci când se dusese la hotel, ca hipnotizată de anonima infamă primită cu o săptămână înainte de plecarea lui Alex în străinătate. Cine fusese omul care-o informase despre imoralitatea soţului ei? Se răzbunase, fireşte… Dar de ce? De ce? Revăzu după-amiaza aceea tulbure aşa cum o descrisese şi medicului; acum însă i se contura ca o secvenţă petrecută demult, într-un coşmar, din care se deşteptase, greu, totuşi definitiv.

Retrăi, mult mai atenuat, starea de atunci: sfârşeala sufletească, convingerea aceea epuizantă că totul din jur s-a schimonosit şi întunecat, că viaţa ei cu Alex fusese o îngrozitoare hidoşenie sau o sfidătoare minciună.

Nu mai resimţea însă senzaţia că totul, totul e pierdut. Dimpotrivă. Socotea că încheiase în fine un capitol – cel al căsniciei cu Silvian – şi că e liberată, de aci înainte, de orice convenţie, de orice neadevăr. Şi se bucura fiindcă se îndrăgostise de Vinc.

Lustruind îndârjită nişte sfeşnice de argint, îşi aminti că în ultimul an fusese obsedată de ideea despărţirii de Alex. Singurele clipe de mulţumire şi destindere în ceaţa acelui an apus i le dăduse doar scrisul tezei şi condusul maşinii.

Fulgerător, i se redeşteptă în conştiinţă plăcerea pe care-o avea gonind cu Volkswagenul în plină forţă, la ore pustii, de-a lungul falezei, ascultând uruitul docil al motorului şi zgomotul ritmic al mării. I se făcu deodată dor de volan, de manete, de mirosul caroseriei încinse de căldură, de maşina ei.

Îşi întrerupse atunci treburile gospodăreşti şi căută într-un carnet descoperit pe birou, un număr de telefon. Bănuia că-l trecuse acolo. Îl găsi, într-adevăr. Era telefonul mecanicului său. Discută cu acesta şi hotărî ca a doua zi să meargă împreună la gazda ei din sat şi să-şi ia de acolo V.W.-ul.

În dimineaţa următoare, pe la 11 şi ceva, Irena îşi opri maşina în faţa casei lui Vinc şi claxonă scurt, de două ori.

Era bine dispusă, fiindcă redescoperise că ştie să conducă. Cu vreo două ore înainte, în curtea gazdei, mecanicul o privise destul de mirat când îl rugase să-i verifice maşina care n-avea nimic. Şi mai cu seamă când îi ceruse „să dea cu el un nou examen de conducere”.

„Dumneata, doamnă? exclamase omul. După atâţia ani de experienţă la volan? Glumiţi, nu? Păi nu mi-e ruşine cu dumneata nici la raliu!”

E drept că avusese trac în prima secundă, apoi reflexele îi reveniseră brusc. Îl expediase pe mecanic cu cursa de oraş şi venise la Vinc, singură. Nu-i auzise pesemne claxonul. După vreo două minute de aşteptare, Irena trânti portiera şi intră în curte.

Din casă se distingeau râsete şi glasuri străine. Vinc avea musafiri. Ea îi cuprinse dintr-o ochire, privind pe geam, înainte de a urca pe prispă. Erau patru oaspeţi. Două doamne – o matroană blondă, simpatică, o jună frumoasă, brună şi foarte elegantă, un domn blond, distins, şi un puşti foarte bronzat şi pistruiat.

O încercă o timiditate inexplicabilă, pe urmă se stăpâni şi-i strigă lui Vinc, din curte:

— Hei, domnule! Vrei să vii să-mi tragi maşina la umbră?

Vincenţiu veni în întâmpinarea ei, râzând, dar şi el părea uşor stânjenit. Strigă:

— O clipă, iertaţi-mă, o clipă!

Băgă maşina în curte şi-i şopti bucuros:

— Bine c-ai venit! Ăştia o să plece curând. Sunt de două ore pe capul meu! Hai sus, să-i cunoşti!

Intrară împreună în casă – regizorul făcu prezentările cam în fugă, omiţând numele Irenei.

— Prietenii mei, doamna şi domnul Relu, dânsul e tânărul meu amic Lulu, duduia Mimi.

Irena dădu mâna cu ei, spunându-şi distinct, ostentativ, numele şi deodată, în timp ce scriitorul îi strângea mâna, se zăpăci. Îl recunoscuse, era bărbatul din restaurant, cel de la masa lui Vinc! Dumnezeule, ce o să zică despre ea? Desigur, nu uitase halul în care apăruse în seara aceea pe ploaie. Figura lui arăta clar o surpriză destul de amuzată, deşi cuviincioasă.

— Ce ai în dosarul de sub braţ? se interesă Vincenţiu, plimbându-şi privirile cu nelinişte de la Irena la Relu.

— Nişte Sirene. Unele, surori mai vârstnice cu două mii de ani faţă de Ondina ta. Copii, fireşte - în bronz, în piatră, în versuri, în proză – câte am putut prinde şi eu în ultimul an, la malul mării. Poate te interesează.

— Desigur, se grăbi Vinc să-i ia dosarul, pe care-l răsfoi nerăbdător. Aşadar, azvârli năvodul în apele mele teritoriale şi nici nu-mi spui?

— Sunteţi scenografă? întrebă curioasă Mimi. Colaboraţi cu domnul Mihu la film?

Irena nu răspunse. Relu îşi aprinse o ţigară, privind-o insistent, zâmbitor, politicos.

Lulu, care tocmai terminase de examinat lampa din odaie, aruncă Irenei o ocheadă intrigată, dar se năpusti cu întrebările asupra lui Vincenţiu:

— Nene Vinc, nu-i aşa că numai pescarii prind sirene *veritabile?* Am citit în nişte poveşti.

— Pe vânători şi pescari să nu-i crezi, mă şmecherie! surâse regizorul.

Puştiul nu abandonă partida.

— O să mă fac şi eu pescar. Mi-ar plăcea *teribil* să văd o sirenă *vie*, chiar cu coadă – da' nu ca asta care e *sculptată* deasupra lămpii tale. Are doi şerpi prea groşi şi prea lungi, în loc de picioare... şi sânii prea mari. Există şi d-astea?

Bărbaţii râseră.

— Lulu, ce tot spui acolo? se revoltă de formă maică-sa. O să-l plictiseşti pe Vincenţiu. De când ai venit îl pisezi mereu.

— Nu mă plictiseşte deloc, îmi ia doar interviuri.

— Şi, la urma urmei, de când ecranizează *Ondine*, Vinc e în specialitate... ca şi doamna, se pare, glumi Relu, întorcându-se către Irena.

Neglijând intervenţia părinţilor săi, puştiul insistă, cu aerul său preocupat, de discipol în aşteptarea confirmării oracolului.

— Dumitale, nene Vinc, ce fel de sirenă ţi-ar plăcea să prinzi?

— Sirene de tot felul, dar personificate, umanizate... comentă scriitorul uşor în zeflemea. Nu, băiete?

— Cel puţin anatomic-umanizate, acceptă regizorul, pe acelaşi ton.

— Cum adică... *anatomic umanizate?* Explică-mi, te rog. Mă interesează foarte mult, declară imperturbabil Lulu.

— Maestre Mihu, explică-i, e specialitatea dumitale... Ne-ar interesa pe toţi să te auzim, insinuă Mimi, echivoc.

— Să-i explice, să ne explice doamna, făcu Vinc, arătând-o pe Irena. Dânsa scrie o dizertaţie – după câte înţeleg – o carte despre Sirene. E în temă. Sau, cum s-ar zice, înoată în mediul ei prielnic.

— A! E pasionant ce urmăriţi, doamnă! Tema e oarecum virgină la noi, i se adresă Relu, măsurând-o din nou, cu alt interes. Din ce unghi o trataţi? Ce fel de lucrare scrieţi?

— E teza mea de doctorat în arte plastice. Are desigur multe referiri şi la literatură! V-am citat şi pe dumneavoastră! Vă cunosc povestirea apărută acum câţiva

ani, cea despre *Sirena misterioasă.* O idee nostimă. Mi-a plăcut.

— O idee *detestabilă*, i-am spus-o de-atunci! mârâi Vinc. Auzi, să iubeşti o focă – fie şi din altă planetă – imaginându-ţi că-i o sirenă! *De-tes-tabil!*

— Tot aşa de detestabil cum e să iubeşti o sirenă nemuritoare, sălbatică şi candidă, tratând-o ca pe-o drăguţă copilă vivipară, cum face Lampedusa, protestă râzând Relu.

— Îl priveşte. Ca şi pe tine, replică Vinc. După mine, Sirenele – vorbesc de cele adecvate acvatic genului, nu despre eroina lui Giraudoux, nici despre ondinele de faţă – sunt nişte făpturi primare, degenerate din nimfe, lascive deşi frigide, feroce piscivore, ca şi primele mamifere marine cu care am bănuiala odioasă că s-au şi corcit în decursul erelor, ca să-şi dobândească acel apendice poetic numit coadă. O greşeală de neiertat pentru Sirene, să recunoaştem, căci alegorica terminaţie submersibilă, chiar dotată cu aripioare, nu cred că i-a mai fost de folos pe plajă nici ei, nici bietului pescar înamorat.

Irena zâmbi şi se întoarse către scriitor.

— Prietenul dumitale, domnule Relu, nu pare documentat în privinţa farmecului sirenelor. Îi contrazice pe marii rapsozi, de la Homer la Giraudoux sau Lampedusa.

— Mai am şi lipsuri, pretinse cu prefăcută modestie regizorul.

— Vincenţiule, îţi aminteşti când mergeam amândoi la Filologie ca să-l ascultăm pe maestrul nostru preferat vorbind despre *anatomia îngerilor?* Mai ştii?

— O… cum să nu! O clipă, şi ţi-l joc! se însufleţi Mihu, se repezi la uşă, o deschise larg, intră cu paşi mărunţi, transformat, mimând gesturile şi mai ales vocea cântătoare, cu pauze şi sublinieri intenţionate a celebrului profesor şi scriitor de atunci:

— Anatomia… îngerului poate fi dedusă din ideea de fiinţă aparţinând unui regn superior. Dacă i-am face numitului înger o *laparatomie*, adică un fel de autopsie, am găsi nişte cărnuri reci şi suave ca miezul de măr, nişte

viscere vegetale, o ţevărie parfumată şi decorativă, sugerând doar simbolic funcţiile de nutriţie obişnuită. Etcetera, etcetera…

— Bravo! Ai excelentă memorie!

— *Tu quoque Brutus*, doar atâta am?

— Îngerii nu mă interesează acum, se vârî iarăşi în vorbă cu impertinenţă puştiul. Aş vrea să ştiu cum e o sirenă. N-am înţeles ce spunea nenea Vinc.

— O să-ţi spună doamna, stărui regizorul privind-o pe Irena cu o lucire de mândrie oarecum posesivă. Observase că Relu şi Mimi o studiau, fiecare în felul lor, şi voia s-o „pună în reflector” cum numea el momentul cel mai prielnic al debutului. „Slavă Domnului, gândi mulţumit, că numai Relu a văzut-o în seara aceea pe ploaie, şi nu Lory sau cabotina de Mimi. Oricum, Relu nu-i un prost – deşi ar fi putut interpreta *altfel* prima lor întâlnire cu Irena. O să-i explice el ceva, o să găsească o scuză…”

Intuia că şi Irena e intimidată şi că se pregăteşte să lupte ca să şteargă acea amintire din seara ploii şi să-i facă impresie lui Relu, şi poate şi celorlalţi.

Surâse cu înţelegere ageră, gândindu-se ce delicioasă încordare spirituală trebuie să depună – conştientă sau nu – o femeie nu tocmai frumoasă, sau nu tocmai foarte tânără, pentru a eclipsa pe altele, eventual mici lebede cu gâtul scurt şi cu ocheade irezistibile.

O bănuia oarecum geloasă pe gâsculiţa de Mimi, şi bănuiala asta îl măguli şi-l înduioşă.

— Chiar stărui să afli anatomia sirenelor?

— Da… *tanti*.

— Nu fi aşa de familiar, nu-i frumos, puişor, îl mustră maică-sa pe Lulu.

— Îi dau voie să-mi spună „Irena” – o să întineresc şi eu.

— Sincer vorbind, doamnă, mă interesează şi pe mine anatomia asta, spuse curios Relu. Nu mai era uluit şi jenat, ca în prima secundă când o văzuse intrând în casă şi recunoscuse în ea tocmai pe femeia aceea stranie, udă leoarcă şi probabil beată, din seara furtunii.

„Dacă Vinc a descoperit-o – obiectă în sinea lui, totuşi

încă nedumerit – neapărat e ceva de capul ei, ceva aparte, nu în sensul în care sunt cuceririle lui obişnuite, vedetele sau fufele lui, ci *altfel”...*

— Anatomie înseamnă *formă*, începu Irena, sâcâită puţin de privirile aţintite asupra ei. Ale tinerei persoane cu numele Mimi, erau de-a dreptul indiscrete. Juna o măsura ca un intermediar de harem, de la pantof, şold şi bluză, până la felul cum se farda – mai bine zis *cum nu se farda*, căci din nenorocire nu-şi pictase azi nici ochii, nici buzele. (Lui Vinc nu-i plăcea, aşa pretindea, şi ei i se păruse inutilă arta asta până azi, da, *exact, până azi*, acum când juna brunetă o studia compătimitor şi snob).

— Ştiu, anatomia e... *forma* unui corp, trâmbiţă Lulu, care voia să afle toţi cât de repede pricepe el un termen nou.

Irenei îi plăceau copiii, le scuza şi răsfăţul exagerat, când erau isteţi şi drăguţi. Zâmbi. Se gândi să-l captiveze inventând pentru Lulu ceva special, îl luă de gât:

— Vezi tu, tinere muşchetar, anatomia, adică forma trupească a Sirenei s-a schimbat, cum se schimbă obiectul miraculos aflat sub pălăria scamatorului de la circ. Din batistă – hop, o broască! Din broască, un titirez! Şi din titirez, o pasăre!

Lulu râse, exact cum se aştepta Irena. Ea continuă:

— Sirenele s-au schimbat şi ele, numai că au făcut-o oarecum invers. La început au fost păsări, cu chip de femei. Zburau şi cântau. Pe urmă, când muzele geloase le-au smuls aripile, au dansat şi au cântat pe lângă lacuri şi mări, până au căzut în apă. Atunci, ca să nu se înece, au înotat ca broaştele şi ca titirezul până au devenit nişte biete animale acvatice – uneori suple, cu jumătatea de sus a corpului de zâne, cum e Mica Sirenă a lui Andersen. Abia mai târziu, unele au ieşit din apă şi s-au transformat în nimfe şi ondine, adică în nişte zeităţi ale apelor. Fiecare metamorfoză a Sirenelor, fiecare scamatorie de-asta, îşi are poeţii şi povestea ei.

— Dacă le scrii în cartea dumitale, îmi iau angajamentul s-o citesc, făgădui Lulu, solemn ca la înmânarea premiului. Irena râse şi-l sărută. Lory zâmbi satisfăcută, Relu se

însufleţi din nou:

— Povestiţi cu talent, zău. Nu-i aşa, Vinc? Doamnă, aţi făcut un *raccourci* admirabil din istoricul sirenelor. Acum sunt foarte curios să vă citesc cartea. Chiar înainte de publicare… eventual.

— Vă mulţumesc, dar… nu e gata, şi nu mă gândesc s-o public.

— De ce nu?

Mimi terminase cu studiul său amănunţit asupra fizicului Irenei, părând destul de liniştită şi satisfăcută de nota mediocră pe care i-o acordase în secret. Nu înţelegea deloc de ce Relu se însufleţise (îi scânteiau ca doi aştri, frumoşii lui ochi, de obicei de un albastru palid) şi ce amuzament găsea în istorioara asta cu sirenele. O irita mai mult decât turnura intelectuală a discuţiei, gândul că între Vinc, masculul acesta superb şi arogant şi femeia asta obişnuită (e drept inteligentă, dar fadă) există o intimitate greu de precizat – nu numai ca între amanţi – un aer comun, demn de invidiat.

„Ei bine, nu lucrează aici în singurătate, ca un ascet”, zâmbi în sinea ei Mimi, şi ridicându-se de pe divan, se aşeză pe un scaun, lângă Vincenţiu.

— Nu ne-ai spus, maestre, se alintă ea, dacă ţi-ai schimbat punctul de vedere asupra fenomenului O.Z.N. Până şi bărbatul meu e acum derutat. De ieri, de când ni s-au adus pozele alea, făcute de studenţii din sat… şi-a schimbat ideile.

— Aş vrea să fiu atât de convins ca prietenul meu Relu, dar… ridică din umeri regizorul.

— Ce fenomen? Întrebă curioasă Irena.

— Cel luminos, dinaintea furtunii de acum câteva zile, explică Relu. N-aţi văzut nimic, marţi seara?

— Nu. Nu-mi amintesc.

— Tată, pot să-i arăt şi lu’ doamna Irena fotografiile noastre cu acel O.Z.N?

— Nu ale noastre, preciză scriitorul. Nişte copii, făcute după pozele luate de studenţii din satul vecin. Nu eraţi aici adineaori, când i le-am arătat şi lui Vincenţiu. Dacă vreţi…

— Vă rog, sunt foarte curioasă. Foarte! exclamă Irena precipitat, cu o intonaţie specială, parcă emoţionată.

Relu întrevăzu cu plăcere în afirmaţia ei deosebit de entuziasmată nu numai interesul de circumstanţă al unei fiinţe bine crescute şi mondene, ci şi o vie dorinţă de a afla de la el, *în special de la el*, desigur prin viziunea lui de scriitor, amănunte despre O.Z.N. şi despre fotografii.

— Mi-e teamă să nu-i plictisesc pe ceilalţi.

— A… deloc! protestă Mimi, învăluindu-l pe Relu într-o privire admirativă şi galeşă, de îndrăgostită. Cum povesteşti dumneata de frumos, putem asculta încă o dată. În definitiv, e ca un roman detectiv.

Relu îi zâmbi mulţumit, dar se întoarse mai mult spre Irena şi începu să-i nareze cam înflorit, înflăcărându-se tot mai mult.

Irena găsise pe masa lui Vinc pipa micuţă, şi fuma dintr-însa – din fericire fără să se înece cu fumul.

Era încordată, intrase parcă într-o alarmă primejdioasă; ceva dinlăuntrul ei se zbătea între o curiozitate aprigă şi o spaimă nelămurită.

Îi trecu prin cap că fantasma aceea nevăzută e din nou la pândă, în preajma ei, *a lor, că ascultă şi ea* cu un interes de o nuanţă insolită, complexă (urmărindu-l pe scriitor cu un soi de ironie agasată, cu nerăbdare, cu nemulţumire). Simţi privirea mirată a lui Vincenţiu, şi instinctiv vru să se ferească de el, în clipa asta.

— Vinc, n-ai vrea să ne faci nişte cafele?

— Vai, de ce să se deranjeze? zise Mimi.

— Ba e o idee bună, Vincenţiule, aş bea o cafea. Uite, vin şi eu cu tine la bucătărie să te ajut, făcu bucuroasă Lory, pe care datele expuse de soţul ei o plictiseau.

Vinc plecă din cameră, urmând-o pe Lory enervat, cu sentimentul că Irena *dorise să-l scoată din scenă*, din odaie adică.

„Sunt tâmpit, doar n-oi fi gelos”, gândi o secundă.

Când se întoarse cu cafelele (Lory îl ajuta cu bunăvoinţa ei prietenească dintotdeauna ţinând ceştile), Relu tocmai istorisea că fusese înştiinţat de un amic de la ziarul din

port, că vor fi făcute

— În secret, fireşte – nişte cercetări speciale, cu şalupe şi scafandri, într-o regiune maritimă unde nişte cercetători descoperiseră recent, la o adâncime de 11 m, radiaţii luminoase – parcă electrice.

— Nu sunt periculoase, nu-s radioactive, fireşte. S-au luat probe. Cercetările se fac de către grupe de specialişti.

— Tată, spune şi cum e cu peştii!

— Da, Lulu, imediat.

— Ce peşti? De ăştia ce-aţi mai auzit şi nu mi-aţi spus? mormăi regizorul.

— E secret, dar…

— Anonimă, anonimă, da s-o ştim cu toţii! râse Vincenţiu.

— Vă spun, însă… *mucles*…

— E pasionant! făcu Mimi, zvârlindu-şi pe spate părul lung şi parfumat.

Irena tăcea, absentă, foarte gânditoare. În sinea ei revedea, ca într-un film colorat, o zonă maritimă cu un diametru imens, de o transparenţă lăptoasă… Şi în adânc, pe fundul de nisip, un corp de dimensiunea iluzorie a Soarelui văzut de pe Pământ. Dinspre acest straniu disc şi până la suprafaţă, se formase parcă un şuvoi de lumină. Închipuia un fel de coridor sau cilindru fluid, străveziu, uşor fosforescent, străbătut de bule de aer, de ierburi plutitoare, încâlcite, de meduze legănate, de vietăţi marine. Peşti mari şi mici veneau în cârduri, atraşi de iradierea bizară, ca de un magic magnet… Rămâneau în jurul imensului spaţiu luminat, zvâcnind din trupurile unduioase, mişcându-şi aripile şi gura moale, uitându-se fix, cu ochii lor rotunzi, la ceva nevăzut din interiorul coridorului diafan.

Înăuntrul acelui cilindru Irena *întrevăzu* o secundă propria-i imagine, apoi un fulger, şi vietăţile marine din jur dispărură. O mulţime de peşti, carbonizaţi, pluteau, pluteau, pluteau însă…

— În apropierea zonei radiaţiilor din apă pluteau alaltăieri, apoi au venit aduşi de furtună până departe, la stâncile de lângă dig, schelete de peşti cu urme de carbonizare sau electrocutare.

— Dar păsări nu erau? întrebă deodată Irena.
— Ba da. Aţi auzit şi dumneavoastră?
— Nu…
— Au fost găsite şi câteva schelete de pescăruşi. Ăştia nu fuseseră electrocutaţi; îi mâncaseră peştii.
— Vreo sirenă n-au găsit? riscă Vinc în glumă.
— Fii serios, băiete! Lasă prostiile! *Clou*-ul vine abia acum. Da rămâne între noi. La ora asta – şi Relu îşi privi ceasul – o echipă de scafandri lucrează, tot în zona radiaţiilor, la scoaterea *unui* sau a *unor* obiecte metalice care au fost detectate azi-dimineaţă de radarul unui vas.
— Obiecte metalice? Mari? se miră de data asta sincer regizorul.
— Nu. După câte am înţeles, nu. Nu-i vorba în nici un caz de un… corp… cum ar fi un O.Z.N. Nici pomeneală.
— Obiecte mici, metalice, la mare adâncime?
— Da, doamnă.
— Ar putea fi vorba de un vas pentru cercetări arheologice, afirmă Irena. Arheologii din zona asta au aparate de detectat şi metalul… aurul mai ales.
— Şi alte vase au, doamnă, aparatură foarte modernă. Vase de cercetări ştiinţifice.
— Poate.
— Tată, ce crezi că vor descoperi scafandrii?
— De unde să ştim noi, Lulu? O să aflăm. Poate nu e nimic decât… poate e vreo încărcătură uzată, rămasă din război, bombe neexplodate.
— Aici? se miră Lory.
— Aici, dragă, au fost lupte şi bombardamente, zise Relu, agasat.
— Eu nu mai am răbdare, pe cuvântul meu! Tată, când o să afli?
— Mâine. În cel mai bun caz, astă-seară.
— Mergem după-masă în oraş şi discutăm cu cei de la ziar? întrebă Lory.
— E o idee!
— Grozav! se bucură puştiul. Da tot aş vrea să aflu înainte. Tu ce crezi, tată? Dar tu, nene Vinc?

— Ştiţi ce? glumi Vincenţiu. Propun un joc. Fiecare să spună ce crede c-ar putea găsi scafandrii în zona explorată. Să vedem. E un test de imaginaţie.
— Sau de raţionament, sublinie Relu.
— Mă rog. Începe tu, Lulu. Ce-ai vrea să fie acolo, în fundul apei? Ce fel de obiect?
— Un O.Z.N.
— Zece puncte pentru Lulu. Dar tu, Lory?
— Nu ştiu… se încurcă soţia scriitorului. Nu-i specialitatea mea. Ceva… un… tot un O.Z.N, ca să aflăm odată ce e cu el şi să ne liniştim!
— Zece puncte şi pentru Lory. Dumneata, doamnă Mimi?
— O… eu? Tânăra femeie se încruntă, gândind ce să invente, mai aparte. O… bombă.
— Tu, Relule?
— Un container. Un aparat, să zicem… extraterestru.
— Irena?
— După tine… Tu ce-ai dori să găseşti, dac-ai fi în locul scafandrilor?
— Poate o… sirenă, suflă Mimi, nesigură pe „poanta” ei.
— Doamne, păzeşte-mă! O sirenă de fier!?
— Atunci, ce? îl provocă Relu.
— Un… o statuie a lui Poseidon. Veche. Din bronz. Secolul 4. Vreau să văd cu cine seamănă.
Irena strâmbă uşor din nas. Îi revenise buna dispoziţie.
— O statuie? Cu nişte monede nu te-ai mulţumi tu? Monede din Poseidonia, explică ea celorlalţi. Se tot găseau pe vremuri pe coaste, pe aici… Au pe ele imaginea lui Poseidon. Sunt piese de valoare.
— Nu ne-aţi spus încă ce credeţi dumneavoastră că ar putea găsi scafandrii… se interesă scriitorul.
— Cred că… E absurd, dar… În fine, ceva în legătură cu presupusele sirene de la Pontul Euxin. Vreun obiect de-al lor.
— Ce *obiecte* aveau, doamnă Irena? Ne spui? Ai scris şi în carte? vru să ştie puştiul.
— Sirenele aveau de obicei… Aşa cum Poseidon avea un trident, ele aveau ca obiect preferat, un fluier dublu, de

trestie…

— Cade, dacă nu e de metal, obiectă grăbit Relu. Îmi pare rău, nu-i posibil…

— N-am terminat. Un alt obiect îndrăgit, se pare de ele, era un fel de *boite à musique*. Modelul vechi de tot era ca un *rulou de metal…*

— Merge. Aşadar, râşniţă cu muzicuţă, sau mai tehnic, un *arhimag*, brevet Lorelei, tip antediluvian.

— Aşteaptă, domnule Mihu, nu asta voiam.

— Mai aveau şi un pieptene, Sirenele tale…

— Pesemne. Oricum, în afară de fluier şi cutie muzicală, orice sirenă care se respecta poseda o oglindă… de bronz.

— Hm. Deci, la ce rămâi pentru testul nostru? La râşniţă sau la oglindă? râse Vincenţiu.

— La oglindă. Mi-ar plăcea ca unul dintre scafandri să găsească o oglindă. Eventual, una ca un disc de bronz, aşezat pe capul unei zeiţe clasice. Cum se fabricau în atelierele greceşti din Corint, cam în secolul lui Pericle.

— Ai ce ai cu zeii şi arheologia, după cum văd. O obsesie.

— Deformare profesională, răspunse Irena, automat, şi se forţă să zâmbească, neliniştită. „*Obsesie*… Desigur… Vinc o fi observat însă şi?… E totuşi firesc să se refere la meseria ei, la artă, la arheologie… el însuşi e preocupat de ideile lui creatoare şi vorbeşte de ele. Zei… Poseidon… Ce-i venise să spună despre monede?”

Se gândi brusc că una dintre primele ei *„viziuni halucinatorii”*, cum zicea medicul, apărută în seara când îl întâlnise pe Vinc, fusese legată de imaginea unor obiecte arhaice: monede, statuia cu zeiţa… Grecii aceia care păreau zei… De ce oare *zei?* Doar nu aveau trup… aşa spusese şi în narcoanaliză… *străinii aceia*… I se năzărise că vorbeau elina şi că erau zei… desigur nu vorbiseră deloc, i-au transmis sau şi-a imaginat ea idei, imagini… *şi nu aveau formă umană*… Zeii grecilor erau reprezentări atât de umane… *perfecte*… Zei, desigur, prin extindere cu ideea de perfecţiune sau…

Se înfioră, percepând parcă din nou o prezenţă multiplă, cea a străinilor, prin intermediul limitat… da… al fantasmei

rămase în legătură cu ea prin… prin telepatie… prin… Şi acum, *acum*, himera aceea o lămurea, îi preciza că nava, *submersibilul* avea formă rotundă… ca un O.Z.N… Absurd… copilăros… totuşi… rotund, putea jura… *disc*…

Instantaneu, se revăzu *în acel submersibil*… neclar ca interior… doar etajere, o masă… cu obiecte de tot felul… culese din fundul mării… ancore de epave… statui, amfore… zeiţa cu oglinda de bronz… Şi alături, sau tot înăuntru parcă, în alt spaţiu… un fel de acvariu bizar cu vietăţi… exponate vii. Ciudat… Oare scriitorul, prietenul lui Vinc, are şi el o imaginaţie atât de… aiurea? Sau ea e din nou pradă iluziilor? Se văzu iarăşi *în fundul mării* şi-şi auzi parcă şi vocea, *vocea* ei, dând nişte explicaţii despre stilul sever din epoca lui Pericle. Şi nu numai asta… povestise foarte mult, multe… *parcă tot ce ştia*… da… într-un timp relativ scurt… şi în navă, ceva, un aparat, înregistra ce spunea, ce spusese… Nu, nenea Ili înregistrase la mag… Stare onirică… Dar dacă *şi grecii?…* Se înspăimântă. Avu adânc şi insolit încredinţarea că *străinii* aceia îi făcuseră multiple analize… altfel decât o narco… mai profunde… rapide, nedureroase… o experienţă… Şi parcă şi acum cineva asista parcă la o expe…

— De ce aţi rămas pe gânduri, doamnă Silvian? auzi deodată vocea scriitorului.

Irena făcu un efort şi se smulse din mirajul său lăuntric. Murmură, la întâmplare:

— Socoteam… număram câte zile mai am din concediu.

După plecarea musafirilor, ea şi Vinc trecură în bucătărie.

— Mi-e foame, declară bărbatul. Şi fiindcă acu câteva zile m-ai provocat zicând că nu-s demn de universul cinegetic al ondinelor, o să-ţi demonstrez ce sunt în stare.

— Adică?

— Simplu. Prozaic. În timp ce tu mă vei admira, eu voi pune la grătar o coadă de *Huso-huso*, magnifică.

— Posezi… mai bine zis *poseidezi* nişte morun? De unde?

— Mi l-a lăsat un pescar contra unei sume frumuşele.

— Oh! Mă temeam că ţi l-a dăruit vreo ondină! rosti

ironică Irena, începând să spele ceştile de cafea.

El recită în glumă, din Giraudoux:

— E un vis *Ondine*... Nu există ondine... Tu crezi în *Ondine*?

— Să zicem că nu... În anumite momente. Când am oarecari pretenţii sentimentale sau... scrupule... dacă-mi îngădui să am...

— Îţi îngădui orice.

— Atunci... şterge tu ceştile şi dă-mi voie să frig peştele. L-ai pus la foc prea tare, pe grătar. O să-l faci scrum.

Îi cedă grătarul cu un gest princiar şi-şi aprinse o ţigară.

— Ştii că mă interesează lucrarea ta?

— Şi pe mine părerea ta – după ce-o vei citi. Nu te grăbesc. Am timp.

Ar fi vrut să-l întrebe câtă vreme mai rămâne la mare. Se abţinu. I-ar fi răspuns desigur sincer – o lună, poate mai puţin... trei săptămâni... două... Şi atunci ea şi-ar fi întunecat ziua şi toată bucuria asta explozivă *că e acum, aici, cu el...* Îndepărtă gândul despărţirii ce avea să survină într-o zi între ei. Îi ronţăia uneori liniştea ca un greiere tăcerea nopţii. Dar nu voia să-l audă. Îi poruncea să doarmă, începuse să înveţe, să accepte ideea că fericirea pe care o simţea lângă bărbatul iubit e o profundă trăire omenească, indiferent de durată. Bucuria asta inefabilă, poate efemeră, dobândea acum un preţ enorm, prin intensitate, într-un fel de contracţie sau dilatare a conştiinţei timpului, a sufletului ei de femeie.

— Vorbind adineauri despre anatomia sirenelor tale, ai uitat să-i explici puştiului lucrul cel mai important.

— Te gândeşti la prostii! râse Irena, învârtind preocupată morunul cu grătar cu tot.

— Ba deloc! Mă refeream la voce. La cântecul sirenelor, amăgitor, misterios. La simbolul său. În toată bazaconia ta cu metamorfozele sirenelor, elementul primordial e puterea lor de a atrage, de a vrăji... forţa iluziei, chemarea „de dincolo”, un fel de *vox maris*...

— Vinc, tu crezi că metamorfoza Sirenei ar putea avea un sens mai adânc în gândirea mitică a poeţilor?

— Îmi pui imaginaţia la încercare?

— Nu îndrăznesc, a ta e brevetată. Meditam doar cu glas tare.

— Să… meditez şi eu?

— Dacă nu-ţi ţii secret improvizaţiile, precum un scriitor amator propria lui plăsmuire…

— Hm, uite! Aş putea găsi un sens filosofic, oarecum ocult. Din pasăre, animal marin; din animal marin, femeie. Hm. Un triptic evolutiv al ciclurilor. Pasărea – ciclul cosmic, celest. Monstru marin – ciclul acvatic. Ondina – femeie, ciclul terestru, uman. Şi toate aceste trei ipostaze fanteziste legate prin aceeaşi însuşire magică, prin vrajă…

— Eşti un geniu, Vinc, iubitule! Pot să te plagiez? Să-ţi fur ideea pentru cartea mea? Deci – cele trei elemente – aerul, apa, pământul… reprezentate prin cele trei ipostaze ciclice – pasăre, animal, femeie – şi legate prin vraja… hai să zicem a iubirii!

— Ca licenţă poetică, merge!

— Îmi cedezi ideea?

— Pe gratis? Dă-mi măcar o sărutare.

— Interesatule. Eu mă pregăteam să-ţi dau tot o idee… În sfârşit… nu ştiu dacă o să-ţi placă… pentru ecranizarea ta… În fine…

— Hai, curaj!

— Ştii cum umblă şi cum se mişcă ondinele?

— ?...

— Ele ori zboară, ori înoată, ori dansează… În tot cazul merg altfel decât femeile.

Vinc zâmbi. „O să mă-nveţe acu să fac şi filme”… gândi, condescendent, dar spuse tare:

— Înţeleg. Vrei să-i dau Ondinei mele, pe micul ecran o mişcare filmică, un truc al supranaturalului. Ai idei formaliste… Nu-i simplu. O să mă gândesc… Formal e tentant… planuri şi cadre în care ea „lunecă”, se unduieşte ca în filmul lui Tarkovski cu caii din vis. Să vedem dacă-mi reuşeşte.

— Şi… dacă iese bine, îmi dai jumătate din aplauze?

— Nu. Le opresc pe toate. Eu mă hrănesc cu aplauze, ca

un monstru. Nu ştiai?

— Şi eu? Mie ce-mi dai?

— Îţi dau voie să-l vrăjeşti pe monstrul ăsta orgolios, cu aplauzele lui cu tot.

— Cum să-l vrăjesc? Ai vreun clenci?

— N-am. Te priveşte. Caută, învaţă de la sirene, să dansezi, să cânţi.

— Mi-e cam teamă. Atâtea aplauze… Astea intoxică grav pe oricine. Îl schimbă. Îl împietresc.

— Parcă-ţi plăceau statuile, mai acu o săptămână. Hm? Deformare profesională, glăsui el, ţie statuile, mie aplauzele. Hei, unde-ţi zboară gândul?

— Nicăieri… sunt… aici.

Vocea îi era însă depărtată, întristată.

Aplauze… O sală plină de elevi, tinere muncitoare, pensionari, figuri amestecate… Aplauze. O sală de ateneu popular, cu publicul specific acelor ani trecuţi, un public digerând orice venea în atingere cu oraşul lor, cu tradiţia lor locală, cu eroii Mării.

Trecuseră de atunci zece, doisprezece, ba nu, treisprezece ani. Ea, la o masă roşie, conferenţiind despre Ovidiu. Aplauze. Şi la sfârşit, un bărbat înalt, foarte înalt şi blond, făcându-şi loc printre oamenii care se grăbeau să părăsească sala. Alex…

Îl cunoscuse la acel ateneu popular, unde şi el avea de ţinut o conferinţă, pe o temă ştiinţifică. Fusese informat greşit asupra orei şi nimerise mai devreme în sala ei. O felicitase. Avea o voce tărăgănată, metalică, politicoasă, uşor afectată…

Două luni mai târziu, când Irena spusese părinţilor că se va mărita cu Silvian, comandorul îi dăruise mica pipă adusă din Filipine. „S-o dai bărbatului pe care-l iubeşti, îi spusese. Un fetiş. O superstiţie a mea”… „A… dar Alex nu fumează nici măcar ţigări! ripostase ea râzând şi vârâse pipa într-un buzunar. Să nu te superi, tată, o s-o păstrez eu. E tot una, nu-i aşa?” Nu i-o dăduse niciodată lui Alex. De ce oare? Din indiferenţă faţă de dorinţa, de superstiţiile tatălui ei? Sau nu fusese convinsă că-l iubea?…

Vincenţiu aranjase rapid pe masă două tacâmuri, luase din frigider o sticlă de vin roşu, apoi se aşezase pe un scaun, urmărind-o pe Irena cum scoate morunul de pe grătar, pe o farfurie.

Hm… *aplauze*… gândea distrat, jucându-se cu o furculiţă şi făcând-o să sune ca pe un diapazon şubrezit. Într-adevăr, m-am hrănit cu ele, în tinereţe îndeosebi… cu entuziasmele acelea uneori facile, şi de cele mai multe ori repede stinse… *răsplata muncii*, cum se zice, îhm… o senzaţie de plenitudine, efemeră, reversibilă. O masă de necunoscuţi, figuri neclare, doar primele rânduri cu mutre simandicoase, ştiute, sau cu «suporteri»… chipuri topite toate în animaţia şi zgomotele unei săli ce aplaudă… frenetic sau de circumstanţă… după cât i-ai dăruit sau smuls tu, cu talentul sau meşteşugul tău presupus demiurgic…

Şi *mana* asta cotidiană curgând dinspre public spre tine, actorul de pe scenă, *eroul clipei*, individul ăla epuizat, surescitat, flămând de aplauze ca un monstru inofensiv şi sensibil… Nu, nu minţise, se simţise de nenumărate ori (se simţea şi acum la maturitate, mai rar), aidoma ipoteticului animal al lui Lotze – o fiinţă ciudată, limitată, care percepe mediul înconjurător, Universul, doar cu un singur receptor mobil, la capătul unei antene…

Pe scenă, se transforma într-o monocordă antenă vibrantă la aplauze. Antenă sensibilă, nu egoistă.

Era, ce-i drept un fel de monstru ce se nutrea continuu cu bucuria de o clipă, mărunţită în aplauze, a oamenilor.

Îl apucă pe neaşteptate unul din accesele lui de îndoială şi modestie şi se pomeni murmurând:

— Să lăsăm aplauzele… Mai bine să bem un pahar în cinstea sirenelor tale! Iar după masă, când vom sta ca doi leneşi la malul mării, am putea continua… filosofia.

Târziu, după prânz se hotărâră să facă şi o baie. Era o zi splendidă. Marea părea o oglindă. Soarele dogorea. Înotară împreună, bucurându-se de răcoarea mângâioasă a apei, apoi urcară pe ponton şi se aşezară unul lângă altul pe micul postament de scânduri smolite.

Se uitau tăcuţi spre larg.

Mirosea intens a soare, catran şi alge putrede. Şi din nou, deasupra acestor esenţe familiare locului, bărbatul discernu, ca la prima lor întâlnire, emanaţia inefabilă, învăluitoare a femeii de lângă el, aidoma unui ferment ancestral, salin şi inocent.

O apropie de el şi-i sărută gura, posesiv, luptând înciudat cu senzaţia tandră şi insuportabilă ce-l domina inexplicabil şi-l făcea să se considere, fără vrere, şi hăitaş şi hăituit.

Se lăsă sorbită de buzele lui. Ochii îi rămaseră însă deschişi şi faţa netransfigurată.

Expresia de dăruire împătimată, pe care i-o cunoştea bine acum şi i-o aştepta vanitos, nu-i răsări pe chip. Atunci se îndepărtă şi se posomorî, cuprins pe neaşteptate de o gelozie tulbure, rea.

„De cine-ţi aminteşti? La cine-ţi zboară gândul”? ar fi vrut să urle. Dar o întrebă ursuz, moderat:

— La ce te gândeşti?

— La mare… la… *Ea*…

Îi urmări privirea depărtată şi gravă. Apele însorite aveau azi culoarea ochilor Irenei: o infinitate de solzi minusculi, fluizi şi aurii sclipeau şi curgeau în verdele de iris imens, transparent.

În gândirea lui, imperios vizualizantă, cinematică, marea se zoomorfiză subit. Deveni deodată o piele nesfârşită, reptilină, extraordinar de luminoasă, ascunzând parcă sub dungile şi încreţiturile sale lunecoase o vietate nevăzută. O fiinţă halucinantă. Nesfârşită… Un fel de entitate proteică, având miliarde de celule fotosensibile, de oglinzi şi pigmenţi vizuali, răspândiţi prin învelişul fluid… O *văzu* ca printr-un prim-plan panoramic… Toţi acei *ocelii, solzi, irişi* pluteau ca ochii dintr-un tablou de Ţuculescu, într-un *fondu* de-o limpezime maximă…

Preocupat de plăsmuirile propriei sale fantezii, întrebă, puţin distrat de data asta.

— Ce gândeai despre Mare?

Femeia îşi trecu mâna prin păr şi râse silit.

— Nimic. O prostie. Că e… o fiinţă.

— Nu-i nici o prostie. Şi mie mi se pare antropomorfică. E…

Îi intui deodată din nou teama, pentru el infantilă, de acea fantasmă misterioasă despre care Irena îi vorbise în treacăt. Or poate era spaima faţă de amintirile neplăcută ale accidentului?

Invadat de compasiune, o sărută iarăşi.

Se lipi tăcută de pieptul lui larg şi bronzat.

Era într-adevăr înfricoşată, derutată. Nu putea să-i explice impresia himerică, neliniştitoare, că în clipa asta *nu e singură cu el…* şi parcă nici autonomă… Ce-ar zice Vinc? Ar râde sau ar compătimi-o. În nici un caz n-ar putea admite ce crede ea. Că în eul ei obişnuit pare a se infiltra o altă fiinţă. De când avusese straniul său traumatism, sau, poate neştiută, de mai înainte?…

Ca un duh incongruent, aciuit de aiurea… Iluzie… şi totuşi… Acum dublul ăsta deconcertant, ireal, îşi făcea simţită prezenţa suplă, de neînţeles…

Fantasma devenise din nou, într-un mod stânjenitor, atentă la reacţiile ei faţă de Vinc. Şi indiscretă, analitică… De parcă o supunea unui examen anihilant.

Din clipa în care Irena se aşezase aici, pe ponton, lângă bărbatul acesta pe care-l dorea alături, *o pândea*, cu o lăcomie blajină şi bizară. Şi căuta să i se substituie, nu total, ci parţial… şi să-i vorbească, să-i comunice… Oare ce părea că spune?… O aberaţie… ceva fără sens. Să nu se înspăimânte, părea că-i spune… fiindcă în curând, într-un timp relativ scurt, n-o va mai auzi, nu-i va mai intui apropierea. Experienţa e pe sfârşite… pentru Irena… pericolul a trecut, şi-a revenit, rana de la cap s-a închis, cea din… din *suflet*?… Aşa se cheamă totalitatea acestor stări de conştiinţă şi devenire ale omului, suflet?… Ei da, rana din suflet şi ea se închide… s-a…

„Nu, nu te teme, nu te împotrivi, nu-ţi vreau, *nu-ţi vrem răul,* ci… Şi concentrează-ţi privirile, ca adineaori, asupra mării. Marea… O percepi ca pe o ambianţă iubită… şi nouă ne place, fiindcă seamănă (vag, impropriu zis… dar altă imagine decât „seamănă cu marea” nu găsesc, nu

găsim…). Seamănă… cu mediul nostru înconjurător, cu lumea de pe planeta noastră… Nu, nu suntem fiinţe ce trăim într-un ocean de H_2O… cum ar fi acele *Sirene*, pe care le gândeşti, ca pe nişte plăsmuiri poetice… Ar fi pasionant dacă ar fi existat asemenea făpturi pe Terra… asemenea fiinţe semiacvatice… Nu există… Şi nici la noi, în *mediul nostru planetar*, nu sunt Sirene… şi nici făpturi raţionale încorporate în forme palpabile, ca vieţuitoarele din mări… sau din alte zone ale biosferei voastre.

La noi, *nici marea nu există*… ci un alt element… alt mediu de viaţă… specific… nici apă, nici aer… un gaz mai dens, aproape fluid, în care ne mişcăm… S-ar putea spune cu un verb omenesc că *înotăm*… sau *zburăm*… Dar deplasarea noastră nu e zbor, nici înot, ci *lunecare instantanee-neîntreruptă*”…

Irena se înfioră.

„Irena… nu te împotrivi… nu mă alunga… nu te speria, continuă a spune, destul de clar acum *glasul neauzit al acelei himere.* Încearcă să te concentrezi, să priveşti Marea… Gândul tău… neaşteptat fenomen, *fenomenul psi* – al tău, al Omului… Credeam că numai noi avem această însuşire… Gândul tău trece aşadar prin orice element… şi prin apă… Ai noştri – *străinii* cum zici tu – îl pot capta… slab… slab de tot, confuz, refractat, distorsionat… Eu, eu fiind mai aproape, fiind mereu cu tine, recepţionez mai puternic şi-l retransmit simultan… dacă înţelegi… ca un condensator.

Cu ochii aţintiţi asupra Mării, Irena îşi asculta *dublul* vorbind… Înţelegea parcă aceste *explicaţii*… le putea acorda un sens oarecum logic, ca într-o povestire fantastică, dar *ideea că e încă în legătură cu străinii* o înspăimânta…

Nu, nici vorbă de ceva concret… nu era nimic concret, real, în aceste elucubraţii… nu. E doar un soi de obsesie. Iluzie, nu obsesie. O stare nervoasă după traumatism, cum zicea nenea Ili. Va trece… Totuşi…

Dacă i-ar mărturisi lui Vincenţiu toate aceste fulgerări?… Nu, n-are să-i spună… Se va controla, Să nu mai audă

glasul iluzoriu. E atât de *bine* în prezent cu Vinc… Braţele lui puternice o înconjoară protector şi cald… Oare îl iubeşte? Oricum, îi e atât de bine lângă el. Şi nu vrea deloc s-o vadă hărţuită de temeri, de necunoscut, de obsesii. Mai curând s-o creadă extravagantă, neserioasă, nu bolnavă. Va lupta singură. Se va vindeca. El nu trebuie să ştie. Nu vrea să-l piardă. Îl simte atât de profund *al ei,* geamănul ei, însetat de viaţă şi plăceri, şi în acelaşi timp ispitit tiranic, ca şi ea, de un spăimântos şi renegat absolut etern.

La Vincenţiu absolutul se cheamă, desigur, artă, muncă, concept dinamic al eului său neliniştit, inventiv, creator. La ea, poate iubire… nevoia de a iubi, de a se contopi, dincolo de înlănţuirea magmatică a trupurilor, într-o regăsire calmă şi pură a conştiinţei sale, oglindită într-a lui…

Se simte atrasă fără voia ei… O surprinde, o sperie acest sentiment de dăruire involuntară… E ceva singular, o bucurie ce începe în simţuri şi le depăşeşte apoi, printr-o translare şi o căutare de o intensitate neaşteptată. Poate cândva, în nişte clipe acum uitate, desfrunzite din arborele parţial electrocutat al trecutului său, mai trăise asemenea stări. Iubise? Fusese iubită?… Nu mai ştia nimic… nimic… Ce oroare… Şi totuşi, această angoasă, această spaimă de golurile ivite în memorie avea şi partea ei de blândă şi magică atracţie. Ca Luna, cu o faţă veşnic ascunsă privirii umane, cu una veşnic prezentă către Pământ.

După accident lunecase parcă dintr-un vis neştiut, într-altul cvasiconştient, dar acaparant… fascinant, ca un început de lume… Cine spusese… *„gustul unui început de lumi”?*

Da, totul era minunat de nou; gesturile, senzaţiile, sentimentele îi izbucneau libere de orice convenţie, proaspete, ample şi nete, cu exuberanţa şi lumina vegetaţiei reînnăscute.

Fericirea de a trăi, gândul că nu se înecase, că e *acum, aici,* cu Vincenţiu, o parcurse iarăşi, ca o sevă ameţitoare.

Se mai bucurase în trecut, vreodată, astfel? Cu aceeaşi acuitate? Nu… nu-i posibil… Ori nu cumva nu ea, Irena cea veche, se bucura aşa, copleşitor, ci… *cealaltă? Dublura ei?*

Oh… nu… nu se va gândi la o astfel de… Nu. Hotărât, nu. Se strânse mai tare lângă Vincenţiu, mângâindu-l în neştire.

— Sărută-mă, îi şopti.

Prin amândoi trecu arzător fulgerul sângelui răscolit. Bărbatul o îmbrăţişă vrând s-o iubească acolo, pe ponton, lângă foşnetul lin al valurilor.

O simţi ferindu-se. Roşeaţa ce-i năvălise în obraji, trădându-i pudica deprindere de a se ruşina de dragoste, pe Vinc îl amuză şi-l înciudă:

— Ce-i cu tine? şopti puţin răguşit. Lasă-mă… Nu ne vede nimeni aici… doar Marea…

— Nu, te rog, nu acum, nu aici…

Se lupta uşor, îl îndepărtă cu blândeţe fermă, şi lui îi plăcu câteva secunde sustragerea ei, idiot-sfiită. Orgolios, se bucura dinainte, ştiind că reţinerea Irenei se va topi curând în îmbrăţişările lui, ca un fulg de nea. Ca prima oară… Ca de fiecare dată…

O dori din nou, cu pasiune, surprins de ardoarea lui adolescentină, de parc-ar fi fost întâia iubire din viaţa sa.

„M-am idioţit, exagerez ca şi cum aş fi beat ori nebun, ce m-apucă oare, de ce tind acum prosteşte spre un delir inedit, când *ştiu* sensul, gustul repetabil, al fiecărei senzaţii şi trăiri?” îşi spunea aşa, în timp ce o săruta, cutreerat de tremurul pe care buzele lui îl culegea încă lucid de pe buzele ei fierbinţi.

Marea fremăta egal, mătăsos. O clipă îi sesiză boarea sărată, îngemănată cu suflul femeii supuse, cu gustul ozonat al pielii şi părului ei.

Irena suspină şi se smulse din înlănţuire. Se ridică în picioare, neliniştită:

— Hai în casă, nu aici, nu aici…

— De ce? se răzvrăti bărbatul, încătuşându-i gleznele cu mâinile. Crezi că ne vede cineva? şi continuă s-o sărute pe glezne, pe genunchi.

Ea îi trecu mâna prin păr, abstrasă, mângâindu-l uşor, şi murmură:

— Da… Marea… Şi *ea… Ea…*

Vincenţiu nu-i observă tulburarea, sau i-o interpretă

altfel. Se ridică la rândul său, o luă în braţe, apoi, cu o brutală duioşie, o culcă pe scândurile pontonului, desfăcându-i lent costumul de baie.

Vorbea în neştire, străbătut de o senzaţie nouă, izvorâtă din atingerea trupurilor lor, dar şi din ecoul compozit, singular al atmosferei invadante din jurul său:

— Marea… Hm… şi tu. Tu… Tu… Te vreau… Tu, foşnire a mării… N-are decât să se uite. Să vadă şi Marea… Ea, această Tethys eternă, impasibilă, trufaşă, ucigaşă, minunată, incantatorie, divină, primordială… Să vadă acum, ceea ce a mai văzut de milenii, de milioane de ori: Un bărbat şi o femeie iubindu-se… Uitând că nu sunt singuri pe lume, uitând că sunt muritori, uitând că sunt doi, visând că sunt un singur val, un singur cânt, un singur delir… Las-o… Şi lasă-mă…

După un lung răstimp, Vincenţiu se desprinse de trupul femeii şi se întinse cu faţa în sus, adâncit într-un fel de beţie nu destul de tulbure, fiindcă mai pâlpâia în el acea ciudată stare de contopire totală, nedefinită, ce-l încerca în preajma Irenei şi mai ales cu ea. Voia să şi-o definească doar ca pe-o „atracţie”, „dorinţă”, „pasiune carnală”, însă termenii aceştia concreţi, obişnuiţi, n-o învăluiau decât parţial. Se temea, ca de un sentiment ridicol, interzis, să-şi spună că o iubeşte, *că iubeşte*, aşa cum i se întâmplase numai o dată, demult, în adolescenţă…

E drept, nu se mai revolta, zâmbea surprins şi se mira în continuare, căutând cu oarecare pasivitate argumente felurite pentru a-şi justifica de ce se simte prins, legat, tocmai când nu mai se credea capabil de a iubi sufleteşte. În definitiv, de ce? Irena nu avea nimic din fascinaţia exterioară mondenă sau din temperamentul de fiară calină al actriţelor cu care era deprins să se încurce el. Nici nepăsarea şi siguranţa imbecilă a fetişcanelor frivole pe care le cunoştea… nici feminitatea căutată, perfid ascultătoare, graţioasă şi animalică a metresei lui oficiale, cea cu care din snobism, obişnuinţă şi pasiune contrafăcută, continua să se „afişeze” în lume, de peste opt

ani.

Nu… Irena n-avea nimic din perfecţiunea fizică sau strălucirea superfluă a vedetelor lui.

Atunci, *de ce?* Poate fiindcă părea atât de complexă, de neaşteptată… În ea trăiau parcă multe Irene la un loc – una misterioasă, detaşată, meditativă… una băieţoasă, ca un mic derbedeu vesel, neprevăzut, cinic, lucid… una rezervată, bine crescută, sociabilă… una îmbibată de intelectualism şi ecouri artistice, livreşti… alta sensibilă ca o adolescentă… apoi o Irenă francă, altruistă şi prietenoasă, şi una practică, gospodină, cu gusturi simple şi sănătoase… şi mai era în multitudinea asta de fiinţe ascunse în ea, o Irenă pătimaşă şi totuşi supusă, stângace şi duioasă. Şi mai exista şi una cu un suflet de copil, naivă, bucurându-se în faţa miracolului vieţii ca înaintea unui brad încărcat cu poleieli.

Dintre aceste Irene, pe care o iubea într-adevăr? Într-un fel, pe toate la un loc, dar totuşi pare-se pe cea mai puţin identificabilă dintre ele… Pe aceea ce i se dăruia aproape nematerial, topindu-şi fiinţa multiplă într-un cântec inefabil, mut, triumfător, fericit…

„Dumnezeule, ce-am să mă fac cu tine?” îi spuse în gând, şi-i mângâie uşor umărul, ca să se încredinţeze că e reală, tangibilă.

Femeia îşi culcă obrazul în palma lui mare şi el o lăsă astfel, zâmbind, biruit lent de data asta de somn şi căldură.

Nu îndrăzni să se mişte, ca să nu-l trezească. Ea nu putea adormi, deşi o legăna o dulce sfârşeală. Vibra încă de ecoul iubirii, de plinul dăruirilor lui, ale ei. Şi din nou o invadă bucuria imensă că trăieşte şi că e aici, cu Vinc. O resimţi iradiind puternic şi mângâios din ea ca dintr-un element *radioactiv*, difuzându-se dincolo de simţurile şi conştiinţa ei, impregnându-se parcă şi în scândurile pontonului, traversând mica distanţă până la Vinc, învăluindu-l, trecând apoi şi dincolo de trupul lui, iradiind mereu, oglindindu-se sporit în văzduh, în apă.

Dintr-odată Universul i se păru neasemuit de perfect, îmbibat de o frumuseţe subtilă şi riguroasă. I se năzări că

acum descoperă într-altfel frumuseţea lumii – *începutul acela de lumi* – şi vru să-i comunice, să-i strige şi lui Vinc revelaţia ei naivă, instantanee, dar nu găsea nici cuvinte şi nici n-ar fi vrut să-l deştepte. Întoarse uşor obrazul până îşi lipi buzele de căuşul palmei lui – deplin conştientă că-l iubeşte, dorind să-i mai simtă căldura mâinii. Se miră, bucuroasă, de gândurile ce-i treceau prin cap. Dacă n-ar fi pironit-o acea langoare şi moleşeală, şi mai ales dacă nu s-ar fi temut că-l trezeşte pe Vinc din somn, ar fi alergat să-şi ia un creion şi o hârtie şi ar fi început să-i schiţeze chipul. Să-şi fixeze măcar pe hârtie, ceea ce voia să păstreze în sine, adânc, spre neuitare, linie cu linie: chipul lui…

Ştia că nu e o portretistă foarte înzestrată, totuşi se hotărî să încerce, mai târziu, când se vor duce în odaie, să-l deseneze.

Oftă uşor şi-şi spuse autoironic că e o proastă, că nimic nu e nemuritor, cu atât mai mult nişte linii schiţate imperfect, un portret… un chip… chiar… chiar iubirea ei, a lui… Şi totuşi era fericită. Nu-i păsa de trecut, de viitor. N-o mai îngrijora nici măcar *dublul* său psihic care – ciudat – îşi ştersese prezenţa *până în clipa de faţă când se gândise la el.* Dar acum, deşi Irena îl recepta parcă din nou lângă sine, nu se mai simţea jenată, nici iritată. I se năluci că şi *dublura aceea a ei* participase într-un fel la trăirile sale şi se contopea acum pare-se în bucuria intensă, diafană, izbucnită dinlăuntrul Irenei celei autentice şi revărsată printr-o osmoză sensibilă şi în frumuseţea acelei zile de vară.

Sau poate invers – natura, soarele, marea se infiltrau magic în clipa aceasta de fericire?

Ce minunat fremăta marea… Ca o respiraţie… Ca un murmur…

Fără nici o mirare sau teamă, Irena auzi, de rândul acesta suprapunându-se peste murmurul valurilor, glasul impersonal, abstract (dar pentru ea totuşi identificabil), al entităţii iluzorii.

O întreba, cu o uluire blajină, de ce e atât de fericită, şi dacă *fericirea*, vibrarea asta de o sensibilitate şi intensitate

aparte, aidoma unui *fulger continuu de lumină* e generată la pământeni de senzaţii, de instincte, de reprezentări afective reversibile, sau de ce alte fenomene *psi* ar depinde? Şi *cum* îşi explică femeia, omul adică, transformarea unei senzaţii în sentiment şi invers? Şi mai ales ce durată are iubirea ca sentiment! Şi apoi dacă ea, Irena, ar fi în stare să iubească atât de mult ca în clipa asta şi mai târziu pe Vinc… sau pe altcineva… pe cineva legat de ea… depinzând de ea…

„Absurd, absurd… gândi disperată Irena. Cum să-mi răspund oare la aceste întrebări ce mă frământă, sau o frământă pe… *Ea?* Nu ştiu, nu… nu mă interesează, nu vreau să ştiu, nu vreau să răspund, nu vreau să aud nimic, nimic decât foşnetul mării, murmurul valurilor… şi pe Vinc, răsuflând lângă mine… egal, mereu”…

Mai târziu, în aceeaşi după-amiază, Irena se trudi să-i facă lui Vinc un portret în creion.

Ieşise binişor, era mulţumită, fluiera ceva, desenând conştiincioasă, în vreme ce Vinc, cam plictisit, stătea cu coatele rezemate de masă, pozând şi căutând pe furiş să citească nişte reviste.

Pe la şapte, cineva bătu insistent în poartă. Era un băiat trimis de secretarul primăriei să-l cheme pe regizor la telefon. Zicea că e *urgent*. (De altfel, Mihu lăsase vorbă să nu fie deranjat decât pentru cazuri urgente sau speciale.)

Primăria nu se afla prea departe. Vincenţiu plecă şi se întoarse peste vreo douăzeci de minute, bine dispus.

— M-a căutat un admirator de-al tău, îi explică Irenei, care mai făcea nişte corecturi la desenele ei. M-a rugat să-ţi transmit cele mai călduroase omagii. Abia l-am potolit să nu vină în persoană să ţi le dea. Ardea de curiozitate.

— Cine? Nenea Ili? Cum de-a ştiut unde sunt?

— Care „Nenea Ili”? Prietenul meu, scriitorul. Voia morţiş să ştie de unde ştii tu.

— Ce?

— Nu te fă c-ai şi uitat, vrăjitoare mică. Relu telefonase adineaori chiar din port. Entuziasmat. Siderat.

— De ce? A... nu cumva au descoperit scafandrii ăia vreo...?

— Exact. Printre altele, o oglindă de bronz, model corintian, din secolul 5 sau 4 înainte de era noastră.

— Glumeşti.

— Ba deloc. Ne-ai cam tras pe sfoară, azi-dimineaţă. Ştiai, desigur. Nu?

— Ce să ştiu? Şi cu o mişcare bruscă, involuntară, Irena risipi pe jos, sub masă, foile desenate.

— Despre descoperirea aceea, făcu Vincenţiu, culegând schiţele ei, una câte una. Comunicatul aşa-zis „oficial" s-a dat abia pe la cinci după-amiază. Pe tine cine te-a informat cu atâtea ore înainte? Vreunul dintre arheologii voştri de la muzeu? Dar ăla cum naiba a aflat aşa repede? Relu murea de ciudă că n-a fost înştiinţat printre primii. Oricum, m-a rugat să te felicit. Ai câştigat jocul.

Femeia îl asculte alarmată, căutând să nu-şi trădeze surpriza. Nu-i spusese nimeni, evident, de lucrările scafandrilor. Atunci... poate... poate că imaginile văzute în fundul mării, halucinoza aceea a ei intermitentă, insistentă, avea un sens, o realitate, alta decât cea explicată de medic.

O stare nervoasă, *posttraumatică*... zisese nenea Ili... Totuşi... cât de nete îi erau în amintire peisajele văzute sub valuri, culorile mirifice de sub reflectorul sau lumina străvezie, peştii, obiectele vechi, piesele arheologice întrezărite în interiorul acelui submersibil... Nava străinilor nu şi-o putea reprezenta decât ca pe un submersibil deşi... forma ei elipsoidală... semăna grozav cu un tipic şi ireal O.Z.N... Să fi fost chiar un?... Oare străinii erau nişte... extratereştri, nişte fiinţe aşadar *reale* deşi greu de închipuit ca realităţi tangibile? Ori născocirile minţii ei s-au suprapus *acum* peste discuţiile banale şi reprezentările credule ale mitului modern şi facil cu „farfuria zburătoare"? Relu părea un om serios, totuşi se interesa de fenomenul O.Z.N. ca un copil sau ca un fanatic. Şi studenţii... fotografiile... O mulţime de sezonişti *văzuseră*... unii chiar credeau într-un O.Z.N... Atunci glasul, vocea dinlăuntrul ei, prezenţa asta

stranie?... Dar de ce, de ce tocmai ea, din mii şi mii de oameni, intrase în legătură cu străinii? Ideea că extratereştrii o luaseră cu ei, că ea, Irena, e un experiment, că extratereştrii o *urmăresc încă*, o înspăimânta mai mult decât boala... Nu, de o mie de ori *nu*! Boala, declanşarea acelor halucinaţii vizuale sau auditive, are nişte explicaţii plauzibile, acceptate firesc şi de medic şi de ea... În vreme ce...

Se sperie din nou. Spuse, neliniştită, căutând noi justificări:

— Relu susţinea că jocul tău ar putea fi şi un test de... raţionament pur.

— Un raţionament foarte pur în cazul tău, replică ironic Vincenţiu. Eşti o mică mincinoasă, ne-ai dus de nas pe toţi. *Ştiai*.

— Nu, şopti Irena, albindu-se ca varul. Zău, Vinc, nu ştiam. Am glumit. Sau poate am... ghicit... Întâmplător. Crede-mă. Aş dori din suflet să mă crezi.

Bărbatului îi trecu deodată prin minte că femeia îi ascunde ceva important, grav. Bănuia de mult că tulburarea ei din unele momente are o legătură dureroasă cu accidentul, poate cu despărţirea ei de acel Alex şi desigur cu nişte reminiscenţe pe care nu voise să i le redeştepte, dintr-o discreţie esenţială structurii lui, pe care oamenii o luau adesea drept nepăsare.

— Altceva n-a mai comentat Relu?

— Ei, nimic serios. Trăsnăi de-ale lui. Pretindea că în acel loc cercetat, pe fundul mării, pe o rază de zeci de metri, totul pare ars ca de-o explozie. A găsit un scafandru... un tip cu idei fixe, un „fan” de-al lui. Acela i-ar fi spus. Ei doi susţin că a fost pe-acolo un O.Z.N... Într-o mică plimbare spaţială.

— Dac-ar fi fost explozie, de ce n-au explodat şi... obiectele! Şi ce alte lucruri au mai găsit?

— O mulţime de amfore sparte – două de metal - un lanţ, o ancoră, rămăşiţele unei corăbii greceşti, de negoţ desigur, şi oglinda. O capodoperă, zice-se...

— Dar monede au găsit? De obicei, la descoperiri

arheologice de-astea, monedele sunt puse în chiupuri sau lădiţe…

— Ori a uitat Relu să-mi relateze, ori… monede de-alea din Poseidonia n-au fost găsite, zâmbi Vinc. Crezi că mai sunt şanse să-mi văd şi eu… modelul, sau trebuie să merg pentru asta tocmai la Atena?

În loc să-i aprecieze aluzia, Irena îl întrebă brusc, cu ochii arzând ciudat:

— Vinc… tu crezi că extratereştrii s-ar putea amesteca în viaţa noastră?

— În viaţa noastră, a pământenilor, în genere?

— Da. Şi mai ales în viaţa *mea* şi a ta.

El ridică braţele spre cer, implorând comic un zeu nevăzut:

— O… te-am pierdut şi pe tine!… Eşti gata să treci în tabăra lui Relu, cu sirene cu tot!

— Vorbesc serios. Ce-ar fi dacă… dacă s-ar amesteca?

— Cine? Un extraterestru?

— Da. O… un… da, un extraterestru…

— Chiar de-aş crede în el, nu i-aş da voie să se amestece în viaţa ta. Fiindcă nu cred deloc, îi interzic să intre în viaţa noastră.

— Dar… totuşi… dacă…

— Ştii ce? O să mergem mâine la vila unde stă Relu, şi-o să discuţi cu el la unison, cu Mimi şi cu alţii… Dac-o să vrei. Eu nu cred în asemenea întâmplări. Sunt un iremediabil pozitivist. Până la proba contrară, fireşte.

— Dacă totuşi ţi-aş spune că aici, lângă noi, e un… o asemenea fiinţă extraterestră… care… *ştie*, cum să zic, ştie ce gândeşti tu despre el… adică despre ea… care… Ţi-aş putea da un semn, o dovadă…

Pe Vinc îl amuză stăruinţa copilăroasă şi bâlbâiala ei cam incoerentă.

— Nu cumva bănuie şi ce gândesc eu despre tine? glumi, în continuare.

— Stai… parcă…

— Ei?

Irena rămase cu ochii în gol, stânjenită:

— Doar nu crezi cu-adevărat că sunt mai reuşită decât o sirenă sau o extraterestră? Zău, eşti neserios!

Începură să râdă amândoi.

Doctorul Iliescu o aştepta pe Irena, foarte nerăbdător. Stătea acasă, în biroul său care-i servea şi de cabinet de consultaţii, şi se uita nervos la ceas, din cinci în cinci minute.

Se făcuse şase. Ena întârzia de o oră, dar nu asta îl enerva ci nemulţumirea că nu ajunsese deocamdată la nici o concluzie, nici asupra bolii ei, nici asupra „misteriosului fenomen O.Z.N”. de care se vorbea atâta pe litoral şi în oraşul lor, de vreo săptămână.

Îl neliniştise cele ce-i povestise Irena prin telefon, în urmă cu două zile.

Ca să-şi facă o impresie mai precisă, şi ca să-şi găsească şi contra-argumente, adunase pe biroul său un vraf de publicaţii de popularizare ştiinţifică, de buletine medicale şi parapsihologice, de reviste de tot felul, mai vechi şi mai noi. Le parcursese conştiincios, cu o curiozitate rece. Nu-i inspirau mare încredere, dar nici nu respingea aprioric ideea unui posibil contact între lumi diferite. În definitiv, cunoştinţele omului despre Univers sunt într-o continuă schimbare şi îmbogăţire informaţională. Totul e posibil. Stăruinţa cu care în ultimul deceniu presa mondială punea în circulaţie asemenea subiecte mass-media era pentru medic fie dovada unui interes general, dirijat obscur sau comercial către speculaţia acestui tip de mit modern, fie atestări timide, disparate şi uneori deformate ale unor fenomene poate reale, însă insuficient de convingătoare ştiinţific.

Se uită din nou la ceas, apoi căută preocupat printre periodicele de pe birou o revistă străină de mare tiraj, în care un fotoreporter talentat înfăţişa un fenomen oarecum asemănător cu cel observat pe litoralul lor.

O găsi, răsfoi articolul din nou, verificându-i uşor agasat datele.

Era un reportaj vechi de câţiva ani, semnalând apariţia unui O.Z.N. într-o zonă oceanică, aproape de un port

atlantic. „Discul” în cauză fusese fotografiat în culori. Imaginea lui – o mică pată aurie, neclară, pe un orizont cam înnorat, deasupra Oceanului plumburiu – semăna cu orice meteorit şi chiar şi cu fotografiile recente luate de studenţii despre care-i povestise Irena, poze reproduse de altminteri în alb-negru şi într-un ziar local.

Semnatarul articolului din revista străină relatase şi el nişte bizare şi inofensive „manifestări fizico-chimice”, zicea el, din acea zonă atlantică: dispariţia O.Z.N.-ului sub apă, observarea unor curenţi subterani luminoşi, apoi nişte radiaţii pe care un vas le detectase, o intensificare ciudată a fluxului, care adusese cu el păsări şi peşti electrocutaţi, şi - ca punct culminant – dispariţia unui iaht cu 4 persoane la bord, ce naviga întâmplător pe acolo. Iahtul nu putuse fi găsit, deşi fusese căutat cu avioane de recunoaştere şi cu un submersibil; în schimb, după patru zile, se descoperise cadavrul proprietarului acelei ambarcaţiuni. Îl recunoscuseră după ceas şi după verighetă. Se stabilise că omul se înecase şi că ceasul fusese magnetizat cu patru zile înainte ca valurile să-i ducă la ţărm leşul.

Iliescu vârî revista la loc în maldărul de publicaţii de pe birou, se ridică greoi de pe scaun şi controlă cu grijă, pe noptiera de lângă canapea mica instalaţie pregătită pentru narcoanaliză.

Irena insistase mult să mai încerce o dată acest procedeu. Părea sincer convinsă că-i ajutase enorm, şi-l înduplecase să-l repete, deşi el nu-l presupunea, necesar.

Reflectând nesigur asupra cazului Irenei, îşi grupa mereu elementele cunoscute şi încerca să-şi explice valenţele lui stranii, fortuite. Nu putea ajunge nici acum la o concluzie şi din nou, ca în numeroase împrejurări, îl strivi parcă fizic răspunderea profesională pe care şi-o luase.

„Ce-ar fi zis biata Anişoara, dac-ar mai fi trăit şi-ar fi văzut-o aşa?” îşi spuse cu amărăciune, cuprins pe neaşteptate de un noian de amintiri. Oftă. Ezitând puţin, descuie apoi un sertar al biroului, plin cu scrisori şi fotografii vechi. Le privi fără să le vadă, căută printre ele şi găsi un medalion de argint, demodat, puţin înnegrit de

timp.

Vru să-i deschidă capacul filigranat, dar tocmai în secunda aceea soneria sună prelung. Doctorul Iliescu vârî iute medalionul în buzunarul hainei, împinse la loc sertarul şi, tuşind, se duse să deschidă uşa.

— Bună ziua, nene Ili, îl întâmpină Irena, pe prag şi, ca pe vremuri când era mică, îi sări de gât şi-l sărută pe obraz.

Îi surprinse strălucirea vie a ochilor ei verzi, chipul întinerit deodată, aerul acela fericit, zâmbetul franc şi optimist, oarecum detaşat, egal, sigur, în ciuda mişcărilor repezite care-i trădau nerăbdarea, agitaţia.

— Ai vreo veste deosebită? o întrebă bucuros, sesizând cu o strângere de inimă, asemănarea neaşteptată, izbitoare, dintre Irena şi maică-sa. Şi totuşi nu exista o identitate de trăsături fizice. Anişoara avusese un oval delicat, de madonă, un farmec davincian, un surâs desuet şi dulce-resemnat… Ena moştenise de la taică-său ochii ironici şi lucizi, pomeţii puternici, exuberanţa şi neastâmpărul lui. De unde venea însă asemănarea momentană, impresionantă, dintre cele două femei atât de diferite fizionomie şi totuşi profund înrudite?

Fulgerător, Iliescu găsi răspunsul. Văzuse cândva, de mult, aceeaşi expresie de fericire, ce înfrumuseţa în prezent chipul colţuros al Irenei, strălucind magnific, şi de neuitat, în ochii negri şi gravi ai Anişoarei… De câteva ori… O dată, după naşterea fetiţei, când o vizitase la maternitate… Şi mai de mult, într-o zi când încă nu era măritată şi el îi spusese…

După ce o conduse în birou, reluă curios:

— Ce s-a întâmplat, Ena?

Tânăra femeie şterse cu degetul, în joacă, praful de pe bibliotecă, şi exclamă, nerăbdătoare, cu o convingere copilăroasă şi emoţionantă.

— Nene Ili, cred, cred c-o să-mi revin total, cât de curând! Presimt… Dacă o să mă ajuţi iar… cu narcoanaliza asta… poate o să scap chiar azi… sau curând… presimt… ştii…

Din practica lui îndelungată de medic, Iliescu cunoştea

efectul determinant, activ, al autosugestiei. De aceea, îşi îndepărtă ezitările de mai înainte, şi se hotărî. Să repete imediat narcoanaliza. (O chemase la el acasă, plănuind totuşi s-o facă să renunţe şi să accepte doar o discuţie mai lungă, o psihanaliză.)

— Ai dreptate, Ena fetiţo, te vei vindeca rapid. Am impresia că te-ai şi înzdrăvenit, se bucură el, cercetând-o din nou în plină lumină şi înregistrând cu atenţie vizibila schimbare în bine a fizionomiei ei. După cum arăţi te-ai şi vindecat! Trebuie doar să te convingi singură c-ai fost victima unei iluzii şi să-ţi spui mereu aşa, ca să-ţi îndepărtezi total însăşi cauza amăgirii. Mi-ai spus prin telefon că nu mai ţi-e teamă deloc de… fantasma aceea… deşi îţi vorbeşte în continuare. O mai auzi?

— Da.

— Ziceai c-o poţi *îndepărta* singură, printr-un efort de voinţă.

Irena zâmbi încurcată, enervată oarecum:

— Ea singură a zis că va pleca… Însă… Aş vrea să ştiu dacă… Aş vrea să cunosc ce mi s-a întâmplat, cum am fost salvată, şi mai ales *de cine*… Să ştiu… să-mi amintesc.

— Iar te legi de povestea cu extratereştrii? se revoltă Iliescu. Ţi-am spus părerea mea obiectivă.

— Şi eu ţi-am explicat la telefon… Cum de-am ghicit obiectele?…

— Sunt două fenomene deosebite. Primul: te-ai imaginat în fundul mării, întâlnindu-te, mă rog, cu acei extratereştri, probabil sub impresia unor lecturi mai vechi… Ai citit şi tu diverse reviste şi cărţi despre astfel de întâlniri senzaţionale.

— Poate… murmură Irena, visătoare. Dar cum de-am ştiut că scafandrii noştri vor descoperi o oglindă corintiană?

— Ţi-o fi semnalat cineva înainte, şi ai uitat.

— Ţţţ! N-am aflat de cercetările făcute în larg şi nici n-am vorbit cu nimeni înainte de jocul acela „de-a ghicitul”…

— Simplă coincidenţă, atunci.

— Să zicem… prin raţionament… Nu e totuşi straniu?

— Nu. Straniu ar fi dacă ai avea această însuşire de a

vedea de la distanţă formele... Şi nici atunci n-ar fi ceva inexplicabil, imaterial. În parapsihologie sunt discutate astfel de însuşiri speciale ale unor oameni. Fenomenul se cheamă *criptestezie*.

— Cum?

— Criptestezie... Vedere de la distanţă. Perceperea lucrurilor ascunse... Cazuri rarisime, desigur.

— Şi... ar putea fi stimulat artificial, la oameni, un astfel de *văz* deosebit?

— Te interesează?

Ea ezită puţin, pe urmă spuse:

— Nu atât pe mine... cât pe... *ei*... pe extratereştri...

— Iar îţi vin în minte asemenea idei? se alarmă medicul. Ena, te rog, caută să-ţi înlături ideea că există extratereştri... şi că ai fost, sau eşti, în contact cu ei...

— Asta şi fac. De aceea vreau să-mi injectezi egolin, din nou, să-mi amintesc poate *ce-a fost atunci*, sub apă... E foarte important să aflu...

— De ce? Doar n-ai nici o dovadă că dintre atâtea mii de oameni de pe ţărmul mării, la ora când a fost văzut fenomenul luminos (şi foarte discutabil), presupuşii extratereştri te-au ales tocmai pe tine drept experiment.

— N-am dovezi prea multe... Totuşi...

— Important e să refuzi astfel de idei. Să te preocupe doar viaţa ta personală, meseria, iubirea...

— Tocmai asta e! izbucni Irena pătimaşă. Vreau să ştiu! Vreau să aflu dacă sunt... autonomă... dacă am liber-arbitru... Nene Ili, nu mă privi atât de îngrijorat... nu e o invenţie de-a mea... Şi *acum, aici, în prezenţa dumitale*, simt că... ei, extratereştrii mă urmăresc... E absolut important de aceea să ştiu dacă sunt împinsă de ei – sau eu singură decid... asupra unui... fapt... unui...

— După cât înţeleg, tot mai pui pe seama unor fantezii sau fantasme, atracţia pentru regizorul tău.

— A, nu! Poate a existat ceva... un impuls iniţial. Dar acum sunt sigură că-l iubesc! Altceva aş vrea să aflu... dacă am dreptul... dacă hotărăsc eu... sau...

— E cam încurcat ce-mi povesteşti. S-o luăm metodic.

Irena se uită la ceas.

— La ora 21 trebuie să fiu la Cineclubul naval. Vinc o să facă acolo nişte proiecţii experimentale pentru noul lui film. I s-au dat sala şi aparatele, special pentru asta. Nu pot lipsi. Avem destul timp până la opt jumătate, nu? O să-ţi povestesc după narco. Să începem!

Medicul o privi indignat.

— Irena, o analiză e o chestiune complicată, laborioasă… nu un galop.

— Atunci vin mâine.

— Mâine am o zi grea.

— Poimâine e bine?

— Nu. Am o şedinţă de comunicări. Revin-o peste câteva zile.

— Nene Ili, înţelege-mă, se rugă ea, dintr-odată descumpănită şi parcă desperată. Nu pot amâna atâta timp.

— De ce te grăbeşti?

— Ţi-am spus. Fantasma aceea… – se întrerupse o clipă, apoi murmură: Te rog, fă-mi narcoanaliza. *Acum*. Trebuie să aflu cine m-a salvat de la înec. Poate-mi amintesc sau… Pentru dumneata mai ales va fi lămuritor… sunt sigură… Simt că şi entitatea asta străină, vrea să-ţi confirme ceva…

— Să-mi confirme? Mie? Ce?

— Că există, că nu e o elucubraţie a mea.

Doctorul Iliescu nu mai protestă. Automat, în tăcere, pregăti seringa şi, cu un gest, o invită să se aşeze pe fotoliul-pat. Deschise magnetofonul şi apăsă clapeta de înregistrare.

După câteva minute, cotropită lent de somnolenţă, Irena închise ochii.

— Aminteşte-ţi cine era lângă tine, când te-ai trezit din înec.

— Nu pot… murmură femeia. Nu era nimeni.

— Încearcă încă o dată… Luptai cu valurile… Zici c-ai văzut sub apă şi oglinda de bronz, şi monedele vechi… şi… Le-ai văzut?

— Da… Direct… nu prin *criptestezie*…

— Ena… Încearcă să-ţi rememorezi… Ce-ai mai văzut?

Femeia însă nu păru că-l aude. Repetă, lenevos.

— Criptestezie…

— Lasă asta, concentrează-te…

— Încerc… Criptestezie… aşa se cheamă când vezi dincolo de… Nu ştiu, eu sau entitatea de lângă mine *vede* acum…

— Ce vezi?

Ena se agită, apoi surâse:

— Te văd pe dumneata, nene Ili… ciudat… ca printr-o placă röntgen… scheletul… petele acelea care însumează organe… inimă… plămâni… Şi… jos, lângă osul şoldului drept… o pată de metal, micuţă… ca un… ca un medalion.

— Ce spui?… Medalion?

De surpriză, lui Iliescu îi scăpă mâna peste perfuzor şi lăsă astfel fără voie să se scurgă brusc un flux mai amplu de egolin. Vru să strângă robinetul reglator însă era prea târziu. Ena începuse să respire adânc şi adormi.

Nu era un somn normal, liniştit. Suspina, îşi muşca buzele… Apoi prinse să vorbească repede, nervos, mult:

— Nu eu, nu eu văd., ci *ea*, ei… Sunt în legătură cu ei… Ba mai mult… Parcă… parcă îi aud acum mai limpede decât… aud… Nu propriu-zis vocile lor, ci ceea ce îşi comunică… Entitatea care e lângă mine, cea care mă urmăreşte, pare a chema… e un fel de semnal… cheamă întruna pe cineva… Aud… Un semnal care o pune în legătură cu un fel de entitate centrală… un centru de… departe de mine, de ea… cheamă întruna… pe acel… acel *dispecer*, cum am spune noi…

Profund interesat, Iliescu o întrebă:

— Poţi auzi, Ena ce-ţi spun ei? repetă-mi…

— Da… pot… auzi… E cam greu să-mi găsesc cuvintele… Ea… dublul acela al meu, care nu e dublu psihic, căci e *în afara mea*, deşi vorbeşte cu glasul meu şi… O aud… Se zbate, transmite entităţii centrale acea zbatere a ei, o nelinişte cumplită… Roagă să intre pe recepţia lor… Să reia legătura…

— Şi… Ena… mă auzi?

— Te aud… Dar şi pe ea, pe ei… *Răspunde, răspunde*, strigă parcă dublura mea… Aud acum un fel de… de dialog… nu-l pot traduce întocmai… Entitatea centrală i-a răspuns… Spune că e normal ca dublura mea… să recepteze starea asta confuză… care e datorată mediului înconjurător, radiaţiilor planetei noastre, şi a… a *integrării* pe care o face dublura mea…

— Ce integrare? se miră doctorul. Ena, dormi sau mă auzi?

— Te aud… şi ei te aud… Spun că îţi vor da la sfârşit un semnal… Nu, nu *semnal*, ci *semn, confirmare, probă, dovadă…*

— Ce-ţi transmit ei? Îi poţi urmări?

— Oarecum. Dublura mea se plânge că radiaţiile o dor, o rănesc… şi cere învoirea să se întoarcă la Centrul de… *de dispeceri*. Zice că-i e foarte greu cu mine… că integrarea e dificilă… şi… şi dac-ar fi ştiut nu şi-ar fi dorit să plece de la Centru.

— Care Centru?

— Nu înţeleg bine, răspunse Ena ca într-o transă tulbure. Nu mă întrerupe… E important… Dispecerul de la Centru afirmă că dublura mea trebuie să se stăpânească, să nu se contracte inutil… Că nimeni dintre ei nu i-a impus *misiunea* asta… ci singur, singură, trebuie… Deşi e un travaliu lent, dificil, e nespus de preţios, pentru entitatea care mă urmăreşte, şi pentru cei… cărora le va aduce mai târziu rodul explorărilor făcute pe planeta noastră… Entităţii i-e greu, zice că i-e teamă, şi ei, ceilalţi, o îmbărbătează… spun că, după ce se va include total în învelişul omenesc, o să-i fie chiar uşor, o să simtă chiar o anume fericire, de altă natură decât cea cu care sunt obişnuiţi ei… Mai spun că organismul terestru, structura mea, a omului în genere, e de o complexă perfecţiune în întregul său, şi că e necesar şi splendid să imprime şi să trezească *în mine parcă*, într-o făptură umană, nişte vibraţii noi, începând cu vibraţiile celulelor cele mai simple şi terminând cu circumvoluţiile creierului uman, tot atât de riguros alcătuit ca şi un sistem galactic.

Doctorul asculta din ce în ce mai nedumerit şi pasionat. Ena vorbea repede, repeta unele cuvinte, căuta parcă termeni cât mai exacţi, participa intens ia acest dialog, auzit doar de ea însăşi, în somn. Continuă:

— Entitatea asta legată parţial de mine se sperie mereu, spune că uitase *cum* e misiunea, cât e de grea, vrea să fie chemată, luată imediat îndărăt… Vrea să fie eliberată de trupul meu. Ce ciudat… ca şi cum… da, zice că eu o constrâng la percepţii şi emoţii discontinui, eronate, grosiere… poate din cauză că nu e încă resorbită total de mine, ci doar într-o dependenţă parţială… Şi tot insistă să i se întrerupă misiunea şi să fie rechemată… Imposibil, zice dispecerul central… Frica o face să semene acum cu oamenii, frica asta care-i vine din necunoaşterea, nestăpânirea mediului… Imposibil să-ţi întrerupem brutal misiunea… ar putea să fie fatal pentru femeie… adică pentru mine… adică eu, eu să mor… Dar entitatea legată de mine nu-mi vrea moartea, vrea doar să fie liberă, eliberată… Zadarnic te zbaţi, ripostează Centrul. Va trebui să-ţi îndeplineşti *misiunea*… cuvintele, sensul lor mă fulgeră parcă… Văd ceva scris cu foc… Un fel de articol de lege… Legea contactului între lumile gânditoare… lumi diferite…

— Poţi descifra acel scris? Întrebă înfrigurat doctorul.

Femeia nu-l auzi lămurit, deşi îi răspunse.

— Legea înţelegerii cosmice… entitatea asta prezentă în mine spune că n-a uitat-o, o cunoaşte… E ceva greu de tradus… Încerc… Oricâte calităţi ar avea o lume în comparaţie cu alta, zice ea, nu va exista *înţelegere*, comunicare deplină, cât timp una n-o va privi pe cealaltă chiar cu ochii acesteia… Dinlăuntru deci… prin… printr-un fel de empatie profundă…

Medicul trăi un moment de emoţie puternică şi de confuzie totuşi. Se trezi participând parcă direct şi el la acel dialog straniu al Irenei cu fiinţa extraterestră. I se păru că *aude înăuntrul* lui un fel de glas, deformat ca printr-un joc de ecouri… *empatie, lege universală… galactică*… lege devenită instinct superior… Apărându-se parcă reflex,

spunându-şi continuu că e obosit, că intră fără vrere în acest închipuit dialog între lumi, că acceptă explicaţii pe care nu le poate verifica, medicul îngăimă:

— Empatie… Termenul defineşte un fenomen de senzitivitate interpersonală… Ar exista deci *la ei* o lege pentru acest fenomen?

Brusc avu impresia că o întreabă pe Ena, fiind la rândul său întrebat de cineva din afara lui.

— Senzitivitate interpersonală… murmură femeia în somnul ei straniu… Da… Empatie cosmică… Ceva infinit mai mult decât înţelegem noi… Nu este vorba numai de *senzitivitate*, ci şi de sentimente… de intelect… de… de întreaga reprezentare pe care o individualitate complexă, o fiinţă raţională superioară o are despre Univers… Legea empatiei cuprinde şi răspunderea acelei colectivităţi faţă de lume, de lumea lor, dar şi de cea a noastră… Misiunea entităţii legate de mine, a extraterestrei, este deci o osmoză… Nu înţeleg… deşi pare clar, minunat… Organismul, învelişul în care se va desfăşura această osmoză biopsihică, spune Centrul lor, e ca o ecluză în care se întrepătrund apele a doua fluvii… a doua fluide diferite… Ştiu, îmi amintesc bine care mi-e misiunea, strigă, pare-se totuşi îngrozită, entitatea ataşată de mine… Îmi voi pierde esenţa mea liberă… o voi încătuşa şi deforma, o *voi înghesui* într-o făptură şi o durată omenească… Timp de luni, de decenii, nu voi mai fi ceea ce am fost şi încă sunt… Centrule, mă auzi? Mi-e greu… Mi-e îngrozitor de greu… Ştiu, va trebui să mă încorporez într-o fiinţă nouă… un pământean… copilul unei femei de pe Terra… al meu adică… Va fi… va fi om, şi totuşi va fi şi el însuşi…

„Asemenea lui Sigurd, gândi tulburat Iliescu, asemenea eroului din Edda, care, de cum puse pe buze sângele balaurului Tafner, începu să desluşească adânc, cântecul păsărilor de pe Pământ”…

— Entitatea asta mă sperie… E atât de îngrozită ea însăşi… continuă femeia să povestească… O îngrozeşte gândul că, în clipa integrării depline într-un trup, va trebui să fie surdă, oarbă, la foarte mulţi dintre stimulii cu care a

fost obişnuită. Vorbeşte acum de ani şi timp ca omul, ca mine… ei, ceilalţi, nu o înţeleg bine… pentru ei noţiunea umană a timpului e neimportantă, aproape inexistentă… pentru noi e ceva strivitor, ireversibil. Şi… doamne! Dublura mea comunică acelui Centru că eu, *eu*, mă opun uneori integrării, experienţei, că nu-i accept bucuroasă prezenţa… Ei răspund însă că va trebui să încerc… trebuie să-i dau entităţii… trup… din trupul meu… deşi, dacă mă opun cu toată fiinţa şi luciditatea mea, aş putea-o dezlega de mine… goni… elibera… Dar că ea, entitatea extraterestră, trebuie la rândul ei să reziste, să mă facă s-o accept, fiindcă… fiindcă ei m-au analizat, de la accidentul meu, de la înec şi până acum… Ei zic că sunt un… un mediu prielnic, că am o conştiinţă galactică incipientă – de ce galactică?… A, da, e vorba de o conştiinţă care poate intra uneori în contact cu… cu un fel de gândire colectivă, galactică, prin raţiune, dar mai ales prin… prin dragoste… Totuşi şi raţiunea şi dragostea sunt întunecate adesea… În mine… sunt… nu mai pricep ce spune dispecerul central… Dublura mea continuă să se lamenteze… *că nu le va mai putea vorbi direct timp de vreo câteva decenii terestre* decât prin mijlocul, prin intermediul acelei… iar nu înţeleg cuvântul… e vorba de o invenţie pe care o va face prin osmoză entitatea asta după ce se va încorpora perfect într-un trup şi va deveni pământean matur… Nu e o aparatură, ci altceva… de fapt şi asta ţine de misiunea ei: să-l facă pe om, prin acea… invenţie, plăsmuire sau… nu ştiu cum să-i spun… să intre uneori în contact direct cu extratereştrii… E o invenţie care ţine şi de matematică, dar şi de… artă, de poezie parcă… de aceea pare-se au avut nevoie de mine… Au găsit în mine, zic ei, în structura mea genetică… o calitate, ceva ce le convenea… Atunci… când m-au adus în enclavă, apoi parcă în O.Z.N… mi-au vindecat contuziile cerebrale, m-au reanimat, m-au salvat, fiindcă… din pricina acelor analize pe care mi le-au făcut instantaneu, ca la un examen röntgen, dar cu raze speciale… Acele calităţi ale mele, zic ei, ar putea fi potenţate, multiplicate, înzecite în… în copilul meu… copilul pe care-l voi naşte şi în care se va

integra entitatea asta… fiinţa asta extraterestră… Mi-e frică… Iubesc copiii – şi ea simte, şi va acţiona, mă va face s-o iubesc… aşa cum iubesc… cum m-a făcut să-l iubesc şi pe Vinc… pe… Ştie că mi-e teamă uneori, de aceea trebuie să se ascundă, să se prefacă, să se muleze astfel ca să… Centrul spune că va întrerupe legătura stabilită până acum cu mine… Din clipa în care mă voi trezi… voi uita… pentru toţi voi fi vindecată… de obsesiile mele… Nu voi mai avea nici o dovadă certă despre comunicarea asta, despre întâlnirea asta cu ei… şi nimeni nu va avea dovezi concrete… nici dumneata, nene Ili… Ei zic că-ţi vor da totuşi o ultimă şansă… cu mine… E totuşi curios că nu mai mi-e frică deloc, mă mângâie parcă prezenţa entităţii care acceptă să se metamorfozeze în… fată sau băiat, nu e important pentru ei, la ei nu există sexe, dar au calculat pentru mine… *băiat*… şi asemănător lui Vinc… ca să-l iubesc, spun ei… dar pe cine să iubesc oare, pe el… pe Vinc… sau pe?… Cred, nu mă opun, experienţei, nu… zadarnic, zic ei, m-aş împotrivi… Au decis pentru mine, ei, străinii… au nevoie ei de mine, de noi… şi noi de ei… În viitor… şi noi de ei… mereu… Această nevoie a început fiindcă suntem în pericol… Dacă nu intrăm în contact prin empatie cu celelalte planete, Terra va fi în pericol… ce fel de pericol nu ştiu… mi-e frică… şi iarăşi lunec, fără voia mea… În întuneric… uitare… confuzie… somn…

Femeia adormi acum deplin, respirând egal. Iliescu o privea perplex.

Magnetofonul mergea în gol. Afară, pe stradă, vuiau maşini în viteză. Se înnoptase. Blocurile îşi aprindeau luminile.

Medicul îşi cercetă ceasul. Stătuse. Privi şi ceasul Irenei. Era şase şi jumătate. Se oprise şi el? Sau toată psihanaliza, care lui îi păruse desfăşurată în vreo două ore, durase doar 15 minute? Se gândi deodată la imprimarea făcută de magnetofon. Febril, manevră clapetele aparatului. Banda se derulă, şuierând uşor. Când vru să o pună de la capăt, constată uimit că nu conţinea nici o înregistrare. Oare nu-i dăduse drumul la începutul analizei? O ştersese adineaori

din greşeală? Ce naiba se întâmplase? Nu-i venea să creadă în acel semn al extratereştrilor de care-i pomenise Irena, la început. Se lăsa profund impresionat însă de faptul că, în somn, sub efectul egolinului, Ena văzuse medalionul ca într-o transă hipnotică… Ori o fi fost un fenomen de criptestezie?

„Azi am avut o zi prea încărcată… atâţia pacienţi la policlinică… vreo 40 sau chiar 41 de fişe… sunt obosit… Îşi argumentă în gând. Sunt obosit… nu ştiu *exact* dacă am dat drumul aparatului… probabil că nu… desigur, nu l-am pornit la timp sau o fi fost un defect la clapetă… Aş fi putut jura totuşi că am apăsat-o… Sunt şi eu nevrozat… uite cum îmi tremură mâinile, ar trebui să-mi verific tensiunea, mâine… Şi cum o să-i repet Irenei tot ce-a povestit, biata de ea, în somn? A înfăţişat realitatea sau a plăsmuit alte fantezii? Nu… nu-i schizoidă… Sigur… Am să mă consult şi cu Niculescu… E un caz aparte… Ciudat… N-o să comentez nimic cu ea, deocamdată… O chem mâine sau poimâine. O las să doarmă, să se liniştească… Încă vreo oră. Să chibzuiesc bine ce-ar impresiona-o negativ, şi ce i-ar stimula încrederea în ea”…

Irena făgăduise doctorului Iliescu să treacă pe la el din nou peste o zi sau două, ca să discute împreună rezultatul celei de a doua narcoanalize. Nu se ţinu însă de cuvânt. Nu-i dădu nici măcar un telefon. Dispăru din oraş trei săptămâni încheiate. Aşa cum îi ceruse Vinc, îşi adusese un geamantan cu lucruri şi teza ei despre Sirene în căsuţa lui pescărească şi stăteau împreună, izolaţi de lume şi fericiţi.

Acel sfârşit de vară deveni pentru amândoi un inedit şi delirant anotimp al iubirii.

Vremea îşi pierduse dimensiunea reală, se surpa iluzoriu, despotic, într-o înşiruire de existenţe efemere şi totuşi intens continui. Ziua avea inconsistenţa orei, ora pe a clipei, iar clipa se dilata adeseori până la eternitate.

Spaţiul din jur dobândise şi el, în ochii celor doi iubiţi, restrânsa şi umană proprietate de a fi decorul firesc al sentimentelor şi personalităţii lor.

Începând cu patul şi cu odaia, cu prispa şi mica plajă, şi

până la nesfârşirea mării şi a orizontului, totul li se părea impregnat cu individualitatea lor geamănă. Gustau plăcerea de a muşca din acelaşi măr la fel de intens ca şi satisfacţia de a se descoperi şi recunoaşte asemenea ca structuri intelectuale şi temperamente. Înotau, pescuiau, goneau cu maşina, în costume de baie la ore pustii, pe şoseaua dinspre graniţă; făceau plajă goi pe pontonul lor; serile colindau micile localuri unde dansau studenţii sau mâncau în barurile din port; râdeau, se hârjoneau, se iubeau şi totuşi găseau şi timp să lucreze, fiecare bucurându-se de ideile celuilalt.

Pe Irena n-o mai tulbura acum deloc entitatea, dublura aceea ciudată a eului ei; nu mai auzea nici o voce lăuntrică, nu mai simţea nici o prezenţă stranie. Se gândea detaşată, cu o reticentă luciditate, uneori chiar cu o strângere de inimă, la Alex şi la accidentul ei din timpul furtunii, la întâmplările prin care trecuse în ultima lună, dar nu mai avea convingerea că fusese victima unui experiment straniu, ci doar a unui traumatism psihofizic. Îi pieri din minte cu desăvârşire ideea că se întâlnise în mare cu nişte extratereştri; pe cei care-o salvaseră de la înec îi socotea în continuare „străini”, poate într-adevăr nişte greci veniţi pe litoral cu un mic vas pescăresc. Îşi recăpătase cunoştinţele, sănătatea, amintirile îi reveniseră complet, de aceea nu mai considera deloc urgent să discute cu Iliescu.

La sfârşitul acelor trei săptămâni, într-o după-amiază, se duse totuşi la policlinică, pentru o consultaţie banală la o doctoriţă, bună cunoscută cu ea, şi revenită recent din concediu. (Îşi amintise perfect data, şi voia neapărat să-i ceară doctoriţei avizul pentru nişte analize.) Se gândi să treacă şi pe la Iliescu. Nu-l găsi în cabinet. Fusese de serviciu dimineaţa. Vru să-i telefoneze chiar atunci, dar sora o informă, vorbăreaţă, atoateştiutoare, că medicul se dusese la pescuit. De la policlinică plecase pe la două la o pensiune unde lua masa, apoi direct la Mare. Irena cunoştea locul lui preferat: în capătul digului din portul părăsit, lângă nişte cuburi enorme de beton, prăvălite de decenii în mare, mâncate de apă şi învelite de muşchi.

Acolo îl găsi într-adevăr pe doctor, pe la asfinţit. Îl văzu de departe, de sus, de pe faleza veche, unde ea îşi parcase maşina.

Cobori panta ce ducea spre dig, în fugă, exact ca pe vremuri, trăgând în piept briza puţin aspră şi umedă ce bătea aici mai întotdeauna. Pe dig nu mai fugi, ca să nu-şi rupă tocurile pantofilor, dar abia avu răbdare până ajunse în apropiere de Iliescu. Îl strigă şi-i făcu semne cu poşeta.

— Ce surpriză, Ena, tu aici? Unde-ai fost atâta timp? Eram de-a dreptul îngrijorat. Te-am căutat acasă, de două ori. Noroc că o vecină de-a voastră mi-a spus c-ai plecat din nou la gazda ta din sat. Ei, cum merge?

— Ai prins ceva, nene Ili?

— Îhâm, făcu doctorul şi-i arătă o sacoşă micuţă, doldora de peşti. Răspunde-mi cum te simţi?

— Bine!

— Bravo! S-ar fi cuvenit să treci pe la mine să mai discutăm…

— Păi, de-asta am şi venit, să discutăm.

Medicul îşi întoarse privirea de la cele trei undiţe proptite de pietre şi se uită lung la Irena.

— Aici? Ai vreun… vreun semn, din nou?

— De ce *din nou*?

— Atunci, în cabinetul meu, mi-ai spus că ai să-mi dai un semn… că entitatea aceea iluzorie îţi dă mereu semne… Ţi-a mai spus ceva?…

— A, nu, m-am vindecat de tot. N-o mai aud. Nu despre ea e vorba, ci…

— N-o mai auzi, n-o mai… „simţi”? Aşadar… se precipită entuziasmat doctorul, Ena, dar asta e o veste foarte bună! Am spus eu totdeauna că eşti o fată cu voinţă! Ţi-ai revenit prin propria ta voinţă! Prin autosugestie…

— Poate… Analiza aceea, ultima, se pare că mi-a ajutat…

— Narcoanaliza aia… Îhâm, mormăi doctorul, jenat. Iartă-mă… Te-ai dus la club atunci ameţită… Din cauza dozajului… Am cam greşit… Şi nici banda nu e în regulă… Bine că tu ţi-ai revenit la timp. Mi-ai spus atunci o mulţime de lucruri stranii… şi altele…

— Ce lucruri? Nu-mi amintesc ce ţi-am spus. Eram foarte ameţită, nu?

— Te preocupă ceva? Din nou?

— Da. Însă nu extratereştrii… nici celelalte elucubraţii… Am ajuns acum la concluzia dumitale. Nu există nici extratereştri, nici… Traumatismul mi-a cauzat iluziile acelea… N-aş vrea să mai revin, înţelegi? Mă deprimă… Altceva voiam să te întreb. Pot să…

— O clipă! Stai! L-am prins! Şi Iliescu începu să învârtească victorios mulineta.

Priviră amândoi, cu o falsă preocupare, undiţa şi firul care despica acum dur valurile, aducând peştişorul argintiu la pietrele digului.

— Un exemplar de toată splendoarea! glumi medicul, scoţându-l din apă.

— Pot să te-ntreb? E foarte serios.

O privi drept în faţă, îngrijorat, vrând să pară totuşi vesel:

— Cu tine totdeauna e foarte serios. Hai, zi, fetiţo!

— Nene Ili… O femeie care a avut o encefalopatie posttraumatică, aşa ca mine, cum am avut eu… poate avea un copil normal, sănătos?

— Desigur. Oricum într-un asemenea caz mai trebuie făcute nişte investigaţii, un consult cu specialiştii. De ce?

— Fiindcă…

— Eşti sigură?

— Nu tocmai. Dar sper… Şi tare-aş vrea să-l am…

Irena zâmbi şi din nou Iliescu rămase impresionat de bucuria ce-i însufleţea chipul. Îşi aminti cât de mult îi plăceau Irenei copiii, ce răbdare avea cu plozii prietenelor sale, cum se juca pe plajă cu ei… Da, un copil e o realizare deplină pentru o femeie… Probabil Ena gândise de multe ori astfel, aşa reieşise şi din spovedania ei ultimă din cabinetul său, când vorbise în somn despre…

— La ultima noastră întâlnire, te gândeai la sarcină?

— Nu. Nici nu putea fi vorba, răspunse convinsă.

Medicul îşi clătină neîncrezător capul.

— Nu mai ştii ce mi-ai povestit atunci despre extratereştri… despre… centrul lor de dispeceri… despre?…

De medalion îţi aminteşti? Mi-ai vorbit de *un medalion* văzut parcă prin criptestezie.

— Ce medalion?... Nene Ili, nu mă mai interesează problema aceea cu O.Z.N.-ul şi cu extratereştrii... M-am convins că n-a fost nimic real. Mă îngrijorează acum copilul, aş vrea... Ar putea fi întreg, normal? Ce zici?

— De medalion mai ştii ceva?

— Ce medalion? Ce însemnătate are medalionul? De obicei nu port nimic la gât, nici nu am. Mama avea unul... l-a pierdut sau i l-a furat o slujnică, pe vremea când aveam zece ani. A fost scandal atunci, cu fata aceea. Deşi mama spusese că era doar un medalion fără valoare, de argint... Ţi-am vorbit despre asta?

Medicul se stăpâni, cu toate că-l încerca o curiozitate imensă – *Medalionul* acela... ghicit, văzut de Ena în timpul somnului provocat, îl preocupase mereu... „Un semn, îhm, îşi zise... ăsta ar fi *un semn*... Să-i spun? În definitiv de ce s-o mai răscolesc?... Poate s-a nimerit doar... întâmplător. A uitat... şi banda e ştearsă... sau... dumnezeu mai ştie ce s-a întâmplat cu banda, cu ea, cu magnetofonul”...

O privi, absorbit de asocierile ciudate ce-i treceau prin minte.

— Fetiţo, e normal să uiţi ce spui într-o narcoanaliză. Dormeai. Ai vorbit în somn. Regret nespus că imprimarea pe bandă a fost defectuoasă. Şi apoi nici n-avem acum ce să mai analizăm, din moment ce tu însăţi eşti lămurită.

— Şi... cum rămâne cu consultul? Cu posibilitatea de a avea copilul? Va fi... normal?

— Şi Alex? Şi... lumea?

— Mă voi despărţi de Alex. La nevoie voi părăsi oraşul ăsta.

— Îl iubeşti atât de mult pe regizorul acela? se miră revoltat în sinea lui, doctorul.

Irena răspunse, puţin absentă, accentuând ultimele cuvinte:

— Îmi doresc nespus un copil... *acest copil*...

— Atunci, vom vedea, vom chibzui, te poţi bizui pe mine, se emoţionă deodată Iliescu... Deocamdată, păstrează

secretul.

După plecarea ei, rămase pe dig singur, continuând să se gândească la „cazul Irenei”. „Un copil… *acest copil*, spusese ea… Dacă într-adevăr va fi un copil ieşit din comun… un fel de geniu… dacă extratereştrii aceia or fi existând, dacă… Oricum, eu unul voi fi demult oale şi ulcioare când copilul Enei va fi matur… N-am cum să verific… Băiat… Absurditate!… Ce să controlez? Mi-am pierdut şi eu raţiunea… din pricina… Oare de unde a ştiut Ena de medalionul din buzunar? Straniu, straniu”…

Undiţa din mina lui Iliescu vibră uşor. Pesemne un peşte muşcase din momeală. Medicul nu acţionă mulineta rapid, ci lăsă firul să se ducă…

Se uita distrat la vârtejurile apei, la valuri, şi se pomeni căutând să-şi rememoreze nişte fraze citite cândva, în adolescenţă, în biografia unui fizician… parcă Newton… da… Newton fusese… Notase ceva despre Mare… O metaforă… Parcă… *„Ocean al adevărului ascuns”…* Cum era însă ideea?… A… da… Newton, marele Newton mărturisea că se simte în faţa Naturii şi a Ştiinţei ca un băieţaş care se joacă pe un ţărm al Mării… descoperind câte ceva, real, interesant, cum ar fi nişte pietricele şlefuite splendid, sau nişte scoici imprimate de valuri şi oxizi… Pe acelea el, savantul, le cercetează cu atenţie, le pipăie, le clasează – intuind însă neputincios că în faţa lui se întinde mereu, la nesfârşit, un necunoscut şi uriaş Ocean al Adevărului…

Hm… câtă dreptate avea, gândi mulţumit că-şi amintise aproape exact citatul. Şi eu, eu care cred că ştiu atâtea despre creierul omului, despre psihicul lui, despre Univers… Ştiu, desigur, ştiu… totuşi”…

Puse de o parte undiţa, se aplecă greoi şi culese de pe dig o cochilie micuţă de melc.

Măruntul culbec i se relevă deodată, criptestezic, ca o horă primordială a milioanelor de sisteme atomice, o învârtejire riguroasă de electroni… şi mai departe, acelaşi maelstrom în inimile nucleonice… până ce mintea se pierde în infinitul minuscul, precum Universul în imensa-i

nemărginire… Şi în această ameţitoare tălăzuire de lumi fără ţărmuri, intui aburul cvadridimensional proiectat de Timp, elementele simple închegându-se tot mai organizat până la ivirea din ele a vieţii… a uimitoarei gasteropode din care a rămas doar această albă cochilie ca o spirală galactică… O privi absorbit încă un timp, apoi oftă, o azvârli în Mare şi-şi reluă tacticos pescuitul.

CUPRINS :

Lector: VICTOR ZEDNIC
Tehnoredactor: MARIANA PUŞCAŞU
Bun de tipar 25 IX 1975. Apărut 1975.
Comanda nr. 9834. Tiraj 25000 ex. broşate
Coli de tipar 14, 25
Tiparul executat sub comanda 400 la
Întreprinderea Poligrafică „13 Decembrie 1918”
str. Grigore Alexandrescu nr. 89 – 97, București
Republica Socialistă România

Fantastic Club

Lei 5,75

ÎN ACEEAȘI COLECȚIE

au mai apărut :

Constantin Cubleșan:

IARBA CERULUI *(roman distins cu Premiul Uniunii Scriitorilor, 1974)*

Ray Bradbury:

AICI SÎNT TIGRI

Adrian Rogoz:

PREȚUL SECANT AL GENUNII

Vladimir Colin:

DINȚII LUI CRONOS

Radu Theodoru:

ȚARA FĂGĂDUINȚEI

***

OAMENI ȘI STELE *(culegere de povestiri)*